

မြသန်းတင်

BURMESE CLASSIC

အပြာရောင်ညနေဆန်းစာပျား

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး

- ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
- တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး ဒို့အရေး
- အချွန်ခြာတာကာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး ဒို့အရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

- ပြည်ပအားကိုးပုဆိန်နိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်၏ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ခြေမှုန်းကြ။

နိုင်ငံရေး ဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး
- အမျိုးသားပြည်လည် စည်းလုံးညီညွတ်ရေး
- ခိုင်မာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရေး
- ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး

စီးပွားရေး ဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာရေး
- ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- နိုင်ငံတော် စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှု စွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး

လူမှုရေး ဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင်မှားရေး
- အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး
- မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး
- တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး

နေရီရီစာအုပ် (၅၂)

အပြောရောင် ညနေဆည်းဆာများ

၄၀၀၅၅၄၀၅၁၀

၄၀၀၈၁၃၀၈၁၀

ပထမအကြိမ်၊ နေရီရီ၊ ၂၀၁၀၊ စက်တင်ဘာ

နေရီရီ

ဘိုစော

Stars Color-Repro

AZ

စွယ်တော်(၂)

ဒေါ်မြင့်မြင့်တင်(မြင့်သိန်းပုံနှိပ်တိုက်)

၂၀၈၊ လမ်း (၃၀)၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဒေါ်နီနီနိုင် (နေရီရီစာအုပ်တိုက်)

၂/က၊ အောင်ရတနာလမ်း၊

လမ်းမတော်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

၅၀၀

၂၅၀၀ ကျပ်

နေရီရီစာအုပ်တိုက်

ဇာတိကား

၁။	အပြာရောင် ညနေဆည်းဆာများ	၁
၂။	တရုတ်ကဗျာများ	၈
၃။	ယနေ့ ခေတ်ပေါ် ကဗျာပေါ်အမြင်	၂၀
၄။	ယနေ့ မြန်မာစာပေ	၂၅
၅။	ယနေ့ မြန်မာစာပေရေစီးကြောင်း	၃၄
၆။	စာပေသစ်	၄၄
၇။	စာကြည့်တိုက်များကို ဂုဏ်ပြုခြင်း	၅၄
၈။	ရာမရကန် ဆရာဦးတိုးနှင့် ကင်းဒမ်းဝါဒီ	၆၂
၉။	ပိမိုးနင်း ဒဏ္ဍာရီ	၆၆
၁၀။	အသိတရားရဲ့ ရေသောက်မြစ်နှစ်သွယ်	၇၅
၁၁။	စစ်နှင့်၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပတ်သက်၍	၇၈
၁၂။	ထမင်းဆီဆမ်း ရွှေလင်ပန်းနဲ့ပေးပါ... .	၁၀၆
၁၃။	တံတားအောက်မှာ ရေတွေစီးသွားကြပြီ	၁၁၃
၁၄။	စင်ဒရယ်လားသည် စင်ဒရယ်လား ဖြစ်မြဲပါ	၁၂၅
၁၅။	တောင်ငူပြောက်ကျားတစ်ဦး၏ ထမင်းဝိုင်း	၁၃၂
၁၆။	ဗိုလ်ကလေးတင့်အောင်ရဲ့ ပန်းဝက်ပါ	၁၄၃
၁၇။	မုန်တိုင်းထဲက သခင်မြသန်း	၁၅၅
၁၈။	ဇာတ်လိုက်ဖြစ်ချင်သူ	၁၆၂
၁၉။	ထီးကောက်နှင့် ခေါက်ထီး	၁၈၀
၂၀။	ဒါလီ၏ နာရီပျော့များ	၁၉၀
၂၁။	ဆရာဇော်ဂျီ ကွယ်လွန်သည့် နှစ်နှစ်မြောက်	၂၀၀
	သဝဏ်လွှာ	၂၀၀

မြသန်းတင့် ၀၉၅- ၈၄

အပြာရောင် ညနေဆည်းဆာများ

မြသန်းတင့်။ - ရန်ကုန်။

နေရီရီစာပေတိုက်၊ ၂၀၁၀။

၂၀၀ စာ၊ ၁၃ X ၁၉. ၈ စင်တီ။

(၁) အပြာရောင် ညနေဆည်းဆာများ

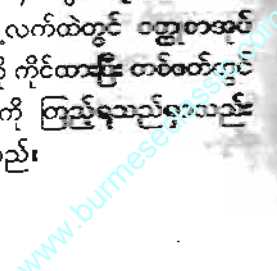

အပြာရောင် ညနေဆည်းဆာများ

၁၉၉၅ ခု၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၃ ရက်နေ့ . . .

ကျွန်တော်တို့သည် ရွှေ့ပြောင်းများ၊ ရေအိုင်များကို ရှောင်ကွင်းကာ ချမ်းသာလမ်းဘက်သို့ ချိုးဝင်လိုက်ကြသည်။ ယခင်က သစ်သားအိမ်များသာ ရှိခဲ့သည့် နေရာများတွင် ဟောင်ကောင်ပုံ ၅ လွှာ၊ ၆ လွှာ တိုက်တွေ အစီအရိ ဖြစ်နေကြပြီ။ တချို့တိုက်များက ရှေ့ဖျက်နာစာတွင် ကျောက်ပြားရောင်စုံတွေ ကပ်ထားကြသည်။ တချို့က အဖြူ၊ တချို့က အနီ၊ တချို့က အပြာ၊ တချို့က အစိမ်း၊ တိုက်တစ်တိုက်ပေါ်မှ အသက် ၄၀ ကျော်ခန့် ခပ်ဖိုင့်ဖိုင့်၊ ဆံပင် တိုတိုနှင့် မျက်မှန်တပ် အမျိုးသမီးတစ်ဦးနှင့် အိမ်ဖော်မလေးနှင့် တူသူတစ်ဦး ဆင်းလာကြသည်။ အမျိုးသမီးမှာ ဂန္ဓာလရာဇ်နွယ်ဖွားနှင့် တူသည်။ သူ ကိုယ်တိုင် နိုင်ငံခြားဖြစ် အင်္ကျီပွပွ၊ ပါတိတ်လုံချည်၊ နိုင်ငံခြားဖြစ် ကွင်းဆိုး ဖိနပ်၊ နိုင်ငံခြားဖြစ် ခေါက်ထီးလှလှ၊ နိုင်ငံခြားဖြစ် လက်ကိုင်အိတ်နှင့် နိုင်ငံခြား ဖြစ် ပလပ်စတစ်ဆွဲခြင်းကို ကိုင်ထားသည်။ အိမ်ဖော်မလေးက မီးသွေး တောင်းလွတ်တစ်လုံးကို ကိုင်၍ နောက်မှ ဟိုလေးသည်ငေးဖြင့် လိုက်လာသည်။

သူတို့တိုက်ရှေ့တွင် ဆလွန်းကား သုံးလေးစင်း ရပ်ထားသည်။ ကားတစ်စင်းပေါ်မှ စပိုရှပ်အင်္ကျီ ကန့်လန့်စင်း၊ ရခိုင်လုံချည် နီညိုရောင် မိုးစီးဖိနပ် အကောင်းစားကို စီးထားသည့် အသက် ၄၀ တွင်း သူတစ်ယောက် ဆင်းလာပြီး တိုက်ပေါ်ကို မော့ကြည့်သည်။ သူ့လက်ထဲတွင် ဝတ္ထုတအုပ် အရွယ် သာသာရှိသည့် လက်ကိုင် သားရေအိတ်ကို ကိုင်ထားပြီး တစ်ဖက်တွင် မော်တော်ကားသေ့ကို ဝှေ့ယမ်းနေသည်။ သူ့ကို ကြည့်နေသည်မှာ သည်း မြန်မာနှင့်မတူ။ အိန္ဒိယ နွယ်ဖွားတစ်ဦးနှင့် တူသည်။

လမ်းထဲတွင် တိုက်တာအိမ်ခြေအသစ်တွေ ပေါ်နေသလို ရွှံ့ထွက် များနှင့် ရေအိုင်များ၏ နယ်နိမိတ်ကလည်း တဖြည်းဖြည်း ကျယ်လာနေသည်။ သူတို့ကို မနည်းလွတ်အောင် ရှောင်နေရသည်။

တစ်ခါက လမ်းထိပ်တွင် ကရင်သင်္ချိုင်းတစ်ခု ပိတ်လျက်ရှိသော်လည်း ယခု သင်္ချိုင်းကို ဖျက်ပြီး ဈေးဆောက်ထားသဖြင့် ယခင်ကထက် အသွားအလာ နှစ်ဆပင်ရှိသည်။ လော်ရီကားကြီးများက လမ်းကျဉ်းကျဉ်းကလေးထဲကို ဖြတ်သွား တာ ဈေးဘက်သို့ ကွေ့သွားကြသည်။ မှန်ကားကလေးများကလည်း မကြာခဏ ဝင်လာတတ်သည်။ ဗားကရာလမ်းဘက်မှ ကွေ့ဝင်လာသော ကားများဖြစ် သည်။

ကျွန်တော်သည် တိုက်တွေကြားမှ ချမ်းသာလမ်းအမှတ် (၅) ကို လှမ်းကြည့်လိုက်၏။ လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ် လေးစုကျော်လောက်ကအတိုင်း ဘာမျှ ပြောင်းလဲခြင်းမရှိ။ သွပ်မိုး၊ ဖျပ်ကား၊ တစ်ထပ်အိမ်ကလေး။ လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်တွေတုန်းက ကျွန်တော် မကြာခဏ ရောက်ခဲ့ဖူးသည်။ ဉာဏ် အမြော်အမြင် လင်းလက်ရာ၊ မေတ္တာဝင်းပရာ၊ ငြိမ်းချမ်းမှု ရေတံခွန် စီးသွယ် ဖြာဆင်းရာ...။

ထိုနှစ်များအတွင်း လုံးလုံးမရောက်ဘဲ နေသည်တော့မဟုတ်။ တစ်နှစ် တစ်ခေါက်လောက်တော့ ရောက်သွားတတ်သေးသည်။

ထိုအိမ်ကလေးသည် ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း နေထိုင်သွားခဲ့ သည့် အိမ်။ ခေါင်းချသွားခဲ့သည့် အိမ်။

ဆရာကြီး ရှိစဉ်တုန်းကတော့ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ မကြာခဏ ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၅၅ ခု တစ်ဦး ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးလှုပ်ရှားမှု အရှိန်ကောင်းခဲ့စဉ်က ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ဆရာကြီးအိမ်မှာ ဆုံခဲ့ကြသည်။ ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ငြင်းခုံခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး လှုပ်ရှားမှု၊ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ကွန်ဂရက် (မြန်မာနိုင်ငံ) တွင် ဆရာကြီးက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီး ကျွန်တော်က အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက် ခဲ့ဖူးသည်။ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ဟောပြောပွဲတွေ ကျင်းပစဉ် ဆရာကြီးနှင့် နယ်သို့ လိုက်ပါခဲ့ဖူးသည်။ ဆရာကြီးသည် အမျိုးသားရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေး ကိစ္စများတွင် မောသည် ပန်းသည်ဟူ၍ မရှိ။ အမျိုးသားရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး

လှုပ်ရှားမှုများထဲတွင် သူ့ဘဝကို လုံးဝ မြှုပ်နှံသွားခဲ့သည်။

ဆရာကြီး မရှိတော့သည့်နောက်တွင်လည်း ဆရာလေယျ ရှိနေ သေးသဖြင့် ကျွန်တော် တစ်ခါတစ်ရံ ရောက်သွားတတ်သည်။ ဆေးပြင်းလိပ်နဲ့ သင်းသော၊ ဟာသရှိသည့် ဆရာလေယျသည် ဆရာကြီး အကြောင်းကို ပြန်ပြောင်း ပြောတတ်သည်။

“ဆရာကြီးက ရွှေတောင်ဆရာလွန်းဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ ရေးတဲ့ ပြဇာတ် တွေကို သိပ်ကြိုက်ပုံ မရဘူးဗျ။ အဲဒါတွေကို ဝမ်းရေးအရ မလွဲမရှောင်သာလို့ ရေးခဲ့တာလို့ ယူဆပုံရတယ်။ အဲဒီပြဇာတ်အကြောင်းတွေကို မေးရင် မမှတ်မိ တော့ပါဘူးကွာဆိုပြီး စကားဖြတ်ပစ်တတ်တယ်” ဟု ဆရာလေယျက ကျွန်တော် ကို ပြောဖူးသည်။

“အဲဒီပြဇာတ်တွေအကြောင်းကို မေးရင် ဆရာကြီးကြည့်ရတာ ရှက်နေသလိုပဲ” ဟု သူက ဖြည့်စွက်ပြောသည်။

ဆရာကြီးသည် သမိုင်း၊ ကဗျာ၊ နိုင်ငံရေး၊ ဝဿန စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်သည့် လေးနက်သော စာများကိုသာ ရေးချင်ပုံရသည်။ မြန်မာ ဝတ္ထုသမိုင်းတွင် အရေးကြီးသည့် မှတ်တိုင်ကြီးတစ်တိုင်ဖြစ်သည့် ‘မှာတော်ပုံ’ ဝတ္ထုကြီးကို ရေးရာမှာပင် ဆရာကြီးသည် သူရေးသည့်စာအတွက် ရှက်မိသည် ဟု ဝန်ခံသွားသည်။ သားကျွေးမှု၊ မယားကျွေးမှုကြောင့်သာ ရေးရကြောင်း ထိုဝတ္ထုကို ရေးရသဖြင့် ရှက်ရကြောင်းဖြင့် မှာတော်ပုံ ဝတ္ထုနိဂုံးတွင် နေထိုင် သည်။

ဂိုဏ်းမကွာ အဆွေသဟာ အသင်းတို့ကိုလ
မှိုင်းတဆရာ အသေအချာ လင်းလိုက်ပါရဲ့
တေးသီချင်းအသွားတွေနဲ့
ကလက်သည့် အရာကို
မေရယ် တွေးတွေးပြီး စဉ်းစားလိုက်တော့
(ဪ) ရေးရင်းများငယ်တဲ့ ရှက်မိပါ။
ရှာရန်ဖွေရန် ခက်ဟန်အနေအထားမှာဖြင့်
ကာလံ ဒေသံ အင်္ဂံ ငွေနေပေမို့
စာသံ ပေသံ မြက်ဟန် အခြေမလှပေမယ့်

ငွေရလျှင် ကိစ္စချောရောလို့

ဉာဏ်သဘောအမြင်နည်း

အခြေမဝေးသူ မဖြင့် သံယောဇဉ်မီးတွေ ကျွေးရဖို့

(ဪ) ရှေးမကျတကျ၊ နောက်မကျတကျနှင့်

ပေါက်ကရ ဟာတွေ တွေးတွေးပြီး ရေးရပေတာ။

'မှာတော်ပုံ' လို ဝတ္ထုမျိုးကိုပင် ဆရာကြီးက 'သံယောဇဉ် မီးတွေ ကျွေးရဖို့' ရေးရသည့် ပေါက်ကရ ဟာတွေဟု ပြောသည်ကို ထောက်လျှင် ဆရာကြီး၏ စာပေစေတနာကို အလွယ်နှင့် သိနိုင်သည်။

'ညီတော်မင်းနန်ချွတ်ခန်း ဟောစာသစ်' တွင် ဆရာကြီးက တရားတော်ကို တေးသီချင်းလိုရေးခြင်းကို ဘုရားမကြိုက်သည့်တိုင် ဝါသနာကြောင့် ရေးရကြောင်းဖြင့် ဤသို့ ရေးခဲ့သည်။

"ပညာမူ တေးဂီတကိုလ

ဗုဒ္ဓရယ် စံတစ်ဆူပ

သယမ္ဘု ကိုယ်တော်မကြိုက်တာမို့

ပယ်ထိုက် သိလျက်သားရယ်နဲ့

စိတ်များမှာ ခွေကာရိပါလို့

ဝါသနာအထုံက ပိတာကြောင့်

သဟာယာအစုံ ဖတ်စေဖို့

မအပ်တဲ့ သည်ဟောစာ

မအေးလှသော်လည်း ရေးလိုက်ရပါ"

ကျွန်တော်သည် ကြီးမြတ်သော မဟာမိုင်းကို အောက်မေ့သတိရရင်း သူ နေထိုင်ခဲ့ရာ သူ ခေါင်းချခဲ့ရာ အိမ်ကလေးပေါ်သို့ တက်လာခဲ့သည်။

ဆရာကြီးသည် ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ရာ ယခုဆိုလျှင် ၃၁ နှစ် ပြည့်သွားလေပြီ။ ၁၈၇၆ ခုနှစ်က မွေးခဲ့သော ဆရာကြီးသည် ရှေ့နှစ်ဆိုလျှင် နှစ်ပေါင်း ၁၂၀ ပြည့်ပေတော့မည်။

ကျွန်တော်သည် ဆရာကြီး၏ စောစောပိုင်း ကာလများက အကြောင်းကို လူပြောသူပြောနှင့် စာအုပ်တွေထဲမှ တစ်ဆင့် သိခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆရာကြီး၏ နောက်ဆုံးရက်များကိုလည်း ကျွန်တော် မမြင်လိုက်ရ။

မည်းမှောင်သည့် အခန်းကျဉ်းကလေးထဲတွင် ရောက်နေသည့် ကျွန်တော်သည် သူ ကွယ်လွန်ပြီဆိုသည့် သတင်းကိုပင် လပေါင်းများ စွာကြာမှ သိခဲ့ရသည်။ သူ့ဈာပန အခမ်းအနားအကြောင်းကိုကား နောင် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာပြီး သတင်းစာတွေ၊ စာအုပ်စာတမ်းတွေ၊ မိတ်ဆွေတွေ မှတစ်ဆင့် သိရခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် နီးနီးကပ်ကပ် မြင်လိုက်ရသော ဆရာကြီး၏ ရုပ်ပုံလွှာမှာ ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်ကျမှ မြင်လိုက်ရသော ရုပ်ပုံလွှာသာ ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ဆရာကြီးမှာ ၇၀ ကျော်၍ ၈၀ နားသို့ ကပ်နေလေပြီ။ ကျွန်တော်က ၂၅ နှစ်ကျော် ၃၀ အတွင်းမှာသာ ရှိသေးသည်။

သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းဆိုသည့် အမည်ကိုမူ ငယ်ငယ်လေး ကတည်းက ပင် ကြားဖူးနေခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော်သည် စာကိုပင် ရောင်းရောင်းပြေးအောင် မဖတ်တတ်သေး။ ပထမကြားဖူးသည်မှာ မစ္စတာမောင်မှိုင်းဆိုသော အမည်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်နားထဲတွင်တော့ ထိုအမည်သည် ထူးဆန်းနေသည်။ မောင်မှိုင်းဆိုသည့် အမည်မှာ တောက လူများသာ မှည့်သည့်အမည်မျိုး ဖြစ်သည်။ မစ္စတာဆိုသည်မှာ ရန်ကုန်မြို့တော်မှ ဂုဏ်သရေရှိ မင်းများသာ မှည့်သည့် နာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်က အဖေကို မေးကြည့်သည့်အခါတွင် "မစ္စတာ မောင်မှိုင်းက သူ့ကလောင်နာမည်ကွ။ ဦးမေအောင်တို့ ဆာဂျေအေမောင်ကြီးတို့ စတဲ့ အရာရှိကြီးတွေ မစ္စတာတပ်တာ လောင်ချစ်တာနဲ့ သူကလည်း မစ္စတာ တပ်လိုက်တာပေါ့ကွာ။ မစ္စတာမောင်မှိုင်းက လူ့စွာကြီးကွ။ မဟုတ်မခံရယ်။ လောင်စရာရှိရင် ဘယ်သူ့ကိုမှ မညှာဘူး" ဟု ရှင်းပြသည်။

မစ္စတာ ဟူသောအမည်ကို ခံခြင်းမှာ လောင်ပြောင်လိုသော သဘောဖြင့် ဖြစ်ကြောင်းကိုတော့ အဖေ သိပါသည်။ သို့ရာတွင် မစ္စတာနှင့် ဆိုင်သော်လွန်သည် မောင်မှိုင်းတို့ကို တွဲပေးလိုက်သည်ဆိုသည့် အချက်တို့တော့ ထိုစဉ်က သိသေးဟန်မတူပါ။

စာဖတ်တတ်လာသည့်အခါတွင် ဆရာကြီး၏ စာများကို ဖတ်လေ့ရှိသည်။ ဂဏ္ဍိကျမ်းများ၊ ဋီကာကျမ်းများ၊ လေးချိုးကြီးများ စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ ယောဂီရသေ့ကြီး ဆရာမှိုင်းနှင့် အစိုးစိမ်း၊ တပည့် ရသေ့များ ဖြစ်ကြသည်။

အေးရီ တေသာဝတီ၊ ပုညဝတီ၊ ခုဇ္ဇာ၊ ဥတ္တရာ စသည်တို့ စကားပြောခန်းများကို ဖတ်ရသည့်အခါတွင် ဆရာကြီးကို တကယ့် ယောဂီရသေ့ကြီးဟု ကျွန်တော် ထင်နေသည်။

ထို့နောက်တွင် သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ဆိုသော အမည်သည် မကြာခင် ကြားနေရသည်။ လူကြီးတွေ စကားပိုင်းနားရောက်သွားလျှင် “ကိုယ်တော်မှိုင်းကြီးက ဘယ်လို ပြောတာပဲ” ဆိုသည့် ရည်ညွှန်းကိုးကားသံများကို ကြားရသည်။ ကလေးဖြစ်သည့် ကျွန်တော်မှာ ကိုယ်တော်မှိုင်း ဆိုသည်မှာ ဘုန်းတော်ကြီး ဖြစ်ရမည်ဟု နားလည်နေသည်။

ကျွန်တော်က မေးသည့်အခါ အဖေက . . .

“သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းဆိုတာ ဘုန်းကြီးလည်း မဟုတ်၊ ရသေ့လည်း မဟုတ်ဘူးကွ။ လူဝတ်ကြောင်နဲ့ပေမယ့် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကွ။ ရသေ့မတွေနဲ့ ဖိုထိုးနေတဲ့ ယောဂီရသေ့ကြီး ဆရာမှိုင်းအဖြစ် ပုံဖော်ရေးထားတာကတော့ လူငယ်တွေ ဖတ်ရလွယ်အောင် ရေးထားတာ။ ခု မစ္စတာမောင်မှိုင်းကြီးက သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ဆိုပြီး သခင်အမည် ခံလိုက်ပြီ။ ကိုယ်တော်မှိုင်းကြီး ဒီတစ်ချက်တော့ မှားပြီ ထင်တယ်ကွာ” ဟု စိတ်မကောင်း ဟန်ဖြင့် ပြောသည်။

ကျွန်တော့်အဖေသည် ၂၁ ဦးကို သဘောကျသူ ဖြစ်ပြီး ဦးဘဘေကို ထောက်ခံသူ ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်သည် အဖေပြောသည့် စကားများကို ကောင်းကောင်း နားမလည်ပါ။ သူကလည်း ထိုထက်ပို၍ ရှင်းမပြပါ။

သို့ရာတွင် သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ အမည်သည် တစ်တိုင်းပြည် လုံးတွင် ဟိန်းနေသည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ်က ရေနံချောင်းတွင် ကျင်းပသည့် တို့ဗမာအစည်းအရုံး၏ ပထမ ညီလာခံတွင် ဆရာကြီးသည် မစ္စတာ မောင်မှိုင်း အမည်ကိုစွန့်ကာ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းအမည်ကို ခံယူလိုက်သည်။

ဆရာကြီးက သူ အမည်ပြောင်းပုံကို လေးချိုးကြီးဖြင့် ဤသို့ တိုင်းပြည်ကို ကြေညာခဲ့လေသည်။

“တို့ဗမာသခင် ဟိုအကျော်အမော်ဂိုဏ်းတွင်ဖြင့်

မို့ရတနာသဘင် အကြင်ပြဟွံစိုရ်
ဇော်ကသိုဏ်းတွေနှင့်
ပလ္လင်ဗဟို တနှိုင်းပေပ
ဇေယျသမိုင်း ပျော်စရာအခြေ
အိုကွယ် သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ရယ်လို့
လူတိုင်းခေါ်ကြစေ. . .”

ဆရာကြီးသည် လူကြီးများ၏ နိုင်ငံရေးကို စိတ်ပျက်သွားပုံရသည်။ ဖေ-ပု-ရီနီတို့ ဘီလတ်သွား အရေးဆိုခဲ့စဉ်က ဆရာကြီးသည် သူတို့ကို လေးချိုးဆောင်းပါးကြီးများဖြင့် ထောက်ခံရေးခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဒိုင်အာခီကို လက်ခံသင့် မခံသင့်ကိစ္စဖြင့် ဂျီစီဘီအေတွင် လှိုင်-ပု-ကျော် ဂျီစီဘီအေ၊ ၂၁ ဦး ဂျီစီဘီအေ၊ ဦးစိုးသိမ်း ဂျီစီဘီအေ၊ ဒွီစု ဂျီစီဘီအေ စသည်ဖြင့် အစိတ်စိတ် အမွှာမွှာ ကွဲသွားသည့်အခါ ဆရာကြီးသည် လူကြီးများ၏ နိုင်ငံရေးတို့ စိတ်ပျက်သွားကာ တို့ဗမာအစည်းအရုံး လူငယ်များကို ထောက်ခံသွားခဲ့သည်။

“ဪ နှစ်ဂိုဏ်း မသင့်ပြန်တော့
စစ်ကိုင်းလွှင့်ချင်သပေါ့
မှိုင်းဖြင့် ဖြေကာ မကြည်သနှင့်
ပြဋ္ဌာနီ အခက်ကြုံဖို့လို့
နှစ်ဖက်စွယ်စုံ သွေးကြတော့
ဝေသာလီ ပျက်ပုံလည်း တွေးမိတဲ့ပြင်”

ဟု ဆရာကြီး ညည်းခဲ့သည်။ ထိုအထဲတွင် ထပ်မံကွဲပြားသည့် အခါ ဆရာကြီးက ကရုဏာဒေါသဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ရေးခဲ့သည်။

“ဒေါင်းရောင်နေ မှေးသကို အခိုက်တွင်ဖြင့်
ခေါင်းဆောင်တွေ ရှေးနဂိုမလိုက်ပြန်တော့
အရေးထိုထို၌ အခိုက်အခွင့်မဟန်
ခွေးလို ကိုက်ချင်တဲ့ စရိုက်အကျင့်တန်”

ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းသည် လူကြီး နိုင်ငံရေးအဖွဲ့၏ အကွဲအပြားကိုကြည့်၍ ကရုဏာဒေါသ ဖြစ်နေပုံရလေသည်။

တရုတ်ကဗျာများ

တရုတ်ပြည်ကြီးသည် နိုင်ငံတကာရေးရာများတွင် အရေးပါ အရာ ရောက်သည့် အခန်းက ပါဝင်လေ့ရှိသည်။ နိုင်ငံတကာရေးရာကို အကဲခတ် ဝေဖန်သူတို့သည် တရုတ်ပြည်ကြီးကို ငဲ့စောင်း၍ ကြည့်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတကာရေးရာကို အကဲခတ် ကြည့်ကြရင်းဖြင့် တရုတ်ပြည်ကြီး၏ ယဉ်ကျေးမှုကိုလည်း အာရုံပြုမိလာကြသည်ဟု ဆိုနိုင်လေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် တရုတ်ပြည်နှင့် ကူးလူးဆက်ဆံမှု ရှိခဲ့ကြသည်။ တရုတ်ကဗျာများအကြောင်းကို ရေးရသည့် ရင်းစွဲစေတနာသည် တစ်ဦး၏ ယဉ်ကျေးမှုကို တစ်ဦးနားလည် စိမ့်သောငှာ ရေးသားရင်းစွဲ စေတနာပင် ဖြစ် သည်။ ကျွန်တော်တို့နှင့် တရုတ်ပြည်ကြီးသည် တစ်ပြည့် တစ်ပြည့် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှု၊ ယဉ်ကျေးမှု ဖလှယ်ခဲ့ရိုး ထုံးစံရှိခဲ့သည်။ ရာဇဝင်အထောက် အထားများတွင် ကောသမ္ဘီပြည်သို့ တရုတ်တို့ ဝင်သဖြင့် ပျူစောထီးမင်း နှိမ်နင်း ပုံကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရှိနိုင်သည်။ တရုတ် ချင်မင်းဆက် ရာဇဝင်တွင် မြန်မာ ပြည်မရှိ ပျူလူမျိုးတို့အကြောင်းကို ရေးမှတ်ထားသော မှတ်တမ်းများ ရှိခဲ့ဖူး သည်ဟု သိရသည်။ ပုဂံခေတ် မွန်လတ်မင်း လက်ထက်တော်တွင် တရုတ်ပြည် သို့ သံတမန်များ ဆက်သွယ်၍ ပဏ္ဍာတော် အတို့အလှည့် ရှိခဲ့ကြဖူးသည်။ ခရစ်နှစ် ၁၆၄ ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သော စောခင်နှစ် မင်းလက်ထက်တွင် တရုတ်ပြည် စီအန်ဖူး နေပြည်တော်သို့ ပျူလူမျိုး ကချေသည်များ သွားရောက် တပြခဲ့ကြဖူးသည်။ ပျူကချေသည်တို့၏ ရိုးဆဲရိုးဆစ်တို့ ပြေပြစ်စွာဖြင့် တွေ့ညွတ် ကပြကြဟန်၊ အရောင်အမောင်း ဝှိုဝှိုဝင်းဝင်း ရှိလှသော ပုလဲနားကောင်း တို့ ယိမ်းနွဲ့လှုပ်ရှားကြဟန်၊ လက်ချောင်းတို့ ပျော့ပျောင်း အိညွတ်ဟန် စသည့်

အပြာရောင် ညနေဆင်းဆာများ

မြန်မာအကသည် တရုတ်နန်းတွင်းနေတို့ စိတ်ကို သိမ်းကျုံးယူငင်နိုင်သည်ဟု အဆိုရှိလေသည်။ မြန်မာတို့၏ အကသဘင်ကို ထိုခေတ်က တရုတ်စာဆို တစ်ဦးဖြစ်သူ ပိုချူအိက ကဗျာရေးစပ်ခဲ့သည်။

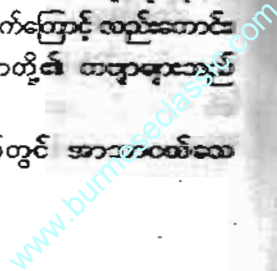
ထိုမှတစ်ပါး ပုဂံ နရသီဟပတေ့နှင့် မင်းခွေးချေးတို့ လက်ထက်တွင် ရွင်ဒိသာပါမောက်ကို သံတမန်အဖြစ် စေလွှတ်ခဲ့သည်။

“ဥယျာဉ်စိုက်သော ယောက်ျားကား ရေသွန်း၍ သစ်ပင်ကို သီးစေ ၏။ အညွန့်မဆိတ်တကား၊ သစ်ပင်သီးပြီးသော် အသီးကို စားရ၏။ တမ္ပဒီပ ပြည်တို့လည်း ရေသွန်းလောင်းပါဦး” ပုဂံနှင့် တရုတ်တို့ ဆက်ဆံရေး အဆင်ပြေ စိမ့်ငှာ ချေချောင်ရှိသော တမန်တို့ အကူးအလှယ် ရှိခဲ့ကြသည်။ ပုဂံဈေးသို့ လည်း တရုတ်ကုန်သည်တို့ လာရောက် ကုန်ဖလှယ်ခဲ့ကြဖူးသည်။ ဤသာဓက များသည် မြန်မာ-တရုတ် ဆက်ဆံရေးတွင် ခေတ်ဦးက ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော သာဓက၏ သရုပ်သကန်များ ဖြစ်ချေသေးသည်။ အထောက်အထားကို ကြည့်၍ တရုတ်ကဗျာများသဘောကို အခြေခံ သိအပ်သည်ဟု ယူဆမိသည်။

တရုတ်စာပေကို လေ့လာလိုက်စားသူတို့ ပထမဆုံးတွေ့ရသည့် အခက်အခဲကား ၎င်းတရုတ် ကဗျာများ၊ ပြဇာတ်များ၊ ဝတ္ထုများနှင့် စကား ပြေ အရေးအသားအားလုံးကို ဘာသာပြန်ဆိုရေးပင် ဖြစ်သည်။ တရုတ် စာပေသည် ကမ္ဘာ့ဂန္ထဝင် အမျိုးအစားဖြစ်သော လင်္ကာကဗျာများကို ထွေး နိုင်ခဲ့သည်ဟု အဆိုရှိလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ မျက်မှောက်ခေတ်တွင် တရုတ် ကဗျာများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုမှု အများအပြား ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။

(Legge) လိဂ်သည် တရုတ်ကဗျာများကို ပထမဦးဆုံး ဘာသာပြန် ဆိုခဲ့ဖူးသူဟု ဆိုသင့်လေသည်။ ယခင်က တရုတ်ကဗျာများကို အင်္ဂလိပ် ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုသူများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော်လည်း မည်သည့်ရေး ဆရာ၏ ထစ်ပုဒ်စ နှစ်ပုဒ်စသာ ပြန်ဆိုခဲ့ကြသည်။ စကားလုံး အရွေးအချယ်တွင် လည်းကောင်း၊ ကာရန် အစပ်အဟပ်တွင် လည်းကောင်း တဗျာ ဝန်ရင်၏ ဆိုလိုရင်းသဘောကို ငုံ့မိအောင် မပြန်နိုင်သည့်အတွက်ကြောင့် သည်ကောင်း လိဂ်အရင် ပြန်ခဲ့သော ကဗျာဘာသာပြန် ဆရာတို့၏ ကဗျာများသည် ထိမ်မြုပ်ခဲ့ဟန် တူလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ လက်လှမ်းမီသည့်ခေတ်တွင် အာဘာဝစ်သေ

(Arthur Waley) ဝါဇောကျ ဝိုင်းလ် (Prof. Giles)၊ ဝစ်တာဘင်းနား (Wister Bynner) အစရှိသော အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ဘာသာပြန်ဆရာများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဒေါက်တာ ကိုင်ကန်ဟူ (Dr. Kiang Kan Hu)၊ ဝါဇောကျ လူချီဆန် (Prof. Lu Chee)၊ တန်တေ (Ten Tai) အစရှိသော တရုတ်လူမျိုး ဘာသာပြန်ဆရာများလည်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။

မူရင်း တရုတ်ကဗျာများသည် တေးသီချင်းရှိသော်လည်း ဘာသာပြန် ငြိမ့်သည့် နောက်တွင်မူ ယင်းကဗျာများထဲတွင် ပါဝင်သည့် တေးသွား ကာရံ ရွတ်ဖတ်သံနှင့် ကဗျာ၏ အလှသဘောတို့သည် ပျောက်ကွယ်လုမတတ် ရှိပြီဟု ဆိုလေသည်။ ဆာအာသာဝယ်လေ ပြန်ဆိုသည့် အကောင်းဆုံး ဘာသာပြန် တရုတ်ကဗျာများဖြစ်သော (The Book of Sings) 'တေးထံကျာစာတွဲ' ဆိုသော စာအုပ်ပင်လျှင် မူရင်း စာကိုယ်ကို မမီနိုင်သေးဟု ဆိုကြလေသည်။

တရုတ်ကဗျာများကို အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် ကဏ္ဍခွဲလျှင် သုံးပိုင်း ခွဲသော် သင့်အံ့ဟု ထင်သည်။ ၎င်းတို့ကား (၁) ခေတ်ဟောင်းအဖွဲ့အနွဲ့၊ (၂) ခေတ်သစ်အဖွဲ့အနွဲ့နှင့် (၃) စည်းကမ်းကလနားမရှိ ဖွဲ့နွဲ့သော ကဗျာများဖြစ် သည်။

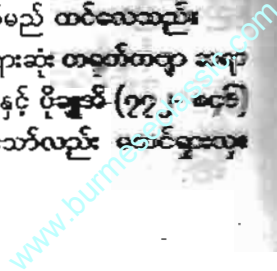
ခေတ်ဟောင်းအဖွဲ့အနွဲ့သည် စာဆို၏ စိတ်ခံစားမှုဝေဒနာကို အကန့်အသတ် အချုပ်အချယ်မရှိ ဆိုခွင့်ပေးသည်။ ဆိုလိုသည်ကား ထိုခေတ် ဟောင်း အဖွဲ့အနွဲ့သည် ခေတ်သစ် အဖွဲ့အနွဲ့မျိုးကဲ့သို့ တင်းကျပ်သော နည်းနိ သျည်း မထားခဲ့ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ခေတ်ဟောင်း အဖွဲ့အနွဲ့သည် တရုတ်ကဗျာ လင်္ကာတွင် ရှေးအကျဆုံး အဖွဲ့အနွဲ့မျိုး ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့အနွဲ့ သဘောတွင် စည်းကမ်းကလနား များပြားခြင်း မရှိသော်လည်း ခေတ်သစ် အဖွဲ့အနွဲ့မျိုး လောက် ထင်ပေါ်ခြင်း မရှိလှ။ ဥပမာအားဖြင့် 'တာအိုယူအန်မင်း' စပ်ဆိုသည့် 'လှုပ်ရှားလျက်ရှိသော ဂေဟာ' ဆိုသည့် ကဗျာသည် ခေတ်ဟောင်း အဖွဲ့အနွဲ့ သတ်မှတ်ချက်အရ စပ်ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

ခေတ်သစ် အဖွဲ့အနွဲ့သည် စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ချက်တို့ များပြား လှသည့် အဖွဲ့အနွဲ့ ဖြစ်သည်။ ခေတ်သစ် အဖွဲ့အနွဲ့ဟု ဆိုခြင်းဖြင့် ကဗျာ စပ်ဟန်သည် ယခုခေတ်ကာလကဲ့သို့ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ နည်းသစ်ပြောင်းထား သော ကဗျာစပ်ဟန်မျိုးကား မဟုတ်။ စပ်ဆိုဟန်မှာ ခေတ်ဟောင်း စပ်ဟန်ပင်

ဖြစ်သည်။ သို့သော် ထူးခြားသည်ကား ခေတ်ဟောင်း အဖွဲ့အနွဲ့ထက် ပိုမို တင်းကျပ်သော စည်းကမ်းကလနား ထားရှိခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလေသည်။ ကဗျာလင်္ကာ၏ ဂုဏ်ဖြစ်သော စပ်ဆိုသည့် အကြောင်းအရာ၊ သံနေသံထား အမြတ်အတောက်၊ အတန်အရပ်တို့သည် ကဗျာ စာကြောင်း တိုင်းတွင် ချိန်ခွင် သကဲ့သို့ အသံမှန်၊ အရပ်မှန်ရန် လိုသည်ဟု ဆိုသည်။ တစ်ဖန် စာကြောင်း၏ အရှည်အတို၊ စာလုံးများ ရွေးချယ်ပုံ၊ လေယူလေ သိမ်းပုံ၊ ကာရံထပ်ပုံတို့တွင် လည်း တင်းကျပ်သည့် စည်းမျဉ်း ဥပဒေသများ ရှိလေသည်။ ဖွဲ့နွဲ့သော အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ကဗျာတစ်ပုဒ်ထဲတွင် နောက်ထပ် ထပ်မံ၍ စပ်ဆို ခြင်း မပြုရ ဟုဆိုသည်။ ခေတ်သစ် အဖွဲ့အနွဲ့မျိုးသည် တင်းကျပ်လွန်းသော ဥပဒေသ ရှိခြင်းကြောင့် စာဆို၏ စိတ်ကူးစိတ်သန်း ဝေဒနာတို့ကို ဖော်ကျူးရာ ယာဉ်အဖြစ် အသုံးပြုရန် ခက်ခဲလှသည်ဟု အဆိုရှိသည်။ ခေတ်သစ် အဖွဲ့ အနွဲ့မျိုးထဲတွင် အထင်ရှားဆုံး ကဗျာမှာ ခရစ်နှစ် ၇၇၉-၈၃၀ ခုနှစ်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် ယူအန်ချင် ရေးသော 'ငါ၏ ယုယူများကို ယုလော့' ဆိုသည့် ကဗျာပင် ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံး တရုတ်ကဗျာ အဖွဲ့မျိုးမှာ စည်းကမ်းကလနား မရှိဘဲ စပ်ဆိုသော ကဗျာပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအဖွဲ့အနွဲ့မျိုးတွင် ဝတ္ထုကြောင်းကို ပြင်ပထဲ သို့တည်းမဟုတ် ဒဏ္ဍာရီများကို ဖြစ်စေ၊ ၎င်းကဗျာအဖွဲ့အနွဲ့မျိုးဖြင့် စပ်ဆိုခြင်း မပြုရဟု ဆိုသည်။ ထိုကဗျာ၏ အလုပ်သည် စိတ်ကူးစိတ်သန်းတစ်ခုတို့ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် လှုံ့ဆော်ဖန်တီးရန် သို့မဟုတ် စာဆို၏ စိတ်ဝေဒနာတို့ ဖော်ကျူးရန် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ဤကဗျာမျိုးသည် အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုတွင် လဲရစ် (Lyric) ခေါ် ကဗျာမျိုး၊ မြန်မာတွင် ရတု စသည်တို့နှင့် ခပ်ဆင်ဆင် တူသည်ဟု ယူဆမိသည်။ ထိုကဗျာမျိုးသည် တရုတ်ကဗျာများတွင် အရ အတွက် အများပြားဆုံး ကဗျာမျိုး ဖြစ်၍ လူတန်းစားအားလုံး ခံစားသည့် တဗျာမျိုး ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် စိတ်ကူးစိတ်သန်း အမျိုးမျိုးရှိသော စာဆိုတိုင်း ရေးစပ်ကြသည့် ကဗျာမျိုး ဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်လိမ့်မည် ထင်လေသည်။

ရှေးဟောင်း တရုတ်ဝတ္ထုတွင် အထင်ရှားဆုံး တရုတ်ကဗျာ အရာ များကား လိပိုး (၇၀၅-၇၆၂)၊ တူဖူ (၇၁၂-၇၇၀) နှင့် ပိုချွန် (၇၇၂-၈၄၆) တို့ ဖြစ်ကြသည်။ အခြားစာဆို များစွာရှိသေးသော်လည်း ခေတ်ရှေးလူ

ခေတ်သစ် ကဗျာများတွင် (ခေတ်သစ်ဆိုရာတွင် နိုင်ငံရေးသဘောအရ ပြောင်းလဲသော ခေတ်သစ် မဟုတ်မူ၍ ကဗျာအဖွဲ့အနွဲ့တွင် ပြောင်းလဲသော ခေတ်သစ်ကို ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်) တာအိုယူအန်မင်း၊ ယူယူအိဇျင်၊ ချန်နီအန်၊ **အူဆီနှင့် ဝါဟော့ လူချီအန်တို့** ဖြစ်ကြသည်။

လီပိုး၏ ဘဝသည် ခြေသလုံးအိမ်တိုင်သမားဘဝ ဖြစ်လေသည်။ သူ **ဇောက်ခဲရာ** ဒေသများမှ တောတောင်ရေမြေ ဩကာသလောက၏ လှပတင့်တယ် **ပုံတို့ ဖွဲ့ဆိုလေ့ရှိသည်။** သဘာဝ၏ လှပတင့်တယ်ပုံကို လည်းကောင်း၊ တောင်စဉ် **တို့ သွယ်တန်းလျက် ရှိနေပုံကို** လည်းကောင်း၊ မြစ်များ ခွေပိုက် စီဆင်းဟန်ကို **လည်းကောင်း၊** သမုဒ္ဒရာပင်လယ်တို့၏ နက်ရှိုင်းပုံကို လည်းကောင်း တေးကဗျာ **ဖွဲ့ခဲ့သည်။** လီပိုးစပ်ဆိုသည့် ကဗျာများတွင် ထူးခြားချက်တစ်ရပ် ပါရှိသည်။ ၎င်းကား စိတ်အတွင်းမှ အလိုအလျောက် ယိုးဒယားသည့် ကြည်နူးစိတ်၊ ရောင့်ရဲ စိတ် စသည့် ဝေဒနာတို့ကို ဖွဲ့ဆိုသည့် စကားလုံးများ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလေသည်။ သူ၏ ကဗျာများသည် အပင်တပန်း စပ်ဆိုရသော ကဗျာများ မဟုတ်ဘဲ အလို အလျောက် ခံစားမိသည့် ဝေဒနာကို ဖွဲ့ဆိုသည့် စကားလုံးတို့သာ ဖြစ်သည်။ ဤစကားလုံးများသည်ပင် ၎င်း၏ ကဗျာများအား အနုပညာသဘောတွင် အယောင်ဆောင်ခြင်းမှ လွတ်ကင်းစေသည်ဟု ဆိုလေသည်။

သို့ရာတွင် တစ်ခေတ်တည်းပေါ် တူဖူ၏ ကဗျာများမှာ ဂရုတစိုက် စပ်ဆိုသီကုံးရသော ကဗျာများ ဖြစ်ကြသောကြောင့် လောကအကြောင်းကို ဖွဲ့ဆိုရာတွင် လည်းကောင်း၊ သဘာဝတ္ထ အခြေအနေကို ဖွဲ့ဆိုရာတွင် လည်း ကောင်း၊ ယုတ္တိနှင့် ကင်းသည်ဟု အဆိုရှိလေသည်။ သို့သော် တူဖူသည် ကဗျာကို ကြယ်ပွင့်၊ လ၊ နေ၊ ပန်း၊ ကောင်းကင် စသည့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်သာ မဖွဲ့ဆိုတော့ဘဲ ပြည်သူ့ပြည်သားတို့၏ ဆင်းရဲပင်ပန်းပုံ၊ ညည်းတွားကြပုံ၊ ပိုးကောင် နှံ့ကောင်တို့ ဖျက်ဆီးသောကြောင့် တရုတ်လယ်သမားတို့ အငတ် ဘေးဖြင့် တွေ့ကြုံရပုံ စသည်တို့ကို ဖွဲ့ဆိုသဖြင့် ခေတ်ဦးကပင် ပေါ်နှင့်ခဲ့သော ပြည်သူ့ပြည်သား ကဗျာဆရာကြီးဟု ဆိုသင့်လေသည်။

ပိုချီအိသည် ကွန်ဖြူးရှပ်(စ်)၏ အယူဝါဒကို နှစ်သက်သူ ဖြစ်လေသည်။ ကွန်ဖြူးရှပ်(စ်)သည် တစ်ပါးသူတို့၏ အမျက်ဒေါသကို သည်းခံခြင်းဖြင့် အောင် ရာသည် ဟူသော ဝါဒကို ဟောကြားသူ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကွန်ဖြူးရှပ်(စ်)၏

အယူဝါဒအောက်တွင် ကြီးပြင်းခဲ့သော ပိုချီအိ၏ ကဗျာများတွင် ကွန်ဖြူးရှပ်(စ်) ၏ ဩဝါဒများကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။ သူ၏ ကဗျာများကို အတန်းအစား အမျိုးမျိုးက နှစ်သက်ကြသည်ဟု အဆိုရှိလေသည်။

တရုတ်ကဗျာများ ပြန်ဆိုရေးကို ပြန်၍ ကောက်ယူဦးမည်။ တရုတ် ကဗျာများကို ပြန်ဆိုရာတွင် တွေ့ရှိရသည့် အခက်အခဲကား ၎င်းတို့ ဒေသန္တရ ဆိုင်ရာ တွေးခေါ်ယူဆပုံများပင်တည်း။ တရုတ်ကဗျာများတွင် ထွေထွေပြားပြား ခြားနားလျက်ရှိကြသည်။ အချို့ကဗျာတို့ကား အတွေးအခေါ်တွင် လှပကြ သည်။ အချို့ကား စကားအစပ်အဟပ်တွင် လှပကြသည်။

တရုတ်ကဗျာများကို ယေဘုယျသဘောဖြင့် ခြုံကြည့်လျှင် သဘာဝ စိတ်ကူးစိတ်သန်းတွင် ကြွယ်ဝသည်။ တောတောင် ရေမြေတို့၏ တင့်တယ်ဟန် ဖွဲ့ဆိုသူများမှာ ပိုချီအိ၊ ချီဆီနှင့် ဝမ်ဝေတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့၏ ကဗျာများသည် စကားလုံး အစပ်အဟပ်တွင် လည်းကောင်း၊ သဘာဝ လှပ တင့်တယ်ဟန်ကို ဖွဲ့ဆိုရာတွင် လည်းကောင်း၊ သိလွယ်မြင်လွယ်အောင် ရေးရာတွင် လည်းကောင်း ပြေပြစ်လှသဖြင့် ကဗျာကောင်းဟု ဆိုကြသည်။ ပိုချီအိ ရေးသည့် ကဗျာတစ်ပုဒ်တွင် . . .

မြစ်၏ တစ်ဖက်ကမ်း၌
နှင်းမြူတို့ တဝေဝေလွင့်ပါးစဉ်၊
မြစ်၏ တစ်ဖက်ကမ်း၌
လေသည် တစ်မိမိမ့်အေးမျှ တိုက်ခတ်စဉ်၊
ညဉ့်ယံလုံးပင် . . .
မိုးစက်တို့သည် ပဲ့ပိုင်းတွင် သွန်းချခဲ့သည်တကား
ညဉ့်ယံလုံးပင် . . .

လှိုင်းတံပိုးတို့သည် လှေဦးကို လာ၍ ရိုက်ပုတ်ကြသည်တကား
လှေထဲတွင်မူ ချင်းချောင်သို့ စုန်ဆင်းမည့်
ဂီလာန ခရီးသည်တစ်ဦး ရှိချေသည်တကား။

ဤကဗျာသည် တရုတ်အမျိုးသားတစ်ဦး၏ ပြန်ဆိုချက်ဖြစ်သည်။ ဗုရင်း တရုတ်ကဗျာထဲတွင်မူကား ကဗျာ၏ ရသသည် စကားလုံးမှ ဆွဲစစ် ထားပုံ၊ သိလွယ်မြင်လွယ်အောင် ရေးစပ်ထားပုံ စသည့် တဗျား သဘောဖြင့်

ထင်ရှားသော လွင်လှသည်ဟု ဆိုလေသည်။ ကဗျာများကို ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း ထား 'ဒေါသ' စောင်းဆုံးသော အလုပ်တစ်ခု ဖြစ်ချေသည်။ စကားကြောင်း ထိတ်နို့တ်ပြန်ဆိုပြန်လျှင်လည်း ဒေသရင်း သီချင်းများကြောင့် နားလည်နိုင် ခဲ့သည်။ ဘာသာရပ်တစ်ရပ်သို့ ပြန်ဆိုခြင်းခံရသည့် ခဏ၌ပင်လျှင် မူလ ကဗျာ ၏ အသောမှ ရွေ့လျောလေတော့သည်။

ပါမောက္ခဂိုင်း(လ်)၏ တရုတ်စာပေသမိုင်းတွင် "တရုတ်စာပေတွင် ယတံ၊ စကားပြေ နှစ်ထွေစလုံးသည် လူ့ကျင့်တရားနှင့် ထွေးလုံးရစ်ပတ် ဆတ်စပ်ထားသည်" ဟု ဆိုဖူးသည်။ ထို့ပြင် ဂိုင်း(လ်)က ဆက်လက်၍ "တရုတ်စာပေ၏ အရည်အသွေးသည် စာပေနှင့် လူ့ကျင့်တရားတို့ တပြေး ညီစွာ တည်ရှိခြင်း ဖြစ်သည်" ဟု ဆိုခဲ့ဖူးသည်။

ပါမောက္ခ ဂိုင်း(လ်)၏စကားသည် ကဗျာထက် စကားပြေများတွင် ပို၍ မှန်ကန်သည်ကို တွေ့ရသည်။ တရုတ်ကဗျာစာဆိုတို့သည် လူ့ကျင့်တရား၊ လူ့ကျင့်တရားနှင့်စပ်ဆိုင်သော အမှုအလေ့များကို သင်ကြားရန်အတွက် တရုတ် ကဗျာတို့ကို 'ယာဉ်' အဖြစ် အသုံးပြုကြသည်။ သို့ရာတွင် ချွင်းချက်အဖြစ် ထားလိုသည်ကား ထိုတရုတ်ကဗျာများ၌ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ကဗျာတစ်ပုဒ်လုံး သည် တရားစာကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်ဟု ယူဆမိသည်။ ဤအခါမျိုးတွင် စာဖတ် သူသည် ကဗျာကို ငြီးငွေ့လာလေတော့သည်။ ဥပမာဆိုရလျှင် လူချီအန်၏ ကဗျာတစ်ပုဒ်၌ . . .

လူခပ်သိမ်းတို့ ရဲရင့်ရန်ကို ငါလိုလား၏။
ငါသည် လူတို့၏ အနှစ်ကင်းသော စကားလုံးများအား
မယုံကြည်လို။ ။
ပခုံးနှစ်ဖက်ပေါ်တွင် တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရန်သာ
လိုလား၏။ ။
ငါတို့၏ အလံကို လွင့်ထူ၍
လက်ရုံးဆန့်ကာ ဟစ်ကြွေးရင်း
အခက်အခဲများကို တွန်းလှန်ကြပါစို့။ ။
ဤအခါတွင် ငါတို့၏ နှလုံးသားများထဲ၌
ဝမ်းနည်းကြေကွဲမှုသည် ရှိနိုင်တော့မည်မဟုတ်။ ။

တစ်ဖန် မေတ္တာကို ဖွဲ့နွဲ့သည့် တရုတ်ကဗျာများလည်း ရှိနေသေး သည်။ တရုတ်တို့၏ မေတ္တာ အယူအဆသည် အနောက်တိုင်းသားတို့၏ အယူ အဆနှင့်လည်း မတူ။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနှင့်လည်း မတူ။ တစ်မူ ကွဲပြားလှ သည်။ အနောက်တိုင်းသားတို့အဖို့ ချစ်မေတ္တာသည် ပျိုနုငယ်ရွယ်စဉ်၊ ပိုးပန်း စဉ်နှင့် မင်္ဂလာဦးခရီးထွက်စဉ် ကာလအကြောင်း အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ကြ သည်။ ကျွန်တော်တို့ အရပ်တွင် ချစ်မေတ္တာသည် အိမ်ထောင်ကျပြီးစ အခါ၌ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သည်။ တရုတ်လူမျိုးတို့တွင်ကား ချစ်မေတ္တာသည် သက်ရွယ်အိုမင်းရှိခါမှ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သည်ဟု ဆိုလေသည်။ ချစ်သူ ကြင်နာသူတို့သည် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မိတ်ဆွေရင်းချာသဖွယ် ကူညီခဲ့ကြ ပြီးနောက်မှ ချစ်မေတ္တာသည် အဟုန်ပြင်းစွာဖြင့် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက် သည်ဟု ဆိုလေသည်။ ထို့ကြောင့် အနောက်တိုင်းသား ကဗျာစာဆိုတို့ကို ပြင်ပြ ထက်သန်သော ချစ်သူဟု ခေါ်သင့်သည်။ သို့ဖြစ်လျှင် တရုတ်တိုင်းသား ကဗျာစာဆိုတို့ကိုလည်း ချစ်ခင်ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေဟူ၍ ခေါ်နိုင်လေသည်။ ထိုသို့ ချစ်မေတ္တာနှင့် စပ်ဆိုင်သော သဘောတွင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကွဲပြား ခြားနားကြခြင်းသည် တိုင်းပြည်၏ ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ် ထုံးစံ ဓလေ့တို့ ကြောင့် ကွဲပြားလာသည်ဟု ဆိုသင့်လေသည်။

တူဖူ၏ 'အနားယူသွားပြီဖြစ်သော ချစ်ဆွေ ဝေသို့' ဆိုသည့် တဗျာတွင် . . .

'မိုးသောက်ကြယ်နှင့်
ညဉ့်ဦးယံ ကြယ်များကဲ့သို့ပင်၊
ငါတို့ ချစ်ဆွေနှစ်ဦး တွေ့ရန်သည်
ခက်ခဲလှသည်တကား'

ဤ သေဆုံးသွားသော ချစ်ဇနီးအား မိတ်ဆွေဟူသော နာမ်စားဖြင့် ချစ်ခဲ့သည်။ တရုတ်ဂန္ထဝင်တွင် တန်မင်းဆက်၌ အကောင်းဆုံးသော ကဗျာများ နှင့် ပန်းချီများ ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်ဟု အဆိုရှိသည်။ သို့ရာတွင် တန်မင်းဆက် ခေတ်တွင် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သော တရုတ်ကဗျာများသည် အများအားဖြင့် ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ်ရာများကို စပ်ဆိုသည်သာ များလေသည်။ ထိုသို့စာ တရုတ်ကဗျာများသည် လောကသားတို့ ချစ်ခင်စိတ် ကြင်နာစိတ်နှင့်

လောကတွင် ချစ်သူတို့ တွေ့ကြုံဆုံကြပုံတို့ကို မရေးဘဲ တစ်ဦးကို တစ်ဦး
စိတ်နှောကြပုံ၊ မုန်းထားကြပုံ၊ တွဲကွာကြပုံကိုသာ ရေးလေ့ရှိသည်။

'မထင်းတောင်တန်း' အမည်ရှိ ကဗျာတွင် ကဗျာဆရာသည်
သူ့ချစ်သူတို့ မြတ်ပင်နှင့် နှိုင်းသည်။ မြတ်ပင်သည် တစ်ခါခြောက်သွေ့ခဲ့
သော်လည်း နွေဦးပေါက်တွင် စိုပြည်လာခဲ့သလို လူလောကမှ ကြည့်ခွာ၍
သွားသော ချစ်သူသည် တစ်နေ့တွင် ပြန်လာပါဦးမည်လား ဟူသော သံသယ
ဖြင့် စောင့်မျှော်နေသည့် ကဗျာဆရာကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့မြင်နိုင်လေသည်။

'ချစ်ဆွေ ငါသည် တောင်အောက်သို့ ငုံ့ကြည့်ကာ၊
သင့်အား စောင့်မြှော်မိသည်တကား။ ။
မှောင်တရီရောက်၍ ငါ၏ သက်ငယ်တံခါးချပ်ကို
ပိတ်လိုက်လေပြီ၊
နွေဦးပေါက်ရာသီတွင် မြက်တို့ ဝေဝေစည်စည်ရှိကြ
ပြန်ဦးတော့မည်။ ။

သို့တမူလည်း မိတ်ဆွေများ၏ ဧကရီဖြစ်သော
ငါ့ချစ်သူသည် ဝေစည်လာပါဦးမည်လော'

ထို့ပြင် ယွန်ချင်၏ ကဗျာတစ်ပုဒ်တွင်လည်း တန်မင်းဆက်ခေတ်
တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော တရုတ်ကဗျာ၏ သဘောကို တွေ့မြင်နိုင် သည်။
တန်မင်းဆက်တွင် ပေါ်ပေါက်သော ကဗျာတို့သည် တွေ့ကြုံ ဆုံကြပုံကို မပြု။
ကွဲကွာကြပုံ အလွမ်းဇာတ်စုံကိုသာပြသည်ဟု အထက်က ဆိုခဲ့ပြီ။

ယွန်ချင်၏ ကဗျာတွင် စာဆို၏ ချစ်သူသည် အခြားသူတစ်ဦး
တစ်ယောက်နှင့် လက်ထပ်သွားသောကြောင့် လွမ်းပင်လယ်ဝေလျက်ရှိသော
စာဆို၏ စိတ်နေကို ဖော်ပြသည်။ ဤသဘောသည် ဘာမျှ မထူးဆန်း။
ရိုးမယ်ဖွဲ့၍ ဆိုလောက်သည့် အရာမဟုတ်။ ဆိုလိုသည်ကား တန်မင်းဆက်
တရုတ်ကဗျာများ၏ ဖွဲ့နွဲ့ရင်း အကြောင်းခံဖြစ်သော အလွမ်းဇာတ်ခံသာ
ဖြစ်လေသည်။

သင်သည် ချီယန်နှင့် လက်ထပ်ပြီးသည့်နောက်တွင်
အရာအားလုံးတို့သည် ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန်
ဖြစ်ခဲ့ကြသည်တကား...။

ငါ့အား စိမ်းစိမ်းကြည့်ရင်း
သင်သည်အခြားရတနာသိုက်ကို
ရွာခဲ့သည်တကား...။
ငါ့အား အရက်ဖြင့် မွေ့လျော်စေလို၍
သင့်ကို နှစ်သက်မိ၏ တကား...။
တစ်ခါက ငါတို့နှစ်ဦး၏ ခြေရင်းတွင်
ကြွေရွက်တို့ ခင်းခဲ့သည်တကား...။
တစ်ခါက ငါတို့နှစ်ဦးသည်
မိုးမခကိုင်းများကို
မော်ကြည့်ခဲ့သည် တကား...။
ယခုမူ ငါသည် အစာကို မစား၊
သေခြင်းတရားတွင်သာ
မွေ့သည်တကား...။
ညအိပ်ပျော်စဉ်တွင်
ငါ့အသက်ကို ရှည်စေ တို့စေနိုင်သည့်
သင့် မျက်ခုံး မျက်မှောင် အတွန်းကို
မြင်မက်၍ လန့်နိုးခဲ့သည်တကား...။

ဤကား တန်မင်းဆက်တွင် ပေါ်ခဲ့သော ကဗျာ အမျိုးအစားတို့၏
ဥပမာပင် ဖြစ်သည်။ ဤကဗျာများ၏ ထူးခြားချက်ကား ထိုခေတ်က တရုတ်
စာဆိုတို့၏ ကဗျာကို ယာဉ်အဖြစ် အသုံးချပုံပင် ဖြစ်သည်။ တွန်ဟော်တို့ ဝန္တဝင်
တွင် နတ်ရှင်နောင်၊ နဝဒေးတို့သည် ဘုရားတိုင်ရတနာဖြင့် အလွမ်းတို့ ဖွဲ့သကဲ့သို့
လည်းကောင်း၊ ကျေးစေရတုဖြင့် ပေဖူးလွှာ ဆတ်သကဲ့သို့ လည်ကောင်း
တရုတ်ဂန္ထဝင်တွင် တန်မင်းဆက် စာဆိုတို့သည် တဗျာတို့ ချွေချွေလည်လည်
ဇာတ်နော၍ ပြောပြသည့် ငိုချင်းကဲ့သို့ အသုံးပြုသည်တို့ တွေ့နိုင်လေသည်။

ထိုမှတစ်ပါး တရုတ်စာဆိုတို့သည် ရေခြေ ဟောထောင်တို့၏
တင့်တယ်ပုံကိုလည်း ဖွဲ့ဆိုလေ့ရှိသည်။ တရုတ်တို့သည် တွန်ဟော်တို့ ခြေရာ
ဂန္ထဝင်တွင် ကျော်ဇောသည့် ရှင်ဥတ္တမကျော်၊ ရှင်အုန်ညို တို့ကဲ့သို့ အဖာဝတို့
ဖော်မောဟန်ရှိသည်။ တာအိုယူမင်၏ 'ထင်ရှားလျက်ရှိသော ကဗျာ' အမည်

ရှိသော ကဗျာတွင် စိတ်အာရုံ ထွေပြားစရာ၊ သမာဓိ ပျက်ပြယ်စရာတွေ များပြား လှသော မြို့ကြီးမြကြီးကို ဖဲကြည်ကာ ရိပ်ငြိမ်ချမ်းမြေ့သော တောတောင် တစ်ဝိုက် တွင် နေလိုဟန်ကို ဖွဲ့ဆိုလေသည်။ မြန်မာဝန္တဝင်၌ စာဆိုများနှင့် ကွာသည့် အချက်က တောတောင်တွင် မွေ့သည့်ဆန္ဒကို ဖော်ထုတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ရှင်ဥက္ကဋ္ဌတော်၊ ရှင်အုန်းညို အစရှိသော ကဗျာပါရဂူတို့သည် တော၏ သာမန် ထင်ထင်တန်တန်ကို ဖွဲ့ကြသည်။ တရုတ်စာဆိုတို့ကား တော၏ သာမန် တင့်တယ် တန်တိုသာ မဟုတ်။ ထိုသာသာချမ်းမြေ့ဖွယ် တောတွင် ပျော်မွေ့လိုသည့် ဆန္ဒ များတို့ပါ ဖော်ပြတတ်သည်။ မြန်မာတွင် အလားတူ ကဗျာမျိုးများ ရေးသည့် ဗုဒ္ဓိလုံတို့မှာ လှိုင်ထိပ်ခေါင်တင်၊ ဦးပုည၊ အချုပ်တန်းဆရာဖေတို့ ဖြစ်သည်ဟု နှိုင်းယှဉ်သင့်လေသည်။

တာအိုယူမင်၏ ကဗျာတွင် တောတောင်တခို ပျော်မွေ့လိုကြောင်း အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့ဆိုလေသည်ကို တွေ့နိုင်လေသည်။

'နှစ်ပေါင်းများစွာကပင်၊
 ငါသည် ဤနေရာကို
 လာလိုစိတ်ဖြင့်
 တမ်းတခွဲမိသည်တကား...။
 ယခုမူ ငါ၏ ဂေဟာကို
 ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ပြီ...
 ငါ၏ တဲငယ်သည်၊
 ငယ်စေဦးတော့၊
 အိမ်နှင့် ဖျာရှိလျှင် လုံလောက်ပြီ'

ဟူ၍ တောတောင်တွင် ပျော်မွေ့လိုသည့် ဆန္ဒကို ရေးသားခဲ့သည်။ လရောင် ဖြင့် ဝေဖြာသောညတွင် လူတို့၏ ပီတိဖြစ်ပေါ်လာပုံနှင့် 'လ' သည် တရုတ် ကဗျာများတွင် မပါမပြီးသည့် တန်ဆာဆင်မှုပင် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ နန်းတွင်းစာဆိုတို့တွင် ခြင်္သေ့ရုပ်ခံ၊ လေသွန်ပြတင်း၊ ကျေး၊ လမင်း၊ နက္ခတ်၊ နန်းဆောင်ပုံ၊ ပန်း စသည် တန်ဆာတို့ ပါသကဲ့သို့ပင် တရုတ်ကဗျာများ တွင်လည်း 'လ' ကို ထည့်သွင်း စာဆိုလေ့ရှိသည်။

'ဒဏ်ရာရသော စစ်သားသည်

သက်ပြင်းကို ရှိုက်စဉ်၊
 နေဝင်၍ လထွက်ခဲ့သည်တကား။
 သောကကင်းသူတို့အဖို့၊
 ဤလ သည် ကြည်နူးစရာ၊
 ငါမူကား ဤလို လရောင်ဖြာသော ညတွင်
 ဒဏ်ရာရခဲ့သည်တကား၊
 လ ဝင်တော့မည်...။
 ငါ၏ အရိုးအဆစ်တို့ ကိုက်ခဲလှပြီ။
 အမိတိုင်းပြည်သည်
 အန္တရာယ်၏ နှုတ်ခမ်းတွင်၊
 ဤမြတ်သော စစ်ပွဲတွင်
 တိုက်ရသောကြောင့် ကံကောင်းပါ၏။
 ယမန်နှစ်က ငါသည် လ ပွဲတော်တွင်
 ပါဝင်ခဲ့သော်လည်း၊
 ယခုမူ မပါဝင်နိုင်ပြီတကား...'

ကဗျာတွင် သေလုမြောပါး ဒဏ်ရာရသော စစ်သားသည် လကို ကြည့်၍ အတိတ်က အဖြစ်ဟောင်းကို တစေ့စေ့အောက်မေ့ဟန်၊ လကို ကြည့် ၍ တိုင်းပြည်အန္တရာယ်ကို တွေးတောဟန်တို့ တွေ့မြင်နိုင်ပေရာ ရှေးဟောင်း တရုတ်ကဗျာသဘောကို ခြုံ၍ ကြည့်လျှင် သဘာဝကို ဖွဲ့သော ကဗျာများ၊ မေတ္တာကို ဖွဲ့သော ကဗျာများ၊ လွမ်းစိတ်ဆွေးစိတ်ကို ဖွဲ့သော ကဗျာများ စသဖြင့် သုံးမျိုးတွေ့နိုင်ပေသည်။ ထိုခေတ်က တရုတ်လူမျိုး၏ စိတ်နေကို ဤကဗျာများတွင် တွေ့မြင်နိုင်၍ ဤကဗျာများသည် တရုတ်ပြည်၏ ခေတ် ဟောင်းကို ဝဲစောင်း၍ ကြည့်တိုင်း မှန်ပမာ ထင်ဟပ်၍ ပြပေရာ၊ ယခုခေတ် သဘောနှင့် ကြည့်လျှင် အပေါ်ယံအားဖြင့် ဟောင်းနွမ်းလှသည်ဟု ဆိုကြမည် ဖြစ်သော်လည်း ကဗျာသည် စာဆို၏ ခံစားမှုဝေဒနာနှင့် မျက်မှောက်တွင် တွေ့မြင်သည်တို့ကို စုပေါင်း၍ ဆိုခြင်း ဖြစ်ပေရာကား။ ပဒေသရာဇ်ကြီး၏ အဓမ္မအနှစ် ဖြစ်သည်ဟု မဆိုထိုက် မဆိုနိုင်ပါပြီတည်း။

ဓူမဝ၊ အတွဲ(၇)၊ အမှတ်(၇၃) ၁၉၁၃

ယနေ့ ခေတ်ပေါ် ကဗျာပေါ်အမြင်

ကျွန်တော်တို့လည်း ဆွေးနွေးပါရစေ။

ခုခေတ်လူငယ်တွေဟာ အတွေးကောင်းတယ်။ စူးစူးရှရှ နက်နက် နှိုင်းနှိုင်း ထက်ထက်မြက်မြက် တွေးနိုင်တယ်။ နည်းနာမှာတော့ နည်းနည်း လိုဦးမယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်တယ်။ နည်းနာမှာတော့ သူတို့ ဘာမှစမ်းလို့ မရသေးဘူး။ ကောင်းသွားတာလည်း ရှိတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ကောင်းသွားတာလဲ။ ဒါလည်း ကျွန်တော်တို့ မပြောနိုင်ဘူး။ ကြိုက်သွားတာလေးပဲ ရှိတယ်။

ကျွန်တော်လည်း ခေတ်ပေါ်ကဗျာတွေကို ဖတ်တယ်။ ကြိုက်သွားတဲ့ ကဗျာတွေ ရှိတယ်။ ဘာကြောင့် ကြိုက်မိတာလည်း ကြည့်တော့၊ တစ် အချက်က အတွေးကောင်းလို့ ကြိုက်တာ။ နှစ်က နည်းနာ။ ဒါကျတော့ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ ကြိုက်တဲ့ဟာ ကြိုက်တယ်။ မကြိုက်တဲ့ဟာ မကြိုက်ဘူး။ သည်နည်းနာဟာ ဘာလဲ။ ကြိုက်သွားတဲ့ကဗျာမှာ ဘာကို ကြိုက်သွားတာလဲ မပြောနိုင်ဘူး။ တစ်ခါတလေ ဖတ်လို့ ကောင်းသွားတယ်။ တစ်ခါတလေ ကျတော့ ခုနက်က ပြောသလို နိမိတ်ပုံတွေ က သိပ်ရှည်ပေးတဲ့ နိမိတ်ပုံတွေ၊ ခင်ဗျားပြောတဲ့ ဝတ္ထိရ ဆန်တယ်ပေါ့ဗျာ။ နက်နဲ လွန်းပြီး ဘာမှန်းကို မသိတဲ့ နိမိတ်ပုံတွေ တွေ့ရတယ်။ ဒါမျိုးကျတော့ ခံစားလို့ မရဘူးပေါ့ဗျာ။

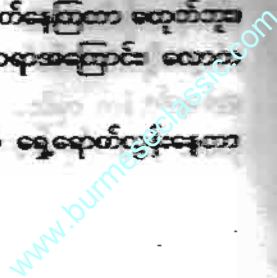
နည်းနာမှာ ကျတော့လည်း လိုတယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်တယ်။ အတွေးမှာတော့ ကောင်းပါတယ်။ နည်းနာပြဿနာကတော့ ရုတ်တရက် ဆုံးဖြတ်ဖို့ ခက်လိမ့်မယ်။ ဘယ်သူမှ မဆုံးဖြတ်နိုင်ဘူး။ တွေ့သွားမှ ဆုံးဖြတ် နိုင်မယ်။ တွေ့သွားတယ် ဆိုတာကလည်း ဒါတော့ တွေ့ပြီး သည်လို ချက်ချင်း ကောက်ပြောလို့ ရတာ မဟုတ်ပြန်ဘူး။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ သည်တစ်ခုကိုတော့ဖြင့်

အပြာရောင် ညနေဆည်းဆာများ
အားလုံး လက်ခံတယ်၊ ဘဝင်ကျတယ် ဆိုပါမှ ဒါ established ဖြစ်မယ်။
အဲဒါ ဘယ်တာလဲ၊ သည်နည်းနာလိုအပ်မှု ဆိုတာ ဒါသဘာဝကျတယ်။

သို့သော် တစ်ခုတော့ ကျွန်တော်ရင်ထဲမှာ ရှိတယ်။ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောမယ်။ တချို့ လူငယ်ကဗျာဆရာတွေက နည်းနည်းများတယ်။ အသစ်အဆန်း လုပ်ချင် လွန်းအားကြီးနေကြတယ်။ တစ်ခါတလေကျတော့လည်း အသစ် အဆန်း လုပ်ချင်လွန်းအားကြီးတော့ အစွန်းရောက်သွားပြီး နားမလည်နိုင် တော့ဘူး။ ကျန်တဲ့လူတွေလည်း နားမလည်ဘူး။ သူ တစ်ယောက်တည်းပဲ နားလည်တယ်။ သည်အခါကျတော့ ကျွန်တော်ကတော့ ကြည်အေးတို့နဲ့ မတူဘူး။ ကဗျာ ဆိုတာ ကိုယ့်ရင်ထဲက ခံစားချက်ပဲ၊ ဘာပဲ၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ် စပ်တယ် စသဖြင့်။ ဒါဆိုရင် ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပဲ စပ်၊ ကျွန်တော်တို့ လာမမတ် ခိုင်းနဲ့။ ကျွန်တော် မဖတ်ဘူး။ ကဗျာတို့၊ စာတို့ဆိုတာ လူဖတ်ဖို့ ရေးတာ၊ လူ ဖတ်စေချင်ရင် လူတွေနားလည်အောင် ရေးရမယ်။ ကိုယ့်ရင်ထဲ ရှိတာ ကိုယ် ရေးလိုက်တာပဲ။ နားလည်လည် မလည်လည်ဆိုတဲ့ အယူအဆကို ကျွန်တော် လက်မခံဘူး။ လုံးဝ လက်မခံဘူး။

ဒါအခု ကျွန်တော် မရေးသင့်သေးလို့ မရေးတာ။ စာရေးဆရာ ခပ်ကြီးကြီးတွေကလည်း ဒါမျိုး ပြောနေကြတယ်။ ကိုယ့်အချင်းချင်း သည် အချိန်မှာ စကားများ နေရမယ့်အချိန် မဟုတ်လို့ မပြောသေးတာ။ မရေး သေးတာ။ ကျွန်တော် ဆိုလိုတာက ကဗျာကို စာမတတ်တဲ့ တလေးကလည်း နားလည်ရမည်ဆိုတဲ့သဘော မဟုတ်ဘူး။ နည်းနည်းလေး educated ဖြစ်တဲ့လူလည်း နည်းနည်းလေးတော့ နားလည်ဖို့ လိုတယ်။ ဘယ်သူမှ သဘောမပေါက်ဘူး။ educated ဖြစ်တဲ့လူတွေကလည်း သဘောမပေါက်ဘူး ဆိုရင် ဒါမျိုး ကျွန်တော် မဖတ်ဘူး။ ဒါ သူ Personal တို့ ကျွန်တော်တို့ တော့ မဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော် စာဖတ်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် Personal ပဲ။ ခင်ဗျားတို့ သည်လိုပဲ ခင်ဗျားတို့ Personal အရ ထင်တာ၊ ဒါအားလုံး သည်လိုပဲ။ Pleasure အတွက် အပျင်းပြေ ဖတ်နေကြတာ တွေဟာ အဲသည် စာထဲက တစ်ခုခု လိုချင်လို့၊ စာရေးဆရာအကြောင်း ယောအကြောင်း၊ ဘဝ အကြောင်း သိချင်လို့ ဖတ်တာ။

ဒါကြောင့် ခုခေတ် တချို့လူငယ်တွေက ရှေ့ရောက်လွန်းနေတာ

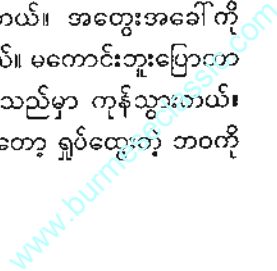
တွေ့ရတယ်။ ဆိုပါတော့ ကဗျာတစ်ပုဒ်မှာ ကောင်းနေကြီး ကခြား ကဗျာ တစ်ပုဒ်မှာ ရှေ့ရောက်လွန်းနေတာမျိုးလည်း ရှိတယ်။ ဒါကတော့ သူ့ Mood ပေါ်မှာ တည်တယ်ပေါ့။ အဲသလို ကဗျာမျိုးကို ကျွန်တော် မခံစားတတ်ဘူး။ ဆိုပါတော့ ကိုသင်းခိုင် ရဲ့ ကဗျာ။ ၁၀ ပုဒ်စီ ရေးကြလို့ ၉ ပုဒ်စီ ကြိုက်ချင် ကြိုက်မယ်။ တစ်ပုဒ်စီက နားမလည်ဘူးဆိုရင် အဲသည်တစ်ပုဒ်ကို ကျွန်တော် မဖတ်တော့ဘူး။ ၁၀ ပုဒ်စလုံးကို နားမလည်အောင်ရေးရင်လည်း အဲသည်လို ကဗျာဆရာရဲ့ကဗျာကို ကျွန်တော် မဖတ်တော့ဘူး။ သည်အတွက် ကျွန်တော် အချိန်ကုန်မခံဘူး။ ကိုယ်ရေးချင်တာ ရေးလိုက်တာ၊ နားမလည်ရင်လည်း နေပေါ့ ဆိုတာက စော်ကားတာ။ ကျွန်တော် အစော်ကားမခံဘူး။ အနောက် ကဗျာဆရာတွေလည်း သည်လိုပဲ။ ဂျိမ်းဂျိုက်စ်၊ သူ ပြောချင်တာ ဘာလဲ။ ကျွန်တော် နားမလည်ဘူး။ သည်တော့ ကျွန်တော် မဖတ်တော့ဘူး။ ဒါက တချို့သွားနေတဲ့ Trend ကို ပြောတာ။ အားလုံးတော့ မဟုတ်ဘူး။ သည်တော့ ကျွန်တော် ယေဘုယျတော့ ပြောချင်တယ်။ အတွေးကောင်းတဲ့ လူငယ် တော်တော်များများရဲ့ နိမိတ်ပုံတွေ အားကောင်းတယ်။ ဆန်းသစ်ပြီး မထင်တဲ့ နိမိတ်ပုံတွေ တွေ့ရတယ်။ သဘောကျတယ်။ နည်းနာ အားနည်းတာကတော့ လူပုဂ္ဂိုလ် အားနည်းချက် မဟုတ်ဘူး။ ရေးသူနဲ့ ဖတ်သူရဲ့ အားနည်းချက်တွေ လည်း မဟုတ်ဘူး။ ဒါက စမ်းနေတဲ့အချိန်ကိုး။ ကျွန်တော် စိုးရိမ်တာက အားနည်းနေတဲ့ နည်းနာတွေကို အကောင်းလို့ ယူဆလိုက်မှာ စိုးတယ်။

အားနည်းနေတဲ့ နည်းနာကို ဖြစ်နေပြီး ထင်မှာ စိုးတယ်။ ဒါကိုတော့ ကျွန်တော်တို့ ဆန်းစစ်ရမယ်။ သည်ခေတ် ကဗျာတွေဟာ ခေတ်စမ်းထက် သာတယ်။ အားကောင်းတယ်။ ဒါက ခင်ဗျားတို့ ဘဝက ခေတ်စမ်း ဖြတ်သန်းခဲ့ ရတဲ့ ဘဝနဲ့ မတူတာလည်း ပါတယ်။ ခေတ်စမ်း ဖြတ်သန်းမှုဘဝက အမျိုးသား ရေးလှုပ်ရှားမှု ဆိုတယ် ဆိုပေမယ့် သမားရိုးကျ ဆန်တယ်။ ကြမ်းတမ်းတဲ့ အကွေ့အချိုးတွေ များတယ်။ current, counter current စသဖြင့် သိပ်ကို ဝက်ပါဆန်တယ်။ ရှုပ်ထွေးနေတဲ့ ခေတ်ကို ဖြတ်သန်းရတဲ့ခေတ်မှာ ခင်ဗျားတို့က ခေတ်စမ်းထက် ပိုအားကောင်းတယ်လို့ပဲ ပြောရမှာပဲ။ ဒါက တစ်ချက်။

နောက်တစ်ချက်က ခေတ်စမ်း။ ခေတ်စမ်းမှာ ကောင်းတာ ရှိတယ်။

မကောင်းတာ ရှိတယ်။ မကောင်းတာ ဘေးဖယ်ထားခဲ့ပေမယ့် ကောင်းတာ ဆက်သယ်ဆောင်မယ်။ ကျွန်တော်တို့လည်း ဟိုတုန်းက ပြင်းထန်ခဲ့တာပဲ။ ဟိုတုန်းက ကုန်းဘောင်ခေတ်စာပေ၊ ကိုလိုနီခေတ်စာပေ ဆိုရင် ဓနရှင်စာပေ ခေါ်ခဲ့ကြတာပဲ။ ပြန်ကြည့်လိုက်တော့ ကုန်းဘောင်ခေတ် စာပေထဲမှာ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု ရှိတယ်။ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု ဆင်းသက်လာတာ တွေ့ရတယ်။ ဆင်းလာတဲ့ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုထဲက ကောင်းတာ ဆက်သယ် သွားခဲ့ကြတာပဲ။ မကောင်းတာ ထားခဲ့ရတာပဲ။ ဒါ ယေဘုယျသဘောပေါ့ဗျာ။ တချို့လူငယ်တွေက ခေတ်စမ်းရိုက်ချိုးရမယ် ဘာသာ “.” စတာတွေ ကျွန်တော် သဘောမတူဘူး။ သူ့မှာလည်း အကြောင်းတော့ ရှိမယ်။ ဒါတော့ ကျွန်တော် မသိဘူး။ ကျွန်တော်က သဘောမတူဘူး။ “.” က ခေတ်သာ ခေ့ ရောက်တယ် ထင်ရတာ အင်မတန် ကွန်ဆာဗေးတစ် ဖြစ်တဲ့လူ။ ခေတ်စမ်းကို ကြိုက်တော့လည်း “ဒိုး.” ရဲ့ ဂိုဏ်းကို ကြိုက်တာ တွေ့ရတယ်။ နောက်ပြန်ရောက်တဲ့ ဂိုဏ်းကိုမှ သဘောကျနေတာ တွေ့ရတယ်။

ခေတ်စမ်းမှာလည်း တိုးတက်တဲ့ဂိုဏ်း၊ ဖောက်ပြန်တဲ့ဂိုဏ်း နှစ်ဂိုဏ်း ရှိခဲ့တာပါပဲ။ ဆရာကြီးကို စော်ကားခဲ့တဲ့ဂိုဏ်း၊ ဒါ ရှိခဲ့တာပါပဲ။ သို့သော် ခေတ်စမ်းလည်း သူ့ခေတ်နဲ့သူ တိုးတက်တာပဲပေါ့ဗျာ။ “.” က ခေတ်စမ်း ကုန်ပြီ ဆိုလိုက်တော့ နောက်ပိုင်း ရိုက်ချိုးရမယ်တွေ ဘာတွေ ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ခေတ်စမ်း ရိုက်ချိုးရင် ဒဂုန်တာရာကို ခေတ်စမ်းက မွေးထုတ်လိုက်တာ။ ကျွန်တော်တို့ကို ခေတ်စမ်းရဲ့ လူတွေက မွေးထုတ်လိုက်တာ။ ဒါ သူ့အပိုင်းနဲ့သူ ရှိခဲ့တာပဲ။ လူငယ်တွေရဲ့ စိတ်ထဲမှာ အဲလို ပစ်ပယ်ချင်တဲ့အကောတွေ ရှိနေတာကို စိစစ်ဖို့၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မေးဖို့လည်း လိုတယ်။ ဟုတ်ကော ဟုတ် ရဲ့လား။ ပယ်ကော ပယ်မလား။ ပယ်ရင်ကော ဘာကြောင့် ပယ်မလဲ စသည် ဖြင့် ပေါ့ဗျာ။ ဒါပေမယ့်လို့ ကျွန်တော် ရဲရဲပြောရဲတာက ကနေလူငယ် တွေရဲ့ အတွေးအခေါ်ဟာ ခေတ်စမ်းထက် သာတယ်။ ခေတ်စမ်း ဘယ်မှာ ကုန်သွား သလဲ ကြည့်ရင် ‘ပျဉ်းမငုတ်တို’ မှာ ကုန်သွားတယ်။ အတွေးအခေါ်ကို ပြောတာ။ ဇော်ဂျီ ရဲ့ ‘ပေဒါလမ်း’ မှာ ကုန်သွားတယ်။ မကောင်းဘူးပြောတာ မဟုတ်ဘူးနော်။ လောကနဲ့ ဘဝကို ဆင်ခြင်တာ သည်မှာ ကုန်သွားတယ်။ ဒါနဲ့ ပြီးသွားတယ်။ ဒါကို ပြောတာ။ ခင်ဗျားတို့ကျတော့ ရှုပ်ထွေးတဲ့ ဘဝကို

ငြိတ်သန်းရတော့ သည့်ထက်ရှုပ်ထွေးရတာကို ဆင်ခြင်နေကြရတယ်။

“ဒါ ကနေ ကျွန်တော် ပြောချင်တယ်။ ယေဘုယျပြောရတော့ ခင်ဗျား တို့က ဖြည့်နားလည်ပေးဖို့လည်း လိုမယ်”

(ဖုန်းမနား ပေါင်းလောင်းချောင်း စာပေဆွေးနွေးပွဲတွင် ယနေ့ခေတ်ပေါ် တဗျာများ နှင့်ပတ်သက်၍ ကွယ်လွန်သူ စာရေးဆရာ မြသန်းတင့်၏ ဆွေးနွေးချက် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ဆွေးနွေးချက်ကို စာရေးဆရာ နေဝင်းမြင့် က အသံသွင်းကြိုးခွေဖြင့် ကူးယူ ထားပြီး ၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ မေလထုတ် ကလျာ မဂ္ဂဇင်းတွင် ပင်လယ်နှင့် စကားပြောတဲ့မှန် ဝတ္ထုထဲတွင် ဖော်ပြခဲ့သည်ကို ကောက်နုတ်ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)

စာအုပ်လောက၊
၂၀၀၀ ဖြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာ

ယနေ့ မြန်မာစာပေ

မကြာမီက တာရာ၊ ပဒေသာ တွဲဖက်ထုတ်သော ပဒေသာဂျာနယ်တွင် 'စာပေကိစ္စ' ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် မောင်ကြည်လင်ကို ချေပသည့် အောင်မြင် ၏ ဆောင်းပါးကို ဖတ်လိုက်ရပေသည်။

ယနေ့ မြန်မာစာပေလောကတွင် စာပေ၏ ရှေ့တိုးတက်မှု မှတ်တိုင် တို့ ချိတက်ရာ၌ အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေမည့် ငြင်းခုံမှုတို့ ပေါ်ပေါက်လာပေပြီ။ သည်ငြင်းခုံမှုများပင်လျှင် ရှေ့မှတ်တိုင်သို့ ချိတက်ရာတွင် လှေခါးတက်ကလေး တွေ ဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။

အောင်မြင်၏ ဆောင်းပါး၌ “တိုးတက် တော်လှန်သောစာပေ အယူ အဆ ဆိုသည်မှာဘာလဲ” ဟု မေးထား၏။ သည်အမေးကို ပြေရပေလိမ့်မည်။

အယူအဆ အတွေးအခေါ်ဆိုသည် ခေတ်တစ်ခေတ်တွင် တစ်မျိုးစီ ပင် ဖြစ်၏။ ခေတ်ပြောင်းလာသည့် အခါတွင်၊ သို့မဟုတ် ခေတ်တောင်းသည် တုန်ဆုံးလုဆဲဆဲ ဖြစ်နေချိန်တွင်၊ ထိုခေတ်ဟောင်း၏ ဆွေးနွေးနေသော အယူ အဆ၏နေရာတွင် ခေတ်သစ်၏ အတွေးအခေါ်တစ်ရပ်၊ အယူအဆတစ်ရပ် အစားဝင်လာ၏။ မြေရှင်ခေတ် လူနေမှုစံနစ်တွင် အယူအဆမှာ တစ်မျိုးဖြစ်၍ အရင်းရှင် လူနေမှုစံနစ်မှာ အယူအဆ တစ်မျိုးစီပင် ဖြစ်၏။ ဟောင်းနွမ်းသော မြေရှင် လူနေမှုစံနစ်ကို အရင်းရှင်စံနစ်က အစားသွင်းခြင်း အရင်းရှင်စံနစ် နေရာကို ပြည်သူတို့၏ စနစ်သစ်တစ်ရပ်က အစားသွင်းခြင်း အစားသွင်းရန် တွေးခေါ်ခြင်းကိုပင် တိုးတက်သည့် အယူအဆဟု ခေါ်ရမည်ထင်၏။ အယူ အဆ အတွေးအခေါ်ဟူသည် ခေတ်တစ်ခေတ်၏ လူနေမှုစံနစ်၊ လူထု၏အယူ အဆ ပေါက်ဖွားလာခြင်း ဖြစ်၍ အယူအဆ အတွေးအခေါ်သည် လူနေမှုစံနစ် ညီမျှခြင်း

လျှင် အယူအဆလည်း ညံ့ဖျင်း၍ လူများ၏ ဘဝ နဲ့ချာလျှင် အယူအဆလည်း နဲ့ချာသည်။ သည်နဲ့ချာသည့် အယူအဆစွာ အတွင်းမှနေ၍ ရှေ့သို့ သည်ထက် သည် တိုးတက်စေရန် အစဉ်အဆက် နယ်ပယ်တွင်းမှ အတွေးအခေါ်မျိုး နှိုသည်ကိုပင် တိုးတက်သည့် အယူအဆဟု ခေါ်မည် ဖြစ်၏။

စာပေကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍လည်း သည်အတိုင်းပင် ဖြစ်ပေမည်။ လူနည်းစုကလေး၏ ဘဝ၊ လူတစ်ယောက်၏ ဘဝကို သဘာဝကျကျ ရေး ခြယ်ပြရုံနှင့် စာပေကိစ္စ ကုန်ပြီဟု ဆိုနိုင်ပါသလား။ ပြည်သူတို့၏ သွေးစက် တို့ မြေသို့ ဖြာစီးနေစဉ်တွင် ရုပ်ပုံလှလှလေး ရေးခြယ်ကာ ကြေးရေတတ် အတန်းအစား၏ အချစ်ကိစ္စများ၊ အချစ်ကြောင့် 'အသန့်လုံးဝယ် ဒဏ်ရာ ရသည်' ဟုဆိုကာ ကောင်လေးနှင့် ကောင်မလေး ဇွတ်ပေးစားပစ်သည့် စာကို ရေးခြင်းဖြင့် စာပေကိစ္စ ကုန်ပြီဟု ဆိုနိုင်ပါသလား။

တိုးတက်သော စာပေ အယူအဆဆိုသည်မှာ သည်လို ရေးနေကျ စာပေအမျိုးအစား(ဝါ)ကြေးရေတတ်တို့၏ လိင်ကိစ္စကို ဖော်ပြနေသည့် စာပေအစား ပြည်သူလူများစုကို ကိုယ်စားပြုသည့်ခေတ်တွင် အများနှင့် သက်ဆိုင်သော ပြည်သူတို့၏ အသက်စည်းစိမ်တွေ ဆုံးရှုံးပျက်စီးသည်ထိ ခံစားရသည့်ဘဝတွေ၊ အရင်းရှင်စံနစ်၏ စီးပွားရေးချယ်လှယ်မှု အောက်တွင် ကြပ်တည်းလှသည့် ပြည်သူတို့၏ ဘဝတွေကို ရေးချယ်ခြင်းကိုပင် တိုးတက် သည့် စာပေတော်လှန်သည့် အယူအဆဟု ခေါ်ရပေမည်။

မြန်မာစာပေလောကဝယ် ပြည်သူတို့၏ အငတ်ပြဿနာများ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခများကို ရေးခြယ်ပြသည့် စာပေမျိုးကို ပြုစုသည့် စာရေးဆရာ ဘယ်နှယောက်ရှိပါသလဲ။ သည်လို ရှာလေ ရှားလေ ဖြစ်နေသည့်အခါတွင် ပြည်သူလူများစု၏ ကိစ္စအဝဝကို ရေးခြယ်သူ၊ ကားတစ်ချပ်အနေဖြင့် ရေးဆွဲပြ သူကိုပင် တိုးတက်သည့် အယူအဆရှိသည်ဟု ခေါ်ရပေမည်။

အောင်မြင်၏ ဆောင်းပါးတွင် "အယူအဆ အတွေးအခေါ်တို့သည် ပြည်သူတို့၏ ဘဝနှင့် နီးစပ်သည်" ဟုဆိုသော စကားကို ကိုးကားကာ "ဆိုက်ကားသမားကို ဖတ်ခိုင်းစမ်းပါ။ ခေါင်းခါပြမည်ကေန" ဟု ဆိုပြန်သည်။

သည်စာပိုဒ်ကို ရေးကတည်းက အောင်မြင်သည့် 'တိုးတက် တော်လှန် သော စာပေ အယူအဆ' ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပာယ် ပြန်၍ မေးသည်မှာ

မေးထိုက်ပါပေသည်။ 'အယူအဆသည် ပြည်သူတို့၏ ဘဝနှင့် နီးစပ်သည်' ဆိုရာ၌ ပြည်သူတို့၏ ဆင်းရဲဒုက္ခ အထွေထွေကို မြင်တတ်သည်မျက်စိ၊ ပြည်သူတို့၏ ဘဝကို စာပေဖြင့် ရေးခြယ်ရန် စိတ်ကောင်းကောင်းနှင့် ပြည်သူ တို့၏ဘက်မှ ရေးခြယ်ပြရန် ဖြစ်၍ အောင်မြင် ကိုယ်တိုင် လူတွေနှင့် မည်မျှ အဆက်ပြတ်နေသနည်း ဟူမူ ဆိုက်ကားသမား၏ ဘဝကို မလေ့လာ မစူးစမ်း ဘဲနှင့် 'ခေါင်းခါပြမည် ကေန' ဟု ဖြိုးလိုက်သေးသည်။ ဤသို့ ရေးလိုက်ခြင်း သည် အရင်းရှင်စနစ်အောက်တွင် အလုပ်လက်မဲ့ ပညာတတ်တွေ တစ်ပုံကြီး နှိုသည်ကို အောင်မြင် မသိ၍ ရေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ပညာတတ်ပေမယ့် အရင်းရှင် စီးပွားရေးစနစ်အောက်မှာ စားစရာမရှိလို့ ဆိုက်ကားမနင်းရဘူးလား။ ဆိုက်ကား 'သမားတိုင်း ကကြီး ခခွေး မတတ်လို့ ဆိုက်ကားနင်းရသလား။ ဒါတွေကို အောင်မြင် သိဟန်မတူ။

အရင်းရှင် စနစ်အောက်တွင် တက္ကသိုလ်မှ ဒီဂရီ ရပြီးသူတွေ၊ အလုပ် လက်မဲ့တွေ အနန္တပင် ဖြစ်သည်။ ပညာတတ် အလုပ်လက်မဲ့တွေ၊ ပညာတတ် လက်လုပ်လက်စားတွေ မရေမတွက်နိုင်အောင် ရှိသည်ကို အောင်မြင် မသိရော သလား။ မှန်ပါသည်။ ဆိုက်ကားသမားတိုင်းလည်း ပညာတတ်များ မဟုတ်ကြ။ သို့သော် ဆိုက်ကားသမားတိုင်းသည်လည်း သည်လောက် ပညာမနည်းကြောင်း တို့ အောင်မြင် သိဖို့ကောင်းသည်။

"ဘဝအထွေထွေကို ဉာဏ်မျက်စေ့ဖြင့် ဆင်ခြင်သုံးသပ်တတ်သည်" ဆိုသည့် စကားကို "စာစီဆရာအား မေးကြည့်ပါ" ဟု ဆိုပြန်သေးသည့် သည်စကားသည် စာစီဆရာတွေ၊ ဆိုက်ကားသမားတွေ၊ အလုပ်သမားတွေတို့ အလကားလူတွေ၊ နုလပိန်းတုံးတွေဟု ထင်မှတ်သည့် အဓိပ္ပာယ်မှလွဲ၍ ဘယ် အဓိပ္ပာယ်ကိုမှ မဆောင်။

ဒီစကားတွေကို လုပ်ခစားအလုပ်သမားတွေကော နားမလည်ရဘူး လား။ ဆန်မရှိလို့ ရတဲ့ အလုပ်ကလေး ဝင်လုပ်ရတာနဲ့ ဉာဏ်ပညာ အမြော်အမြင် ခွဲရတော့မလား။

ခက်တာက အောင်မြင် တွက်ပြသည့် စာရင်းမှာ မှန်လွန်း၍ ခက်တာ သည်။ တာရာမဂ္ဂဇင်းမှာ အခြားမဂ္ဂဇင်းများနှင့်စာလျှင် စောင်နေသည့်မှာ မှန်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တာရာမဂ္ဂဇင်းမှာ အရုပ်တွေ ဂေပဆာဆာ

နှင့် လူကြိုက်များမည့် ဝတ္ထုတွေ၊ (ဝါ) လိင်ကိစ္စ၊ အချစ်ကိစ္စတွေ ချည်းမထည့်သောကြောင့် စောင့်ရှောက်ရန်ရှာသည်။ တာရာတွင် တော်လှန်သော အယူအဆ ရှိသည်ဆိုသည်မှာ စာကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ခြင်ထောင်ခန်းတွေ၊ မီးခွက် မှုတ် ကိစ္စတွေကို ကြိုက်သည့် စာဖတ်ပရိသတ်ကို ရုပ်ပုံဖြင့် မဆွဲ၊ သည်လို အများကြိုက်ဖြင့် မဆွဲ။ ဒါကြောင့် သူ့ကို တိုးတက်တော်လှန်သော အယူအဆ ရှိသည်ဟု ခေါ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်အမြင်အရ အရေအတွက် (Quantity) ကို မမြင်စေချင်၊ အရည်အချင်း (Quality) ကိုသာ တွက်စေချင်။ အခတ်ဆုံးမှာ စောင့်ရေကို ဂုဏ်ပြိုင်ကာ စာပေကို ဂုဏ်မပြိုင်ဘဲ ရုပ်ပုံကိုသာ ဘန်းပြနေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

တစ်ဖန် 'ဆန်အိုးပေါ် ခွထိုင်သူများဖြစ်၍ မှာကံစိတ်ကို လက်ကိုင်ထားနိုင်မှ အမှန်ဖြစ်သည်' ဟု မှာကံစိတ်ကို ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ဖြစ်အောင် ကြေးရတတ်တွေ ဘက်သို့ ဆွဲသွင်းကာ အဖော်ညီလိုက်သေးသည်။ မှာကံစိတ်သည် ဆင်းရဲသားတို့အတွက်ဟူသော သဘောကို အောင်မြင် မသိဘဲနှင့် ရေးသလော။ သိရက်နှင့်ပင် ဝါးလုံးနှင့် ရမ်းခြင်းလော ဟူသော အဖြေကိုမူ အောင်မြင်သာ သိမည်ထင်သည်။ (ဆန်အိုးပေါ် ခွထိုင်သူများ စည်းရုံးကြလော့လို့ မှာကံစိတ် ပြောတယ်လို့တော့ မလုပ်လိုက်ပါနဲ့)

ထိုနောက် 'သူမသည် ကားကို ဘိတ်ခေါ်၏' ဆိုသော စာပိုဒ်ဖြင့် တာရာကို ထုပြန်သည်။ ဆရာတက်တိုးကော သည်လို ဗမာပေသသည် စကားလုံး မထွင်ဘူးလား။ ပဒေသာမှ တင့်တယ် အကဲခပ်စာထဲတွင် ရေးထားသည့် 'တင့်တယ်နှင့် နှုတ်ဆက်၍ တင့်တယ်နှင့် ကျိန်ဆဲကြသည်' ဟူသော ဝေါဟာရ 'မျက်စိစိမ်း' တို့ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရတို့ကော ဗမာပေသရဲ့လား။

အောင်မြင်ရေးသည့် စာပေကို မျှော်မှန်းသည်ဆိုသည်မှာ ဟုတ်သည်။ သည်ဟာကိုမှ အကောင်းထင်သည် ဆိုသည်မှာလည်း မှန်သည်။ သည်လူနေမှုစနစ်အတွင်းမှ ယိုယွင်းနံ့ချာသည့် စာပေအစား အခြားတိုးတက်သည့် စာပေကို အစားသွင်းမည်ဟု အတိအလင်း ကြွေးကြော်ထားလျက် မြင်းဝယ်စီးရန် ယောက္ခမ သေနေ့ကို စောင့်နေသည်ဟု ဆိုခြင်းသည် အောင်မြင်သာလျှင် လင်ငယ်နေ၍ လင်ငယ်၏ ယုယမှုကို ကြည့်နူးကာ လင်ကြီးလာမှာကို တွေးကြောက်ကာ... စိုးရိမ်နေသည့် မျောက်မွေးမ ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်နေခြင်း

ဖြစ်သည်။ ကြေးရတတ်တို့အား ဖော်တော်ဆက် စာဖြင့် ပြုစုချင်လွန်း၍ စာပေခေတ်ကို ကြောက်ရွံ့နေခြင်း ဖြစ်သည်။ ငရဲပန်းကို ရွှေပန်း ထင်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

လာပြန်ချေသေးသည်။ 'စာပေဖြင့် လှုံ့ဆော်ကာ လူတန်းစား တိုက်ပွဲဟု ခင်ဗျားတို့ ခေါ်သော မငြိမ်းချမ်းမှုများကို ဖြစ်စေမည့် စာရေးဆရာမျိုး၊ ဆင်းရဲလှချည်ဟု မြှောက်ပေးပြီး ကြိမ် ကြံရာ ကြံကုန်အောင် မီးထိုးပေး သည့် စာရေးဆရာမျိုး' ဟု တော်လှန်ရေး စာရေးဆရာတွေကိုပါ ကြားထဲက ခါးချိန်ခွာနှင့် မာန်ဖီလိုက်သေးသည်။ သည်လိုရေးခြင်းသည် တစ်ချို့တွင် မြက်မြက်ကလေး အခွပ်ခံလိုက်ရသော ကြက်ဖလို ကိုယ့်ကြက်ကိုယ် ပြန်သိမ်းသွားသည့် ကြက်ရှင်ကိုပါ ကြားထဲက ရမ်းခွပ်လိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

လူတန်းစားတိုက်ပွဲ သဘောတရား(Theory of Class Struggle) ကို အောင်မြင် ကိုယ်တိုင် နားမလည်၊ ငြိမ်းချမ်းရေး(Peace) အဓိပ္ပာယ်ကို အောင်မြင် မသိ၊ သူသာလျှင် ရေးမိရေးရာ ရေးခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် ဆိုဗီယက် အနီရောင်ကို ဘုရားသဖွယ် မမှတ်ပါနှင့်။ ရုရှား မြင်ဖူးရဲ့လားဟု ရေးပြန်သေးသည်။ သည်မေးခွန်းမှာ အထူးဖြေစရာမလို၊ ဘာသာအသီးသီးမှာ သက်ဝင်ယုံကြည်နေတဲ့ ဘာသာဝင်တွေဟာ သူတို့ရဲ့ တရားရှင် ဘုရားသခင်ကို မြင်ဖူးလို့သာ သူတရားတွေကို လက်ခံနေကြရတာ လားလို့သာ မေးပါရစေ၊ ရုပ်ပုံသဏ္ဍာန် ပုံပန်းဆိုသည်မှာ ပစာန မဟုတ်၊ မြင်ဖူးရန် မလို၊ သူတို့၏ အယူအဆ သဘောတရားသာလျှင် အဓိက ဖြစ်သည်။

သခင်စိုးကြီးလို့ 'မြန်မာပီသသည့်' ဝေါဟာရကို မထွင်တတ်ဘဲနှင့် ဟိုရေး... သည်ရေး ရေးသေးသည်။ မည်သူမဆို စာပေကို မြတ်နိုးလျှင် စာပေကို ကြွယ်ဝလာစေမည့် ဝေါဟာရကို မြတ်နိုးကြ၊ ကြည့်နူးကြမှာချည်း ဖြစ်သည်။

"သတင်းစာတွေကို ခင်ဗျားတို့ လှုံ့ဆော်ပေးသော လူတွေက မဖတ်" ဟု ရန်ကုန်မှနေ၍ အော်ပြန်ချေသေး၏။ အောင်မြင် ရေးသည့်အတိုင်း ရေးရလျှင် "ခင်ဗျား ဝါးဘလောက်သောက်ဘက် သွားကြည့်စမ်းပါ" ဟု ပြန်ဆိုချင်သည်။ စာမတတ်၍ မဖတ်သူကိုကား မဆိုလို။ သို့သော် စာတတ်၍

သတင်းစာဖတ်သူဦးရေ အပုံတိုးလာသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ဘာလို့ သတင်းစာ စောင်ရေနည်းသလဲဟု မေးပေမည်။ စားစရာမရှိ၊ ပြေးစရာမရှိ၊ ဝတ်စရာမရှိ ငြိမ်နေသည်အထဲတွင် သတင်းစာတစ်စောင်ကို တစ်ဖတ်ဖြင့် ဘယ်လိုဖတ်ကြ ရမည်နည်း။ တတ်နိုင်လျှင် တစ်စောင်ကို တစ်ပဲထားပါ။ ယခုထက် များလာပေ လိမ့်မည်။

ဆင်းရဲသားလောက ဒုက္ခရောက်ပုံကို လူထုက မဖတ်ကြပါ။ တကယ့် ကို မဖတ်ကြပါ ဟုဆိုသည်။ ဆင်းရဲသားလောက ဒုက္ခရောက်ပုံကို ဘယ်စာရေး တာရေးဆရာကြီးတွေကမှ မရေးခဲ့ဘဲနှင့် ဖတ်သူတွေ ဘာကိုသွား၍ ဖတ်ကြမည် နည်း။ ရေးလျှင် ဖတ်ပါသည်။ တကယ့်ကို ဖတ်ကြပါသည်။ ကော့ဝလဲရွာကို မေးပါဟု ဆိုရအောင်၊ အောင်မြင် ရွာပေါင်း ဘယ်နှစ်ရွာကို ဘယ်လို သည်စာ တွေ ဖတ်ပြခဲ့ဖူးသလဲ။ ဘယ်ရွာတွေကို သည်လိုစာအုပ်တွေ ရောက်အောင် ပို့ခဲ့ကြသလဲ။ ခက်တာက၊ စာအုပ်ထုတ်သူတွေက နှုတ်ခမ်းနိမလေးကိစ္စတွေ အင်္ဂလန်မှာ ဘာဟင်းနဲ့ စားရတဲ့အကြောင်းတွေ၊ 'ကြူ'တို့ ဆိုတာတွေ၊ 'ဂေါ်တွမ်းဂွမ်း' တို့ ဆိုတာတွေ ရက်အနည်းငယ်အတွင်းမှာ အလွန်ရုပ်ဆိုးတဲ့ ကောင်မလေးဟာ နတ်ရေကန်ထဲဆင်းသလို အင်မတန်လှပတဲ့ သူဇာမယ်လေး ဖြစ်လာတာတွေကို ရေးနေတော့ ဘယ်တော့သား လာဖတ်မလဲ 'ငဘ'တို့လို စာအုပ်မျိုး 'ဖိုးလုံး'တို့လို ဝတ္ထုမျိုးတွေကို ရေးပြီး လယ်တဲတွေထဲမှာ ဖတ်ပြစမ်း ပါ။ သူတို့ရဲ့ဘဝကို စိတ်နာသူတွေ စိတ်ဓာတ်တွေ မတက်ကြွတော့ ပြောပါ။ ဒီလို စာပေမျိုး ဘာအသုံးကျလဲလို့ . . .

ပြည်သူတို့၏ ဘဝအတွေ့အကြုံနှင့် ဟပ်မိသော စာအုပ်မျိုးတွေ ရိုက်ထုတ်ကာ စောင်ရေများစွာ ရောင်းရသည်မှာ အသိပင် ဖြစ်သည်။ (သိန်းဖေ ရေး ကုလား-ဗမာ တိုက်ပွဲ အဖုံးအစိမ်းနှင့်) သို့သော် အောင်မြင် ပြောသလို စာဖတ် ပရိသတ်ကို အရုပ်လှလှဖြင့် မခေါ်စေချင်၊ သူတို့ဘဝနှင့် နီးစပ်မည့် စာမျိုးဖြင့်သာ ဆွဲခေါ်စေချင်သည်။

စာပေဆိုသည်မှာ လူတို့၏ စိတ်ကို ကြည့်နူးရန် မဟုတ်၊ တက်ကြွ စေရန် ဖြစ်သည်။ အရင်းရှင်စနစ်၏ လက်အောက်တွင် အရင်းရှင် လူနေမှု စနစ်ကို အတွေးအခေါ်အရ ရေးခြယ်ပြပေမည်။ သို့သော်လည်း ဤစနစ် အတွင်းမှပင်လျှင် ရှေ့ဆန်းသစ်လာမည့် ခေတ်တစ်ခေတ်၏ စာပေကို မျှော်မှန်း

တာ နဲ့ချာသည့် စာပေ၊ ပြည်သူတို့၏ ဘဝနှင့် မဟပ်မိသည့် စာပေ၊ ကြေးရတတ် တို့၏ စည်းစိမ် အချစ်ကြောင့် ဒုက္ခ၊ သုခ ရောက်ရသည့် အကြောင်းကိုသာ ရေးခြယ်ပြသည့် စာပေနေရာတွင် ပြည်သူလူများစု၏ နှစ်နာချက်များကို မော်ပြခြင်းဖြင့် ပြည်သူတို့၏ စိတ်ဓာတ်ကို တက်ကြွလာစေမည့် စာပေ၊ ပြည်သူ လူထုတို့၏ အဖိနှိပ်ခံဘဝကို ပြန်လည်ပြောပြသည့် စာပေမျိုးကို အစားသွင်း ရပေမည်။ စာပေကို ကိုယ်ပိုင် အကျိုးစီးပွားလို ဈေးသို့ ချရောင်းရန် မဟုတ်၊ ငွေသွက် မသွက်ဖြင့် စာပေတိုးတက်သည် မတိုးတက်သည်ကို ဆုံးဖြတ်၍ မရ။ စာပေကို ပြည်သူ လူများစုနှင့် နီးစပ်အောင် လုပ်ရန်ပင် ဖြစ်သည်။ စာပေဖြင့် ပြည်သူတို့အား လှုံ့ဆော်ရန်ပင် ဖြစ်သည်။ (Art for Art's sake) ဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ်သည် အနုပညာ၌ ဘယ်လို ရည်ရွယ်ချက်၊ ဘယ်လို အဓိပ္ပာယ်ကိုမှ မဆောင်ဟု ဆိုခြင်းနှင့် အတူတူပင် ဖြစ်သည်။ အနုပညာ၌ ဘာမျှမရှိ ဟာလာဟင်းလင်းဟု ဆိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ (Art for Art's sake) ဆိုလျှင် အဘယ်ကြောင့် နိုင်ငံအကျိုးဟု အော်ရသေးသနည်း။

'အနုပညာ သက်သက်' ဆိုသော စကားသည် ပြည်သူတို့အား လှုံ့ဆော်မည့် အရေးကို စိုးရိမ်သည့်အတွက် အရင်းရှင်ဘက်သား စာရေးဆရာ တို့က ကာကွယ်သည့်စကားပင် ဖြစ်သည်။ အမှန်အားဖြင့် အနုပညာသည် ပြည်သူတို့၏ ကံကြမ္မာနှင့် ခွဲထား၍မရ။ အနုပညာဖြင့် ပြည်သူတို့၏ ကံကြမ္မာဘဝကို ဖော်ပြရပေမည်။ အနုပညာသည် လူ့ဆက်ဆံရေး ဘဝတို့ ချယ်လှယ်နိုင်သည့် စွမ်းရည်ရှိပေသည်။

ပြည်သူ့အနုပညာ၊ ပြည်သူ့စာပေအတွက် ရှေ့သို့သာ ချီတက်ရပေ မည်။ ငြင်းခန်မှုများလည်း ရှိပေမည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ စာရေးဆရာသည် လူတွေ၏ ဘဝကို လူ့လောက အပြင်မှ လည်းကောင်း၊ တောင်ထွင့်ဂေါ်မှ လည်းကောင်း ငုံ့မကြည့်ဘဲ လူတွေထံမှ နီးကပ်စွာ ကြည့်ရှုလေ့လာမှသာလျှင် အမြင်မှန်ပေလိမ့်မည်။ စာရေးဆရာ၏ တာဝန်သည် ဖြစ်လာသော အဖြစ်ပျက် နောက်မှ (At the tail of the events) ဆွဲလိုက်ရန် မဟုတ်ဘဲ ရှေ့မှ ကြိုတင်၍ ပြင်ကာ၊ ပြည်သူတို့၏ ဘဝနှင့် နီးစပ်ကာ ပြည်သူတို့၏ တိုးတက်ရေး အချယ်လှယ်ခံဘဝမှ လွတ်မြောက်ရေးကို ရှေ့ရှုသည့် ပြည်သူ့ဘဝတို့ ငွေ့ခြယ်ရန်သာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။ မြေရှင်စနစ်အတွင်းက ၎င်း၏ ရောင်ပြန်

ဟပ်ချက်ဖြင့် မြေရှင် ဆက်ဆံရေး အရိုက်အရာဝယ်၊ အကြုံးဝင်ခဲ့သည့် စာပေနှင့် အနုပညာသည် ပွင့်ဖူးလာခဲ့၍ အရင်းရှင် အဖွဲ့အစည်းတွင်လည်း ထို့အတူပင် ဖြစ်သည်။

ယခုမူ ခေတ်တစ်ရပ်သို့ ချဉ်းကပ်လာချေပြီ။ လူနေမှုစနစ် ပြောင်း သည်နှင့်အမျှ ၎င်း၏အရိပ်အရောင် ဖြစ်သည့် စာပေနှင့် အနုပညာတို့သည် လည်း ဆန်းသစ်လာပေတော့မည်။

အနုပညာ သက်သက်ဟူသော ကြွေးကြော်သံသည် အရင်းရှင် အနုပညာ၊ အရင်းရှင် ယဉ်ကျေးမှုကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းထားရန် ဖြစ်၍ သမဇ္ဈိကျစာပေ၊ ကြေးရတတ်တို့၏ လိင်ကိစ္စတို့ကိုသာ ရေးတတ်သည့် ဘဝ အခြေအနေကို ရေးရန် ကြောက်၍ အမှန်ကို ဖုံးကွယ်ထားကြသည်။ သည်လို စာရေးဆရာများသည် ပြည်သူတို့၏ ဘဝ အခြေအနေမှန်ကို မည်သို့ပင် တွယ်ဝက်ရန် ကြိုးစားသော်လည်း ပြည်သူတို့၏ ဘဝအမှန်ကို ဖော်ပြမည့် သစ္စာရှိသည့် စာပေတစ်ရပ်သည် ဆန်းသစ်လာပေလိမ့်မည်။

ပြည်သူ လူများစု၏ ဘဝကို သံကန့်လန့်ကာဖြင့် ဖုံးကာ ကြေးရတတ် တို့ကို မည်မျှပင် ပျော်တော်ဆက်စေကာမူ တစ်နေ့တွင် သူတို့သည် စာပေ ဂန္ထဝင်မှ ဝိုင်းပယ်ခြင်း ခံရပေလိမ့်မည်။ ပြည်သူ ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာတို့ကို မည်သို့ပင် ကြွေးကြော်သံ အမျိုးမျိုးဖြင့် ဖျက်ဆီးစေကာမူ သူတို့သာလျှင် ဖျက်စီး တိမ်ကောသွားပေလိမ့်မည်။

ယနေ့ မြန်မာစာလောကမှာ အနုပညာ သက်သက်ဟူသော ဂိုဏ်း(ဝါ) လူထုနှင့် အဆက်ပြတ်သော ဂိုဏ်းနှင့် အနုပညာသည် ပြည်သူ တို့၏ တန်ဆောင်ဟူသော ဂိုဏ်းနှစ်ဂိုဏ်း ကွဲလွန်ရှိရာ ပထမဂိုဏ်းသည် ပြည်သူများစု၏ ဆင်းရဲကျပ်တည်းသည့် ဘဝကို လစ်လျူရှုကာ ကြေးရတတ်တို့ ၏ ကိစ္စအဝဝဖြင့်သာ တင်းတိမ်နေသူများ ဖြစ်ကြ၍ ထိုသူတို့သည် အစားသွင်း လာမည့် စာပေသစ်ကို ကြောက်ရွံ့ကြသည်။

ဒုတိယအစုမှာ သမဇ္ဈိကျ ရေးရိုးရေးစဉ် စာပေအစား စာပေဖြင့် ပြည်သူတို့၏ ဘဝကို ဖော်ပြကာ ၎င်းတို့၏ စိတ်ဓာတ်ကို လှုံ့ဆော်ရန် လက်မနှေးကြဘဲ ပြည်သူ့ စာပေသစ်သို့ ချီတက်နေသည့် ဂိုဏ်းဖြစ်လေသည်။ နောက် စာပေဂိုဏ်းသည် ပြည်သူ လူများစု၏ ဘဝ အခြေအနေ အမှန်ကို

ဆော်ပြကာ စာပေဖြင့် အဖိနှပ်ခံ ပြည်သူတို့၏ စိတ်ဓာတ်ကို တက်ကြွစေပေ လိမ့်မည်။

ယနေ့စာပေနှင့် စာရေးဆရာတို့၏အမြင် အမှတ်(၂)
စာပေပေါင်းတူး စာစဉ်(၁၂၅)
၁၉၆၇၊ ဇန်နဝါရီ

ယနေ့ မြန်မာစာပေ ရေစီးကြောင်း

(၁)

အကျဉ်းထောင်တံခါးဝက ကျွန်တော် ထွက်လာတဲ့အခါမှာ မြင်ကွင်းတွေဟာ ဆန်းသစ်နေတယ်။ မော်တော်ကားပုံစံတွေ၊ မိန်းမတွေရဲ့ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုတွေ၊ လူငယ်တွေရဲ့ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုတွေ၊ အဆောက်အအုံသစ်တွေ၊ ဆိုင်းဘုတ်တွေ၊ ရုံးပြင်ကနွားများ မြင်သမျှ အရာအားလုံးဟာ အသစ်အဆန်း ဖြစ်နေတယ်။

ဘဲလ်အဲယား ကားတွေရဲ့နေရာမှာ ဖယ်မီလီယာတွေ ရောက်နေတယ်။ မိန်းမပျိုတွေရဲ့ ဆံတောက်ဟာ ဆံတိုကုတ်ပဲ ဖြစ်နေတယ်။ နိုင်လွန်နေရာမှာ ဖော့ကရစ်နဲ့ လှိုင်းကြီးရောက်နေတယ်။ တရားခွင်ဟာ မူဆလင်ထမင်းဆိုင်ထဲ ရောက်နေတယ်။ အင်ပိုလိုင်စင် ကုမ္ပဏီဆိုင်းဘုတ်တွေရဲ့ နေရာမှာ 'ပြည်သူ့ဆိုင်' ဆိုင်းဘုတ်စိမ်းတွေ ရောက်နေတယ်။ ပစ္စည်းလေးတစ်ခု ဝယ်ချင်ရင် ပြေစာ စာရွက်ကလေး နှစ်ရွက်ကိုကိုင်ပြီး ကောင်တာနှစ်ခု သုံးခုလောက် ကျော်ပြီးမှ ဝယ်လို့ရတယ်။ လူငယ်တွေရဲ့ ဆံပင်ဟာ ဂူအောင်းလူသားခေတ်က ဆံပင်မျိုး ဖြစ်နေတယ်။ ဘောင်းဘီက ခေါင်းလောင်းဝ ဘောင်းဘီ၊ မိန်းမပျိုတွေရဲ့ မျက်မှန်က လှည်းဘီးပုံ အဝိုင်းကြီးကြီး။

စနေနေ့ ညနေဆိုရင် ဗိုလ်ချုပ်ဈေးကို တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူတွေ၊ စာရေးမတွေ၊ အရာရှိကတော်တွေ၊ အလတ်တန်း၊ အထက်လွှာက အိမ်ရှင်မတွေ လာကြတယ်။ သူတို့ကိုယ်ပေါ်မှာ ပြည်တွင်းဖြစ်ရယ်လို့ သိပ်မတွေ့ရဘူး။ နိုင်ငံခြားအဝတ်အထည်တွေ၊ နိုင်ငံခြား နှုတ်ခမ်းဆိုးဆေးတွေ၊ နိုင်ငံခြား

အပြာရောင် ညနေဆည်းဆာများ

လတ်ဝတ်ရတနာတွေ၊ နိုင်ငံခြား ရေမွှေးတွေ၊ နိုင်ငံခြား ဖိနပ်တွေ၊ နိုင်ငံခြားလက်ကိုင်အိတ်တွေ၊ ခေါက်ထီးတွေ၊ ယိုးဒယား ပလပ်စတစ်ခြင်းတွေနဲ့ တန်ဆာဆင်ထားကြတယ်။ သူတို့ကိုယ်ပေါ်မှာ မှောင်ခိုဈေးတစ်ခု စီခင်းထားသလိုပါပဲ။

ယောက်ျားတွေရဲ့ ကိုယ်ပေါ်မှာရော၊ ထက်ထရက်တိုက်ပုံ၊ တက်ထရွန်အင်္ကျီ၊ ဆေကို လက်ပတ်နာရီ၊ ယိုးဒယားဖိနပ်၊ ဆံပင်ကုပ်ပဲ၊ တက်ထရက်ဘောင်းဘီ၊ အိတ်လီပုံစံ ဖိနပ်ဦးချွန် ဝတ်တာတွေကို မြင်ရတယ်။

ဒါကြောင့် စနေနေ့ ညနေ တစ်ညနေ ဗိုလ်ချုပ်ဈေးထောင့် တစ်နေရာက စောင့်ကြည့်ရင် လူတွေရဲ့ ဝတ်စားဆင်ယင်မှု ဘယ်လောက် ပြောင်းလဲသလဲဆိုတာ အကဲခတ်လို့ရတယ်။

အဲဒီကနေပြီး ရုပ်ရှင်ရုံဘက် လျှောက်လာတော့ မလုံတလုံ ဝတ်စားထားတဲ့ပုံတွေ ချိတ်ဆွဲထားတာကို တွေ့ရတယ်။ မလုံတလုံဝတ် ထားတဲ့ ရုပ်ရှင်မင်းသမီးနဲ့ လက်မောင်းအိုးကြီးကြီး ဆံပင်ရှည်ရှည်နဲ့ ဇာတ်လိုက်မင်းသားဟာ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် တင်းတင်းကျပ်ကျပ်ပြီး ပွေ့ဖက်ပြီး အာသာရမက် ဝမ်းငမ်းနဲ့ နမ်းနေကြတယ်။ မင်းသားရဲ့ လက်ထဲက သေနတ်မှာ ယမ်းငွေ့တလူလူနဲ့ ပြိုင်ဘက်တစ်ယောက်ကို သတ်ပြီး ချစ်သူကို အရယူပြီး ပေါ့လေ။

ကျိမ်းစံဘွန်းဟာ တစ်နှစ်အရွယ် ကလေးတွေ ခေါင်းထဲအထိ ရောက်နေတယ်။ သူ့ရဲ့ ဝဝဂ္ဂ အမှတ်တံဆိပ်ဟာ ကလေးတွေကစားတဲ့ သင်္ကြန်ကြွတ်ပေါ်မှာ၊ ခါးပတ်တွေပေါ်မှာ ရောက်နေတယ်။ ဘယ်ရုပ်ရှင်ကိုပဲ ကြည့်ကြည့် အလားတူ ရုပ်ရှင်ပိုစတာတွေဟာ ဟိန်းနေတယ်။ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု ဆန့်ကျင်တဲ့၊ ရာဇဝတ်မှုကို သွယ်ဝိုက်လှုံ့ဆော်တဲ့ ရုပ်ရှင်ကားတွေ အောတိုက်ဝင်နေတယ်။

(၂)

မောင်ထော်လေးလမ်းက အင်္ဂလိပ်စာအုပ် အဟောင်း အသစ် ရောင်းတဲ့ ဆိုင်တွေ ရောက်တော့ကော ဘာတွေ့ရသလဲ။ လိင်၊ ရာဇဝတ်မှု၊ သူ့လျှိုဝိုက်တဲ့ ရောထွေးယှက်လိမ်နေတဲ့ ဝတ္ထုတွေကို တွေ့ရတယ်။ အချို့ ဝတ္ထုတွေဟာ သံဝါသပြုတဲ့ ကိစ္စတွေကို အတိအလင်း အသေးစိတ် ရေးထားတယ်။

ဒီစာအုပ်တွေဟာ ပင်ရင်း စာအုပ်ဆိုင်ကြီးတွေမှာတော့ မရတော့ဘူး။ နီးဝတ်သူ ဦးစားပေးရမယ့်သူတွေကို ရောင်းလိုက်ရပြီ။ ဒါပေမယ့် မောင်ထော်လေးလမ်းက စာအုပ်ဆိုင်တွေမှာတော့ ၃၀၊ ၄၀ ပေးဝယ်လို့ရတယ်။ ငွားရင်ထည်း ၃၀၊ ၄၀ ပေးငွားရတယ်။

အဲဒီကနေ လဟာပြင်ဈေး စာအုပ်ဆိုင်တန်းနဲ့ ပလက်ဖောင်းဘေးက တအောင်တောင်းတန်းဘက်ကို သွားလိုက်ရင် မြန်မာစာအုပ်လောက (မြန်မာ စာလောကလို့လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်) ရဲ့ ရေစီးကြောင်းကို ကြည့်လိုရတယ်။

စာအုပ်ဆိုင်တွေပေါ်မှာ မိန်းမရုပ်လှလှနဲ့ ဝတ္ထုစာအုပ်တွေ၊ စုံထောက် ဝတ္ထုတွေကို တွေ့ရတယ်။ အချို့စာအုပ်တွေဟာ လမကူးမိမှာပဲ တစ်ဝက်ဈေးနဲ့ လမ်းဘေးကို ရောက်သွားကြတယ်။

စာအုပ်သစ် ထုတ်တာထက် စာအုပ်ဟောင်းရောင်းတာက ပိုပြီး တွက်ခြေကိုက်တယ်လို့ ပြောကြတယ်။ ငွေပိုရှိပြီး အခြားစီးပွားရေးလုပ်လို့ မရတဲ့အခါကျတော့ အချို့ကုန်သည်တွေဟာ စာအုပ်လောကထဲကို ခြေစုံပစ်ဝင်လာကြတယ်။ ထွက်သမျှစာအုပ်ကို တစ်ဝက်ဈေး ဒါမှမဟုတ် အလွန်နည်းတဲ့ ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ စာအုပ်တွေကို ဝယ်လိုက်တယ်။ (တချို့ စာအုပ်တွေဟာ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းပဲ ပေးမယ်။ ဥပမာ ၃ ကျပ်တန် တစ်အုပ်ဟာ ၇၅ ပြားပဲ ရတယ်) ထွက်သမျှ စာအုပ်ကောင်းတွေကို ချုပ်ဝယ်ပြီး တစ်ကျပ်တန်သည်၊ ငါးမတ်တန်သည် စသည်ဖြင့် ပလက်ဖောင်းက လက်လီစာအုပ်သည်လေးတွေ ဆီကို ပြန်ရောင်းကြတယ်။ တစ်အုပ်ကို တစ်ဝက်မြတ်တယ်ပဲထား။ တစ်လ တစ်လမှာ စာအုပ်အမျိုးပေါင်း ရာချီ ထွက်နေပြီး တစ်မျိုးကို တစ်ထောင်လောက် ကျန်နေတော့ စာအုပ်ဟောင်းကို စုဝယ်ပြီး လက်လီပြန်ရောင်းတဲ့ လုပ်ငန်းဟာ တော်တော် စီးပွားလမ်းဖြောင့်တဲ့ လုပ်ငန်း ဖြစ်လာတယ်။

လက်လီ စာအုပ်သည်ကလေးတွေဟာလည်း ရာချီပြီး ရှိနေတယ်။ စာအုပ်အငှားဆိုင်ကလေးတွေက ထောင်ချီပြီးရှိတယ်။ ဒီတော့ ဖတ်တဲ့ စာဖတ်ပရိသတ်ကလည်း အသစ်တောင် မဖတ်တော့ဘူး။ အဟောင်းကျအောင် စောင့်တယ်။ ဒါမှမဟုတ် အငှားဆိုင်က ငွားဖတ်တယ်။

ရုံးတက်ချိန်တွေမှာဆိုရင် ကုန်သည်လမ်းနဲ့ မဟာဗန္ဓုလလမ်း၊

အင်းဆိုးတန်းတစ်ဝိုက်မှာ လက်လီ စာအုပ်အဟောင်းဆိုင်ကလေးတွေဟာ ပလက်ဖောင်းမှာ ပြည့်နေတယ်။ ညနေ ၃ နာရီလောက်ဆိုရင် ပန်းဆိုးတန်းနဲ့ လဟာပြင်ဈေးကြား ဗိုလ်ချုပ်လမ်းတစ်လျှောက်မှာ လက်လီစာအုပ် အဟောင်းဆိုင်တွေနဲ့ ပြည့်နေတယ်။

တချို့က အလုပ်မရှိကြဘူး။ ဒီတော့ မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်းတွေဆီက စာအုပ်အဟောင်းကလေးတွေစုပြီး ရရာပလက်ဖောင်းမှာ စာအုပ်အဟောင်းဆိုင်ကလေးတွေ ဖွင့်ကြတယ်။

စာအုပ်အဟောင်းဆိုင်လေးတွေ များလာတာဟာ အလုပ်လက်မဲ့ ဖြစ်ရတာရယ်၊ စာဖတ်သူဦးရေ တိုးပွားလာတာရယ် ဒီအကြောင်း နှစ်ချက် ကြောင့်လို့ ယူဆရတယ်။ အလုပ်လက်မဲ့ များလာတာဟာ မကောင်းပေမယ့် စာဖတ်သူဦးရေ တိုးပွားလာတာကတော့ ကောင်းတဲ့ အချက်ပဲ။

(၃)

၁၈၇၅ ခုလောက်စပြီး အရင်းရှင်စနစ်ဟာ ၁၀ နှစ်တစ်ကြိမ် စီးပွားပျက်ကပ် ဆိုက်လေ့ရှိတယ်လို့ အိန်ဂျဲလ်က ပြောခဲ့ဖူးတယ်။ အချို့အရင်းရှင် ဘောဂဗေဒပညာရှင်တွေကတော့ နေရဲ့ မျက်နှာပြင်မှာ ၁၀ နှစ်တစ်ကြိမ် ဆိုက်ကပ်တဲ့ စီးပွားရေးပျက်ကပ်ဟာ နေရဲ့ မျက်နှာပြင်ပေါ်မှာ ၁၀ နှစ်တစ်ကြိမ်ခန့် ပေါ်တတ်တဲ့ အစက်အပြောက်တွေနဲ့ တစ်နည်းတူတတ်တစ်နည်း ဆက်စပ်နေတယ်လို့ ကောက်ချက်ချကြတယ်။ ဒီ တောတ်ချက်ချိန်တို့ ဘယ်လို ဆွဲထုတ်ယူသလဲဆိုတာကိုတော့ ကျွန်တော် ဉာဏ်မပီတူး။ ဒါပေမယ့် အိန်ဂျဲလ်ကတော့ အရင်းရှင်လောကမှာ ၁၀ နှစ် တစ်ကြိမ် စီးပွားပျက်ကပ် ဆိုတာဟာ အရင်းရှင်ဘောဂဗေဒရဲ့ နိယာမတရားပဲလို့ ကောက်ချက်ချခဲ့တယ်။ အရင်းရှင်ထုတ်လုပ်မှုမှာ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု ပိုလျှံလာတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ပိုလျှံတဲ့ တွန်တွေကို ဖျက်ဆီးပစ်တယ်။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုအရှိန်ဟာ မြင်းပြေးသလို အရှိန်ရလာအောင် ပထမ တဖြည်းဖြည်းသွားတယ်။ နောက် သုံးချောင်းထောက် ပြေးတယ်။ နောက် ကဆုန်စိုင်းတယ်။ ဒီလိုနဲ့ အရှိန်ရလာပြီး တွန်ထုတ် ပိုလျှံမှု အကျပ်အတည်းနဲ့အတူ စီးပွားပျက်ကပ် ပြန်ဆိုလိမ့်မယ်။ ဒါဟာ အရင်းရှင်ထုတ်လုပ်မှုရဲ့ သံသရာ စက်ဝန်းဝိုင်းပဲလို့ ပြောတယ်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာစာအုပ်လောက(စာပေလောက)မှာလည်း ၁၀ နှစ် ထစ်ကြိမ်လောက် စာပေဖောင်းပွမှု ဖြစ်တာကို တွေ့ရတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတာတော့ သုတေသီတွေ ရှာဖွေသင့်ပြီ ထင်တယ်။

ကြည့်လေ။

၁၉၄၀ ခုနှစ်လောက်တုန်းက ၁၂ ပဲတန် ဝတ္ထုတွေ ခေတ်စားပြီး ဖောင်းပွလာခဲ့ဖူးတယ်။ ၁၉၅၀ ခု တစ်ဝိုက်ကျတော့ ၂ ကျပ်တန် တွေ၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်တုန်းက ပြား ၆၀ တန်တွေ၊ ၁၉၇၀ ခု တစ်ဝိုက် ကျတော့ ၄ ကျပ်၊ ၅ ကျပ် တန်တွေ၊ ၄ ကျပ်၊ ၅ ကျပ်ထက် လျော့ရင် ထုတ်ဝေသူကလည်း သိပ်မထုတ် ချင်၊ စာအုပ်ကိုယ်စားလှယ်ကလည်း သိပ်မလိုချင်၊ စာဖတ်သူကလည်း သိပ်မကြိုက်ချင်တော့ဘူး။

၁၀ နှစ်တစ်ကြိမ်လောက် ကျွန်တော်တို့ စာပေလောက ဖောင်းပွတာ ဟာ ဘာကြောင့်လဲလို့တော့ ကျွန်တော် မပြောတတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ဖြစ်နေတာကတော့ ဒီအတိုင်းပဲ။

စာပေဖောင်းပွတယ်လို့ ပြောရာမှာ စာအုပ်ဖောင်းပွတာလည်း ပါ တယ်။ (စာအုပ်အထူးကြီးတွေ ဖြစ်လာတာ) တန်ဖိုးဖောင်းပွတာလည်း ပါတယ်။ (စာအုပ်ဈေးကြီးလာတာ) စာရေးသူ ဖောင်းပွတာလည်း ပါတယ်။ (စာရေးသူ တွေ ပေါလာတာ) စာပေဖောင်းပွတာလည်း ပါတယ်။ (စာပေ အနှစ်သာရ အရည်အချင်း ညံ့လာတာ)

ဒါတွေကို တစ်ခုစီ အကျဉ်းချုပ်ပြီး ဆွေးနွေးချင်ပါတယ်။

(၄)

စာအုပ်ဖောင်းပွမှု။

အရင်တုန်းက စာအုပ်တွေဟာ သိပ်မထူကြဘူး။ ခုတော့ စာအုပ် ထူထူကြီးတွေ ရေးလာကြတယ်။ စာအုပ်ထူထူကြီးတွေရေးမှ စာရေးဆရာရဲ့ 'အလုံးအရပ်' ဟာ ပိုထွက်လာတယ်လို့ ယူဆကြသလားတော့ မသိဘူး။

စာအုပ်အထူကြီးတွေရေးတာဟာ ရေးစရာ အချက်အလက်ရှိရင် ကောင်းပါတယ်။ အကြောင်းအရာက ထူထူရေးမှဖြစ်ရင် ထူထူပဲ ရေးရတော့ မှာပဲ။ ဒါပေမယ့် တစ်အုပ်လုံးချုပ်လိုက်ရင် အကြောင်းအရာ နည်းနည်းလေး

နို့ဖြူ အပ်ကြောင်းထပ်နေတာမျိုးတော့ မကောင်းဘူးလို့ ကျွန်တော် ထင်တယ်။ စာဖတ်သူကိုလည်း ငြီးငွေ့စေတယ်။ အချိန်ကုန် စေတယ်။ စက္ကူလည်း ကုန် စေတယ်။

စာအုပ်အထူးကြီးတွေ ရေးမှ နို့ဘယ်လ်ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုကြီးဖြစ်တော့ မှာလား။ ဇာတ်ကောင်တွေ အများကြီးပါမှ နို့ဘယ်လ်ဖြစ်တော့မှာလား။ ဖိုးဆတ် နှစ်ဆက် သုံးဆက်လောက်အကြောင်းရေးမှ နို့ဘယ်လ်ဖြစ်တော့မှာလား။ ဇာတ်လမ်းထဲမှာ ဇာတ်ကွက်ကလေးတွေ အများကြီးပါမှ နို့ဘယ်လ် ဖြစ်တော့ မှာလား။ ဟဲမင်းဝေးရဲ့ 'တံငါအိုနှင့် ပင်လယ်' ဝတ္ထု မျိုးကို နို့ဘယ်လ်လို့ မခေါ်တော့ဘူးလား။ ကျွန်တော်ကတော့ သင့်တင့်တဲ့ အတိုင်းအတာလည်းရှိ၊ အကြောင်းအရာကလည်း ခမ်းနားကြီးကျယ်၊ ဘဝ အမြင်တစ်ခုကိုလည်း ဝေးနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို နို့ဘယ်လ်လို့ ခေါ်သင့်တယ် ထင်တာပဲ။

စာအုပ်ဖောင်းပွမှုမှာ နောက်ပုံစံတစ်ခုက စာအုပ်တွေ ပလူပုံ အောင် ထွက်နေတာ။ ထုတ်ဝေသူတွေ ဖောင်းပွလာတဲ့အတွက် စာအုပ် အရေအတွက် လည်း ဖောင်းပွလာတယ်။ အချို့စာအုပ်တွေဟာ ဖတ်သာပြီးရော ဘာပညာ တို့မှ မရလိုက်ဘူး။ စာပေဟာ ဖြေဖျော်ရုံသက်သက် မဟုတ်။ စာဖတ်သူကို ပညာပေးရန်၊ စာဖတ်သူရဲ့ အသိဉာဏ်ကို နှိုးဆွပေးရန်လည်း ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် အချို့စာအုပ်တွေဟာ ဖြေဖျော်ရေး စာပေသက်သက်တွေ ဖြစ်နေ တယ်။

ထန်ဖိုးဖောင်းပွမှု။

စာအုပ်တွေရဲ့ ထန်ဖိုးဟာ ကြီးလာတယ်။ နှစ်ကျပ်တန်ဆိုတာ မရှိသလောက်ပဲ။ ဒါဟာ အထွေထွေ ကုန်ဈေးနှုန်းတွေကြီးလာလို့ အထူးသဖြင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ စက္ကူဖိုး၊ ဘလောက်ဖိုး၊ မင်ဖိုး စတဲ့ ဝတ္ထု တွေ ဈေးကြီးလာလို့ ဖြစ်တယ်။

ကုန်ဈေးနှုန်းတစ်ခုဟာ တက်ပြီးရင် ဘယ်တော့မှ မူလဈေးနှုန်းကို ပြန်မရောက်ချင်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် စာအုပ်ထန်ဖိုးတွေ ထွေးဝေးစင် စာဖတ်ပရိသတ်တွေလက်ထဲ များများရောက်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ကြလဲ ဆိုတဲ့ ပြဿနာပေါ်လာတယ်။

စာရေးသူ စောင်းသွေး။

ခူသတ်မှာ စာရေးသူတွေ ပေါလာတယ်။ ယေဘုယျအားဖြင့် စာရေးသူ စာရေးလိုသူတွေ များလာတာဟာ ကောင်းတဲ့ လက္ခဏာတစ်ခုပါပဲ။ ဒါပေမယ့် စာရေးသူတွေမှာ အမျိုးအစားခွဲဖို့တော့ လိုလိမ့်မယ် ထင်တယ်။ အချို့က စာပေပညာ ပြည့်သူကို အလုပ်အကျွေးပြုချင်လို့ စာရေးတယ်။ အချို့က ခါးပတ်ကြောင့် အပျင်းပြေ စာရေးတယ်။ အချို့က ရင်ထဲမှာပြောစရာတွေရှိလို့ စာရေးတယ်။ အချို့က နာမည်ကြီးချင်လို့ စာရေးတယ်။ အချို့က တခြားလုပ်စရာ အလုပ်မရှိလို့ စာရေးတယ်။ အချို့က ဝင်ငွေအပိုရချင်လို့ စာရေးတယ်။ အချို့က အခွင့်အရေး ရစရာ ရှိရင် ရအောင်ဆိုတဲ့သဘောနဲ့ စာရေးတယ်။

စာရေးသူ များလာတာဟာ ကောင်းပေမယ့် စာရေးသူတွေ ဖောင်းပွလာတာကတော့ မကောင်းဘူး။ ဒီဖောင်းပွမှု ပြဿနာကတော့ ရှင်းလို့ လွယ်ပါတယ်။ အချိန်တန်တဲ့အခါကျတော့ စာဖတ်သူတွေက ရှင်းပေးသွားမှာပါပဲ။

စာပေဖောင်းပွမှု။

နောက်ဆုံး ဖောင်းပွမှုကတော့ စာပေဖောင်းပွမှုပဲ။ ဒီပြဿနာဟာ အရေးအကြီးဆုံးလည်း ဖြစ်တယ်။ မြန်မာစာပေလောကရဲ့ အဓိက ပြဿနာလည်း ဖြစ်တယ်။

စာပေဖောင်းပွမှုဆိုတာ စာပေလို့ အမည်တပ်ပြီး ရေးချင်ရာတွေ ရေးနေကြတဲ့ ကိစ္စပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဘာဦးတည်ချက်တွေနဲ့ စာပေကို ရေးသားပြုစုကြမလဲ။ ဘယ်သူ့ကို အလုပ်အကျွေးပြုကြမလဲ။ ဘယ်သူ့ကို ဖွင့်ချတိုက်ခိုက်ရမလဲ။

- ၁။ ဒါတွေဟာ ပြဿနာထဲမှာ အကျုံးဝင်နေတယ်။
- ၂။ ကျွန်တော်တို့ဟာ နယ်ချဲ့စနစ်၊ ပဒေသရာဇ်စနစ် ဆန့်ကျင်ရေး ဆိုရှယ်လစ်စနစ် တည်ဆောက်ရေးကို ဦးတည်ကြရမှာပဲ။ ဒါဟာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးတဲ့နောက် အာရှ အာဖရိကနဲ့ လက်တင်အမေရိကနိုင်ငံတွေက စာပေရေးစီကြောင်းရဲ့ ပင်မရေးစီကြောင်းပဲ။
- ၃။ ဘယ်သူ့ကို အကျိုးပြုရမလဲ ဆိုတာကတော့ ရှင်းပါတယ်။ ခုထိ

ကျွန်တော်တို့ စာရေးဆရာအများစုက လက်ခံနေပါပြီ။ ဘယ်သူ့ကို အတန်ပြုရမှာလဲ။ အလုပ်သမား၊ လယ်သမားတွေကိုပဲပေါ့။

လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၀ စုနှစ် နှစ်ခုလောက်တုန်းကတော့ ဒီအချက်ကို စာရေးဆရာ အများစုက လက်မခံခဲ့ကြသေးဘူး။ အချို့ဆိုရင် ဒီအဆိုပြုချက်ကို သည်းသည်းမည်းမည်း ပြင်းပြင်းထန်ထန် ခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြတယ်။ 'စာပေသည် ပြည်သူ့အတွက်' ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ဟာ နိုင်ငံရေး ဆန်တယ်။ စာပေမှာ နိုင်ငံရေး မစွက်ရဘူး။ စာပေဟာ စာပေသက်သက် ဖြစ်ရမယ်လို့ သူတို့ အော်ခဲ့ကြတယ်။

ဒီနေ့တော့ 'စာပေသည် ပြည်သူ့အတွက်' ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကို တကယ် ယုံကြည်သည် ဖြစ်စေ၊ မယုံကြည်သည် ဖြစ်စေ စာရေးဆရာ အများစုက လက်ခံလာကြပြီ။ ပြည်သူ့စာပေရဲ့ ရေစီးကြောင်းရဲ့ အရှိန်ဟာ အားကောင်းလာပြီလို့ ပြောနိုင်တယ်။

ဒါပေမယ့် ပြည်သူ့စာပေရေးစီကြောင်းမှာ သောင်တွေ၊ စည်း တိမ်တွေတော့ ရှိတုန်းပဲ။ ယေဘုယျအားဖြင့် ရေစီးကြောင်းဟာ အရှိန် ကောင်းတယ်လို့ ပြောရပေမယ့် အချို့နေရာတွေမှာ သောင်ထွန်းတုန်းပဲ ရှိသေးတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ဝတ္ထုတွေကို ပြန်ကြည့်လေ။ ကျွန်တော်တို့ဟာ အလုပ်သမား၊ လယ်သမားတွေရဲ့ အကြောင်းတို့ ဘယ်လောက်များများ ရေးကြသလဲ။ ကျွန်တော်တို့ ဇာတ်ကောင်တွေဟာ အလုပ်သမား၊ လယ်သမားဇာတ်ကောင် ဘယ်နှယောက်များ ရှိသလဲ။

- ၁။ ခု ထုတ်ဝေနေကြတဲ့ ဝတ္ထုတွေကိုကြည့်ရင် . . .
- ၁။ စိတ်ကူးယဉ်ဝတ္ထု။
- ၂။ လျှို့ဝှက်သည်းဖို့ ဝတ္ထု။
- ၃။ စုံထောက်ဝတ္ထု။
- ၄။ ဟာသဝတ္ထုနဲ့
- ၅။ ဘဝသရုပ်ဖော် ဝတ္ထုများရယ်လို့ အကြမ်းအားဖြင့် ခွဲခြားလို့ ရမယ် ထင်တယ်။

စိတ်ကူးယဉ် အချစ်ဝတ္ထုတွေဟာ ခေတ်တိုင်းမှာ ရှိတာပါပဲ။ ဗာဖတ်တာစ လူငယ်တွေဟာ အများအားဖြင့် စိတ်ကူးယဉ် အချစ်ဝတ္ထုက စပြီး

တဖန်ကြွတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်ကလည်း ဒီလိုပဲ မဟုတ်လား။ အဲဒီ
 ဝတ္ထုတွေဟာ စိတ်ကူးယဉ်ကမ္ဘာလေးတစ်ခုကို ဖန်တီးပေးပြီး စာဖတ်သူတွေကို
 'ထွတ်မြောက်ရေး' ဝင်အောင် လှုံ့ဆော်နေတယ်။ နေ့စဉ် လူမှုဘဝတွေနဲ့
 ဆင်တူတဲ့ စိတ်ကူးယဉ်ကမ္ဘာတစ်ခုကို ဖန်တီးပေးကြတယ်။ ဒီဝတ္ထုတွေထဲက
 ခေါင်းစဉ် '၂၀ ရာစု ဒွန်ဂျွန်း' တွေ ဖြစ်နေတယ်။ 'ဒွန်ဂျွန်း' လို့ ရုပ်ချောချော
 အာယလကောင်းကောင်း၊ သတ္တိရှိရှိတွေချည်း ဖြစ်နေတယ်။ သူတို့ဟာ 'မြာစွဲ'
 ကြတယ်။ မင်းသမီးတွေ ကြည့်လိုက်တော့လည်း '၂၀ ရာစု ဝေဠုမြတ်စွာ'
 တွေချည်း ဖြစ်နေကြတယ်။ ရတနာ့ကြေးမုံဝတ္ထုက ဝေဠု မြတ်စွာမင်းသမီးဟာ
 နေပြည်လေး တစ်ပြောက်ထိုးရုံ၊ လိပ်ပြာတောင်ပံခတ်ရုံ ကလေးနဲ့ မူးမေ့
 တော့ခွေသွားတယ် မဟုတ်လား။ ခု ကျွန်တော်တို့ရဲ့ စိတ်ကူးယဉ် အချစ် ဝတ္ထု
 တွေထဲက မင်းသမီးတွေဟာလည်း အလွန်ချော၊ အလွန်လှ၊ အလွန် နုနယ်၊
 အလွန်ပြည့်စုံနေတဲ့ မင်းသမီးတွေ ဖြစ်နေတယ်။ စာဖတ်ကာစ လူငယ် စာဖတ်
 ပရိသတ်အချို့ဟာ တကယ့်ဘဝမှာမရှိတဲ့ ၂၀ ရာစု 'ဒွန်ဂျွန်း' တွေနဲ့ '၂၀ ရာစု
 ဝေဠုမြတ်စွာ' တို့အထဲမှာ သူတို့ရဲ့ ကိုယ်စား ရုပ်ကို ရှာနေတယ်။

နောက်တစ်မျိုးကတော့ လျှို့ဝှက်သည်းဖိုဝတ္ထုနဲ့ စုံထောက်ဝတ္ထု
 တွေပဲ။ လျှို့ဝှက်သည်းဖိုဝတ္ထုနဲ့ စုံထောက်ဝတ္ထုတွေဟာ ကွာခြားပါတယ်။
 စုံထောက်ဝတ္ထုက စုံထောက်ခန်းပဲ။ လူသတ်မှု ပါရမယ်။ လိင်ကိစ္စ ပါရတယ်။
 စုံထောက်ခန်း ပါရတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ လူသတ်ကောင်ကို ဖမ်းမိပြီး ဇာတ်လမ်း
 ကို ဖြည့်မယ်။ ဒါ စုံထောက်ဝတ္ထုရဲ့ ပုံကြမ်းပဲ။ လျှို့ဝှက်သည်းဖို ဝတ္ထုကတော့
 စုံထောက်ခန်း ပါချင်မှပါမယ်။ ဇာတ်လမ်းတို့၊ ဇာတ်ကောင်တို့ကို စာဖတ်သူ
 စိတ်ဝင်စားအောင် အလွန်ကလေးတွေနဲ့၊ အဖုံးအဝှက်ကလေးတွေနဲ့ ဖန်တီး
 ထားပြီး ဇာတ်လမ်းကို အထွတ်အထိပ်ရောက်အောင် ပို့ပေးတယ်။ နောက်ဆုံး
 ကျမှ ဖြည့်ယူတယ်။

လျှို့ဝှက်သည်းဖိုနဲ့ စုံထောက်ဝတ္ထုတွေဟာ စာပေအရာဝင်သလား။
 မဝင်ဘူးလားဆိုတာကိုတော့ အခွင့်ကြုံတဲ့အခါ သပ်သပ် ဆွေးနွေးချင်ပါတယ်။

နောက်တစ်မျိုးကတော့ ဟာသဝတ္ထု။ လူတော်တော်များများဟာ
 ဟာသဝတ္ထုတွေကို ဖတ်ကြတယ်။ အချို့ဟာသတွေဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို
 သရော်တာ၊ လူ့စရိုက်၊ လူ့လောကကို သရော်တာရယ်လို့ မပါဘူး။ ကလိထိုး

ထားတဲ့ အပေါစားဝတ္ထုတွေပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါတွေကိုပဲ လူတွေက
 ဘာကြောင့် ဖတ်နေကြသလဲ။ ဒါကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားပြီး အဖြေရှာဖို့
 ကောင်းပြီထင်တယ်။

နောက်ဆုံး အမျိုးအစားကတော့ ဘဝသရုပ်ဖော် ဝတ္ထုတွေပဲ။ ဒီဝတ္ထု
 မျိုးတွေဟာ အရေအတွက်လည်း နည်းတယ်။ ဘဝသရုပ်ဖော်စာပေဟာ
 အရင်တုန်းကထက်စာရင် အများကြီး ဩဇာကြီးလာပြီလို့ ပြောနိုင်ပေမယ့်
 အားကောင်းသင့်သလောက် မကောင်းသေးဘူး။ အကျပ်အတည်း၊ အခက်အခဲ
 တွေ ရှိနေတယ်။ ဒါတွေကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားကြရမှာပဲ။

ဒါတွေဟာ ယနေ့ မြန်မာစာပေရဲ့ အထွေထွေ ပြဿနာအချို့
 ဖြစ်ပါတယ်။ အကြမ်းဖော်ပြချက်လည်း ဖြစ်တယ်။

ဒီနေ့ စာဖတ်ပရိသတ်ရဲ့ အခြေအနေဟာ အလွန်ကောင်းနေတယ်။
 စာဖတ်သူဦးရေဟာ တစ်စတစ်စ များလာနေတယ်။ ဘယ်လိုစာကို ဖတ်ဖတ်
 ကောင်းတဲ့လက္ခဏာတစ်ရပ်ပဲ။ တစ်နေ့မှာ စာဖတ်ပရိသတ်ဟာ အကောင်းကို
 ရွေးတတ်သွားမှာပဲ။ စာဖတ်သူဟာ ဒီလိုပဲ ကြီးထွားလာရတပဲ မဟုတ်လား။
 စိတ်ကူးယဉ် အချစ်ဝတ္ထုတို့၊ စုံထောက်လို့၊ လျှို့ဝှက်သည်းဖိုတို့ ဖတ်နေတဲ့
 ဒီနေ့ စာဖတ်ပရိသတ်ဟာ နောင်တစ်နေ့မှာ စာကောင်းပေကောင်းကို ရွေးချယ်
 လာမှာပဲ။

ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ စာရေးဆရာတွေဘက်ကတော့ ကျွန်တော်
 တို့ တာဝန်ချွတ်ယွင်း လစ်ဟင်းနေသေးတယ်လို့ ထင်တယ်။

မြန်မာစာပေရဲ့ ရေစီးကြောင်းဟာ ယေဘုယျအားဖြင့် အရှိန်ကောင်း
 သလို အခိုက်အတန့်အားဖြင့် သောင်ထွန်းနေတယ်။

စိတ်ကူးယဉ် အချစ်ဝတ္ထု၊ လျှို့ဝှက်သည်းဖိုဝတ္ထု၊ စုံထောက်ဝတ္ထု၊
 ဟာသဝတ္ထု စတဲ့ သောင်တွေ၊ စည်းတိမ်တွေဟာ ဘဝသရုပ်ဖော်စာပေဆို
 တဲ့ ပင်မရေစီးကြောင်းကြီးကို ပိတ်ဆို့ထားကြတယ်။ ဒီသောင်တွေကို တူးပစ်ပြီး
 ဘဝသရုပ်ဖော် စာပေရေစီးကြောင်းကို အရှိန်ကောင်းကောင်းနဲ့ ဆက်လက်
 မီးဆင်းအောင်လုပ်ဖို့ကတော့ စာရေးဆရာများနဲ့ စာဖတ်သူများရဲ့ တာဝန်ပဲ။

စာပေသစ်

အနှစ် ၄၀ ခန့်ကြာခဲ့သော ကျွန်တော်စာရေးဆရာ သက်တမ်းတွင် ကျွန်တော်သည် မဂ္ဂဇင်းသုံးစောင်တွင် အယ်ဒီတာလုပ်ခဲ့ဖူး၏။ ထိုမဂ္ဂဇင်း သုံးစောင်စလုံးမှာ ရောင်းတမ်းမဂ္ဂဇင်းများမဟုတ်။ အသင်းအဖွဲ့အစည်းများနှင့် စာပေရည်ရွယ်ချက်သက်သက်ဖြင့် ထုတ်သည့် မဂ္ဂဇင်းများ ဖြစ်သည်။ ပထမ (၁၉၄၉)ခုနှစ်ထုတ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် နှစ်ပတ်လည် မဂ္ဂဇင်း။

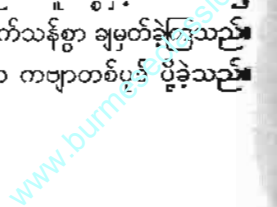
ထိုစဉ်က ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ကျောင်းသား တစ်ထောင်ကျော်မျှသာ ရှိသေးသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း အင်္ဂလိပ်စာကဏ္ဍတွင် ဆရာဦးမျိုးမင်းက အတိုင်ပင်ခံ အယ်ဒီတာနှင့် ကျွန်တော်က တာဝန်ခံ အယ်ဒီတာ။ မြန်မာစာကဏ္ဍတွင် ဆရာဦးမောင်မောင်ကြီးက အတိုင်ပင်ခံ အယ်ဒီတာနှင့် မောင်ကြည်လင်က တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ။ ကျော်အောင်နှင့် တက္ကသိုလ် နီလာတို့က အလုပ်မန်နေဂျာများ ဖြစ်ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် စိတ်အားထက်သန်နေကြသော လူငယ် အယ်ဒီတာ ပေါက်စများပီပီ စာမူရွေးလျှင် အယ်ဒီတာတစ်ဖွဲ့လုံး စုပေါင်း၍ အစည်းအဝေးထိုင်ကြသည်။ စုပေါင်းတာဝန်ယူမှု၊ စုပေါင်းလုပ်ဆောင်မှု သဘောကို ပေါ်လွင်စေလိုသဖြင့် ထိုသို့ လုပ်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ လူငယ် အယ်ဒီတာများ ဖြစ်သည့်အလျောက် စိတ်ဓာတ်ကလည်း တက်ကြွသည်။ အလုပ်လည်း လုပ်နိုင်ကြသည်။ စာမူရွေးချယ်ရေး မူများကလည်း ပြတ်သားသည်။ စာမူရွေးချယ်ရာတွင် စာပေအဆင့်အတန်းကို အဓိကထားရွေးမည်။ မျက်နှာလိုက်ခြင်း မရှိရ။ နိုင်ငံရေး ဘက်လိုက်ခြင်း မရှိရ။ အယ်ဒီတာအဖွဲ့တွင် သဘောကွဲလွဲချက်ရှိလျှင် မဲဖြင့် ဆုံးဖြတ်မည်။ အယ်ဒီတာအဖွဲ့၏ မူနှင့် မကိုက်ညီဟု ယူဆသော မည်သည့်စာမူကိုမဆို

ပယ်ချပိုင်ခွင့်ရှိသည် စသည့် စည်းကမ်းချက်များဖြင့် စာမူကို ရွေးကြသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ဝါသနာကြောင့်သာ အယ်ဒီတာ လုပ်ခဲ့ကြသော်လည်း အယ်ဒီတာတို့၏ ကျင့်ဝတ်၊ အယ်ဒီတာတို့ စောင့်ထိန်းရသော စည်းကမ်းများကို နားမလည်ခဲ့ကြချေ။ ထို့ကြောင့် ပြဿနာအချို့ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

တက္ကသိုလ် နှစ်ပတ်လည်မဂ္ဂဇင်းမှ စာမူများတောင်းခံသည့် အခါတွင် တက္ကသိုလ် မောင်သန်စင်အမည်ခံ မြန်မာစာ ပါမောက္ခ ဦးအေးမောင်သည် ကဗျာရှည်ကြီးတစ်ပုဒ်ကို ပို့လိုက်လေသည်။ ထုံးစံအရဆိုလျှင် မြန်မာစာ ပါမောက္ခ၏ ကဗျာသည် အဖွင့်ကဗျာအဖြစ် ရုပ်ပုံတွေ ဝေဝေဆာဆာနှင့် ထည့်သွင်းရိုး ထုံးစံရှိသည်။ တက္ကသိုလ် မောင်သန်စင်၏ ကဗျာကို မြန်မာစာ စာတည်းအဖွဲ့က ပထမ ဖတ်ကြသည်။ သူတို့က ထိုကဗျာကို မကြိုက်ဟု မှတ်ချက်ပေးကြသည်။ ဤတွင် မောင်သန်စင်၏ ကဗျာကို တက္ကသိုလ် နှစ်လည် မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖွဲ့ တစ်ခုလုံးက ဆုံးဖြတ်ရန် မြန်မာစာကဏ္ဍ အယ်ဒီတာအဖွဲ့က တက္ကသိုလ် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအစည်းအဝေးသို့ တင်သည်။ အဖွဲ့ဝင် တော်တော်များများက ထိုကဗျာကို သိပ်မကြိုက်ကြ။ သည်အထိ ဘာပြဿနာမှ မပေါ်သေး။ စာရေးဆရာ တစ်ယောက်၏စာကို ကြိုက်ခြင်း၊ မကြိုက်ခြင်းမှာ လူတိုင်းတွင်ရှိသည့် အခွင့်အရေး ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်တို့သည် ထိုမျှနှင့် မရပ်ပါ။ တက္ကသိုလ် မောင်သန်စင်၏ ကဗျာရှည်ကြီးကို ပယ်ချလိုက်ကြသည်။

နောက် ပြဿနာတစ်ခုမှာ သိန်းဖေမြင့်၏ စာမူ ဖြစ်သည်။ သိန်းဖေမြင့်သည် အယ်ဒီတာအဖွဲ့က တောင်းသဖြင့် စာမူတစ်ပုဒ်ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးပေးခဲ့သည်။ ထိုစာမူကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ အယ်ဒီတာအဖွဲ့က ပယ်ချခဲ့သည်။

ကျွန်တော် အယ်ဒီတာအဖြစ် ဒုတိယအကြိမ် လုပ်ခဲ့ဖူးသော မဂ္ဂဇင်းမှာ စာပေသစ်မဂ္ဂဇင်း ဖြစ်သည်။ စာပေသစ်မဂ္ဂဇင်းသည်လည်း ရောင်းတမ်းမဂ္ဂဇင်း မဟုတ်ပါ။ စာပေဝါသနာပါသူ ကျွန်တော်တို့ လူငယ်တစ်သိုက် စုပေါင်း ထုတ်ဝေခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုမဂ္ဂဇင်းတွင်လည်း စာမူကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ တင်းကျပ်သည့် စည်းကမ်းချက်များကို စိတ်အားထက်သန်စွာ ချမှတ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ခါတွင် ဆရာဦးဝန်(မင်းသုဝဏ်)က ကဗျာတစ်ပုဒ် ပို့ခဲ့သည်။

၄၆

မြသန်းတင့်

ထိုကဏ္ဍမှာ မြန်မာအမျိုးသမီးတို့၏ စရိုက်သဘာဝကို ဖော်ပြသည့် ကဏ္ဍ ဖြစ်၏။ မြန်မာအမျိုးသမီးတို့ တစ်ယောက်နောက် တစ်ယောက် ထိုင်ကာ သန့်ရှင်းသည့်အကြောင်း၊ သို့မဟုတ်လျှင်လည်း ခါးပန်းတွင် ခေါင်းတင်၍ ဆိပ်ရင်း အတင်းပြောကြသည့်အကြောင်း စသည်တို့ ဖြစ်၏။ ကဏ္ဍအမည်ကို ကျွန်တော် မမှတ်မိတော့။

ထိုကဏ္ဍသည် မြန်မာအမျိုးသမီးတို့၏ အားနည်းချက်ကို တစ်ဖက် သတ်မြင်သည့်အမြင် ပါနေသည်ဟုဆိုကာ ကျွန်တော်တို့ ပယ်ချခဲ့သည်။

ထိုအကြောင်းများကို ကျွန်တော် ပြောနေခြင်းမှာ အခြားကြောင့် မဟုတ်ပါ။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော်တို့တွင် ဝါသနာနှင့် စိတ်ဓာတ်သာရှိပြီး အယ်ဒီတာတို့ စောင့်စည်းအပ်သော ကျင့်ဝတ်များကို နားမလည်ခဲ့ကြောင်း ပေါ်လွင်စေလိုသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

အယ်ဒီတာသည် အယ်ဒီတာ့စားပွဲတွင် ထိုင်မိသည်နှင့် သူ အကြိုက် ကိုချည်း ကြည့်၍ မရတော့ပါ။ ပရိသတ် အမျိုးမျိုး၏အကြိုက်ကို ကြည့်လာရ ပါသည်။ မိမိ၏ မဂ္ဂဇင်းက ချမှတ်ထားသော မူများနှင့် ကိုက်ညီသည်ဆိုလျှင် ထင်ရှားသော စာရေးဆရာကြီးများ၏ စာမူမျိုးကို ပယ်ရိုးထုံးစံမရှိ။ အမှားပါ လျှင်လည်း ထိုဆရာကြီးများ၏ တာဝန်သာ ဖြစ်သည်ဆိုသည့်အချက်ကို များစွာသော အယ်ဒီတာတို့ သဘောမပေါက်ခဲ့ကြ။ စာမူတစ်ပုဒ် ကောင်း မကောင်းကို ကိုယ့်အကြိုက်ဖြင့်သာ စံထား၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ မဂ္ဂဇင်း တစ်စောင်သည် အရာခပ်သိမ်း အယ်ဒီတာ့ အကြိုက်ချည်း မဖြစ်နိုင်။ သူ မဂ္ဂဇင်းသည် စာဖတ်ပရိသတ် အမျိုးမျိုးထံ တင်ပြခြင်းဖြစ်ရာ ထိုစာဖတ် ပရိသတ်တို့ အကြိုက်နှင့် သူတို့ အလိုကိုလည်း ငဲ့ရပေလိမ့်မည်။ အချို့ အယ်ဒီတာများသည် စာရေးဆရာများထံ စာမူတောင်းခံပြီးမှ မကြိုက်ဟုဆိုကာ ပယ်ချသည့်အခါမျိုးတွေလည်း ရှိသည်။

အယ်ဒီတာသည် စာဖတ်သူအပေါ်တွင် လည်းကောင်း၊ စာရေးဆရာ အပေါ်တွင် လည်းကောင်း စောင့်စည်းရမည့် ကျင့်ဝတ်များ ရှိပေသည်။ ထင်ရှား သည့် စာရေးဆရာတစ်ယောက်ထံ စာမူတောင်းလျှင် ထိုစာရေးဆရာ၏စာမူကို ကြိုက်သည်၊ မကြိုက်သည် အပထား၍ ထည့်သွင်းရပေလိမ့်မည်။ ကိုယ်မကြိုက် လျှင် နောက်ထပ်မတောင်းရုံမျှသာ ရှိသည်။ စာရေးဆရာ၏ ထင်မြင်ချက်သည်

အပြာရောင် ညနေဆည်းဆာများ

၄၇

စာရေးဆရာ၏ ထင်မြင်ချက်မျှသာဖြစ်၍ အယ်ဒီတာ၏ ထင်မြင်ချက် မဟုတ်ပေ။ ထိုစာတွင် ပါသော အကြောင်းအရာအတွက် စာရေးဆရာတွင်သာ တာဝန်ရှိပေသည်။ အယ်ဒီတာတွင် တာဝန်မရှိပေ။

အယ်ဒီတာသည် စာဖတ်သူများအပေါ်တွင်လည်း စောင့်စည်းရမည့် ကျင့်ဝတ်များ ရှိသည်။ စာမူတစ်ပုဒ်သည် စာဖတ်သူအတွက် အကျိုးများမည်ဟု ထင်ခဲ့လျှင်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအား အကြောင်းမဲ့ ထိခိုက်နစ်နာစေသည်ဟု ထင်ခဲ့လျှင် ထိုစာမူကို ပယ်ချခွင့် ရှိပေသည်။

အယ်ဒီတာတို့၏ကျင့်ဝတ်သည် စာရွက်ပေါ်တွင် ရေးထားသော ကျင့်ဝတ်များ မဟုတ်သော်လည်း အစဉ်အလာ လိုက်နာခဲ့ကြသည့် ထုံးတမ်းများ ဖြစ်သဖြင့် ထိုထုံးတမ်းများကို လိုက်နာကြရမည်သာ ဖြစ်သည်။

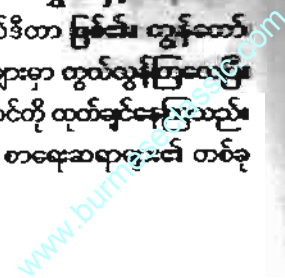
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းတွင် တက္ကသိုလ်မောင်သန့်စင် နှင့် သိန်းဖေမြင့်တို့၏ စာမူများကို ပယ်ချခဲ့သည်ကိုစွဲ၊ စာပေသစ် မဂ္ဂဇင်းတွင် မင်းသုဝဏ်၏ ကဏ္ဍကို ပယ်ချခဲ့သည်ကိုစွဲတို့ကား သူငယ်နာ မစင်သေးသော လက္ခဏာချက်များ ဖြစ်လေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာရေးဆရာအသင်းမှ ထုတ်ဝေသော မဂ္ဂဇင်းမှာ ကျွန်တော် ထုတ်ယူအကြိမ် အယ်ဒီတာ လုပ်ဖူးသော မဂ္ဂဇင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်သည် ထိုမဂ္ဂဇင်းကို လှန်လှောကြည့်မိ၏။ ထိုခေတ်စာ စာပေရေးစီးကြောင်းနှင့် အယ်ဒီတာ သူငယ်နာ မစင်သေးသည့် လက္ခဏာ နှစ်ခုရှိတို့ ငဲ့စောင်းကြည့်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သူငယ်နာ အတော်အတန် ထင်စင် သော မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါ၏။

ထိုနှစ်က မြန်မာနိုင်ငံ စာရေးဆရာအသင်း ဥက္ကဋ္ဌမှာ ရွှေဘိုသောင်း ထား၊ ဒဂုန်တာရာလား မသိပါ။ ကျွန်တော်အထင်တွင်မူ ရွှေဘိုသောင်း ဖြစ်မည် ထင်ပါသည်။ မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖွဲ့တွင် ရွှေဘိုသောင်း ထူးထူး ငန်းမော်တင်အောင်၊ မောင်ကြည်လင်၊ အောင်လင်း၊ ရွှေစားနှင့် မာန်အောင် ဝီထီတို့ ပါကြသည်။ ကျွန်တော်က တာဝန်ခံ အယ်ဒီတာ ဖြစ်၏။ ကျွန်တော် ထုတ်ဝေခံနှင့် မာန်အောင်ပီယ တို့မှအပ အခြားသူများမှာ တွယ်လွန်ကြလေပြီ။

ကျွန်တော်တို့သည် စာပေမဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်ကို ထုတ်ဝေနေကြသည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ စာရေးဆရာအသင်းလို စာရေးဆရာများ၏ တစ်ခု

တည်းသော အဖွဲ့ကြီးမှ ထုတ်ဝေသည့် မဂ္ဂဇင်းသည် ရောင်းတမ်းမဂ္ဂဇင်းများနှင့် ခြားနားရမည်။ စာပေသန့်သန့် ဖြစ်ရမည်။ အနုပညာကို ဦးစားပေးသည့် မဂ္ဂဇင်းကြီးတစ်စောင် ဖြစ်ရမည်။ မြန်မာစာပေ၏ လမ်းကြောင်းကို ဦးဆောင်နိုင်သော မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင် ဖြစ်ရမည်ဟု ကျွန်တော်တို့ မူချခဲ့ကြသည်။

စာပေမဂ္ဂဇင်း ခေါင်းကြီးပိုင်း၌ မြန်မာစာပေ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှု ထပ်မံလုံးကို အကျဉ်းချုပ် သုံးသပ်ထားပြီးနောက် အလုပ်သမား၊ လယ်သမား စသည့် ပြည်သူတို့၏ဘဝကို ကိုယ်စားပြု ဖော်ပြသည့် ဘဝသရုပ်ဖော် စာပေများကို ရေးသားပြုစုကြရန်၊ လက်တွေ့လုပ်ငန်းတွင် စာပေယဉ်ကျေးမှု အလုပ်သမားတို့၏ တပ်ပေါင်းစုကြီးတစ်ခု တည်ဆောက်ကြရန် နှိုးဆော်ခဲ့ကြသည်။

ဤမူများဖြင့်ပင် ကျွန်တော်သည် စာပေမဂ္ဂဇင်းတွင် တာဝန်ခံ အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကာ စာမူများကို ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ စာရေးဆရာအဖွဲ့မှ ထုတ်ဝေသော မဂ္ဂဇင်းကို စာပေသဘော၊ စာပေလက္ခဏာဆောင်ရန် တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစားခဲ့သည်။

စာပေမဂ္ဂဇင်းတွင် ဇော်ဂျီ၊ မင်းသုဝဏ်နှင့် ဇေယျ၊ ရန်အောင်၊ လှသမိန်၊ ဒဂုန်မောင်စံသူတို့က မြန်မာ့စာပေ၊ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ပတ်သက်သော ဆောင်းပါးများကို ရေးပေးခဲ့ကြသည်။ မဟာဆွေ၊ ဗန်းမော် တင်အောင်၊ လင်းယုန်နီ၊ တင်စိုး၊ မာန်အောင်ပီယ၊ တက္ကသိုလ်ကျော့ရှင်း၊ မောင်ရေအေး၊ ရွှေစား၊ မင်းဏီ၊ မြင့်မောင် စသူတို့က ဝတ္ထုတိုများ ရေးခဲ့ကြသည်။ ကျော်ရင်က ပြဇာတ်တစ်ပုဒ်ရေးသည်။ တင်ဇ(ရှမ်းပြည်)၊ သစ္စာနှင့် ကျော်အောင်တို့က ဘာသာပြန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆောင်းပါးများကို ရေးပေးခဲ့ကြသည်။ နယုန်နှင့် မင်းယုဝေတို့က ကဗျာနှင့် ပတ်သက်သော ဆောင်းပါးများကို ရေးကြသည်။ စာရေးဆရာအယောက်ပေါင်း ၃၀ ၏ စာမူများဖြင့် စာပေသန့်သန့်ချည်း ထုတ်ထားသည့် မဂ္ဂဇင်းဖြစ်၍ ပြန်ကြည့်သည့်အခါတွင် ကျွန်တော် ပီတိဖြစ်ရပါသည်။

စာပေမဂ္ဂဇင်းတွင် ပန်းချီသရုပ်ဖော်ပုံဆို၍ တစ်ကြောင်းဆွဲ သရုပ်ဖော်ပုံကလေးများသာ ပါသည်။ သို့ရာတွင် နာမည်ကျော် ပန်းချီ ဆရာကြီးများ၏ လေးရောင်ပန်းချီများကို ကြွေရောင်စက္ကူဖြင့် ရိုက်ပြီး သီးသန့် ထည့်ထား၏။ ပန်းချီလက်ရာ သက်သက်အဖြစ် ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဦးဗကြည်က

နှစ်ပါးသွားအကကို သရုပ်ဖော်ထား၏။ ဦးဘရင်လေးက 'ဘကြီးအို၏ လူထုစာပေ' ဟူသောအမည်ဖြင့် သတင်းစာ ရောင်းနေသည့် အဘိုးအို တစ်ယောက်၏ပုံကို ရေးထားသည်။ ဦးငွေကိုင်က ပန်းပုဆရာတစ်ယောက် ပန်းပုထုနေပုံ ပန်းချီရေးထားပြီး လှစိုးလေးက သူတောင်းစားတစ်ယောက်၏ပုံကို ရေးထား၏။

မဂ္ဂဇင်းတွင် ပါဝင်ရေးသားကြသည့် စာရေးဆရာ ၃၀ အနက် ၁၃ ယောက်တို့မှာ ကွယ်လွန်ကုန်ကြပြီ။ ဇေယျ၊ ဗန်းမော်တင်အောင်၊ သစ္စာ၊ ကျော်ရင်၊ တက္ကသိုလ်ကျော့ရှင်း၊ မင်းဏီ၊ မောင်ကြည်လင်း၊ ရွှေစား၊ မောင်တုတ်ကြီး၊ မောင်ရေအေး၊ မဟာဆွေ စသူတို့ ဖြစ်၏။

ကျွန်တော်တို့သည် စာဆိုတော် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် စာပေမဂ္ဂဇင်း တစ်စောင် ထုတ်ချင်လွန်း၍သာ ထုတ်ခဲ့ကြသော်လည်း အသင်းတွင် ဘာရန်ပုံငွေမှ မရှိ။ စက္ကူဝယ်သည်ကအစ ပုံနှိပ်တိုက်အထိ အကြွေးခံလုပ်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ အောင်မိတ်ဆက် ပုံနှိပ်တိုက်မန်နေဂျာ ဦးဘုန်းစိန်က ပုံနှိပ်တိုက်ကို အကြွေးရိုက်ပေးသည့်ပြင် ဘလောက်ဖိုးပင် အကုန်ခံလိုက်သေးသည်။ ဦးဘုန်းစိန် သေသာသွားရော မြန်မာနိုင်ငံ စာရေးဆရာအသင်းသည် ကြွေးကို တော့လည်အောင် မဆပ်နိုင်ခဲ့ပါ။

စာမူခမှာလည်း မဟာဆွေတစ်ယောက်မှအပ ကျန်စာရေးဆရာများမှာ အလကားရေးပေးကြခြင်း ဖြစ်သည်။ မဟာဆွေကား စာမူခမရဘဲ စာရေးလေ့ရှိသူ မဟုတ်ပါ။

“ကိုယ်က ဒါနဲ့ ထမင်းစားနေရတဲ့ကောင်ကွ၊ စာမူခရမှ စာရေးတာ” ဟုပြောပြီး စာမူလာယူရမည့်နေ့ကို ချိန်းလိုက်သည်။ ကျွန်တော်က မအားသဖြင့် ချိန်းသည်နေ့တွင် သွား၍မယူဖြစ်၊ နောက်တစ်နေ့ကျမှ သွားယူရသည်။

“ငါက တိကျမှ၊ ချိန်းထားရင် ချိန်းတဲ့အချိန်ကို လာမှ ကြိုက်တယ်” မဟာဆွေသည် စိတ်တိုနေသည်။ ကျွန်တော်က သူ့ကို မနည်းတောင်းပန်ရ၏။

ထိုစဉ်က စာရေးဆရာအသင်းမှ 'တောင်သမန်လယ်စားမောင်ဖေငယ်' ပြဇာတ်ကိုလည်း ကပြလျက်ရှိရာ ပြဇာတ်ကော်မတီတွင် ပါဝင်သော ကျွန်တော်သည် ပြဇာတ်အတွက်လည်း အလုပ်များနေသည်။ ထို့အထဲတွင်

တောင်သမန်လယ်စား ဇာတ်လမ်းအကျဉ်းချုပ်ကို အင်္ဂလိပ် မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ရိုက်နှိပ်ရောင်းချသဖြင့် ထိုစာအုပ်များကိုလည်း ရိုက်နေရသေးသည်။ အင်္ဂလိပ်လိုပြန်ဖို့ ဘားမင်းသတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ် ဦးမောင်မောင်မြေ ကို သွား၍ နားပူရသည်။ ဖြန့်ချိဖို့ တာဝန်ကို ယူရသေးသည်။ အင်္ဂလိပ်လို ထည့်ရခြင်းမှာ ထိုစဉ်က သံရုံးများက လက်မှတ်တွေ အများကြီး ဝယ်သဖြင့် နိုင်ငံခြား ပရိသတ်အတွက် ထည့်ရခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်က ကျွန်တော့်တွင် တာဝန်တွေများသဖြင့် ရက်ချိန်း ဖျက်ရကြောင်း၊ အချိန်ကို မလေးစား၍ မဟုတ်ကြောင်း ရှင်းပြ၏။ မဟာဆွေသည် လေသံပျော့သွား၏။

“အေး... မင်းအကြောင်းပြချက်ကောင်းလို့ ငါ လက်ခံတယ်။ အမှန်က ဒီအချိန်ဟာ ငါ အလုပ်လက်ခံတဲ့အချိန် မဟုတ်ဘူး။ မင်းလာတာ ၄ နာရီကျော်နေပြီ။ ၄ နာရီကျော်ရင် ငါ့ကိုယ်ပိုင်အချိန်ကွ၊ အလုပ်စကား မပြောတော့ဘူး။ အပန်းဖြေတဲ့အချိန်”

မဟာဆွေသည် စားပွဲပေါ်တွင် တင်ထားသည့် ဖန်ခွက်ထဲမှ ယမကာကို တစ်ကျိုက်သောက်နေသည်။

ကွယ်လွန်သူ မြန်မာစာပါမောက္ခ ဦးကျော်ရင်ကား ထိုစဉ်က ပဲခူးကျောင်းဆောင်တွင် အဆောင်မှူး လုပ်နေသည်။ ထိုစဉ်က သူသည် မြန်မာစာဌာနတွင် လက်ထောက်ကထိက ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အပြင်တွင် ပြဇာတ်များကို လှိုင်လှိုင်ရေးချိန် ဖြစ်၏။ ဦးကျော်ရင်၏ ပြဇာတ်များမှာ ခေတ်ကို သရုပ်ဖော်၍ ဟာသ ပါတတ်သည်။ စာပေမဂ္ဂဇင်းတွင် ပြဇာတ် ထည့်ချင်သဖြင့် ပြဇာတ်ရေးမည့်သူကို စဉ်းစားလိုက်သည့်အခါတွင် ဦးကျော်ရင်ကို ကျွန်တော် ချက်ချင်း ပြေး၍ သတိရလေသည်။

တစ်ခေါက်နှင့် မရ။ သုံးလေးခေါက်သွားမှ စာမူ ရလာခဲ့သည်။

“ရေးပြီးသားပြဇာတ်တွေတော့ ရှိတယ်ဗျ။ ဒါပေမယ့် မကြိုက်သေးဘူး။ နောက်ထပ် အသစ်ရေးပေးမယ်” ဟုဆိုကာ စာပေမဂ္ဂဇင်းအတွက် သီးသန့် ပြဇာတ်တစ်ပုဒ် ရေးပေးလိုက်သည်။ တက္ကသိုလ် ပရိဝုဏ်သို့ ရောက်လျှင် ဆရာဇော်ဂျီနှင့် ဆရာမင်းသုဝဏ်တို့၏ အိမ်များသို့ ကျွန်တော် ဝင်တတ်သည်။ တစ်ခါတလေတွင် ဆရာမင်းသုဝဏ်ကိုပါ ဆရာဇော်ဂျီ၏ အိမ်တွင်

တွေ့ရတတ်၏။ ဆရာဇော်ဂျီသည် အိမ်ရှေ့ စံကားပင်တွင် ချိတ်ထားသည့် ခရမ်းရောင် သြခစ်ပန်းတွေကို ရေလောင်းနေသည်။

“ဒီလို စံကားပင်တွေမှာ သြခစ်ပန်းတွေ ချိတ်ထားတာကို ကျွန်တော် မြင်ဖူးတယ် ထင်တယ်ဆရာ၊ ဘယ်မှာမှန်း မသိဘူး”

“မြင်ဖူးမှာပေါ့ကွ၊ ဒီအပင်နဲ့ ဒီပန်းကို နန်းဝေကို ခေါ်ပြီး ငါ ပန်းချီအဆွဲခိုင်းထားတာ၊ ပြပွဲမှာ ချိတ်ထားတဲ့ ပန်းချီကားကို မြင်ဖူးတာ ဖြစ်မှာပေါ့”

ဆရာဇော်ဂျီသည် ပန်းပင်တွေကို ရေလောင်းနေရာမှ ကျွန်တော်တို့ ဧည့်ခန်းသို့ ခေါ်သွားကာ သူ ရေးထားသည့် ‘ပျိုနှင့် ပျိုစာဆို’ ဆောင်းပါးကို ပေးလိုက်လေသည်။ နေမိဘုံခန်း ပျိုနှင့် ပျိုဆရာ ရှင်အဂ္ဂသမာဓိ တို့အကြောင်းကို ရေးသားသည့် စာမူဖြစ်၏။ စာပေနှင့် ဘဝတို့ ဆက်သွယ် နေကြပုံကို ဝေဖန်အကဲဖြတ်ထားသော ဆောင်းပါး ဖြစ်လေသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်ကိုကား ထိုနေ့က အိမ်မှာ မတွေ့ရ။ ယုဒသန်ဘက် နှိုတက္ကသိုလ်အဘိဓာန် ပြုစုရေးဌာနရုံးသို့ လိုက်သွားရသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ပေတစ်ဆူကို ဖတ်ရင်း ဝေါဟာရများကို ကတ်ပြားပေါ်တင်နေရာက “မင်းလာတာအတော်ပဲဟေ့၊ မင်းတို့အတွက် ဆောင်းပါး ရေးပြီးပြီ” ဟုဆိုကာ အိန္ဒိယရှေးဟောင်း စာပေအကြောင်း ဆောင်းပါးတစ်စောင်ကို ပေးလိုက်၏။

ကျွန်တော်သည် ဆရာမင်းသုဝဏ်ကို နှုတ်ဆက်ပြီးနောက် သူ့ဇာတ်အောက်တွင် အလုပ်လုပ်သည့် တင်ဇ(ရှမ်းပြည်)ထံသို့ ဝင်သည်။ ကိုတင်ဇဟု ကျွန်တော်တို့ ခေါ်ကြသော ရှမ်းပြည် ဦးတင်ဇသည် ကျွန်တော်တို့ထက် များစွာ အသက်ကြီးသူ ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် စစ်မဖြစ်မီကတည်းက ရှမ်းပြည်လူငယ်များကို ခေါင်းဆောင်ခဲ့ပြီး စစ်ပြီးခေတ်တွင်လည်း ရှမ်းပြည်လူငယ်များကို ခေါင်းဆောင်သည့် အစဉ်အလာကြီးမားသော ရှမ်းလူငယ်ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ အစ်ကိုကြီးအရွယ်၊ ဦးလေးအရွယ်ဖြစ်သည့်တိုင် သူ့ကို လူငယ်တစ်ယောက်အနေဖြင့်သာ ကျွန်တော်တို့ မြင်နေမိသည်။

“ခင်ဗျား ရေးခိုင်းထားတဲ့ဆောင်းပါး ပြီးပြီဗျို၊ ခင်ဗျားမလာရင် အပို့ခိုင်းတော့မလို့” ဟု ကိုတင်ဇက သူ့ထုံးစံအတိုင်း တိုးတိတ်နူးညံ့စွာ ပြောသည်။ သူ့ဆောင်းပါးမှာ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ပီကင်းတွင် ကျင်းပသည့် တရုတ်ပြည်လုံးဆိုင်ရာ စာပေနှင့် အနုပညာသည်များ ကွန်ဖရင့်တွင် သမိုင်းဆရာ၊ ကဗျာရေးရာ ကူမိုနို

၏ အစီရင်ခံစာကို ဘာသာပြန်ထားခြင်း ဖြစ်ပြီး ဆောင်းပါးခေါင်းစဉ်ကို 'တရုတ်ပြည်သူ့ စာပေသစ်' ဟု အမည် ပေးထားသည်။ စာပေသစ်၊ ပြည်သူ့ စာပေ စသည့်လှိုင်းဂယက်များ ပြင်းထန်နေချိန်တွင် ကိုတင်ဇော် ဆောင်းပါး သည် လူငယ်များအတွက် များစွာ အထောက်အကူ ပြုခဲ့လေသည်။

ကိုတင်ဇော် ဆိုမှ ပြန်လာပြီး ကျွန်တော်သည် တက္ကသိုလ် ပိဋကတ် တိုက်တွင် လက်ထောက် ပိဋကတ်တိုက်မှူး လုပ်နေသည့် တိုက်စိုး ထံသို့ ဝင်သည်။ ထိုစဉ်က တိုက်စိုးသည် သန်းထွတ် အမည်ရင်းဖြင့် ဆောင်းပါး များကို စတင်ရေးစပြုနေလေပြီ။

"ခင်ဗျားပြောတဲ့ ဆောင်းပါးကို ရေးချိန်မရသေးဖူး။ ကျုပ် အလုပ် တွေ များနေတယ်။ ထည့်ချင်တယ်ဆိုရင်တော့ ဗြိတိသျှ ပြတိုက် အကြောင်း ကျုပ်အသံလွှင့်တဲ့ အသံလွှင့်ချက်တစ်ခုရှိတယ်။ ရေဒီယိုက အသံလွှင့်ထား တာ။ လိုချင်ရင် အဲဒီအသံလွှင့်ချက်ကို ထည့်လိုက်ပေတော့" ဟု တိုက်စိုးက ဆေးပြင်းလိပ် မချွတ်ဘဲ ပြောသည်။ ကိစ္စမရှိပါ။ သူ့အသံလွှင့်ချက်သည် စာပေ အနုပညာဆိုင်ရာ အသံလွှင့်ချက်တစ်ခု ဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ မဂ္ဂဇင်း အတွက် များစွာ အသုံးဝင်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် လက်နိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်ပြီးနောက် အကျအပေါက်တို့ကို သူ ကိုယ်တိုင် ပြင်ထားသည့် တိုက်စိုး၏ စာမူကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ယူ၍ ပြန်လာခဲ့သည်။

ဘတ်စကားပေါ်တွင် ထိုင်လိုက်လာရင်း ကျွန်တော်သည် စာပေ မဂ္ဂဇင်း၏ မာတိကာကို စိတ်ကူးဖြင့် စဉ်ကြည့်၏။

စာရေးဆရာအသင်းမှ စာဆိုတော်နေ့ အထိမ်းအမှတ်ထုတ်ဝေသော မဂ္ဂဇင်းသည် ရောင်းတမ်း သဘောကိုဆောင်၍ မဖြစ်။ စာပေ သဘောကို ဆောင်ရလိမ့်မည်။ စာပေဆောင်းပါးတွေ များများပါဖို့ လိုသည်။ ဇော်ဂျီ၊ မင်းသုဝဏ်၊ ဇေယျ၊ တိုက်စိုး၊ တင်ဇော်(ရှမ်းပြည်)တို့ထံမှ စာပေဆောင်းပါးတွေ ရပြီးပြီ။ တက္ကသိုလ်ပြင်ပ စာရေးဆရာများထံမှလည်း ဒဂုန်မောင်စံသူက 'အက္ခရာ အစိုးရ' အမည်ဖြင့်ရေးထားသည့် စာရေးဆရာများအကြောင်း ဆောင်းပါး၊ ရန်အောင်က 'စာပေအလုပ်သမား' အမည်ဖြင့်ရေးသည့် ဆောင်းပါး၊ လှသမိန်က 'မြန်မာ့စာရေးထုံး' နှင့် ပတ်သက်သည့် ဆောင်းပါး၊ မင်းအောင်က 'စာပေ' ဆောင်းပါး၊ မာယက 'သက္ကဋ္ဌစာပေ' ဆောင်းပါး၊ တက္ကသိုလ်စန်းက

'အင်္ဂလိပ်စာနှင့် မြန်မာစာအရေးအသား' ဆောင်းပါး၊ ရွှေပိန်သောင်းက 'သတင်းစာ'နှင့် ပတ်သက်သည့် ဆောင်းပါး၊ မောင်တုတ်ကြီးက 'စာရေးဆရာ များနှင့် သမဝါယမထုတ်ဝေရေးအကြောင်း' ဆောင်းပါး၊ သစ္စာက 'အရင်းရှင် သတင်းစာများအကြောင်း' ဆောင်းပါး။

ကျော်ရင်၏ ပြဇာတ်၊ နယဉ်နှင့် မင်းယုဝေတို့၏ ကဗျာဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထုက ကလောင်ဟောင်း ကလောင်သစ် အစုံပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ မဂ္ဂဇင်း တွင် ကလောင်ဟောင်းတွေလည်း ပါသည်။ ကလောင်သစ်တွေလည်း ပါသည်။ တက္ကသိုလ်မှ စာရေးဆရာများလည်း ပါသည်။ တက္ကသိုလ် ပြင်ပမှ စာရေးဆရာ များလည်း ပါသည်။ ရှေးအမြင်ရှိသူတို့လည်း ပါသည်။ ခေတ်အမြင်ရှိသူတို့ လည်း ပါသည်။

ချုပ်၍ ကြည့်လျှင် စာပေမဂ္ဂဇင်းသည် စာပေယဉ်ကျေးမှု သဘောကို လည်း ဆောင်သည်။ စာရေးဆရာအားလုံး ပါဝင်ရေးသားကြသော တပ်ပေါင်းစု သဘောကိုလည်း ဆောင်သည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ထုတ်သည့် မဂ္ဂဇင်းကို ကြည့်၍ ကိုယ့်ဘာသာ ပီတိ ဖြစ်နေလေသည်။

ကျွန်တော်သည် ၁၉၅၂ ခုနှစ်ထုတ် စာဆိုတော် အထူးထုတ် စာပေ မဂ္ဂဇင်းအဖုံးကို လှမ်းကြည့်လိုက်၏။

အဖုံးပေါ်တွင် ပန်းချီဦးအုန်းလွင်၏ မဲဇာပန်းချီကားထဲတွင် နှင်းမှုန် နှင့် တောင်ခိုးတို့က ဝေဝဲလျက်။ ကနုတ်ဟန်ဖြင့် ဆွဲဆောင်ထားသည့် ကြာစွင့် က တင့်ဆန်းလျက်။ ကနုတ်ဟန် ဆွဲထားသည့် ရှေးမြန်မာအမျိုးသမီး စာဆိုတော်က စောင်းကိုပိုက်ကာ မိုးယံကို မျှော်လျက်။

အတိတ် အယ်ဒီတာစားပွဲပေါ်မှ ရုပ်ပုံကားချပ်ကလေးများတို့ ဝိုးတိုးဝါးတား ကျွန်တော် မြင်ယောင်နေလေသည်။

စာအုပ်လောက အမှတ်(၁၁)
၂၀၀၃၊ အောက်တိုဘာ

စာကြည့်တိုက်များကို ဂုဏ်ပြုခြင်း

စာကြည့်တိုက်ထဲတွင် စာအုပ်စင်ကြီးတွေ တန်းစီနေသည်။ စာကြည့်တိုက် ကက်သလောက်တွေက အံ့ဆွဲတွေ အပြည့်နှင့် ရှိနေသည်။ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ရေးမည်ဟု စိတ်ကူးနေသည့် စာရေးဆရာ အလောင်းအလျာသည် ထိုစာအုပ် စင်တွေ၊ ကက်သလောက်တွေကို မြင်သည့်အခါတွင် လန့်သွားသည်။ သည်လောက် များပြားလှသည့် စာအုပ်ကြီးတွေ၊ ကျမ်းတို့ကြီးတွေကို မြင်ရသည့် အခါတွင် ကိုယ်ရေးမည့်စာအုပ်ကြောင့် ကမ္ဘာကြီးတွင် အသိပညာတွေ ဘယ်လောက်တိုးသွားမည်ဟု မည်သူ ထင်စားပုံပါမည်နည်း။ ကိုယ်စာကိုလည်း လူတွေ ဖတ်လိမ့်မည်ဟု မည်သို့ ထင်ရဲပါမည်နည်း။ စာကြည့်တိုက်ဆိုသည်မှာ ဝင့်ဝါပလွားမှုကိုပြသည့် အမှတ်အသားဖြစ်သည်ဆိုသော ဆင်မူယယ် ဝှန်ဆင်၏ စကားကို မည်သူ ငြင်းရဲပါမည်နည်း။

သို့တိုင်အောင် စာများကို စီရင်၍ မကုန်နိုင်ဆိုသော သမ္မာကျမ်းလာ ဒေသနာ ကျမ်းထွက်စကားသည် မှန်သော သစ္စာစကား ဖြစ်သည်။ နှစ်တိုင်းပင် ဆယ်ထောင်ပေါင်းများစွာသော အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတို့သည် စာအုပ်များကို ရေးနေကြသည်။ အချို့မှာ ပကာသနလိုချင်၍ ရေးကြခြင်း ဖြစ်ပြီး အချို့မှာ သက်မွေးမှုကိစ္စကြောင့် ရေးရခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အများစုမှာ မိမိတို့၏ အတွေးအမြင်များကို အခြားသူများနှင့် ခွဲဝေခံစားရန် ရေးကြခြင်း ဖြစ်သည်။ မတ်တိုန်း၏ ဇာတ်လိုက်ဖြစ်သူ ဟတ်ကယ်ဘယ်ရီဖင်းက “စာအုပ်ရေးတယ် ဆိုတာ သိပ်ပင်ပန်းတဲ့ အလုပ်မျိုးပဲ။ ကျွန်တော်သာဆိုရင် ဒီလောက်ပင်ပန်းတဲ့ အလုပ်မျိုးကို ဘယ်တော့မှ မလုပ်ဘူး” ဟု ပြောခဲ့ဖူးသည်။ စာရေးသူ အများစု သည် ဟတ်ကယ်ဘယ်ရီဖင်းလို စာရေးခြင်းအလုပ်သည် တော်တော် စိတ်

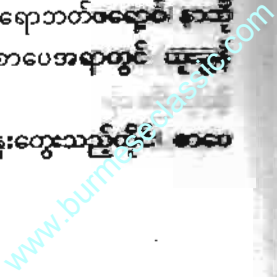
ပင်ပန်းဆင်းရဲသည့် အလုပ်ဖြစ်ကြောင်း သိကြသည့်တိုင် စာတွေကို ရေးနေကြ ပါသည်။

စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ရေးရသည့်အလုပ်သည် လွန်စွာ ပင်ပန်းသည့် အလုပ် ဖြစ်သည်။ ထိုမျှမကသေးပါ။ စာအုပ်ရေးအပြီးတွင် တွေ့ရမည့် စိတ်ပျက်စရာ ပြဿနာတွေကလည်း အများကြီး ရှိသေးသည်။ စာအုပ်တစ်အုပ် သည် မည်မျှကောင်းသည်ဆိုစေ၊ မည်မျှ နှစ်သက်စရာ ဖြစ်သည်ဆိုစေ ထိုက်တန်သော တုံ့ပြန်မှုကို ရမည် မရမည်ဆိုသည့် ‘အချက်မှာ ဘာမျှ မသေ ချာ။ စာအုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ သမိုင်းအစဉ်အလာတွင် ရှိခဲ့သည့် ဆုံးဖြတ်ပုံ ဆုံးဖြတ်နည်းမှာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ သဘာဝ ရွေးချယ်မှုသဘော ဆန်နေသော ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ညီမျှခြင်းမရှိ၊ ချောမွေ့ခြင်းမရှိ၊ စာနာခြင်းမရှိဘဲ ကိုယ့် အကြိုက်နှင့်ကိုယ် ဆုံးဖြတ်နေကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့် စာအုပ် ကောင်းများကို ရေးခဲ့ကြသည့် စာရေးဆရာများသည် ဘယ်တော့မျှ ပြည့်စုံသော သို့မဟုတ် ထိုက်တန်သော အသိအမှတ် ပြုမှုကို မရခဲ့ကြပါ။

ဥပမာအားဖြင့် ၁၈ ရာစုနှစ် အင်္ဂလိပ် သမိုင်းဆရာကြီး အက်ဒွင်ဂစ်ဘွန်း ရခဲ့သည့် စိတ်ပျက်ကုန်ခန်းမှုကိုကြည့်လျှင် သိနိုင်ပါသည်။ ဂစ်ဘွန်းသည် ‘ရောမလက်နက်နိုင်ငံတော်ကြီး ပျက်စီးကျဆုံးခြင်း’ ဟူသော သမိုင်းကျမ်း ဒုတိယတွဲကို ဂလောက်ဆက်စတာ နယ်စားကြီးကို လက်ဆောင်ပေးသည်။ နယ်စားကြီးက စာအုပ်ကို သေသေချာချာ ကိုင်ကြည့်ပြီး “အသုံးမတူတဲ့ စာအုပ်ထူထူကြီးတွေ ရေးပြန်ပြီလားဗျ။ ခင်ဗျားမှာလည်း တကုတ်တုတ် ရေးတာနဲ့ပဲ အချိန်ကုန်နေတာကိုး” ဟု ပြောသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ‘စာအုပ်များ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့နှင့် ခေတ်ပြိုင် ပုဂ္ဂိုလ်များရေးသော စာအုပ်များ၏ အရည်အသွေးကို အမြင့်တို့ အကဲဖြတ် မှားတတ်ကြသည်။ စာပေနိဘယ်ဆု မရသူ စာရေးဆရာများထံတွင် ချွတ်ကျော့၊ တော်လစ်စတိုင်း၊ မတ်တိုန်း၊ မာစယ်ပရစ်၊ အိပဆင်၊ စတုရင်သတ်၊ ဝိုးဆက်ကွန်းရက်၊ ဂျိမ်းဂျီကစ်၊ ဘားတော့ဘရက်၊ ရောဘတ်စတော့စ်၊ နာဗီ တော့စ် စသူတို့လည်း ပါကြသည်။ သူတို့သည် စာပေအရာတွင် ထူးချွန် ပြောင်မြောက်သည့် ဆရာကြီးများ ဖြစ်ကြသည်။

ကျွန်တော်တို့တွင် စာပေအကဲဖြတ်မှု နှေးတွေ့သည့်အပေါ် စာပေ

အကဲဖြတ်မှု ညံ့ဖျင်းသည့်တိုင် စာရေးဆရာတစ်ယောက်နှင့် စာအုပ်တစ်အုပ်သည် ကြီးစွာ ပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စေနိုင်သည်ကို ကျွန်တော်တို့ သိကြပါသည်။ အမြင်လည်း ဆန်းသစ်၊ အကြောင်းအရာကလည်း ထူးခြားကောင်းမွန်သည့် စာအုပ်တစ်အုပ်သည် တောမတ်စ်ဂျက်ဖာဆန် ပြောသလို 'ညသန်းကောင်မီးလှန့်ခေါင်းလောင်း' တစ်ခု ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့သော စာအုပ်မျိုးကို ရေးသည့် စာရေးဆရာသည် ခေတ်၏ ရာသီဥတုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကို ပြောင်းလဲနိုင်ပါသည်။

တောမတ်စ်ပိန်းသည် 'စဉ်းစားဉာဏ်' (၁၇၇၆) ဆိုသော စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြင့် အမေရိကန် ကိုလိုနီများကို တော်လှန်ရေးသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့ကာ ခေတ်ကြီးတို့ ပြောင်းခဲ့သည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ရာချယ်ကာဆန်သည် 'တိတ်ဆိတ်သော နွေဦး' ဆိုသည့် စာအုပ်ဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးကို လှုံ့ဆော်ကာ ခေတ်ကြီးကို ပြောင်းခဲ့သည်။ နောက်တစ်နှစ် အကြာတွင် ဘက်တီဖရိဒန်သည် 'ဣတ္ထိယတို့၏ လျှို့ဝှက်ချက်' စာအုပ်ဖြင့် သန္ဓေတည်ခါစ အမျိုးသမီးလွတ်မြောက်ရေး လှုပ်ရှားမှုကို လှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။ မိုက်ကယ် ဟာရင်တန်သည် 'အခြားသော အမေရိက' (၁၉၆၂) ဆိုသည့် စာအုပ်ဖြင့် အမေရိကန် လူဆင်းရဲတို့၏ အခြေအနေကို တင်ပြခဲ့သည်။

သမိုင်းနှင့် လူမှု ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို စာအုပ်တစ်အုပ်ထဲတွင် ထည့်သွင်းရေးခြင်းဖြင့် အခြားသော စာရေးဆရာများသည်လည်း ကျွန်တော်တို့ ခေတ်၏ ရာသီဥတုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအပေါ်တွင် များစွာ သြဇာလွှမ်းမိုးခဲ့ကြပါသည်။ ၁၈၈၁ ခုနှစ်၌ အော်လီဗာဝင်ဒယ်ဟမ်း (ဂျူနီယာ)သည် 'အများ ပြည်သူ့ဥပဒေ' ဆိုသည့် စာအုပ်ထဲတွင် အမျိုးသားတရားဥပဒေ အမွေအနှစ်၏ ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ စိတ်ဓာတ်ကို ဖော်ပြခဲ့သည့် ထိုစာအုပ်သည် အမေရိကန် ဥပဒေပညာရှင်တစ်ဦးရေးသည့် အကောင်းဆုံးသော စာအုပ်တစ်အုပ်ဟု ကျွန်တော် ဆိုချင်ပါသည်။ ဂန်နာ မာဒယ်ကလည်း 'အမေရိကန် အကြပ်အတည်း' (၁၉၄၄) ကို ရေးခဲ့ကာ 'ဘရောင်းနှင့် ပညာရေးဘုတ်အဖွဲ့' အမှု၌ အမေရိကန် တရားလွှတ်တော်ချုပ် (၁၉၅၄)အား မှန်ကန်သော စီရင်ချက်မျိုးကို ချမှတ်နိုင်အောင် ကူညီထောက်ပံ့ခဲ့ပါသည်။ ထိုစာအုပ်သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက အသားအရောင် ခွဲခြားရေးစနစ်ကို ဝေဖန်စိစစ်ပြရာတွင် အကောင်းဆုံးဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

သတင်းစာဆရာ သီယိုဒို အိတ်ဂိုက်က 'သမ္မတတစ်ဦး တည်ဆောက်ပုံ' ဆိုသည့် စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ရေးခဲ့ပါသည်။ ထိုစာအုပ်တွင် ၆၀ ပြည့်လွန်နှစ်များနှင့် ၇၀ ပြည့်လွန် နှစ်များအတွင်း သမ္မတရွေးကောက်ပွဲများ၏ သဘာဝပြောင်းလဲသွားပုံကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပါသည်။ ဒေးဗစ်ဟာလ်ဘာစတန်းက 'အကောင်းဆုံးနှင့် အတော်ဆုံး' (၁၉၇၂) ဆိုသည့် စာအုပ်တွင် ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲကို ညွှန်ကြားခဲ့သည့် သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မောက်မာ ထောင်လွှားကြပုံကို ရေးပြခဲ့ပါသည်။ ဒေးဗစ်ရိုက်စ်မင်းက 'အထီးကျန်လူအုပ်' (၁၉၅၀) တွင် အမေရိကန်လူမျိုး၏ စရိုက်နှင့် ပတ်သက်သော ကျွန်တော်တို့ မြင်ပုံမြင်နည်းကို ပြောင်းပစ်ခဲ့ပါသည်။ ရောဘတ်ကိုးလ်က သူ၏ 'အကြပ်အတည်း ခေတ်၏ ကလေးငယ်များ' (၁၉၆၇-၆၈) စာအုပ်တွင် လူမှုနှင့် စီးပွားရေး အစုတိုင်းရှိ ကလေးငယ် များ၏ ထူးခြားသော တုံ့ပြန်တတ်သည့် စွမ်းအား ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ 'ဤစာအုပ် နှစ်မျိုးနှစ်စား' ('ညသန်းကောင် မီးလှန့်ခေါင်းလောင်း'၊ 'သမိုင်းနှင့် လူမှု' ဖြစ်ပေါ်မှုတို့ကို ကျွမ်းကျင်စွာ တင်ပြသည့် စာအုပ်မျိုး) တို့အထဲတွင် ဝတ္ထုမပါသေးကြောင်းကို သတိပြုမိကြပါလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ဝတ္ထုသည်လည်း အမေရိကန် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ပုံသွင်းရာတွင် များစွာ အထောက်အပံ့ ပေးခဲ့ပါသည်။

အောဘရာဟမ်လင်ကွန်းသည် 'ဦးလေးတွမ်၏ သစ်လုံးဝဲငယ်' (၁၈၅၂) တို့ ရေးခဲ့သည့် ဟားရီးယက်ဘီးချားစတိုးအား 'ကြီးကျယ်တဲ့ စစ်ပွဲကြီးတစ်ပွဲ ဖြစ်အောင် စာအုပ်တစ်အုပ်ရေးခဲ့တဲ့ သေးသေး ညက်ညက် အမျိုးသမီး' ဟု နောက်ပြောင် ကိုစယ်ခဲ့ပါသည်။ မတ်တို့န်းကမူ သေချာ ရေရာခြင်း မရှိသည့် သမိုင်း အကျိုးဆက်တရားကို လက်ညှိုးထိုးပြကာ အမေရိကန်ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်ရခြင်း မှာ 'ဆာပေါလ်တာစကော့ ရောဂါ' ကြောင့်ဟု ပြောတတ်ပါသည်။ ယင်းမှာ တောင်ပိုင်းသူ တောင်ပိုင်းသားများ သူတို့ ဘယ်တုန်းကမှ မရှိခဲ့သည့် အထက်တန်းစား စိတ်တွေကို မွေးပြီး စိတ်ကူးယဉ်ကြပုံကို ပြောခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အလွန်တော်သော စာရေးဆရာများသည် ကွယ်လွန်ပြီးနောက် တော်တော်ကြာသည့်အခါတွင်မှ သမိုင်းကို ဖြတ်ကျော်ကာ ကျွန်တော်တို့နှင့် လှမ်း၍ စကားပြောတတ်ပါသည်။ ဒေါ်စတိုယက်စကီ၊ တွန်းဂုတ်၊ ဒစ်တင်

အာဟာရအဖို့ကို ဖတ်ဖူးသည့် စာဖတ်သူများသည် ဤအချက်ကို သဘောတူကြပါလိမ့်မည်။ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ကျမ်းပြုဆရာများသည်လည်း လူ့နှလုံးသား၏ လျှို့ဝှက်ဆန်းကျယ်မှုကို စူးစမ်းရှာဖွေရန် ဘာသာစကား၏ တန်ခိုးစွမ်းပကားဖြင့် နှိုးဆော်ပါသည်။ အာသာဝီလဆင်၏ 'ဒီဒေးရေး' (၁၉၇၂)၊ ရစ်ချတ် အဲလင်း၏ 'ဂျိမ်းဂျွန်ကပ်စ်' (၁၉၅၉)၊ လီယွန်အီဒါး၏ 'ဟင်နရီဂျိမ်း' (၁၉၆၃)၊ ဆော်လတာဂျက်ဆန်အိတ်၏ 'ဂျွန်ကပ်စ်' (၁၉၆၃) စသည်တို့ကို ဖတ်ဖူးသူများက ထောက်ခံကြပါလိမ့်မည်။ သူ၏ 'အာရီယိုပို ဂီတီကား' ကျမ်းတွင် ၁၇ ရာစုနှစ် အင်္ဂလိပ်စာဆို မိလတန်က "စာအုပ် ကောင်းတစ်အုပ်သည် တမလွန်ဘဝအထိ မပုတ်မသိုးအောင် ထိန်းသိမ်း ထားရသည့် ကြီးမြတ်သော စိတ်ဓာတ်၏ အသက်သွေး" ဟု ပြောခဲ့ရာ ထိုစကားသည် မှန်သောစကား ဖြစ်ပါသည်။

အနာဂတ် မျိုးဆက်များတွင် မိမိတို့ စာအုပ်များသည် ကျန်ရစ်ခဲ့ခြင်း ရှိမရှိကို စာရေးဆရာ တော်တော်များများက မသိနိုင်ကြပါ။ ထို့ကြောင့် သူတို့ စာအုပ်များသည် ယခုလောလောဆယ် လူထုနှင့် အဆက်အစပ်ရှိကြောင်း သိရခြင်းထက် ကိုယ်တွေ့ကြုံရလျှင် ပို၍ စာရေးဆရာအတွက် အကျိုးရှိပါသည်။ ကိုယ်ရေးသည် စာအုပ်များသည် ထိုသို့သော အတွေ့အကြုံမျိုးကို ပေးနိုင်သည်ဆိုလျှင် စာရေးဆရာသည် ပီတိဖြစ်၍ မဆုံးတော့ပါ။ စာရေးစဉ် တွေ့ခဲ့ရသည့် ဝှက်၊ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေစဉ် မရေမရာ ကြုံခဲ့ရသည့် အဖြစ်တို့ကို လုံးဝ သတိမရတော့ပါ။

ဂျေ ဒီ၊ ဆလင်းဂျား၏ 'လေလွင့်သူ' (၁၉၅၁) တွင် လူငယ်ကလေး တစ်ယောက်ဖြစ်သည့် ဇာတ်လိုက် ဟိုလီဒင်ကောဖီးက စာဖတ်သူနှင့် စာရေးဆရာ ဆက်သွယ်ရသဖြင့် မည်မျှ ပီတိဖြစ်ရပုံကို ဤသို့ ပြောထားပါသည်။

"ဂန္ထဝင် ဝတ္ထုတွေကို ကျွန်တော် အများကြီး ဖတ်ပါတယ်။ ဥပမာ တောမတ်စ်ဟာဒီရဲ့ (၁၈၇၈) 'ဌာနေသို့ အပြန်' ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုမျိုး ဆိုပါတော့။ ဒီလိုစာအုပ်မျိုးတွေကို ကျွန်တော် ကြိုက်ပါတယ်။ စစ်ဝတ္ထုတွေ၊ လျှို့ဝှက်သည်းဖို ဝတ္ထုတွေကိုလည်း အများကြီးဖတ်တာပဲ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီစာအုပ်တွေက သိပ်မမိုက်ဘူးဗျ။ အမိုက်ဆုံးစာအုပ်ကတော့ စာအုပ်လည်း ဖတ်ပြီးရော၊ စာအုပ်ကို ရေးတဲ့ စာရေးဆရာဟာ ကိုယ့်မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်းလို ရင်းနှီးသွားပြီး ချက်ချင်း တယ်လီဖုန်းနဲ့ ကောက်စကားပြောချင်လောက်အောင်

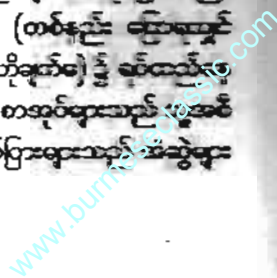
ရေးထားတဲ့ စာအုပ်မျိုး။ ဒါပေမယ့် ဒီလိုစာအုပ်မျိုးက အရှားသားကလား။"

ကျွန်တော်တို့ အများစုအဖို့ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်လို ဟိုလီဒင်ကောဖီး၏ အရွယ်တွင် 'လေလွင့်သူ' ဝတ္ထုကို ဖတ်ခဲ့ကြသူများအဖို့ ဂျေ ဒီ၊ ဆလင်းဂျားသည် တယ်လီဖုန်းဖြင့် လှမ်း၍ စကားပြောချင် စရာကောင်းသည့် နှူးပင်သော စာရေးဆရာမျိုး ဖြစ်ပေသည်။

ခဲယူတတ်သော စာဖတ်ပရိသတ်များ၏ ဩဘာသံသည် ကျေနပ်ဖွယ်ကောင်းသကဲ့သို့ စာရေးဆရာအား နောက်ထပ်ပီတိပေးသည့် အရာတစ်ခု ချီပါသေးသည်။ ယင်းမှာ ပြုစုပျိုးထောင်မှုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွဲ့သွင်းပေးနေသည့် အသိုက်အဝန်းတစ်ခုတွင် အသင်းဝင် ဖြစ်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဖန်တီးသူ အသိုက်အဝန်း၏ ဗဟိုချက်မသည် စာကြည့်တိုက်များပင် ဖြစ်ပါသည်။

'စာကြည့်တိုက်များသည် အမျိုးမျိုးသော စာပေတို့ကို တစ်နေရာတည်းတွင် စုဆောင်းသို့ဦးထားပါသည်။ စာကြည့်တိုက်များသည် သုခမိန်များနှင့် သာမန် စာဖတ်ပရိသတ်များအား အမျိုးမျိုး အပြားပြားသော စာအုပ်တို့ကို ဝေးပါသည်။ စာကြည့်တိုက်များသည် အစစ်အမှန်နှင့် စိတ်ကူး၊ သာမန်နှင့် အဆန်းတကြယ် စသည့် အရာတို့ အားလုံး ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသည့် အလှောက်အညွှန်းအစုအပေါင်းကြီးတစ်ခုကို ဖန်တီးပေးသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ထိုထို အစုအပေါင်းသည် အစိတ်အပိုင်းများကို စုပေါင်းထားသည်ထက်ပို၍ ကြီးကျယ်ပါသည်။ တစ်ခါက ကွန်ဂရက်စာကြည့်တိုက် စာကြည့်တိုက်မှ ဖြစ်ခဲ့သည့် ကဗျာဆရာ အာချီဘောမက္ကလိန်က ဤသည်ကို ရည်ရွယ်၍ အာတ်ပေါအတိုင်း ရေးခဲ့ဖူးသည်။

'စာကြည့်တိုက်တစ်ခု ရှိနေသည်ဆိုသည့် အချက်သည် ခေတ်ဒီမိုကရေစီချက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ခေတ်၏ တံခါးပေါ်တွင် သံခိုက်၍ တစ် ကာလအထိသာ မာတင်လူသာ၏ ကြေညာချက်ကဲ့သို့ ကြေညာချက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ စာကြည့်တိုက်များသည် တက္ကသိုလ်၏ ဗဟိုချက်မ (တစ်နည်း ခြောက်နည်း) ညွှန်တော်တို့ အသိပညာဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှုများ၏ ဗဟိုချက်မ) နှင့် ခပ်ထည့်ဖွဲ့ကြသည်။ စာကြည့်တိုက် စာအုပ်စင်တန်းများပေါ်၌ စာအုပ်များသည် ဖုတ်အိမ်အတိုင်းနှင့် သူ ရှိနေကြသည်။ ကက်သလောက် ကတ်ပြားများသည် အဆွဲများ

ထိုသို့ သူ့အသားသို့နှင့် သူ ရှိနေကြသည်။ ဤသို့အားဖြင့် စစ်မှန်သော စာကြည့်တိုက်တစ်တိုက်သည် လောက၌ (လျှို့ဝှက် နက်နဲသော အရာများ) ရှိကြောင်းကို ထုတ်ဖော် ကြေညာလျက် ရှိသည်။ ဘာကြောင့် အရာဝတ္ထုများသည် လျှို့ဝှက် နက်နဲနေရပါသနည်း။ အရာဝတ္ထုတို့သည် စုပေါင်းလိုက်သည်နှင့် ပြည့်စုံသော အရာကြီးတစ်ခု ဖြစ်သွားသည်ဟု ထင်မှတ်ရခြင်း၊ အထူးထူး အပြားပြား ခြားနားသော အစီရင်ခံချက်များ၊ အတွေ့အကြုံတို့ကို ဖော်ပြသည့် အစိတ်အပိုင်း အစအန၊ အရေးအသားများ၊ ပုလင်းများထဲတွင် ထည့်ထားသည့် လက်ရေးစာမူများ၊ ရှေးပဝေသဏီက ရေးခဲ့သော မှတ်တမ်းစာများ၊ မိုင်ပေါင်းများစွာ၊ ကာလပေါင်းများစွာက တည်ရှိခဲ့သော အရာများသည် သဘောအတူတူ ဖြစ်လာခဲ့ကြကာ စုပေါင်းကြည့်လိုက်သည်နှင့် နက်နဲလျှို့ဝှက်သော အရာများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ပြနေသကဲ့သို့ ရှိပေသည်' ဟု ရေးခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့် စာကြည့်တိုက်များသည် ခပ်အုပ်အုပ် အသံများ၊ ခပ်မှိန်မှိန် မီးရောင်များ ရှိသည့် ဆင်စွယ်နန်းတော်များ မဟုတ်ပါ။ ကမ္ဘာလောကကြီး၏ ကြမ်းတမ်းခက်ခဲသော ပူဆွေးဒုက္ခများမှ ထွက်ပြေး ခိုလှုံရာလည်း မဟုတ်ပါ။ မိမိကိုယ်တိုင် နားလည်ရေးတည်းဟူသော အဏ္ဏဝါ ခရီးကြမ်းကြီးတွင် မရှိမဖြစ်သည့် ဆိပ်ကမ်းသာများသာ ဖြစ်ပါသည်။ စာအုပ်ရေးခဲ့သဖြင့် ဆိုလိင်ခင်နစ်ဆင်သည် ပြည်နှင့်ဒဏ် ခံခဲ့ရပါသည်။ ဝက်ကလက်ဟာဗယ်သည် ထောင်သွင်း အကျဉ်းချခံခဲ့ရပါသည်။ ဘောရစ်ပက်စတာနက်သည် ရှုတ်ချဇော်ကားခံခဲ့ရပါသည်။ ဆော်လမွန်ရပ်ရှီသည် သေဘေးနှင့် ကြုံခဲ့ရပါသည်။ စာအုပ်များကြောင့် စာရေးဆရာတို့ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် ဒုက္ခများသည် စာအုပ်များ၏ ကောင်းခြင်းကို ဖော်ပြနေသည့် အခိုင်မာဆုံးသော သက်သေ သာဓကပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် စာကြည့်တိုက်များကို ဂုဏ်ပြုပါသည်။ အကြောင်းမှာ စာလုံးကို ရိုသေလေးစားသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ စာကြည့်တိုက်တစ်တိုက်သည် ပညာနှင့် အသိတရား ရှာဖွေမှုကို ဂုဏ်ပြုပါသည်။ စာကြည့်တိုက် တစ်တိုက်သည် တာဝန်သိခြင်း၊ လွတ်လပ်ခြင်းနှင့် ကောင်းမွန်ခြင်းတို့၏ သင်ခန်းစာများကို ထိန်းသိမ်းထားပါသည်။ စာကြည့်တိုက် တစ်တိုက်သည် လူမျိုးနွယ်ကြီးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုတို့ကို မြင်နိုင်ရန် ရှင်းလင်း၍ နှစ်လိုဖွယ်ကောင်း

သည့် ပြတင်းပေါက်များကို ဖွင့်ပေးပါသည်။ ထိုအရာများကြောင့်ပင် နို့တိုင်းဝမ်းဗား၏ 'မုန်တိုင်း' ပြဇာတ်ထဲမှ ပရိတ်ပေးရိုး ယုံကြည်သကဲ့သို့ စာကြည့်တိုက်တစ်တိုက်သည် အလွန်အလွန် ကျယ်ပြန့်သော ပိုင်စားနယ်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(ဒီလာဝဲ တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်၊ စာအုပ် နှစ်သန်းပြည့်သည့် အထိမ်းအမှတ်ပွဲတွင် ဒါမောက် ကောလိပ်ကျောင်း ဥက္ကဋ္ဌ ပါမောက္ခ ဦးဖရိုဒဲမင်း ဖတ်ကြားသည့် စာတမ်း)

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်ပညာ၊ ငွေရတုမဂ္ဂဇင်း (၁၉၇၁-၁၉၉၆)

(Ref: In Praise of Libraries / Dialogue 4, 1992)

ရာမရကန် ဆရာဦးတိုးနှင့် ကင်းဒမ်းဝါဒီ

နှင်းဆွတ်စိမ်းမြ တစ်မနက် လမ်းလျှောက်ထွက်ရာမှ အပြန်တွင် ကျွန်တော်သည် အိမ်ဘေးတွင် စိုက်ထားသည့် ပန်းပင်များကို ရေလောင်းနေသည်။ ခြံစည်းရိုးနားတွင် သမီးများ စိုက်ထားသော သင်္ဃန်းတေ့ ရှိသည်။ မမေတိုင်ထု၊ အုန်းဆံကြိုးပတ်ပြီး သင်္ဃန်းတေ့များကို အပ်ဖြင့် စိုက်ထားရာမှ အတက်ပေါက် အရွက်ဝေကာ မူးပွင့်လာသော သင်္ဃန်းတေ့ ဖြစ်သည်။ သင်္ဃန်းတေ့ကို အုန်းဆံကြိုးတေ့မှာ အပ်နှင့်တွယ်ပြီး နှစ်ပတ်လောက် အကြာတွင် အတက်ကလေးတွေထွက်ကာ အရွက်ကလေးတွေ ဝေလာသည်။ ရွက်စိမ်းမြမြတေ့အပင်များကို စိုက်ထားသော သင်္ဃန်းတေ့များ ထွက်လာကာ ထိုသင်္ဃန်းတေ့ကလေးများတွင် အပွင့်အချစ်ကလေးတွေ လူးလွန်လာကြ၏။ နှင်းဆွတ်သည် လမ်းဆုံလမ်းခွကွဲတွင် အပွင့်အချစ်ကလေးတွေ လူးလွန်လာကြ၏။ နှင်းဆွတ်သည် လမ်းဆုံလမ်းခွကွဲတွင် အပွင့်အချစ်ကလေးတွေ လူးလွန်လာကြ၏။

“အပွင့်အချစ်ကလေးတွေ (၁)”

“အပွင့်အချစ်ကလေးတွေ” ဟု သူတို့ တစ်တွေက ဝမ်းသာအားရ အော်ကြသည်။ သင်္ဃန်းတေ့ နားသို့ အပြေးအဖြန်း လာပြီး ကြည့်မိသည်။ ဟုတ်ပါရဲ့။ သင်္ဃန်းတေ့ကလေးများပေါ်ရှိ စိမ်းမြရွက်တွေ ကြားမှ ထွက်လာသော သင်္ဃန်းတေ့ကလေးပတ်လည်တွင် သင်္ဃန်းတေ့ ပွင့်နေလေပြီ။ သင်္ဃန်းတေ့ ပွင့်ကပ်ချိန်မှ သင်္ဃန်းတေ့သည်အချိန်အထိ ကျွန်တော်သည် သင်္ဃန်းတေ့ ဖြစ်ပေါ်မှုအစဉ်ကို မှတ်တမ်းရေး၍ စောင့်ကြည့်ခဲ့သည်။ သင်္ဃန်းတေ့ပွင့်မှ သင်္ဃန်းတေ့ချိန်အထိ တစ်လနှင့် သုံးရက် ကြာခဲ့ပါ၏။ ပို၍ အပြုအစုကောင်းလျှင် သင်္ဃန်းတေ့သည် ထို့ထက် စော့ချင်စော့ပေလိမ့်မည်။

“သင်္ဃန်းတေ့က အပွင့်ထွားတယ်၊ ဈေးကို သွားရောင်းရမယ်” ဟု သူတို့က ပြောသည်။

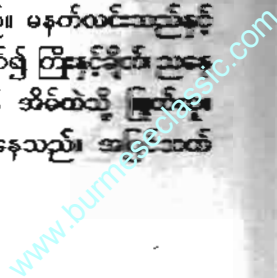
“တစ်ပွင့်ကို ဘယ်လောက်များ ရမှာမို့လို့လဲ”

“ဒီလောက်အပွင့်ထွားရင် တစ်ပွင့်ကို လေးငါးကျပ်တော့ ရမှာပေါ့ အဖေရဲ့၊ စရိတ်ကလေးကျေရင် နည်းသလား” ဟု သူတို့က ဖြေသည်။

ကျွန်တော်သင်္ဃန်းတေ့ အပြုအစု ညံ့သဖြင့် နောက်ကျ၍ပွင့်သော နှောင်းသင်္ဃန်းတေ့ဖြစ်မည်။ ရိုးတံနှင့် အပွင့်သေးသဖြင့် သူများ သင်္ဃန်းတေ့လို တွေးကောင်းရချင်မှ ရမည်။ သို့ရာတွင် နောက်ကျသည် ဖြစ်စေ၊ စောသည် ဖြစ်စေ၊ ဈေးနည်းသည် ဖြစ်စေ၊ ဈေးကောင်းသည် ဖြစ်စေ အကြောင်းမဟုတ်ပါ။ ကိုယ်တိုင် စိုက်လိုက်သော သင်္ဃန်းတေ့ကလေးတွေထဲက သင်္ဃန်းတေ့ကလေးထွက်လာကာ သင်္ဃန်းတေ့ ပွင့်လာသည်ကို မြင်ရလျှင်ပင် ကျွန်တော် ကျေနပ်နေပါပြီ။

ကျွန်တော်သည် သင်္ဃန်းတေ့ကို ရေလောင်းပြီးနောက် အနီးရှိ တွင်းသီးပင်တွင် ကပ်ထားသော ဖယောင်းသစ်ခွများကိုလည်း ရေလောင်း ပြန်သည်။ အရွက်စင်းစင်း၊ ထူထူပျစ်ပျစ်နှင့် သူတို့က နွယ်လိုလို၊ ဘာလိုလို နီးရာအပင်ကို ကူးသွားပြီး တွယ်တက်သွားတတ်သည်။ နွယ် မတက်လျှင်လည်း ထိုင်းတွေက မုတ်ဆိတ်တွေလို အောက်သို့ ပြာကျ ကိုင်းညွတ်နေတတ်သည်။ အပွင့်က ဝါပါ။ အဝါလဲ့လဲ့နုနု ပွင့်လွှာပေါ်တွင် မရမ်းရောင် အစက်ကလေးတွေ ဆံခြည်ထွေးလို အစင်းကလေးတွေ ခြယ်ထား၏။ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က လက်ဆောင်ပေးသဖြင့် သူ့ကို ခြံထောင့်က ကွမ်းသီးပင်မှာ သံနန်းကြီး ခိုင်ခိုင် ခြံ တွယ်ထားခဲ့သည်။ ယခု ဖယောင်းသစ်ခွတွေလည်း ပွင့်လေပြီ။

ကွမ်းသီးပင် ခြေရင်းတွင်မူ ဒန်းစင်းလေဒီဟု ခေါ်ကြသော တေ့သည် သစ်ခွတွေ ရှိသည်။ ခပ်သန့်သန့် ခပ်လတ်လတ်အိုးထဲတွင် အုတ်ခဲတွေ တို့ ထုထောင်း၊ အပေါ်က ကျောက်စရစ်ခဲလုံးကလေးတွေ ထည့်ပြီး ဝိုက်ထားသည်။ သည်ပန်းတွေကိုမူ ကိုဝင်းတင်က လက်ဆောင်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ကိုဝင်းတင်သည် ယိုးဒယား သစ်ခွတွေကို ဈေးကြီး ပေးဝယ်ကာ သူ့နေရာ တိုက်ခန်းပြတင်းပေါက်မှာ ချိတ်ဆွဲပြီး စိုက်ထားသည်။ မနက်လင်းသည်နှင့် သူ့သစ်ခွအိုးတွေကို ပြတင်းပေါက် အပြင်ဘက်သို့ ထွက်၍ ကြည့်ချိန်၊ ညနေ မိုးချုပ်သည်နှင့် သူ့သစ်ခွအိုးများကို ရေလောင်းရန် အိမ်ထဲသို့ ကြွလာသူ တစ်နေ့ တစ်နေ့ သစ်ခွအိုးတွေနှင့်ပင် အလုပ်များနေသည်။ အပြာရောင်

ပြတင်းခေါက်မှာ တန်းလန်းချိတ် ရေလောင်း၍ မဖြစ်။ အောက်ကလမ်းသွား လမ်းယာတွေကို ရေလောင်းမိမည် စိုးသဖြင့် အိမ်ထဲသို့ သယ်၍ ရေလောင်းခြင်း ဖြစ်သည်။ ပြတင်းပေါက်မှာ ချည်တော့လည်း သံနန်းကြိုး အတုတ်ကြီးတွေနှင့် နိုင်အောင်ချည်ရသည်။ လမ်းသွားလမ်းလာတို့ ခေါင်းပေါ် ပြုတ်ကျမှဖြင့် အခတ်။

ဩခစ်ပန်းအိုးတွေနှင့် တစ်မနက်လုံး အချိန်ကုန်နေတတ်သော တို့ဝင်းတင်သည် အချိန်ကုန်သက်သာအောင်ဟုဆိုကာ ကျွန်တော်ကို ဒန်းစင်းလေဒီ သစ်ခွအိုးနှစ်အိုးပေးလိုက်သည်။ ကျွန်တော်က ဖယောင်းသစ်ခွ တွေ ကပ်ထားရာ ကွမ်းသီးပင်ခြေရင်းမှာ ချည်ထားပြီး ရေမှန်မှန်လောင်းသည်။ ယခုတော့ သူတို့လည်း ပွင့်ကြလေပြီ။ သူက ဖယောင်းထက် ပို၍ အဝါဖျော့ သည်။

သူတို့အနီးတွင်မူ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က လက်ဆောင်ပေးသော စပိုက်ဂါ သစ်ခွအိုးတွေ ရှိသည်။ တစ်နေ့တွင် ဝိုင်ချုပ်ဇော်တွင် ကျွန်တော် သစ်ခွအိုးဝယ်ဖို့ဈေးမေးနေစဉ် ကားနှင့်ဖြတ်လာသော မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က ဝယ်မနေနဲ့၊ သူပေးမည်ဆိုကာ သူ့အိမ်သို့ ခေါ်သွားပြီး သစ်ခွအိုး နှစ်အိုးသုံးအိုး ကို ကားနှင့် လိုက်ပို့ပေးလိုက်သည်။ ကျွန်တော်က ဒန်းစင်းလေဒီ သစ်ခွတွေနား ကို တန်းစီချပြီး ရေမှန်မှန်လောင်းသည်။ ယခုတော့ သူတို့လည်း ပွင့်ကြလေပြီ။ ပွင့်လွှာပေါ်မှာ အရစ်ကျားလေးတွေနှင့် ချစ်စရာ။

သူတို့ အထက်နားက အုန်းပင်နှစ်ပင်တွင် ကယားသလင်တွေ ရှိသေး သည်။ ကယားသလင်မှာ လှိုင်ကော်သို့ ရောက်စဉ် ယူလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယူလာတုန်းက ခြင်းကလေးတွေနှင့်။ အိမ်ရောက်တော့ သူတို့ကို အုန်းပင်မှာ တွယ်ပြီး ကျွန်တော် စိုက်သည်။ သူတို့လည်း ဆောင်းမှာ ပွင့်ကြသည်။

သူတို့နှင့် မလှမ်းမကမ်း ဘိုကတော် မျက်ခုံးပင်တွေ စိုက်ရာ ခြံစည်းနိုး ပေါ်တွင်မူ ခွာညိုတွေ ပွင့်နေကြသည်။ ကျွန်တော်သည် ခွာညိုကို စာတွေ ပေတွေမှာ တွေ့ဖူးသည်။ သီချင်းတွေ၊ ကဗျာတွေထဲမှာ တွေ့ဖူး၏။ သို့ရာတွင် ခွာညိုပွင့်ကို တစ်ခါမှ မတွေ့ဖူးပါ။ ငယ်ငယ်က ကြည့်ခဲ့ရသော မြခွာညို ဇာတ်ကား၊ ငယ်ငယ်က ကြားခဲ့ဖူးသော မြခွာညိုသီချင်း စသည်တို့ ကြောင့်လား မသိ။ ခွာညိုသည် ကျွန်တော်စိတ်ထဲတွင် လွမ်းစဖွယ်၊ ဆွတ်ပျံ့စဖွယ်

ဝန်းတစ်မျိုး ဖြစ်နေသည်။ တစ်နှစ်က မြစ်ကြီးနားသို့ ရောက်သွားစဉ် မိတ်ဆွေ တစ်ယောက်၏ အိမ်ခြံစည်းနိုးတွင် ပွင့်နေသည့် မရမ်းနုရောင် ပန်းပွင့်တွေကို တွေ့တော် မြင်လိုက်သဖြင့် မေးကြည့်ရာ ကျွန်တော် မြင်ဖူးချင်နေသော ခွာညိုတွေဖြစ်နေသဖြင့် ဝမ်းသာသွားသည်။ ငယ်စဉ်ကတည်းက လွမ်းခဲ့ရသော ခွာညိုကို အသက် ၅၀ ကျော်မှ မြင်ဖူးခြင်းပါတည်း။

ကျွန်တော်သည် ဝမ်းသာအားရဖြင့် ခွာညိုကိုင်းတွေကို ခုတ်ပြီး ရန်ကုန်သို့ သယ်လာခဲ့သည်။ သူတို့က ကိုင်းနှင့် စိုက်၍ ရသည်ဆိုသဖြင့် လေယာဉ်ပေါ်တွင် လူတကာမျက်စောင်းထိုးခံကာ ခွာညိုကိုင်းတွေ၊ ခွာညို ပွင့်တွေကို တကူးတကန့် ယူလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ လေယာဉ်မောင်ကမူ တွန်တော်ခွာညိုတွေကို မနှစ်သက်ဟန်ဖြင့် ကြည့်ပါသည်။ သို့ရာတွင် လေယာဉ်မယ်ကလေးက “ဟယ် ခွာညိုတွေ လှလိုက်တာ၊ ကျွန်မကို နည်းနည်း ပေးပါလား” ဟု ဆိုကာ သူ့ကိုယ်တိုင် ကျွန်တော်ခွာညိုကိုင်းတွေ၊ ခွာညိုပန်းတွေ တို့ ယူပြီး ရန်ကုန် ရောက်သည်အထိ ကောင်းစွာ ထိန်းသိမ်းပေးလာခဲ့သည်။

ထိုခွာညိုတွေကို ကျွန်တော် စိုက်ခဲ့ရာ ယခု သူတို့လည်း ခြံစည်းနိုး တ ဘိုကတော်မျက်ခုံးပင်တွေပေါ်မှာ ဝေနေအောင် ပွင့်နေပြီ။

ပန်းပွင့်ဆိုလျှင် အဆိပ်ပန်းကလွဲ၍ ဘယ်ပန်းတွေပဲ ပွင့်ပွင့် ကျွန်တော် သဘောကျသည်။ အရေးကြီးသည်မှာ ကိုယ်စိုက်သော ပန်းပင်က ပန်းပွင့်ဖို့သာ လိုရင်းမဟုတ်ပါလော။

ခွာညိုကမူ ဩခစ်မျိုး ဟုတ်မည်မထင်။

သို့ဖြင့် ကျွန်တော်သည် ဩခစ်ရူး၊ သစ်ခွရူး ရူးနေလေပြီ။ ဩခစ်နှင့် ပတ်သက်သည့် စာအုပ်များကို ကျွန်တော် ဖတ်သည်။ သို့ရာတွင် သူတို့ တအုပ် ထဲမှာပါသည့် ဩခစ်တွေက ရုက္ခပေဒ နာမည်တွေ။ အင်္ဂလိပ်နာမည်ထင် မနိုး၊ အင်္ဂလိပ်နာမည် ရှိသည့် ဩခစ်ကျတော့လည်း မြန်မာနာမည် မနိုး၊ ဝန်းဝင် သစ်ပင် လက်စွဲစာအုပ်များ၊ ပန်း အဘိဓာန်၊ ရုက္ခပေဒ အဘိဓာန်ဇယားထဲတွင် လိုက်ရှာသော်လည်း မြန်မာနာမည်ရယ်လို့ ကောင်းကောင်း မတွေ့ရ။ တချို့က တချင်နာမည်၊ တချို့က ရှမ်းနာမည်။

ကျွန်တော် မသိ၍ ဖြစ်မည်။ မြန်မာပြည်တွင် ပွင့်သည့် ဩခစ် မြန်မာနာမည်တော့ ရှိရမည်ဟု ကျွန်တော် ထင်သည်။

ရာရေတန်ကို ရေးခဲ့သည့် ရွှေတိုက်စိုး ဦးတိုး ရေတွက်ပြခဲ့သည် သစ်ခွ အစဉ်တွေကိုက နည်းလို့လား။

“... ဆောင်းစက်ရိပ်ခို၊ ရေတွက်လို့ ဆိုတော့မည်၊ လက်တံတို့ ထပ်မံလည်၊ လက်တံရှည်နှင့် နေရောင်ခြည် လရောင်ဝါ၊ မိုးလုံးပြာ မိုးလုံးမှိုင်း၊ ပုလဲဆိုင်း ပုလဲနှစ်၊ ချစ်စရာ လိပ်ပြာတောင်၊ နီလာရောင် တောင်လုံးမြိုင်၊ သုံးပွင့်ဆိုင် ခိုင်လုံးဆန်း၊ ပင်လုံးလန်းနွဲ့တန်းယိမ်း၊ ညှာတံစိမ်းများတို့ လေသိမ်းတိုင်းမိ၊ ကိန္နရိကသည့်နွယ်၊ တချို့က နီပြာပြာ၊ တချို့က ဖြူဝါဝါ၊ တချို့က ချိပ်ပွင့်၊ တချို့မှာ ပန်းရင့်လို့ ပင်ဆင့်ပန်းပုံ၊ ဘွဲ့မည်ရင်း ခံရင်း တွင်၊ ဝေယံနန်းမြင့်၊ ပန်တိုင်းတင့်သမို့... ” ဟု

ရာမရကန် ဦးတိုးက သစ်ခွပန်းတွေ၊ သဇင်ပန်းတွေအကြောင်း ကို ရေးခဲ့ဖူးသည်။

သို့ရာတွင် ဦးတိုးပြောသည့် သစ်ခွများသည် မည်သည့် သစ်ခွများ ပေနည်း။ စပိုက်ဒါသစ်ခွသည် လက်တံတိုလော၊ လက်တံရှည်လော၊ ဗလူးဗင်ဒါ သည် မိုးလုံးပြာလော၊ မိုးလုံးမှိုင်းလော။ စပိုက်ဒါတို့၊ ဗလူးဗင်ဒါ တို့သည် နောက်ပေါက်သည့် မျိုးသစ်ခွတွေ ဖြစ်မည်ထင်သည်။ ရုက္ခဗေဒပညာရှင်တို့က တစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး စပ်သဖြင့် တိုးလာသည့် သစ်ခွဦးရေပင်လျှင် ကမ္ဘာတွင် မနည်းရေတွက်ယူရလိမ့်မည် ထင်သည်။

ကျွန်တော်သည် သစ်ခွပင်တွေကို ရေလောင်းရင်း ရွှေတိုက်စိုး ဦးတိုး၏ သစ်ခွပန်းတွေ၊ သဇင်ပန်းတွေကိုသွား သတိရသည်။ ထိုမှ တစ်ဆင့် ကင်းဒမ်းဝါဒီအကြောင်းကို သတိရမိပြန်သည်။

ကင်းဒမ်းဝါဒီမှာ အခြားသူ မဟုတ်ပါ။ တရုတ် ဟိမဝန္တာတစ် လျှောက်ရှိ ပန်းများအကြောင်းကို လေ့လာသည့် ကမ္ဘာကျော် အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ရုက္ခဗေဒပညာရှင် ဖြစ်လေသည်။ ကင်းဒမ်းဝါဒီသည် လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၃၀ ကျော်လောက်က မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိလာကာ ကချင်ပြည် နယ် မြောက်ဖျားနှင့် တြိဂံဒေသရှိ တောနက်ကြီးများထဲသို့ သွားရောက်ကာ သစ်ခွ များအကြောင်းကို လေ့လာခဲ့သည်။ သူသည် ဆွမ်ပရာဘုံ မြောက်ဘက်ရှိ တောကြီးများထဲသို့ သွားရောက်ကာ ထိုဒေသတစ်ဝိုက်ရှိ ပန်းပင်၊ သစ်ပင်များ၊ ငှက်များ၊ တောင်ပေါ်လူမျိုးစုများ၏ မလေ့ထုံးစံများ အကြောင်းကို လေ့လာ၍

စာတစ်အုပ်ရေးခဲ့သည်။ ထိုစာအုပ်မှာ ‘ဧရာဝတီသို့အပြန်’ ဆိုသည့် စာအုပ် ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်သည် သစ်ခွတွေအကြောင်း တွေးမိရာမှ ကင်းဒမ်းဝါဒီ၏ စာအုပ်ကို ဖတ်ချင်လာသည်။ ဖတ်မိရာက ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ မသိသေး သည့် ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်က ပန်းပွင့်တွေ၊ ငှက်တွေ အကြောင်းကို ဖောက်သည် ချချင်လာသည်။

သူ့စာအုပ်သည် ခရီးသွားမှတ်တမ်း၊ ရုက္ခဗေဒလေ့လာမှု၊ ပန်းပွင့်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ မနုဿဗေဒ စစ်တမ်း၊ သည်းထိတ်ဖို့ စွန့်စားခန်း၊ ရသဟန်ဖြင့် ရေးထားသည့် စိတ်ဝင်စားဖွယ် စာအုပ်ဖြစ်သည်။

ပန်းချစ်သူ၊ သစ်ခွချစ်သူ၊ ခရီးသွား ဝါသနာထုံသူများနှင့် စိတ်ဝင်စား သူ စာဖတ်ပရိသတ်များအတွက် Frank Kingdon-Ward ၏ ‘Return To- The Irrawaddy’ ကို ‘ဧရာဝတီသို့ အပြန်’ ဟူ၍ ကျွန်တော် ပြန်ဆို ရေးသားခဲ့ ပါသည်။

ယင်း ‘ဧရာဝတီသို့ အပြန်’ အခန်းဆက် ဆောင်းပါးကို ၁၉၈၉ ခု၊ ဇွန်လထုတ် စန္ဒာမဂ္ဂဇင်းတွင် စ၍ ကျွန်တော် ရေးခဲ့ပါသည်။ ၁၉၈၉ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့ရပါသည်။ ထို့နောက်တွင် ထိုအခန်းဆက် ဆောင်းပါးကို မရေးဖြစ်တော့ပါ။ မိတ်ဆွေများ နှင့် စာဖတ်သူများက ထိုအခန်းဆက် ဆောင်းပါးကို ဆက်၍ ရေးရန် တပြောင့် လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့် လည်းကောင်း မကြာခဏ တိုက်တွန်းကြပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော် မရေးဖြစ်ခဲ့တော့ပါ။

မြသိပ်ညို အစုတ်(၅)
၁၉၉၇ ခု ဇူလိုင်လ

ပီမိုးနင်း ဒဏ္ဍာရီ

(၁)

ပီမိုးနင်းသည် ကျွန်တော့်အတွက် ဒဏ္ဍာရီတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် ငယ်ငယ်က ပီမိုးနင်း၏ ဝတ္ထုများအကြောင်းကို ကျွန်တော့် အဖေ၊ အမေနှင့် ဦးလေး၊ ဒေါ်လေးများ ပြောပြ၍ ကြားရဖူးသည်။ 'နေရီရီ' မောင်နေဝင်းနှင့် ရီရီတို့၏ ဇာတ်လမ်းသည် ဆွတ်ပျံ့ လွမ်းမောဖွယ် ကောင်း သည်။ ညနေဆည်းဆာတွင် သံဋ္ဌေသောင်စပ်၌ ထိုင်ကာ နေရီရီဟူသည့် စာလုံးကို ရေးနေသော မောင်နေဝင်းကို သနားသည်။ နေရီရီ ဇာတ်လမ်းကို ကြားပြီးနောက်၌ ကျွန်တော့်ရင်သည် ဟာ၍ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ နေဝင်းချိန် သံဋ္ဌေသောင်စပ်ကို ကျွန်တော် မြင်လျှင် နေရီရီ ဆိုသည့်စာလုံးလေးများသည် ကျွန်တော့်မျက်စိတွင် အထင်းသား ပေါ်လာတတ်သည်။

'နေညိုညို' မှ မောင်နေဦးနှင့် ညိုညိုတို့၏ ဇာတ်လမ်းကိုလည်း ကျွန်တော် ငယ်ငယ်ကတည်းက ကြားဖူးသည်။ ကျွန်တော့် ဒေါ်လေး ပြောပြ သဖြင့် ကျွန်တော်သည် နေညိုညိုမှ ညိုညိုကို သနားသည်။ လောကအလယ်၌ ယောင်လည်လည် ကျန်ရစ်ခဲ့သည့် ညိုညိုကို ကျွန်တော် စွဲလန်းသည်။ အရွယ် ရောက်၍ မိဘမရှိ ကိုယ့်ဘဝကိုယ် ရပ်တည်ရန်ကန် နေကြရသော အသား ညိုညို မိန်းမပျိုကလေးများကို မြင်တိုင်း ညိုညိုကို ကျွန်တော် သတိရသည်။

'မိုင်းဝေဝေ'ကိုလည်း ကျွန်တော် ဦးတဝါး သတိရသည်။ မိုင်းဝေဝေ ကို မြန်မာ့အဆွေ(အေဝမ်း)မှ ရုပ်ရှင်ရိုက်ပြသောအခါ ကျွန်တော် မဖွေးသေး၊ သို့ရာတွင် ကျွန်တော် ၁၀ နှစ်သားလောက် ရောက်သည့်တိုင် ကျွန်တော့် ဒေါ်လေး သည် မိုင်းဝေဝေ အကြောင်းကို ပြောနေဆဲ ရှိသေးသည်။ ဖရေဇာလမ်း

အပြာရောင် ညနေဆည်းဆာများ

(အနော်ရထာလမ်း)က ကုလားစာအုပ်ဆိုင် ကျဉ်းကျဉ်းကလေးကို မြင်တိုင်း မိုင်းဝေဝေက ဇာတ်လိုက်ကို ကျွန်တော် သတိရတတ်သည်။

'ဘုန်းမောင့်တွက်တာ' ကို စစ်မဖြစ်မီ ကျွန်တော် ၁၀ နှစ်သားလောက် တွင် ဖတ်ရသည်။ ဘုန်းမောင့်တွက်တာထဲက အငြိမ့်မင်းသမီးကလေးကို ကျွန်တော် မကြာမကြာ သတိရတတ်သည်။ အငြိမ့်စင်ကို မြင်တိုင်း ဘုန်းမောင့် တွက်တာထဲက မင်းသမီးသည် မျက်စိထဲတွင် တရေးရေး ပေါ်လာတတ်သည်။ လွန်ခဲ့သည့် ၁၀ နှစ်ကျော်လောက်က ဒါရိုက်တာကြီး ဦးချစ်ခင်က အငြိမ့် မင်းသမီး ဇာတ်ညွှန်းတစ်ပုဒ်ရေးရန် ကျွန်တော့်ကို ပြောဖူးပါသည်။ ကျွန်တော် မရေးအား။ ကျွန်တော် စီစဉ်ဆဲတွင် တသသ စွဲနေသည့် ဘုန်းမောင့်တွက်တာ တို့ ရိုက်ရန် သူ့ကို ပြောခဲ့ဖူးသည်။ ဘုန်းမောင့်တွက်တာကို ခေတ်နှင့် ဝေး၍ အရိုက်ရခက်လျှင် စာရေးဆရာမကြီး ခင်နှင်းယု၏ 'ပန်းပန်လျက်ပါ'ကို ရိုက်ရန် ပြောခဲ့သည်။ ဒါရိုက်တာကြီး ဦးချစ်ခင်က ပန်းပန်လျက်ပါကို ရွေးသည်။ အငြိမ့်မင်းသမီးကို မြင်တိုင်း ဘုန်းမောင့်တွက်တာထဲက မင်းသမီးသည် ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲတွင် ပေါ်လာတတ်သည်။

စစ်မဖြစ်ခင်ကလားမသိ။ 'ငွေကလောင်ကျမ်း'ကို ကျွန်တော် ဖတ်ဖူး သည်။ အသေးစိတ်ကိုမူ ကျွန်တော် မမှတ်မိ။ ထိုအထဲတွင် ပီမိုးနင်းသည် စာရေးနည်း၊ ဝတ္ထုရေးနည်းတို့ကို ညွှန်ပြထားသည် ဟူ၍ကား ကျွန်တော် မှတ်မိ သည်။ ဝါကျကို ရှည်ရှည်မရေးဘဲ တိုတိုနှင့် ကျစ်ကျစ် လျစ်လျစ်ရေးရန် ထောက်ပြထားသည်ကို ကျွန်တော် မှတ်မိသည်။ 'ဖြူဖျော့ အားငယ် ဒုက္ခသည် လခြမ်းကလေးသည် မည်းမှောင်သော တိမ်ထူကြီး၏ နောက်တွင် ပျောက်တူသ် သွားလေသည်' ဆိုသည့် အရေးအသားမျိုးကို ရေးသင့်သည်ဟု ဝါကျတလေး များ ဖွဲ့၍ သွန်သင်သွားသည်ကို ကျွန်တော် မှတ်မိသည်။ ဤဝါကျတလေး ကြောင့် လခြမ်းကလေး၏ ဖျော့တော့ အားနည်းခြင်းသဘော၊ မည်းမှောင်သော တိမ်တိုက်ကြီး အဓမ္မ ကျူးကျော်ခြင်းသဘော စသည့် ရသများသည် ကျွန်တော့် ခံစားချက်တွင် စွဲ၍ ကျန်ရစ်သည်။

(၂)

ပီမိုးနင်းကို ကျွန်တော် မမိလိုက်။ လူချင်းလည်း မတွေ့ဖူးလိုက်။

သို့ရာတွင် သူ့ရုပ်ပုံနှစ်ခုသည် ကျွန်တော့်မျက်စိထဲတွင် စွဲနေသည်။ တစ်ပုံက ဦးလိမ်ဘောက်ရှည်ရှည် မျက်နှာပြည့်ပြည့်၊ မျက်လုံးကောင်းကောင်း၊ မျက်မှန် ခေါ် တွန်းမာသန်ရှင်းသော ဥပဒိရုပ်မျိုး ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ပီမိုးနင်းသည် အသက် ၃၀ ကျော် တစ်ဝိုက်လောက်သာ ရှိလိမ့် ဦးမည်ထင်သည်။ ထိုအထက်ပိုင်းတွင် ဘဲဥပုံ ဘောင်ခတ်ထားသည့် သူ့ဓာတ်ပုံကို ပြေးကာ မြင်ဖူးသည်။

နောက်တစ်ပုံမှာ ခေါင်းပေါင်း၊ အပေါ်အကျို မျက်မှန်တို့ဖြင့် ခါးတွင် ခါးပတ်ကြီး ပတ်လျက် ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် ထိုင်လျက်ရှိက်ထားသည့် ဓာတ်ပုံ ဖြစ်သည်။ ထိုဓာတ်ပုံတွင် ပီမိုးနင်းသည် အသက် ၄၀ ကျော် ၅၀ နီးပါးမျှ ရှိလောက်ပြီ။ ထိုဓာတ်ပုံကိုလည်း တိုးတက်ရေးမဂ္ဂဇင်းမှာပင် တွေ့ဖူးသည်ဟု ကျွန်တော် ထင်သည်။

ပီမိုးနင်းသည် ၁၉ ရာစုနှစ် ကုန်ခါနီးတွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ ၁၉ ရာစု နှစ်ကြီးကုန်၍ ၂၀ ရာစုနှစ်ကြီး ကူးပြောင်းသည်ကို သူ မြင်လိုက်ရသည်။ သူသည် အိမ်မှ ထွက်ပြေးသည်။ ဘုံဆိုင်တွင် အလုပ်လုပ်သည်။ စာရေးလုပ် သည်။ ဗရင်ဂျီဘာသာသို့ ဝင်သည်။ ဘုန်းကြီးတစ်ပါး၏ မွေးစားသားအဖြစ် စင်ကာပူသို့ သွား၍ လက်တင်ဘာသာ သင်သည်။ ခရိယာန် တရားဟောဆရာ လုပ်သည်။ ကျောင်းဆရာ၊ စာပြင်ဆရာ၊ စာရေးဆရာလုပ်သည်။ အိမ်မှ သူ ထွက်ပြေးပုံနှင့် စင်ကာပူတွင် သွား၍ ဗရင်ဂျီဘာသာဝင်ပုံတို့သည် တကယ့် အဖြစ်အပျက်နှင့်မတူ။ ဝတ္ထု တစ်ပုဒ်ကို ဖတ်ရသလိုလို၊ ဒဏ္ဍာရီတစ်ပုဒ်ကို ဖတ်ရသလိုလို လွမ်းစရာ၊ အားကျစရာ၊ အသဲထိတ်စရာ ဖြစ်နေသည်။

ကျွန်တော် အမည်မမှတ်မိတော့သော ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်၌ အနောက် ရိုးမတောင်ခြေမှ တောကလေးတစ်ခု အကြောင်းကို ရေးထားသည်။ ဇာတ် လိုက်က ဝရမ်းပြေး ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးက ယာတောရှင်၏ သမီးပျို တောသူ ကလေး ဖြစ်သည်။ ဝရမ်းပြေးကြီးနှင့် လယ်တောသူကလေးတို့၏ အနောက်ရိုးမ တောင်ခြေက ဇာတ်လမ်းသည် လွမ်းစရာ၊ သနားစရာ ကောင်းနေသည်။

ပီမိုးနင်းသည် အင်္ဂလိပ် စာရေးဆရာကြီး ချားလ်စ်ဂါးဗစ်၏ဝတ္ထု များကို အမိုးများသည်ဟု ဆရာတစ်ဦးက ကျွန်တော့်ကို ပြောပြဖူးသည်။ “ပီမိုးနင်း ဝတ္ထု လှိုင်လှိုင်ရေးနေတဲ့ အချိန်တုန်းက ဘီလပ်မှာ ဂါးဗစ်ရဲ့

ဝတ္ထုတွေ သိပ်ခေတ်စားနေတယ်၊ အများအားဖြင့်တော့ ဂါးဗစ်ရဲ့ ဝတ္ထု တွေကို နှိုးတာပဲ” ဟု ဆရာတစ်ဦးက ကျွန်တော့်ကို ပြောပြသည်။

ကျွန်တော်က ချားလ်စ်ဂါးဗစ်၏ ဝတ္ထုကို ဖတ်လည်း မဖတ်ဖူး၊ ချားလ်စ်ဂါးဗစ်၏ နာမည်ကို ကြားလည်း မကြားဖူး၊ ထို့ကြောင့် ဂါးဗစ်၏ စာအုပ်များကို ဖတ်လိုသဖြင့် ဆရာထံတွင် မေးရသည်။

ဆရာက မျက်ခုံးကို တွန့်ကာခေါင်းရမ်းသည်။

“ဂါးဗစ်ဟာ ဘီလပ်မှာတော့ သူ့ခေတ်နဲ့ သူ အကျော်ကြားဆုံး စာရေးဆရာကြီးပဲ။ အဲဒီခေတ်က ဂါးဗစ်ရဲ့ဝတ္ထုဆိုရင် စောင်ရေ အများဆုံး ထုတ်ရတယ်။ တို့လည်း ငယ်ငယ်က ဂါးဗစ်ရဲ့ဝတ္ထုတွေကို သိပ်ကြိုက်တာပဲ။ ဒါပေမယ့် ကြီးလာတော့ သိပ်မကြိုက်တော့ဘူး။ အံ့ဩစရာကောင်းတာက ဒီနေ့ အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုကာလမှာ ဂါးဗစ်ကို မသိကြတော့ဘူး။ ဒီပြင် စာရေးဆရာတွေရဲ့ ဝတ္ထုအဟောင်းတွေကို ပြန်ရိုက်ကြပေမယ့် ဂါးဗစ်ဝတ္ထုတွေကို တစ်အုပ်မှ မြန်ရိုက်တာမတွေ့ရဘူး။ စစ်ပြီးလို့ ငါ ဘီလပ် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ဂါးဗစ် ရဲ့ဝတ္ထုတွေကို လိုက်ရှာကြည့်တယ်။ ဖွိုင်းတို့လို စာအုပ်ဟောင်းရောင်းတဲ့ ဆိုင်ကြီးတွေမှာတောင် ဂါးဗစ်ရဲ့ဝတ္ထုတွေဟာ ရှာမရချင်တော့ဘူး။ အင်မတန် နာမည်ကြီးပြီး စောင်ရေအများဆုံးရိုက်ခဲ့တဲ့ စာရေးဆရာတစ်ယောက်ရဲ့ ဝတ္ထု တွေဟာ အနှစ် ၅၀ လောက်အတွင်း ပိဋကတ်တိုက်တွေ စာအုပ် အဟောင်းဆိုင် တွေမှာတောင် ဒီလောက် ရှားရှားပါးပါး ဖြစ်နေရတာကတော့ အံ့ဩစရာ ကောင်းတယ် ”

ဆရာက သက်ပြင်းချသည်။

ဂါးဗစ်ကို မဖတ်ဖူး၍ သူ့ဝတ္ထုများ၏ အတိမ်အနက်ကို ကျွန်တော် မသိ။ သို့ရာတွင် ဂါးဗစ်၏ ဝတ္ထုများကို မိုး၍ ရေးသည်ဆိုသော ဝိဆိုနင်း ဝတ္ထုအချို့၏ အတိမ်အနက်ကိုမူ ကျွန်တော်တို့ စမ်းထောက်မိသည်။

ပီမိုးနင်း ဝတ္ထုကို လှိုင်လှိုင်ရေးသည့် ခေတ်သည် ပထမထွက်စေ ကြီးပြီးစ ၁၉၂၀ ခုနှစ် တစ်ဝိုက်လောက်တွင် ဖြစ်မည်ထင်သည်။ ခေတ် ပေါ်မြန်မာဝတ္ထုအစသည် ၁၉၀၄ ခုနှစ်၌ ရေးသည့် ‘မောင်ရင်ခေါင် ခေတ်’ ဖြစ်သည်ဟု ပညာရှင်တို့က ဆိုကြသည်။ ၁၉၀၄ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတစ်ဝိုက်တွင် ထင်ထင်ရှားရှား မြန်မာဝတ္ထုရေးဆရာဆို၍ ဆရာကြီး သခင်တိုက်တော်ဦး

ဦးမောင်နှင့် လယ်တီကတ္တီတ ဦးမောင်ကြီး၊ ပီမိုးနင်းတို့ လောက်သာ ရှိသည်။ ဤအချိန် ဝတ္ထုရေးအများဆုံးမှာ ပီမိုးနင်း ဖြစ်သည်။ ပီမိုးနင်းသည် ခေတ်ပေါ် မြန်မာဝတ္ထုရေးကို စခဲ့သူမျှမက နောက်လူတို့အပေါ်တွင် သြဇာကြီးသည့် စာရေးဆရာလည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ခေတ်ပေါ် မြန်မာဝတ္ထုကို ထူးခေတ်ပုံစံသို့ ရောက်အောင် မျိုးစေ့ချပေးခဲ့သူသည် ပီမိုးနင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

'မောင်ရင်မောင် မမယ်မ'သည် ပထမဆုံး ခေတ်ပေါ် မြန်မာဝတ္ထု ဖြစ်သည်ဆိုသည်မှာ မှန်သည်။ သို့ရာတွင် သူ့သြဇာသည် ပြော လောက်အောင် မရှိ။ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ 'မှာတော်ပုံ' ဝတ္ထုသည် အရေးကြီးသော ဝတ္ထုကြီးတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်မှာ မှန်သည်။ သို့ရာတွင် ဆရာကြီးသည် ခေတ်ပေါ်ဝတ္ထုဆို၍ ဤတစ်ပုဒ်သာ ရေးသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာကြီးသည် ဝတ္ထုရေးဆရာအဖြစ် သိပ်မထင်ရှား။ ဦးလတ်၏ 'စံပယ်ပင်'၊ 'ရွှေပြည်စိုး'၊ 'သုံးဘုံ' စသည့် ဝတ္ထုများသည်လည်း ဖတ်၍ ကောင်းသည်။ သို့ရာတွင် ပီမိုးနင်းလောက် အရည်အတွက်မများ။ ပီမိုးနင်းလောက် မစွဲဆောင် လယ်တီပတ္တိတ ဦးမောင်ကြီးလည်း ဝတ္ထု အများအပြား ရေးသည်။ သို့ရာတွင် သူ့အရေးအသားက နွဲ့လွန်းသည်။ သိပ်တာလွန်းသည်။ ကြွယ်လွန်းသည်။ သူ့ခေတ်နှင့် သူ ဆန်းသော်လည်း တိုတိုရှင်းရှင်းကြိုက်သော ယနေ့ခေတ်တွင် ဦးမောင်ကြီး၏ အရေးအသားသည် နောက်ကျကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

ပီမိုးနင်း၏ အရေးအသားသည် ယနေ့အထိ ခေတ်မီသည်။ ဖွဲ့နွဲ့ ရေးကြသည့် ထိုခေတ်တွင် ပီမိုးနင်း၏ အရေးအသားသည် ရိုးလွန်းသည် ဟု ထင်ရသော်လည်း ထိုအရိုးသည် နောင်တွင် အဆန်း ဖြစ်လာသည်။ အသစ်အဆန်းတွေ ဝတ်ကြသည့် မိန်းမပျိုများထဲ၌ ရိုးရိုးဝတ်ထားသည့် မိန်းမပျို၏ အဆင်အပြင်သည် နောက်ကျသယောင် ထင်ရသော်လည်း အသစ်အဆန်းတွေများ၍ ဟုန်လာသောအခါ သူ့ရိုးရိုး အဆင်အပြင်သည် အဆန်းဖြစ်လာသကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်။

ပီမိုးနင်းက စာကို သူ့တွင် ရိုးရိုးရေးသည်မဟုတ်။ သူ့လို ရိုးရိုးရှင်း ရှင်းရေးရန်ကိုလည်း အားပေးသည်။

'မောင်စိန်တင် ရေးသော အင်းလေလဲပွဲကြီးအကြောင်းဖတ်ရ

သည်မှာ တောလားလည်း မဟုတ်၊ ဝတ္ထုလည်း မဟုတ်၊ ဆောင်းပါးလည်း ဟုတ်၊ ဖတ်၍ မပြီးမချင်း လက်ကမချနိုင်အောင် ကောင်းသော စာမျိုး ဖြစ်သည်' ဟု ပီမိုးနင်းက ခေတ်စမ်းအကြောင်း မှတ်ချက် ရေးသည်ကို တွန့်တော် မှတ်မိသည်။

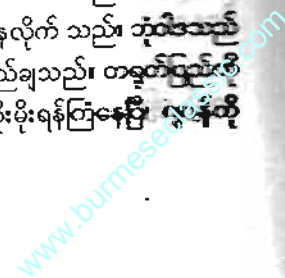
ခေတ်စမ်းစာပေကို အဟောင်းသမားများက ဝိုင်း၍ တိုက်နေကြ ခိုနံတွင် ပီမိုးနင်းသည် ခေတ်စမ်းရှေ့က ထွက်၍ ကာကွယ်သည်။

(၃)

ဆင်းရဲငတ်ပြတ်ခြင်းသည် ပီမိုးနင်း၏ သင်္ကေတ ဖြစ်နေသည်။ စာရေးဆရာဆိုလျှင် ဆင်းရဲရမည်၊ ငတ်ရမည်၊ ဖြစ်သလို နေတတ်ရမည် ဟူသော အမြင်သည် ပီမိုးနင်းကို ကြည့်၍ ပေါ်လာသော အမြင်ဖြစ်လိမ့် မည်ဟု ထင်သည်။ ပီမိုးနင်းလို နိုင်ငံကျော် စာရေးဆရာကြီးတစ်ယောက် ငတ်ပြတ်နေသည်ကို မြင်ရသည့်အခါ၌ ဆင်းရဲခြင်းနှင့် ငတ်ပြတ်ခြင်းသည် စာရေးဆရာများ၏ ပုဂ္ဂလိက ပစ္စည်းဟု သဘောထားလိုက်ကြပုံရသည်။

ကြီးလာသောအခါ၌ ပီမိုးနင်း၏စာများကို များများဖတ်လာ ဖြစ်သည်။ ပီမိုးနင်းသည် သတင်းစာ ကော်လံဆောင်းပါးလည်း ရေးသည်။ မဂ္ဂဇင်းဆောင်းပါးလည်း ရေးသည်။ ဓာတ်ကျမ်းများကိုလည်း ရေးသည်။ စိတ်ပညာကျမ်းများကိုလည်း ရေးသည်။ ဝတ္ထုတို ဝတ္ထုရှည်များကိုလည်း ရေးသည်။ ရောက်ရာနေရာတွင် စာမျိုးစုံကို ရေးနိုင်သူ ဖြစ်သည်။ တွေ့သမျှ မြင်သမျှသည် သူ့ကြိတ်ဆုံအတွက် ကြိတ်ဝါးရာ ပစ္စည်းတွေ ချည်းဖြစ်နေသည်။ သူ့စာရေးဆရာ ဦးနှောက်အတွက် ရေးစရာ ကုန်ကြမ်းတွေချည်း ဖြစ်နေသည်။ ပီမိုးနင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် စာမျိုးစုံရေးနိုင်သူ၊ စာအများဆုံး ရေးနိုင်သူ ဖြစ်သည်လား မပြောတတ်။

ပီမိုးနင်းသည် နိုင်ငံရေးကိုလည်း ရေးလိုက်သေးသည်။ ဆောင်းပါး တစ်စောင်တွင် ရုရှားပြည်က ဘုံဝါဒဘက်မှ သူ့ရှေ့နေလိုက် သည်။ ဘုံဝါဒသည် အင်ပီရယ်လစ်ဝါဒထက် ကောင်းသည်ဟု ဖောက်သည်ချသည်။ တရုတ်ပြည်၌ ဂျပန်ဝင်တိုက်သည့်အခါ၌ ဂျပန်သည် အာရှကို စိုးမိုးရန်ကြံနေပြီး ဂျပန်တို့ သတိထားရန်လိုသည်ဟု သတိပေးသည်။

ပီမိုးနင်းသည် မြန်မာစကားပြေ အရေးအသား၌ ရှေ့ဆောင်သူ ဖြစ်သည်။ လမ်းသစ်ကို ထွင်သူ ဖြစ်သည်။ အဟောင်းမှ လမ်းခွဲထွက်သူ ဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုတို၌ ပီမိုးနင်းသည် ကျွန်တော်တို့လမ်းပြ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ခေတ်သစ်ဝတ္ထုတို ရေးနည်းကို ပီမိုးနင်းက စခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ဝတ္ထုရှည်၌လည်း ပီမိုးနင်းသည် ကျွန်တော်တို့ ရှေ့ဆောင် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ပီမိုးနင်းသည် မြန်မာစာပေလောကတွင် ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ထေမဆုံးရေးခဲ့သူ ဖြစ်မလား မပြောတတ်။

“ပီမိုးနင်းက သူ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် အဆိုအကောင်းကို အကုန်အစား ဖော်ပြသည်။ သူ့အိမ်က ထွက်ပြေးပုံ၊ မိန်းမနှင့် ကွဲပုံ၊ ဘိန်းဆိုင်စာရေး၊ ဘုံဆိုင် စာရေး လုပ်ပုံကအစ အကုန်ပါသည်။ ရှေးလူကြီးတစ်ဦးက ‘ပီမိုးနင်း၏ ပီမိုးနင်း’ကို ဖတ်ပြီး နှာခေါင်းရှုံ့သည်။ ထေရုပ္ပတ္တိများကိုသာ ရေးကောင်းသည်ဟု ရှေးလူကြီး များက ယူဆသည်။ ပီမိုးနင်း၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဖတ်ပြီးနောက် ဒီလူက ခရစ်ယာန် မို့လို့ ကိုယ့်အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးတာ၊ တို့ဗမာမှာတော့ သောတာပန်ရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ် တွေ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိမျိုးကိုမှ ရေးတာတွေ၊ သူက အိမ်က ထွက်ပြေးတဲ့ အကြောင်းတွေ၊ အရက်ရောင်းတဲ့အကြောင်းတွေ လျှောက်ရေး နေတယ်” ဟု မှတ်ချက်ချသည်။

ထေရုပ္ပတ္တိများလောက်ကိုသာ ရေးကောင်းသည်ဟု ထင်နေသည့် အချိန်တွင် ပီမိုးနင်းသည် သူ့အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးချလိုက်သည်။ လမ်းသစ်ကို ထွင်လိုက်သည်။ သို့ရာတွင် လမ်းသစ်ထွင်လိုက်သူ ဆိုသည်မှာ ချဲ့နွယ်ပိတ် ပေါင်းတို့ကို တိုးရစမြဲ ဖြစ်သည်။ ဆူးခြစ်ခံရမြဲ ဖြစ်သည်။ အခက်အခဲကို တွေ့ရမြဲ ဖြစ်သည်။ ထွင်စဉ် လမ်းသည် မြောင့်ဖြူးဦးမည် မဟုတ်။ ချောမော ပြေပြစ်ဦးမည် မဟုတ်။ ခလုတ်ကန်သင်း ဆူးညောင့် ချိုင့်ကျင်းတို့ အနည်း အကျဉ်း ရှိစမြဲသာ ဖြစ်သည်။ ဤသည်ကို ကျွန်တော် တို့ နားလည်ရလိမ့်မည်။ လမ်းမကြီး ဖြူးမနေကောင်းလောဟု အပြစ်တင်၍ မဖြစ်။ ချိုင့်ကျင်းတွေ ရှိနေရကောင်းလောဟု အပြစ်တင်ပြော၍ မဖြစ်။

လမ်းသစ်ကို နောက်လူတို့က လျှောက်လာကြသည့်အခါမှ ထိုလမ်း သည် မြောင့်ဖြူးလာခြင်း ဖြစ်သည်။ ပြေပြစ်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

ပီမိုးနင်း၏ ဘဝနှင့် စာပေ ပီမိုးနင်း နှစ် ၉၀ ပြည့် အထိမ်းအမှတ် ဖြစ်မြောက်ရေး ဗဟိုတော်စိတ်

အသိတရားရဲ့ ရေသောက်မြစ်နှစ်သွယ်

အသိတရားရဲ့ ရေသောက်မြစ်ဟာ နှစ်ခုရှိတယ်လို့ ကျွန်တော် ဆင်တယ်။ တစ်ခုက လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ဘဝဖြစ်ပြီး တစ်ခုက ပိဋကတ်တိုက်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ လူတွေ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားကြတယ်။ ပိဋကတ်တိုက်မှာတော့ စာအုပ်တွေ ပါဝင်ကြတယ်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ ပါဝင် လှုပ်ရှားတဲ့အခါ၊ ကုန်လုပ်ရေးဖြစ်စဉ်ထဲကို ပါဝင် ဆောင်ရွက်ရတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ဟာ လူတွေရဲ့အကြောင်းကို တိုက်ရိုက်သိလာကြတယ်။ ပိဋကတ်တိုက်ထဲကို ဝင်တဲ့အခါ၊ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ဖတ်တဲ့အခါကျတော့ လူတွေရဲ့အကြောင်းကို သွယ်ဝိုက်သိလာရတယ်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ဘဝဟာ လူကို အသိတရားတွေ တိုက်ရိုက် ဖော်ပြ ပိဋကတ်တိုက်ကတော့ အသိတရားတွေကို သွယ်ဝိုက်ပြီး ပေးတယ်။

ဘဝက ရတဲ့ အသိတွေ၊ အတွေ့အကြုံတွေဟာ အကြမ်းသည် ဖြစ်တယ်။ အချောမကိုင်ရသေးဘူး။ အရောင်မတင်ရသေးဘူး စာအုပ်က ရတဲ့ အသိတွေ၊ အတွေ့အကြုံတွေကတော့ စာရေးသူရဲ့ အတတ်ပညာနဲ့ ခွန်းမံဖန်တီးပြီးသား ဖြစ်လို့ အချောသပ်ပြီးသား ဖြစ်နေပြီ။ အရောင် တင်ပြီးသား ဖြစ်နေပြီ။

ဘဝက ရတဲ့ အသိဟာ သားရေကြမ်းနဲ့ တူတယ်။ အမွေးမချွတ်ရ သေးဘူး။ မနယ်ရသေးဘူး။ အရောင်မတင်ရသေးဘူး။ စာအုပ်က ရတဲ့ အသိ ကတော့ နယ်ပြီးသား သားရေနဲ့ တူတယ်။ ကျွမ်းကျင်တဲ့ သားရေနယ် အလုပ် သမားက ကျွန်တော်တို့တို့ သုံးဖို့ အဆင်သင့် အချောသပ်ပေးပြီးပြီ။ အရောင် တင်ပေးပြီးပြီ။ ဖိနပ်ချုပ်မလား၊ သားရေအိတ်ချုပ်မလား၊ ကိုယ်လိုချင်သုံးဖို့တဲ့။

လူတွေဟာ ဘဝတစ်ခုလုံးနဲ့ မရောင့်ရဲကြဘူး။ ဘဝကို ထင်ဟပ်ပြတဲ့ စာအုပ်တွေကို မကြည့်ကြဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ စာအုပ်ထဲက ဘဝဟာ အပြစ်အကွက်အနစ်အဖျက် ခံစားရတယ်။ ပိုပြီး သိပ်သည်း ပိုပြီး လှပ၊ ပိုပြီး ခမ်းနားလို့ဘဲ။

လူဟာ သူတစ်ဘဝ၊ သူတစ်ကမ္ဘာ၊ သူ့မျိုးဆက် တစ်ဆက် အတွင်းက အတွေ့အကြုံများကိုသာ ထိတွေ့လို့ရမယ်။ စာအုပ်တွေထဲ မှာတော့ တခြားဘဝ၊ ထခြားကမ္ဘာ၊ တခြားမျိုးဆက်တစ်ဆက်က အတွေ့အကြုံတွေကိုပါ ရနိုင်တယ်။

စာအုပ်တွေဟာ အတိတ်ခေတ်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မျက်မှောက်ခေတ်၊ ကျွန်တော်တို့ခေတ်နဲ့ အနာဂတ်ခေတ်တို့ကို ပေါင်းကူးပေးတဲ့ တံတားတွေ ဖြစ်တယ်။ ဒီတံတားတွေ မရှိရင် ကျွန်တော်တို့ဟာ အတိတ်ခေတ်ရဲ့ အကြောင်းကို ဘယ်မှာ သိနိုင်ပါ့မလဲ။ ရာမယန မဟာကဗျာကြီးရယ်လို့ မရှိရင် မဇ္ဈိမတိုင်း ကျေးကျွန် လူ့အဖွဲ့အစည်းအကြောင်းကို ဘယ်မှာ သိနိုင်ပါ့မလဲ။ မြစေတီ ကျောက်စာရယ်လို့ မရှိခဲ့ရင် ရာဇကုမာ ရဲ့ စေတနာကို ဘယ်မှာ သိနိုင်ပါ့မလဲ။ ဟာမုရာဘိရဲ့ ကျောက်ပြားတွေ မရှိခဲ့ရင် ရှေးဟောင်း အိဂျစ်ဓမ္မသတ်တွေကို ဘယ်မှာ သိနိုင်ပါ့မလဲ။ သမ္မာကျမ်းစာရယ်လို့ မရှိရင် ရှေးဟောင်း ဣသရေလ လူမျိုးတွေရဲ့ လူနေမှု စနစ်ကို ဘယ်နှယ်လုပ် သိနိုင်ပါ့မလဲ။ နာဂဇန္ဒရဲ့ ကျမ်းတွေမရှိခဲ့ရင် တန်တရဝါဒအကြောင်းကို ဘယ်မှာ သိနိုင်ပါ့မလဲ။ ရှင်ဗုဒ္ဓ ယောသရဲ့ ကျမ်းတွေ မရှိခဲ့ရင် တောင်ပိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်းကို ဘယ်မှာ သိနိုင်ပါ့မလဲ။ ဒီမိုကရစ်တစ်ရဲ့ ကျမ်းတွေ မရှိခဲ့ရင် ရှေးဟောင်းခေါမခေတ် အနုမြူဝါဒအကြောင်းကို ဘယ်မှာ သိနိုင်ပါ့မလဲ။ မက်ပလန်ရဲ့ ကျမ်းတွေ မရှိရင် အနက်ရောင် အပူရှိန်ဖြာထွက်ခြင်း သဘောတရားကို ဘယ်နှယ်လုပ် သိနိုင်ပါ့မလဲ။ အိုင်းစတိုင်းရဲ့ ကျမ်းတွေနဲ့ ဟာရီးယက်ဘီချာစတိုးရဲ့ စာအုပ်တွေ မရှိခဲ့ရင် အညမည သဘောတရားနဲ့ ငွေဝယ်ကျွန်စနစ် အကြောင်းကို ဘယ်နှယ် လုပ်သိနိုင်ပါ့မလဲ။

ဒါတွေကို ကျွန်တော်တို့ သိရတာဟာ စာအုပ်တွေရဲ့ ကျေးဇူးကြောင့်ပဲ။ စာအုပ်ဟာ အယူအဆ တစ်ရပ်ပြန့်ပွားရေး၊ ဒါမဟုတ် အသိပညာ ဖြန့်ဖြူးရေးအတွက် မတိမ်ကောနိုင်တဲ့ ယာဉ်တစ်ခု ဖြစ်တယ်။ ရုပ်ရှင်တွေ၊ ရေဒီယိုတွေ၊ ရုပ်မြင်သံကြားစက်တွေက ဖုံးလွှမ်းဖို့ ကြိုးစားပေမယ့် သူ့ကို

မဖုံးလွှမ်းနိုင်ပါဘူး။ သေချာပါတယ်။

ချောင်းကလေး တစ်ချောင်းထဲမှာ လူလောက ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ ကင်းကွာနေတဲ့ လူတစ်ယောက်ကို ကမ္ဘာကြီးနဲ့ ထိတွေ့အောင်၊ လူတွေနဲ့ ထိတွေ့အောင် သက်သက်သာသာ၊ လွယ်လွယ်ကူကူ လုပ်ပေးတဲ့နေရာမှာ ဘယ်ရုပ်မြင် သံကြားစက်၊ ဘယ်ရုပ်ရှင်၊ ဘယ်ရေဒီယိုမှ စာအုပ်ကို လိုက်လို့ မမီနိုင်ဘူး။

စာအုပ်ဟူသည်
၁၉၇၂ နိုင်ငံတကာ စာအုပ်နှစ် အထိမ်းအမှတ်

စစ်နှင့်၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပတ်သက်၍

(၁)

၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် နွေဦး။

ကျောင်းပိတ်ချိန်ဖြစ်၍ တက္ကသိုလ်ပရဂျက် တစ်ဝိုက်တွင် လူရှင်းနေသည်။ ခေါင်းလောင်းသံ၊ ရေချိုးခန်းမင်းသားတို့၏ သီချင်းဆိုသံ၊ လရောင်အောက်မှ တယောသံ၊ စင်္ကြံတစ်လျှောက်တွင် ပဲ့တင်ထပ်လေ့ရှိသော ခုံဖိနပ်သံ၊ မော်တော်ကားသံ၊ ကျောင်းသူချောချောလေး ဖြတ်လျှောက် သွားသည်ကို မြင်လျှင် (မည်သည့်အတွက်ကြောင့်ဟူ၍ မသိ) 'နွားနို့၊ နွားနို့' ဟူ၍ နွားနို့ကုလားကြီး အသံမျိုးဖြင့် အော်လေ့ရှိကြသော ကျောင်းသားများ၏အသံ စသည်အသံပေါင်းစုံကိုလည်း မကြားရတော့။

'ဝက်ပါလှည့်နေသောအသံ'ဟု ကဗျာဆရာတို့ တင်စားခေါ်ဝေါ်ကြသည့် ဥဩငှက်၏အသံသာလျှင် တက္ကသိုလ် ပရဂျက်ကို ကြီးစိုးလျက် ရှိသည်။ သစ်တို့၊ မရမ်းပင်၊ သရက်ပင်ကြီးများပေါ်တွင် ပြေးလွှားနေကြသောရှဉ့်တို့၏ အသံသည် နွေတမန်ဥဩ၏တေးသံကို စည်းလိုက်လျက် ရှိကြသည်။

ကျွန်တော်သည် စင်္ကြံတွင် ပက်လက်ကုလားထိုင် ဆွဲထုတ်ကာ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ဖတ်နေမိသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ရှေ့မှ ရှုမျှော်ခင်းကို လှမ်းကြည့်မိသည်။

ကျွန်တော်တို့ ဥတ္တရကျောင်းဆောင်(ယခုရွှေဘိုဆောင်)မှ လှမ်းကြည့်လိုက်လျှင် ယုဒသန် ဘုရားရှိခိုး ကျောင်းဆောင်မှ မျှော်စင်ကြီးကို လှမ်းမြင်ရသည်။ မြူခြေဆိုင်း၍ ဝေမိုင်းလျက်ရှိသော ကောင်းကင်အောက်တွင် ယုဒသန်

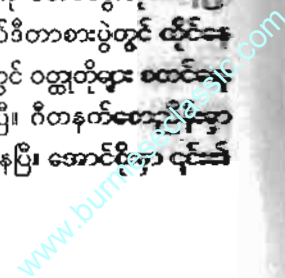
ဘုရားရှိခိုးကျောင်း မျှော်စင်သည် အထီးတည်း ရပ်လျှက်ရှိသည်။ ခါတိုင်းကဲ့သို့ အော်ဂင်နှင့် တီးမှုတ် သီဆိုကြသော ခရစ်ယန် ဓမ္မသီချင်းသံကိုလည်း မကြားရတော့။ မျှော်စင်ရိပ်အောက်မှ ချစ်သူမောင်မယ်များကိုလည်း မမြင်ရတော့။ သောတအာရုံတွင် အေးငြိမ်းလျက်။ စက္ခုအာရုံတွင် ရှင်းလင်းလျက်။

နိတစ်ဝက် မောင်းတစ်ဝက် ရွှေတစ်ဝက် သစ်ရွက်တို့ ကြွေကျဆဲ။ ဥတ္တရကျောင်းဆောင်ရှေ့ရှိ စိမ်းစိုသော မြက်ပင်တို့ ခြောက်သယောင်းကြလေပြီ။ မြက်ပင်များပေါ်တွင် ရွက်ကြွေတို့ လိုက်တမ်း ပြေးတမ်း ကစားနေကြသည်။

ကျွန်တော်နှင့် မလှမ်းမကမ်း ခုတင်တစ်လုံးပေါ်တွင် မိုးဝေနှင့် တက္ကသိုလ်နန္ဒမိတ်တို့ အိပ်နေကြဆဲ။ နောက်ခုတင်တစ်လုံးမှာ ဂီတနက်သန် စောညိန်း (ကွယ်လွန်)အိပ်လျက်။ နောက်ခုတင်တစ်လုံးတွင် စာရေးဆရာ မောင်ကြည်လင် (ကွယ်လွန်ပြီ)အိပ်လျက်။ နောက်ခုတင်တစ်လုံးမှာ စာရေးဆရာ သန်းဆွေ (ကွယ်လွန်ပြီ)အိပ်လျက်။ နောက်ခုတင်တစ်လုံးမှာ ဒဂုန်တာရာ။ သို့ရာတွင် ဒဂုန်တာရာ ခုတင်မှာ မရှိတော့။ နံနက် စောစောထ၍ ၎င်းနေထိုင်ရာ ၁၄ လမ်းသို့ ပြန်သွားနှင့်ပြီ။

ကျွန်တော်တို့ နေထိုင်ရာ ဥတ္တရကျောင်းဆောင်တွင် မကြာခဏ ဆုံမိကြသည်။ မောင်ကြည်လင်၊ တက္ကသိုလ်နန္ဒမိတ်၊ အောင်လင်း၊ အောင်မိုးနှင့် ကျွန်တော်တို့မှာ အိမ်သည်များ ဖြစ်ကြသည်။ နွေကျောင်းပိတ် ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်တော်တို့ မပြန်ကြ။ ကျွန်တော်တို့ ရှိရာသို့ ကမာရွတ် ရှောက်ပင်ခြံတွင် နေသော သန်းဆွေ၊ ကမာရွတ် သုခလမ်းတွင် နေသော မိုးဝေ၊ ကြည့်မြင်တိုင်မှ ဂီတနက်သန် စောညိန်း စသူတို့ မကြာမကြာ ညအိပ် ညနေရောက်လာတတ်ကြသည်။

ထိုစဉ်က သန်းဆွေမှာ ရှုမဝ အယ်ဒီတာအဖွဲ့သို့ ရောက်နေပြီ။ မိုးဝေမှာ ၎င်း၏အလွတ်စုံထောက် တင်မောင်ဆွေကို စတင်မွေးထုတ်နေပြီ။ တက္ကသိုလ်နန္ဒမိတ်မှာ တိုးတက်ရေးသတင်းစာ အယ်ဒီတာစားပွဲတွင် ထိုင်နေလေပြီ။ ကျွန်တော်တို့ တစ်သိုက်ကားတာရာမဂ္ဂဇင်းတွင် ဝတ္ထုတိုများ စတင်ရေးကာ 'စာပေသစ်' မဂ္ဂဇင်းကို စတင်ထုတ်ဝေနေလေပြီ။ ဂီတနက်တော့ဦးမှာ ဆန်းသစ်၍ မြန်မာဆန်သော သီချင်းကို ရေးဖွဲ့စပြုနေပြီ။ အောင်မိုးမှာ ၎င်း၏

ဝတ္ထုတိုလေးများမှ တမာနံ သင်းစပြုလေပြီ။

ခဏကြာလျှင် မောင်ကြည်လင်သည် သွားပွတ်တံဖြင့် သွားတိုက်ရင်း ထာသာသည်။ ၎င်း၏ပုခုံးပေါ်တွင် တင်ထားသော မျက်နှာသုတ်ပဝါသည် လှုပ်ရှားလျက်ရှိ၏။

“ဟေ့ကောင်၊ ဘာတွေ ဖတ်နေတာလဲ။ စောစောစီးစီး”

၎င်းက ကျွန်တော့်ကို လှမ်းမေးလိုက်သည်။ ကျွန်တော်က စာအုပ်ကို လှမ်းပြလိုက်သည်။ ထိုစာအုပ်မှာ တော်လှန်ရေးတိုင်း၏ ‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’။

“ဟေ့၊ မင်းဒီစာအုပ် ဘယ်က ရှာတွေ့လာတာလဲ”

မောင်ကြည်လင်က စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြင့် ကျွန်တော့်လက်ထဲမှ စာအုပ်ကို ယူကြည့်သည်။ စာအုပ်ကို တော်တော် စိတ်ဝင်စားနေဟန်လည်း ရှိသည်။

“ကိုအောင်စိုးပြောလို့ မနေ့က အစည်းအဝေးအပြီးမှာ ‘ပြည်သူ့ စာပေတိုက်’က ဆွဲလာတာဗျ။ စာအုပ်က လေး ငါးအုပ်ပဲ ရှိတယ်”

ထိုစဉ်က ပြည်သူ့စာပေတိုက်တွင် ‘ပြည်သူ့စာပေကော်မတီ’ ဟု ကော်မတီကလေးတစ်ခု ဖွဲ့ထားသည်။ ပြည်သူ့စာပေတိုက်သည် စာအုပ်ဖြန့်ချိရေးအပြင် ကိုယ်ပိုင်စာအုပ် ထုတ်ဝေရန်အတွက် စာအုပ်များ ရွေးချယ်ရန် အယ်ဒီတာအဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့ကို ဖွဲ့ထားသည်။ အပြင်မှ နိုင်ငံရေးသမားများ၊ စာရေးဆရာကြီးများ အပြင် ကျောင်းသားထဲမှ မောင်ကြည်လင်၊ မောင်မောင်ကျော်(ယခု လွတ်တော် ရှေ့နေကြီး ဒေါက်တာ မောင်မောင်ကျော်)နှင့် ကျွန်တော်တို့ ပါကြသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ထိုကော်မတီတွင် အစည်းအဝေး တစ်ခါ နှစ်ခါ ထိုင်သေး သော်လည်း နောင်တွင် (မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မသိ) အစည်းအဝေး မထိုင်ဖြစ်တော့။ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ နှစ်ခြမ်းကွဲသွားသောအခါ ပြည်သူ့စာပေ ကော်မတီတွင် ကျွန်တော်တို့လည်း မရှိတော့ပေ။

“ဒီဝတ္ထုကတော့ ကမ္ဘာမှာ နာမည်အကြီးဆုံး၊ အရှည်လျားဆုံး ဝတ္ထုပဲ ဗျ။ ဘာသာပြန်ရရင် ကောင်းမှာပဲ”

မောင်ကြည်လင်က တိုက်တွန်းသည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်တော်သည် ဂေါ်ကီ၏ ဝတ္ထုတိုကလေးများကို ဘာသာပြန်၍ ကျော်လင်းစာပေမှ ထုတ်ဝေခဲ့ ပြီး ဖြစ်သည်။

“စာအုပ်က ကြီးလွန်းတယ်ဗျ။ ခက်လည်း ခက်တယ်။ ကျွန်တော်

တစ်ယောက်တည်း ပြီးအောင် ပြန်ဖို့ဆိုတာ အချိန်အတော်ယူရလိမ့်မယ်။ ငြီးတော့...”

“မင်းတစ်ယောက်တည်း မပြီးရင် တို့နှစ်ယောက် ပြန်မယ်ကွာ။ မင်း တစ်ဝက်၊ ငါ တစ်ဝက်”

“ဒါကတော့ ဟုတ်ပါပြီ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်က တော်လှန်ရေးတို့ ဂေါ်ကီလောက် အရသာမတွေ့ဘူးဗျ။ တော်လှန်ရေးဟာ တကယ်တော်တဲ့ အနုပညာရှင်ကြီးပဲ။ သူ့ဝတ္ထုတွေဟာလည်း ဝတ္ထုတွေ အနေနဲ့ အင်မတန် ကောင်း တဲ့ ဝတ္ထုတွေပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်က တော်လှန်ရေးရဲ့ အဟိံသ ဆိုတဲ့ ‘အကြမ်း မဖက်ရေး’ တရားတွေ။ ဒါတွေကို ကျွန်တော် သိပ်သဘောမကျဘူး။ နိဗ္ဗိန္ဒသံ ပါလွန်းတယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်တယ်။ ကျွန်တော် တော်လှန်ရေးရဲ့ စာတွေကိုတော့ များများ မဖတ်ဖူးသေးပါဘူး။ နည်းနည်းပါးပါးပဲ ရှိပါသေး တယ်။”

(၂)

ကျွန်တော်တို့ ဥပစာတန်းတုန်းက တော်လှန်ရေးတိုင်း၏ ဝတ္ထုတိုများ တို့ သင်ခဲ့ရသည်။ စစ်မဖြစ်မီက စာရေးဆရာမကြီး ဒဂုန်ခင်ခင်လေး ‘မိုးဒေဝီ’ အမည်ဖြင့် ရေးခဲ့ဖူးသော တော်လှန်ရေးတိုင်း၏ ‘ကရုဇာ-ဆိုနာတာ’ ဝတ္ထုကြီးကို မကြာသေးမီကပင် ဖတ်ခဲ့ရသေးသည်။ ‘ကရုဇာ-ဆိုနာတာ’မှာ ဖောက်ပြား သောမိန်းမကို ယောက်ျားလုပ်သူက သတ်သည့် ဇာတ်လမ်းဖြစ်သည်။ ထိုဝတ္ထု ထဲတွင် တော်လှန်ရေးသည် ၎င်း၏ ဇာတ်လိုက် ပေါ့ရိန်နီယက် မှတစ်ဆင့် မိန်းမနှင့် ပတ်သက်သော ၎င်း၏ သဘောထားများကို အကျယ်တဝင့် ဆွေးနွေး ထားသည်။

“ကရုဇာ-ဆိုနာတာ မှာ မင်း ဘာသဘောမကျသလဲကွာ။ ဥပစာ မောင်ကြည်လင်က သွားတိုက်ခြင်းကိုရပ်ကာ ကျွန်တော့်အနီးတွင် ထိုင်လို့တယ် သည်။”

“ဥပစာဆိုပါတော့ ‘ကရုဇာ-ဆိုနာတာ’ ဝတ္ထုထဲမှာ ဇာတ်လိုက်အသို့ရောက် ပေါ့ရိန်နီယက် ပြောတဲ့ တော်လှန်ရေးရဲ့ အယူအဆတွေဟာ ပြင်ဆင်ပေး နဲ့ပေးတယ်။ မိန်းမတွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အမြင်ဟာ သိပ်တစ်ဖက်တောင်နင်း ခြင်းတွေနဲ့

တယ်။ သူက မိန်းမတွေရဲ့ လွတ်လပ်ခွင့်ဟာ ယောက်ျားများနဲ့ ရင်ဘောင်တန်း အလွတ်လွတ်နိုင်ခွင့်၊ မဲဆန္ဒပေးပိုင်ခွင့်၊ အရွေးခံခွင့်၊ တက္ကသိုလ်ပညာများကို ထိန်းတူသင်ကြားနိုင်ခွင့်တို့ အပေါ်မှာ မတည်ဘူးလို့ ဆိုတယ်။ ယောက်ျားတွေ ထာ မိန်းမတွေကို ဖြေဖျော်စရာ ပစ္စည်းတစ်ခုလို့ သဘောထားနေကြတယ်။ မိန်းမတွေကလည်း သူတို့ ကိုယ်ကိုသူတို့ ယောက်ျားတွေရဲ့ အဖြေဖျော်ခံ ပစ္စည်း လို့ သဘောထားနေကြတယ်။ ဒီသဘောထား နှစ်မျိုးကို ယောက်ျားရဲ့ ဘက်က ရော့ မိန်းမရဲ့ ဘက်ကပါ ပြောင်းလဲနိုင်မှ မိန်းမတွေ လွတ်မြောက်ရေးရမယ်လို့ ဆိုတယ်”

“အေးလေး ဒါ ဟုတ်သားပဲ။ ဘာပြောစရာရှိလဲ။ မိန်းမတွေရဲ့ လွတ်မြောက်ရေးဟာ ယောက်ျားနဲ့ မိန်းမရဲ့ အတွင်းစိတ် သဘောထားတွေ တကယ် ပြောင်းလဲမှ ဖြစ်လာနိုင်တဲ့ ကိစ္စ မဟုတ်ဘူးလား”

“ဒီလောက်နဲ့ ရုပ်ရင်တော့ ဟုတ်ပါတယ်။ ဘာမှ အထူးပြောစရာ မရှိသေးပါဘူး။ ဒါပေမယ့် တော်လှန်ရေးတိုင်းက ဒီတွင် မရပ်ဖူးဘူး။ အိမ်ထောင်ရေး စနစ်ကြီးဟာ ထောင်ချောက်ကြီးနဲ့ တူတယ်လို့ ဆက်ပြောတယ်။ မိဘတွေဟာ မိန်းကလေးတစ်ယောက်ကို အရွယ်ရောက်လာရင် လင်ပေးစားလိုက်ကြတယ်။ ဒီလေ့ဟာ တရုတ်တွေ၊ ဟိန္ဒူဘာသာဝင်တွေ၊ မဟာမေဒင် ဘာသာဝင်တွေနဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေထဲမှာ ခေတ်စားခဲ့တယ်။ ဒါကို တော်လှန်ရေးတိုင်းက မကြိုက်ဘူး”

“ဒါကော ဘာပြောစရာ ရှိသလဲကွ။ ပဒေသရာဇ် အိမ်ထောင်ရေးကို ဆန့်ကျင်တာပဲ”

မောင်ကြည်လင်က မျက်နှာသုတ်ပဝါကို လည်ပင်းတွင် ရစ်သိုင်းရင်း ပြောလိုက်သည်။

“ဟုတ်တယ်။ ဘာမှ ပြောစရာမရှိဘူး။ ဒါဟာ ပဒေသရာဇ် အိမ်ထောင်ရေးစနစ်ကို တော်လှန်ရေးတိုင်းက ဆန့်ကျင်ပြလိုက်တာပဲ။ ဒါဟာ တော်လှန်ရေးတိုင်းရဲ့ တော်လှန်ရေးကျတဲ့ အပိုင်းဖြစ်တယ်။ ဒါကို မတ်စ်လီနင် ဝါဒ ယုံကြည်သူတွေ မဆိုထားနဲ့ ဓနရှင် ပညာတတ်တွေကတောင် မကြိုက်ကြဘူး။ တော်လှန်ရေးတိုင်းက ဆက်ပြောတယ်။ ဒီအိမ်ထောင်ရေးစနစ်မျိုးကို မကြိုက်တဲ့ လူရမ်းကားတွေက (ဓနရှင်လူတန်းစားကို ဆိုလိုချင်တယ်လို့

ကျွန်တော် သဘောရတယ်လေ) အိမ်ထောင်ရေးစနစ်သစ် တစ်ခုကို သွင်းလာခဲ့ကြတယ်။ သူတို့က ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခုကို ဝယ်ဖို့ ဈေးထဲလျှောက်ကြည့်သလို မိန်းမတွေကိုလည်း လျှောက်ကြည့်ကြပြီး စိတ်ကြိုက်ရွေးကြတယ်။ ဒီအခါမှာ မိန်းမတွေကလည်း ရောင်းကုန်တစ်ခုကို မှန်သေတ္တာထဲမှာ ပြထားသလို တစ်ကိုယ်လုံး အလှပြင်ပြီး “အစ်ကိုတို့ ကျွန်မကို ရွေးနော် ဟိုဘက်က ဟာကို သွားမရွေးနဲ့။ ကြည့်စမ်း။ ကျွန်မ ပခုံးတွေ၊ ရင်တွေ၊ တင်တွေ၊ ပေါင်တံတွေ၊ ခြေသလုံးတွေက ဘယ်လောက်လှသလဲ” လို့ မပြောသော်လည်း ပြောသယောင်နဲ့ အလှပြကြတယ်။ ဒါဟာ မိန်းမတစ်ယောက်ကို ရောင်းကုန်ပစ္စည်းတစ်ခုလို့ သဘောထားတာပဲ။ မိန်းမတွေကလည်း သူတို့ ကိုယ်ကို သူတို့ ရောင်းကုန်လို့ အထင်ခံရတာကို ကျေနပ်ကြတယ်လို့ သူက ဆက်ပြောတယ်”

ကျွန်တော်က စာအုပ်ကို ခုတင်ပေါ်သို့ လှမ်းတင်လိုက်သည်။ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်၏ စကားပိုင်းသည် အချိန်ကောင်းလာသည်။ မောင်ကြည်လင်သည် ခပ်သုတ်သုတ် မျက်နှာသွားသစ်ကာ ပြန်လာသည်။ မောင်ကြည်လင်သည် စာရေးကောင်းသလို စကားပြော ကောင်းသူလည်း ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် အချေအတင် ငြင်းခုံဆွေးနွေးရာတွင် တစ်ဖက်သား စောဒက မတက်နိုင်အောင် ပြောတတ်သူ ဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်သား၏ ဟာကွက် ပျော့ကွက်တို့ကို အကွက်ကျကျ လိုက်နင်းတတ်သူ ဖြစ်သည်။

“ကဲ ဆိုစမ်းပါဦး။ ခုနဟာကကော တော်လှန်ရေးတိုင်းဟာ ဓနရှင် အိမ်ထောင်ရေးစနစ်ကို ဆန့်ကျင်တာ မဟုတ်ဖူးလား”

“ဟုတ်ပါတယ်။ ဒါဟာ တော်လှန်ရေးတိုင်းက ဓနရှင်အိမ်ထောင်ရေးစနစ်ကို ဆန့်ကျင်ပြလိုက်တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် တော်လှန်ရေးတိုင်းဟာ ပဒေသရာဇ် အိမ်ထောင်ရေးစနစ်နဲ့ တက်သစ်စ ဓနရှင်အိမ်ထောင်ရေးစနစ်ကို ဆန့်ကျင်တဲ့ နေရာမှာ သူရဲ့ရုပ်တည်ချက်ဟာ ပဒေသရာဇ်လူတန်းစားရဲ့ ရုပ်တည်မှုပုံ ဖြစ်နေသေးတယ်။ သူဟာ ယိုယွင်းနေတဲ့ အိမ်ထောင်ရေး စနစ်ကို ဆန့်ကျင်တဲ့ နေရာမှာ သူရဲ့ရုပ်တည်ချက်ဟာ ပဒေသရာဇ် လူတန်းစား ရုပ်တည်မှုပုံ ဖြစ်နေသေးတယ်။ သူဟာ လူတိုင်း နေတဲ့ အိမ်ထောင်ရေးစနစ်ကို ဝေဖန်ရာမှာ ရတည်ချက်အသစ်နဲ့ ဝေဖန်တာ မဟုတ်ဘူး။ လူတန်းစား ရုပ်တည်ချက်ဟောင်းနဲ့ ဝေဖန်တာဖြစ်တယ်။

ဒီရုပ်တည်ချက်ဟောင်းနဲ့ ဝေဖန်တော့ ဘာဖြစ်လဲ။ မိန်းမတွေအပေါ်မှာ အင်မတန် ပြင်းထန်တဲ့ စီရင်ချက်ကြီးကို ချမိရက်သား ဖြစ်နေတယ်။

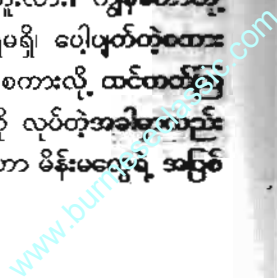
“ဘယ်လို စီရင်ချက်မျိုးလဲကွ” မောင်ကြည်လင်က ပြုံး၍မေးလိုက်၏။

“သူက မိန်းမတွေကို တက္ကသိုလ်ပညာ သင်ကြားစေရုံ သိပ္ပံပညာတွေ ထို့ထက်မြောက်စေအောင် လုပ်ပေးရုံ တရားသူကြီးတွေ၊ ဝတ်လုံတွေ၊ စစ်ဗိုလ်မတွေ ဖြစ်အောင် လုပ်ပေးရုံနဲ့ မိန်းမတွေရဲ့ အဆင့်အတန်းဟာ မြင့်မားမလာဘူး။ မိန်းမဟာ မိန်းမပဲ။ လောကမှာ မိန်းမတစ်ယောက်ရဲ့ အမြင့်မားဆုံး ရည်ရွယ်ချက်ဟာ ယောက်ျားတွေကို ညှိယူဖမ်းစားနိုင်အောင် လုပ်ဖို့ပဲ ဖြစ်တယ်။ မိန်းမရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ဟာ ဒီမှာတင် အဆုံးသတ်တော့တယ်လို့ သူက ယူဆတယ်။ မိန်းမတစ်ယောက်က ယောက်ျား တစ်ယောက်ကို ညှိယူ ဖမ်းစားနိုင်ခြင်း မရှိရင် မိန်းမ မပီသဘူး။ မိန်းမဖြစ်ရခြင်း ရည်ရွယ်ချက် မဖြစ်မြောက်ဘူး။ ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို ညှိယူဖမ်းစားနိုင်မှသာ မိန်းမ ဖြစ်ရတဲ့ ရည်ရွယ်ချက် ပြည့်မြောက်တယ်။ အဲဒီမိန်းမဟာ အပျိုဖြစ်ရင် လင်တစ်ယောက် ရွေးနိုင်ဖို့ ဒီအတတ်ပညာကို တတ်ရမယ်။ လင်ရှိ မိန်းမ ဖြစ်ရင်လည်း ကိုယ့်လင်အပေါ်မှာ ထာဝစဉ် လွှမ်းမိုးထားနိုင်ဖို့ ဒီအတတ်ပညာကို တတ်မြောက်ရမယ်။ မိန်းမဟာ ယောက်ျားတွေနဲ့ ရင်ဘောင်တန်း လိုက်နိုင်တာဟာ တန်းတူ အခွင့်အရေး မဟုတ်ဘူး။ မိန်းမနဲ့ ယောက်ျားရဲ့ တန်းတူ အခွင့်အရေးဆိုတာ လိင်ဆက်ဆံမှုမှာ တူညီတဲ့ အခွင့်အရေး ရှိရမယ်။ ယောက်ျားက မိန်းမတစ်ယောက်ကို ချစ်ရေးဆိုပိုင်ခွင့် ရှိသလို မိန်းမကလည်း ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို ချစ်ရေးဆိုပိုင်ခွင့် ရှိရမယ်။ ယောက်ျားဟာ အချစ်ဟောင်း ကုန်ဆုံးရင် အချစ်သစ် ရှာပိုင်ခွင့် ရှိသလို မိန်းမမှာလည်း အချစ်ဟောင်း ကုန်ဆုံးရင် အချစ်သစ် ရှာပိုင်ခွင့် ရှိရမယ်လို့ ဆိုထားတယ်။ ကျွန်တော်အမြင်ကတော့ တော်လ်စတိုင်းရဲ့ အိမ်ထောင်ရေးအမြင်ဟာ ပြင်းထန်လွန်းတယ်။ တစ်ဖက်က မိန်းမနဲ့ ယောက်ျား တန်းတူညီမျှခွင့်လို့ ပြောပြီးတော့ တစ်ဖက်ကျတော့ မိန်းမဟာ အာဒမ်ရဲ့ နံရိုးတစ်ချောင်းကို ခွဲထုတ်ပြီး ဘုရားသခင်က ဖန်ဆင်းခဲ့တာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ယောက်ျားထက် နိမ့်ကျတယ်။ မိန်းမနဲ့ ယောက်ျား တန်းတူညီမျှခွင့်ရအောင် ဖိုမဆက်ဆံရေး ကိစ္စကိုပါ အခွင့်အရေး တူညီရမယ်လို့ ပြောနေတယ်။ ဒါဟာ တစ်ဖက်က ခရစ်ယာန် အဆုံးအမကို လက်ခံပြီး အခြား

တစ်ဖက်က မင်းမဲ့ဝါဒကို အော်နေတယ်။ ဒါကြောင့် တော်လ်စတိုင်းရဲ့ အိမ်ထောင်ရေးအမြင် ခရစ်ယာန် မင်းမဲ့ဝါဒ အယူလို့ ကျွန်တော် ထင်တယ်။ လူပေါ်စကတည်းက ကွဲပြားလာတဲ့ ကွဲပြားချက်ကို တော်လ်စတိုင်းက တစ်ရက်တည်းနဲ့ အဆုံးသတ်ပစ်ချင်နေတယ်”

“ဒါပဲလား”

“မကသေးဘူး ခင်ဗျ။ သူက ဆက်ပြောတယ်။ မိန်းမဟာ ဖိုမဆက်ဆံရေးကိစ္စမှာ ဒီလို အခွင့်အရေး မတူညီဘဲ တစ်ပန်းရုံးတဲ့အခါကျတော့ ယောက်ျားရဲ့ ရာဂထက်သန်မှုကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး ယောက်ျားကို ကျွန်ပြုတယ်လို့ သူက ဆိုတယ်။ ဒီနည်းအားဖြင့် မိန်းမတွေဟာ ယောက်ျားတွေအပေါ် အနိုင်ယူရုံတွင် မကဘူး။ လောကကြီးကို အုပ်စိုးထားတယ်။ ဘယ်လို အုပ်စိုးလွမ်းမိုးနေသလဲ။ မြို့ထဲကို လျှောက်ကြည့်စမ်းပါ။ ဈေးဆိုင်တွေမှာ သန်းပေါင်းများစွာတန်တဲ့ မိန်းမအသုံးအဆောင် ပစ္စည်းတွေ ပုံနေတယ်။ ဈေးဆိုင် ဆယ်ဆိုင်မှာ ကိုးဆိုင်ဟာ မိန်းမတွေ အလှပြင်တဲ့ပစ္စည်းနဲ့ ပြည့်နေတယ်။ ဒီပစ္စည်းတွေ အတွက် လူတွေရဲ့လုပ်အားတွေကို ဘယ်လောက် သုံးခဲ့ရသလဲ။ စက်ရုံတွေကို ကြည့်စမ်းပါဦး။ စက်ရုံ တော်တော်များများဟာ ဘာမှ အသုံးမကျတဲ့ လက်ဝတ်ထက်စားတွေ၊ အလှပြင်တဲ့ပစ္စည်းတွေ၊ မော်တော်ကားလှလှတွေ ပရိဘောဂလှလှတွေ၊ ဖိနပ်လှလှတွေ၊ ထီးလှလှတွေကို လုပ်နေကြရတယ်။ ဒီလိုနဲ့ မြီးဆက်ပေါင်းများစွာဟာ မိန်းမတွေရဲ့ အလှပြင်တဲ့ပစ္စည်းတွေကို ထုတ်လုပ်ရင်း စက်ရုံတွေထဲမှာ ကျန်ခံနေကြရတယ်။ မိန်းမတွေဟာ လူ့လောကကြီးရဲ့ ၁၀ ပုံ ၉ ပုံကို သူတို့ အလှပြင်ဖို့အတွက် ပင်ပန်းဆင်းရဲတဲ့ အလုပ်တွေကို လုပ်ခိုင်းတယ်။ ဒါဟာ မိန်းမက သူ့အခွင့်အရေးတွေ ဆုံးရှုံးတဲ့အတွက် ယောက်ျားတွေရဲ့ ရာဂထက်သန်မှုကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး လက်စားပြန်ချေတာ ဖြစ်တယ်လို့ တော်လ်စတိုင်းက ပြောခဲ့တယ်။ ဒီတော့ မိန်းမတွေအပေါ်မှာ တော်လ်စတိုင်း မြင်ပုံဟာ တစ်ဖက်စီးနင်း မကျဘူးလား။ ကျွန်တော်တို့ ယောက်ျားတွေဟာ မိန်းမချောတွေက အနှစ်သာရမရှိ၊ ပေါ့ပျက်တဲ့ထားတွေကို ပြောရင်လည်း လေးနက်ပြီး အဓိပ္ပာယ်ပါတဲ့ စကားလို့ ထင်တတ်လို့တယ်။ မိန်းမချောတွေက မိုက်မဲတဲ့ အလုပ်တွေကို လုပ်တဲ့အခါမှာလည်း နွဲ့မက်စရာ ကောင်းတယ်လို့ ထင်တတ်ကြတယ်။ ဒါဟာ မိန်းမတွေရဲ့ အဖြစ်

လား။ ယောက်ျားတွေရဲ့ ပြောကွက်ကော မဟုတ်ဘူးလား။ မဟုတ်ခါမှလွဲရော၊
မာန်လည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ မာယဒေဝ လင်္ကာသစ်လို မိန်းမတွေအပေါ်
မှာ အဆိုးမြင်ဝါဒ ထားရာမရောက်ဘူးလား။ (မာန်လည် ဆရာတော်ကြီးရဲ့
မာယဒေဝ လင်္ကာသစ်မှာ ယောက်ျားတွေ မကောင်းကြောင်း လုံးဝ မပါဘူးလို့
တော့ မဆိုလိုပါဘူးလေ)”

မောင်ကြည်လင်သည် ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် တင်ပလင်ခွေထိုင်လိုက်
သည်။ ထို့နောက် လက်ဝါးနှစ်ဖက် ဖြန့်လိုက်ရင်း...

“တိုယ်ကတော့ တော်လ်စတိုင်းရဲ့ အယူအဆမှာ အားနည်းချက်တွေ
ရှိတယ်။ အစွန်းရောက်တာတွေ ရှိတယ်။ သူ့ဟာနဲ့သူ ပြန်ပြီး ပဋိပက္ခ ဖြစ်တာ
တွေ ရှိတယ်။ တကယ်တော့ ဒါဟာ သဘာဝကျတယ်။ တော်လ်စတိုင်းဟာ
ပဒေသရာဇ် လူတန်းစားက ဆင်းသက်လာတာ ဖြစ်တယ်။ မဟာရာဇာ လူတန်း
စားက ဆင်းသက်လာတာ ဖြစ်တယ်။ တော်လ်စတိုင်းဟာ ငါ့မင်း ငါ့ချင်း ဇာ
စနစ်ကို မကျေနပ်ဘူး။ အဲဒီခေတ်က ရှုရှားပြည်မှာ တင်းကြမ်းပြည့်နေတဲ့
လူမှု မမျှတမှုတွေကို မကျေနပ်ဘူး။ ဒီတော့ ဒီမမျှတမှုတွေကို မကျေနပ်
ဖြစ်ရာက မမှန်မကန် ပေါက်ကွဲလာတာပဲ။ တော်လ်စတိုင်းဟာ သူ့ခေတ်ရဲ့
ကန့်သတ် ချက်တွေကို မကျော်လွန်နိုင်ဘူး။ ပဒေသရာဇ်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်တယ်
ဆိုပေမယ့် သူဟာ ပဒေသရာဇ်ရဲ့ ဘောင်ထဲက ဆန့်ကျင်နေတယ်။ ပြုပြင်ရေး
လုပ်ငန်းတွေနဲ့ပဲ ကျေနပ်ရောင့်ရဲနေတယ်။ ဒါဟာ တော်လ်စတိုင်းရဲ့ အားနည်း
ချက်ပဲ။ တော်လ်စတိုင်းရဲ့ ခေတ်တုန်းက ဥရောပမှာ စက်မှုတော်လှန်ရေး
ပြီးသွားပြီ။ ဥရောပမှာ ဓနရှင်စနစ် ထွန်းကားစပြုနေပြီ။ ဒါပေမယ့် တော်လ်
စတိုင်းဟာ သမိုင်း ရုပ်ဝါဒကို နားမလည်တော့ (နားလည်ပြီး လက်မခံတာ
လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်) ပဒေသရာဇ် ခေတ်ပြီးရင် ဓနရှင်ခေတ် ပေါ်ပေါက်လာရ
တယ် ဆိုတဲ့ သမိုင်းရဲ့ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု တရားတွေကိုလည်း နားမလည်ခဲ့ဘူး။
ဒါကြောင့်မို့ သူဟာ ပဒေသရာဇ်စနစ်ကိုလည်း မကျေနပ်၊ ဥရောပ ပဒေသရာဇ်
စနစ်ကို အဆုံးသတ်ခဲ့တဲ့ ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးကြီးကိုလည်း မကြိုက်နိုင်
ဖြစ်နေတာပေါ့။ ဘာပဲ ဖြစ်ဖြစ် တော်လ်စတိုင်းဟာ ကမ္ဘာမှာ စံမြောက်တဲ့
ဝတ္ထုကြီးတွေကို ရေးခဲ့တဲ့ စာရေးဆရာကြီး ဖြစ်တယ်။ အထူးသဖြင့် သူရဲ့
'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး'လို့ ဝတ္ထုကြီးမျိုးဟာ တို့မြန်မာစာပေမှာ ဘာသာပြန်ပြီး

အပြာရောင် ညနေဆည်းဆာများ
သား ဖြစ်သင့်တယ်လို့ ထင်တယ်”

ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် စကားကောင်းနေကြသည်မှာ အတော်ကြာ
ပြီ ဖြစ်၏။ အိပ်ရာမှနိုးသူ နိုးလာကြပြီ။ အောင်စိုး(စာရေးဆရာ) ကလည်း
'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး'လို့ ဝတ္ထုကြီးမျိုးကို ပြန်သင့်သည်ဟု ထောက်ခံသည်။
ကျွန်တော်တို့သည် စတဲချနေကျ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ဖြစ်သော
နွဲ့စံမာရီသို့ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။

(၃)

'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး' ကို တစ်နေ့ အခွင့်သင့်သောအခါတွင် မြန်မာ
ဘာသာသို့ ပြန်မည်ဟု ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် နှစ်တွေလတွေသာ ကုန်ခဲ့သည်။ ထိုဝတ္ထုကြီးကို မြန်မာ
ဘာသာသို့ မပြန်ဖြစ်ခဲ့ပေ။ ဝတ္ထုကြီးမှာ ရှည်လျားထွေပြားရုံသာမက ခက်လည်း
ခက်သည်။ အယူအဆ အတွေးအခေါ်တွေ တင်းကြမ်းပြည့်နေသဖြင့်
လုံစေ့ပတ်စေ့ ပြန်နိုင်ပါမှ၊ ရေလည်အောင် ပြန်နိုင်ပါမှ စာဖတ် ပရိသတ်
အတွက် အကျိုးရှိမည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်သည် ထိုဝတ္ထုကြီးကို မြန်မာပြန်
မည်ဟုသာ စိတ်ကူးသော်လည်း အဆုံးတိုင် မဖတ်ဖြစ်သေးပေ။ အမေရိကန်မှ
နာမည်ကျော် ဝေဖန်ရေးဆရာ အက်ဒမန်ဖူးလား တည်းဖြတ်သည့်ဝတ္ထု
အကျဉ်းချုပ်နှင့် အမေရိကန် ပါမောက္ခ အားနက်(စ်)ဆီမွန် တည်းဖြတ်သည့်
အကျဉ်းချုပ် နှစ်မျိုးကိုသာ ဖတ်ဖူးသေးသည်။

သို့ဖြင့် နှစ်တွေ ကုန်လွန်သွားခဲ့သည်။ 'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး'ကို
မြန်မာပြန်မည်ဟု စိတ်ကူးရုံသာ စိတ်ကူးမိသော်လည်း မပြန်ဖြစ်ခဲ့ပေ။
ထိုအတောအတွင်း ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းက 'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး' ဝတ္ထုကြီးကို
မြန်မာပြန်မည်ဟု ကြားရသောအခါ ကျွန်တော် ဝမ်းသာသွားသည်။ ထိုဝတ္ထုကြီး
ကို ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးက ပြန်မည်ဆိုလျှင် အသင့်သော်လည်း
ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော် ထင်သည်။ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းလို ကျွန်တော်ထက်
ဝါရင့်သော စာရေးဆရာကြီးတစ်ဦး ပညာဉာဏ်အရာတွင် သာဓုဉာဏ်
စာရေးဆရာကြီးက ပြန်မည်ဆိုလျှင် ကျွန်တော် ပြန်စရာမလိုတော့။ နောင်အခါ
ဘာသာပြန်သည် ဖြစ်စေ မြန်မာစာပေလောကတွင် လစ်လပ်နေသော တွတ်

လက်ထပ်တစ်ခုကို ဖြည့်ပြီးသား ဖြစ်မည်ဟုတွေးကာ ဝမ်းသာခြင်း ဖြစ်ရလေသည်။

အတယ်၍ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း မပြန်ဖြစ်ဘဲ တစ်ယောက်ယောက် ပြန်သည်ဆိုလျှင်လည်း (မြန်မာပြန်ဆိုချက်သည် လေးစားလောက်သော ပြန်ဆို ချက် ဖြစ်ပါက)နောက်ထပ် ပြန်စရာမလိုတော့ဟု ကျွန်တော် ယူဆသည်။

မှန်ပါသည် စာရေးဆရာတစ်ယောက်၌ သူ ကြိုက်ရာကို ပြန်ဆို ဝိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ နိုင်ငံခြား စာအုပ်တစ်အုပ်ကို လူတိုင်းပြန်ဆိုခွင့် ရှိပေသည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့သော နိုင်ငံတကာမူပိုင်ခွင့် စာချုပ်စာတမ်း ဖြစ်သည့် ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်း(Bern Convention)ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း မရှိသည့်နိုင်ငံများ၌ မူရင်းစာရေးဆရာ သို့မဟုတ် ပုံနှိပ်တိုက်ထံ ခွင့်တောင်း စရာ မလိုဘဲ ပြန်ဆိုနိုင်ကြသည်။ ဘာမျှ ပြဿနာမပေါ်။

သို့ရာတွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ်တစ်ခုကို လိုက်စားနေ ကြသူများ၌ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်ဗေဒများ ရှိကြသည်။ ကျင့်ဝတ်ဗေဒ၏ စာရွက်ပေါ်တွင် ရေးဆွဲပြဌာန်းထားသော ဥပဒေတစ်ရပ် မဟုတ်ပေ။ ဖောက်ဖျက်လိုကလည်း ဖောက်ဖျက်နိုင်၏။ သို့ရာတွင် ဖောက် ဖျက်သင့် မဖောက်ဖျက်သင့်ဆိုသည့် ကိစ္စမှာ ကျင့်ဝတ်ပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ် ပေသည်။

မုဆိုးသည် တော၏စည်းကမ်းကို စောင့်ထိန်းပေသည်။ အခြားသူ ပစ်မည်ဟု ချိန်ထားသောသားကောင်ကို ဝင်ရောပစ်ခတ်ခြင်း မပြုချေ။ ခါး ပိုက်နှိုက်သည်လည်း ၎င်း၏ကျင့်ဝတ်ကို ထိန်းထိမ်းပေသည်။ ဆရာဝန်သည် လည်းကောင်း၊ တရားဥပဒေပညာရှင်သည် လည်းကောင်း ၎င်းတို့၏ ကျင့်ဝတ် များကို စောင့်ထိန်းကြလေသည်။ ထိုအတူ ကျွန်တော်တို့၌လည်း ကျွန်တော် တို့ ကျင့်ဝတ်ဗေဒများကို စောင့်ထိန်းရပေလိမ့်မည်။ စာရေးဆရာ၏ ကျင့်ဝတ် ဗေဒသည် စာရွက်ပေါ်တွင် ရေးသားပြဌာန်းထားခြင်း မဟုတ်ချေ။ စာရေးဆရာ ၏ သြတ္တပူ စိတ်အတွင်း၌ ပြဌာန်းထားခြင်းသာ ဖြစ်လေသည်။ ထိုကျင့်ဝတ် ဗေဒကို မလိုက်နာလျှင်ကော ဘာဖြစ်သေးသနည်း။ ဘာမျှ မဖြစ်ချေ။ တရား ဥပဒေအရလည်း ဘာမျှငြိစွန်းသည် မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် မိမိ၏ သြတ္တပ စိတ်ကား ညစ်နွမ်းရပေလိမ့်မည်။

ကုန်သည်၌ ကျင့်ဝတ်ဗေဒ မရှိချေ။ ကုန်သည်သည် ရသာလျှင်

ဘနမူးကို သိုက်တွားမည့်လူစားမျိုး ဖြစ်သည်။ ကားလမတ်စ် ပြောခဲ့သကဲ့သို့ ရာခိုင်နှုန်း နှစ်ရာမြတ်လျှင် စက်တိုင်တက်ရစေတော့။ ထိုအမြတ်အစွန်းကို ရအောင်ယူလိမ့်မည် ဖြစ်ပေသည်။

သို့ရာတွင် စာရေးဆရာသည် ကုန်သည် မဟုတ်ချေ။

ထို့ကြောင့် ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းက 'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး' ဝတ္ထုကြီး ကို မြန်မာပြန်မည် ဆိုသောအခါ ကျွန်တော်သည် အကြောင်းနှစ်ကြောင်း ကြောင့် ကျွန်တော် မြန်မာပြန်မည် စိတ်ကူးကို စွန့်လွှတ်လိုက်သည်။

ပထမအကြောင်းမှာ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးက မြန်မာပြန် မည်ဆိုလျှင်ကျွန်တော်ထက် ပို၍ သင့်လျော်မည်၊ ပို၍ ကောင်းမည်။ မြန်မာ စာပေလောကအတွက် ပို၍ အကျိုးများမည်ဟု ယူဆ၍ ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအကြောင်းမှာ တစ်ဦးက မြန်မာပြန်မည်ဟု ရည်ရွယ်ထား သော စာအုပ်ကို ကျွန်တော် ပြန်ရန်မသင့်ဟု ယူဆ၍ ဖြစ်သည်။ အခြားသူ ပစ်ရန် ချိန်ထားသော ပစ်ကွင်းကို ဝင်လု၍ ပစ်သော မုဆိုးဟူ၍မရှိ။ ရှိလျှင်ထို မုဆိုးသည် မုဆိုးမပီသသော မုဆိုးသာ ဖြစ်လိမ့်မည်။

ဤအကြောင်း နှစ်ချက်ကြောင့် 'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး' ဝတ္ထုကြီးအား မြန်မာပြန်ရန် စိတ်ကူးကို ကျွန်တော် စွန့်လွှတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ် သင်္ကြန်တွင် ကျွန်တော် မန္တလေးသို့ ရောက်သွား

သည်။ ကျွန်တော်သည် ဆရာကြီးကို သွားရောက် ကန်တော့ကာ မာကြောင်း သာကြောင်း နှုတ်ဆက်သည်။ 'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး' ဝတ္ထုကြီးတို့လည်း ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း ပြန်ရန် တိုက်တွန်း မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည်။ ကျွန်တော် တိုက်တွန်းသောအခါ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းသည် ခေတ္တမျှ စဉ်းစားနေ၏။ အတန်ကြာမှ။

"ငါ အချိန်မရပါဘူးကွာ။ ငါ့မှာ ဒီထက် အရေးကြီးတဲ့ အလုပ်တွေ ရှိတယ်"

ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းမှာ ထိုစဉ်က သမထ ဝိပဿနာ စသော စာပေ တက္ကရာ လုပ်ငန်းများကို အားထုတ်လျက် ရှိသည်။

ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းနှင့် ကျွန်တော်တို့သည် ဘာထရန်ရန်အသစ် 'လှည့် အနာဂတ် ရှိသလော' ဆိုသော စာအုပ်နှင့် စပ်လျှင်၍ အဖွဲ့နေကြ

သည်။ ဆရာကြီးက ဘာထရန်ရပ်ဆယ်၏ကျမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ သူ၏ ထင်မြင်ချက်များကို ပြောပြပေသည်။

“ငါ့မှာ လောကုတ္တရာ ကိစ္စတွေ လုပ်စရာ ရှိသေးတယ်ကွ။ ဒီတော့ ဒီစာအုပ်ကို ဘာသာပြန်ဖို့ အချိန်မရှိဘူး” ဟုလည်း ထပ်လောင်းပြောကြား လျှောက်ထားသည်။

ကျွန်တော်သည် ထိုအခါကျ မှ ‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ ဝတ္ထုကြီးကို မြန်မာပြန်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

(၄)

‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ လို ဝတ္ထုကြီးကို မြန်မာပြန်မည်ဟု ဆုံးဖြတ် သောအခါတွင် အခက်အခဲတွေ ပေါ်လာလေသည်။ ‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ ဝတ္ထုကြီးမှာ ခေတ်အမျိုးမျိုး၌ စာရေးဆရာကြီးများက အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ဆိုခဲ့ ကြသည်။ မည်သည့်အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ကို မူတည်၍ ပြန်ဆိုခြင်း ပြုမည်နည်း ဆိုသည့် ပြဿနာ ပေါ်လာသည်။

ကျွန်တော် သိသလောက် ‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် လေးမျိုးခန့် ရှိသည်။ အစောဆုံးမှာ ဘာလေတယ်လီ၏ ဘာသာပြန် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုဘာသာပြန်မှာ အလွန်ညံ့သည်။ ဘာသာပြန် ညံ့သဖြင့် ထိုစာအုပ် ကို ထုတ်ဝေသော စာအုပ်တိုက်သည် ဒေါလီခံသွားရသည်။ ထိုဘာသာပြန် ကို ပုံနှိပ်ရန်အတွက် ပြုလုပ်ထားသည့် ဘလောက်ပြားများကို လေလံတင်ခံရ သည်အထိ ဖြစ်သွားသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုစာအုပ်ကို လက်ရင်းထား၍ မဖြစ်။ နောက်တစ်အုပ်မှာ ကွန်စတင့်ဂါးနက်၏ ဘာသာပြန် ဖြစ်သည်။ ၎င်း ဘာသာ ပြန်ကိုလည်း ကျွန်တော် မကြိုက်ပေ။ တတိယဘာသာပြန်မှာ အောက်စဖို့ တက္ကသိုလ်မှ ထုတ်ဝေသော အိုင်လမာမော့ဒ်တို့ လင်မယား၏ ဘာသာပြန် ဖြစ်သည်။ စတုတ္ထ ဘာသာပြန်မှာ ပင်းဂွင်းစာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေသော ရိုက်မာရီအက်မွန်း၏ ဘာသာပြန်ဖြစ်သည်။

ဘာသာပြန်မည် ဆိုသောအခါ ထိုစာအုပ်လေးအုပ်ကို အကုန် ဖတ် ရလေသည်။ ဘာသာပြန်သူသည် မည်မျှလောက် ကောင်းသည်ဆိုစေ မူရင်းနှင့် တူနိုင်မည် မဟုတ်။ ကျွန်တော် ပြန်ရမှာက ရုရှားဘာသာမှ မဟုတ်ဘဲ အင်္ဂလိပ်

ဘာသာပြန်မှ တစ်ဆင့်ပြန်ရမည့် ကိစ္စဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ခေတ်အမျိုးမျိုးက ပြန်ခဲ့ကြသော အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် လေးအုပ်ကို ဖတ်ကြည့်ရသည်။ အိုင်လမာ မော့ဒ် လင်မယားသည် မော်စကိုတွင် နှစ်ပေါင်း ၂၅ ခန့် နေခဲ့ကြသူများ ဖြစ်သည်။ ယာစနာပိုလျာနာရှိ တော်လ်စတိုင်း၏ အိမ်တွင်လည်း အတော် ကြာကြာ နေခဲ့ဖူးကြသည်။ တော်လ်စတိုင်း၏ ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေကြီးများ လည်း ဖြစ်ကြသည်။ တော်လ်စတိုင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ကျမ်းများကိုလည်း ရေးသားပြုစုသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဘာသာပြန်လျှင် အောက်စဖို့ တက္ကသိုလ် တိုက်ထုတ်ကို လက်ရင်းထား၍ ပြန်မည်ဟု စဉ်းစားမိသည်။ ဘာသာပြန် ကိစ္စကတော့ ပြီးပြီ။

ထုတ်ဝေမည့်သူ မရှိသေး ဤမျှရှည်လျား ထွေပြား၍ ဤမျှ ထူးကဲ သော စာအုပ်ကြီးကို မည်သူက အမိုက်ခံ၍ ထုတ်မည်နည်း၊ စာဖတ်ပရိသတ် တလည်း ဝယ်ဖတ်မည် မဖတ်မည်ဟု မည်သူက တာဝန်ခံနိုင်မည်နည်း၊ ဤတွင် ကျွန်တော် စိတ်အား လျော့ရပြန်သည်။

သို့ရာတွင် သိပ်မကြာပါ။ ပုဂံစာအုပ်တိုက် မောင်ကိုဦးက သူ ထုတ်မည် ပြန်သာပြန်ပါဟု ဆိုလာသည်။ ကျွန်တော်က စိတ်ချလက်ချ မယုံနိုင် သေး သာမာန်ဝတ္ထုစာအုပ် အရွယ်ဖြင့် စာမျက်နှာ ၄,၅၀၀ ခန့် ရှိမည့် စာအုပ်ကြီးကို သူ ဘယ်လို ရိုက်မည်နည်းဟု စဉ်းစားမရအောင် ဖြစ်နေသည်။

မောင်ကိုဦးက သူ့အစီအစဉ်ကို ပြောပြသည်။ သို့ဖြင့် ကျွန်တော် တို့ နှစ်ယောက် ထိုစာအုပ်ကြိုက် ထုတ်ရန် သဘောတူကြသည်။ တစ်လတစ် အုပ်ဖြင့် ၁၂ အုပ် ခွဲထွက်မည်။ တစ်တွဲလျှင် အုပ်ရေ ၂၀၀၀ သာ ကန့်သတ်၍ ရိုက်မည်။ ထုတ်ဝေသူက ရှုံးလျှင်လည်း အရှုံးခံမည်။ ရှုံးလျှင် စာရေးသူတ လည်း စာမူခ မလှူ။

စင်စစ် ပုဂံ မောင်ကိုဦး လုပ်ရသော အလုပ်သည် စွန့်စားပွဲကြီးထင်ခဲ့ ဖြစ်ပါသည်။ (မိုက်ရှူးရဲဟူ၍လည်း ခေါ်ချင် ခေါ်နိုင်ပါသည်) အောင်မြင်စ တိစ္စမရှိ။ မအောင်မြင်လျှင် စိပွားလည်း ပျက်မည်။ အရှက်တထွဲ အထွဲ နည်းလည်း ဖြစ်ရဦးမည်။ နောက်ဆုံး နှစ်ဖက်စလုံး စိတ်နှလုံးတို့ ဒုန်းဒုန်းဘူသ် ‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ ကို ကျွန်တော် မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခဲ့သည်။

‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ကို ဘာသာပြန်ရသည်မှာ တာဝန်

ကြီးသလောက် ပင်ပန်းလှပါသည်။ တော်လှစတိုင်းသည် ထိုဝတ္ထုကြီးထဲ၌ ၎င်း၏ လောကအဘိဓမ္မာ၊ စစ်ရေးအဘိဓမ္မာ၊ ရာဇဝင်အဘိဓမ္မာ၊ ဘာသာရေး ခံထူးချွတ် စသည်တို့ အကျယ်တဝင့် ရေးသားထားရာ။ ထိုအချက်များကို ဘာသာပြန်သူက ရေရေလည်လည် လေ့လာထားမှသာ ဘာသာပြန်နိုင်ပါ သိန်မည်။ သာမန်ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ဘာသာပြန်ရသည်နှင့် မတူပါ။

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် ဥရောပစစ်သမိုင်းကျမ်းများ၊ မြန်မာစစ် သမိုင်းကျမ်းများကို ရှာဖွေဖတ်ရသည်။ အနောက်တိုင်း ရာဇဝင်ကျမ်းများကို ဖတ်ရသည်။ ဘာသာရေးကျမ်းများကို ဖတ်ရသည်။ တော်လှစတိုင်း၏ ဝတ္ထုများ၊ ကျမ်းများ၊ ၎င်းနှင့် ပတ်သက်သော ဋီကာများကိုလည်း လက်လှမ်းမီသရွေ့ ရှာဖွေ ဖတ်ရသည်။ မြန်မာရာဇဝင်ကျမ်းကြီးများကိုလည်း ဖတ်ရသည်။ ပြင်သစ် တော်လှန်ရေးနှင့် နပိုလီယန်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ကျမ်းများကိုလည်း ဖတ်ရသည်။

သို့ကလျီ ဖတ်ရှုလေ့လာပြီးသောအခါ၌ 'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး' ကို ကျွန်တော် မြန်မာပြန်ခဲ့သည်။ တစ်နေ့လျှင် ပျမ်းမျှ ၈ နာရီနှုန်းဖြင့် ပြန်ခဲ့ရာ တစ်နှစ်နှင့် လေးလကြာမှ ပြီးပါသည်။

ပုဂံ မောင်ကိုဦးသည် အစက ၂,၀၀၀ သာရိုက်လိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းခဲ့ သော်လည်း နောက်တွင် အခြေအနေကို ကြည့်၍ ၁၀,၀၀၀ ကျော်မျှ ရိုက်ခဲ့ သည်။ ကျွန်တော့်စာအုပ်များထဲတွင် ၁၀,၀၀၀ ရိုက်ရသည် စာအုပ်ဟူ၍ တစ်အုပ်မျှ မရှိသေးဘူး။ ယခု 'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး' ကိုမူ တစ်တွဲလျှင် ၁၀,၀၀၀ ကျော်မျှ ရိုက်ရသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်များစွာ အားရ ရွှင်လမ်းခြင်း ဖြစ်ကြရပါသည်။

အားရွှင်လမ်း ဖြစ်ခြင်းမှာ ကိုယ့်စာအုပ် ၁၀,၀၀၀ ကျော် ရိုက်ခြင်း ကြောင့်ထက် ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ပရိသတ် ဤမျှ လိုလိုချင်ချင် ဖတ်ကြခြင်း ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်ပရိသတ်ကို အစက မယုံရဲ ဖြစ်ခဲ့ရာ ယခု ကျွန်တော်တို့ စိတ်ချလက်ချ ယုံသွားပါပြီ။ စာဖတ်ပရိသတ် သည် စာကောင်းပေကောင်းကို တကယ်လိုလားကြောင်း၊ စာကောင်းပေကောင်း ကိုသာ ကျွန်တော်တို့က ရေးမည်ဆိုပါက စာဖတ်ပရိသတ်သည် လက်ခံရန် အဆင်သင့်ရှိကြောင်း ကျွန်တော်တို့ အလေးအနက် ယုံကြည်သွားပါပြီ။

စာဖတ်ပရိသတ်သည် သူ့တာဝန်ကို ကျေပွန်ပါသည်။ ကျွန်တော်

တို့ကသာ ကျွန်တော်တို့ ဘက်က တာဝန်ကျေဖို့ လိုပါတယ်။
'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး' ဝတ္ထုကြီးကို သည်းခံစောင့်စား၍ ဖတ်ခဲ့ကြ သော စာဖတ်ပရိသတ်ကြီးကို လည်းကောင်း၊ ဤဝတ္ထုကြီးကို မြန်မာပြန်ရာ၌ ကူညီကြသော မိတ်ဆွေများနှင့် ကျွန်တော့် ဇနီးကို လည်းကောင်း ဤစာအုပ် ကြီးကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော ပုဂံစာအုပ်တိုက် (မောင်ကိုဦး)နှင့်တကွ ပုဂံစာအုပ် တိုက်မှ ရဲဘော်များအားလုံးကို လည်းကောင်း ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

(၅)

အကျဉ်းထောင်မှ ကျွန်တော် လွတ်လာပြီးနောက် 'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်း ရေး' ကျန်အတွဲများ ဖြစ်သော အမှတ်(၁၀)၊ အမှတ်(၁၁)နှင့် အမှတ်(၁၂)တို့ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် အမှတ်(၉)နှင့် အမှတ်(၁၀)ကြား တွင် ၆ နှစ် ကျော်မျှ ကြာသွားခဲ့သည်။ ထိုအတွင်းတွင် စာဖတ်ပရိသတ်က သည်းစောင့်၍ ဖတ်ကြသည်။ မိတ်ဆွေအမျိုးသမီးတစ်ဦးက "ကျွန်မ ဖေဖေဟာ 'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး' ကို လစဉ်ဖတ်တယ်။ အိမ်မှာ သိမ်းထားတယ်။ ဒါပေမယ့် ဖေဖေဟာ ၆၉ ခုနှစ်က ဆုံးသွားတော့ သူ့အမျှ နောက်အတွဲတွေ ဖတ်မသွားရ ခုဘူး" ဟု မျက်ရည်စမ်းစမ်းနှင့် ပြောသည်။ မိတ်ဆွေသံအဖတ်ကြီး(ဟောင်း) အစဦးကမူ "ခင်းဗား ဘာဖြစ်လို့ 'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး' ကို ဘာသာပြန်တာလဲ၊ ခင်ဗျားက တော်လှစတိုင်း ဝါဒီလား" လို့မေးသည်။ နိုင်ငံခြားသား မိတ်ဆွေ တစ်ဦးကလည်း ကျွန်တော့်ကို အလားတူ မေးခွန်းမျိုး မေးဖူးသည်။ ကျွန်တော် သည် တော်လှစတိုင်း ဝါဒီတစ်ဦး မဟုတ်ပေ။ တော်လှစတိုင်း၏ ဝါဒသည် ထုတ်ဝေမှုကို မေတ္တာထားရမည် ဟူသော ဝါဒဖြစ်သည်။ 'မကောင်းမှုကို မခုခံနှင့်' ဟူသော ဝါဒဖြစ်သည်။ တရားသော စစ်နှင့် မတရားသော စစ်ကို ခွဲခြားခြင်း မပြုတော့ဘဲ စစ်အားလုံးကို သိမ်းကျုံးဆန့်ကျင်သော ဝါဒဖြစ်သည်။ ဒေသရာဇ်ဆန့်ကျင်ရေးကို လူထုမပါဘဲ တစ်ကိုယ်တော် ဆန့်ကျင်သော ဝါဒဖြစ်သည်။ တော်လှစတိုင်းသည် စိတ်ရင်းကောင်းသော မြေရှင်သူထူထပ် သယ်သမားများကို ဘုံအဖွဲ့များ ထူထောင်ပေးကာ ဘုံလောက တည်ထောင်လို့ သော စိတ်ကူးယဉ် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ ဖြစ်သည်။ မတ်စ်နှင့် အိန်ဂျယ်တို့က ငင်းတို့၏ ကျော်ကြားသော 'ကွန်မြူနစ်ဝါဒီ ကြေညာစာတမ်း' တွင် ဖော်ပြထား

သည် ဆိုလှယ်လစ်ဝါဒ ငါးမျိုးအနက် တစ်မျိုးဖြစ်သော ပဒေသရာဇ် ဆိုလှယ်လစ် ဝါဒတစ်မျိုး ဖြစ်သည်။ သမဓိးကျ ပဒေသရာဇ် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို စစ်သွယ်ကာ ခေတ်မှီ စက်မှုလယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေး ကို ဆန့်ကျင်သော ဝါဒဖြစ်သည်။ ၎င်း အဘိဓမ္မာသည် စိတ်ဝါဒ အဘိဓမ္မာ ဖြစ်သည်။

အချို့သော တော်လ်စတိုင်း ဝါဒီများသည် တော်လ်စတိုင်း၏ ဝါဒ အတိုင်း အာဖရိကတိုက်တွင် ကိုလိုနီများ ထူထောင်ကာ လက်တွေ့စမ်း သပ် ကြည့်ခဲ့ဖူးသည်။ သို့ရာတွင် တော်လ်စတိုင်း၏ ဝါဒသည် ခေတ်သစ် စက်မှု အလုပ်သမား လူတန်းစားက ရှေ့ဆောင်နေရာသို့ ရောက်လျက်ရှိသော ယနေ့ ခေတ်နှင့် မသင့်လျော်တော့ချေ။

သို့ရာတွင် တော်လ်စတိုင်းသည် ပဒေသရာဇ်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်သည်။ မိမိတွင် ရှိသမျှ စည်းစိမ်ဥစ္စာကို စွန့်လွှတ်သည်။ မိမိစာပေများ၏ မူပိုင်ခွင့် အားလုံးကို စွန့်လွှတ်သည်။ ၎င်း၏အမြင်၌ ပစ္စည်းချမ်းသာခြင်းသည် ဒုစရိုက်ဟု မြင်သည်။ လူသည် ခွန်အားစိုက် အလုပ်ကိုလုပ်ရမည်။ သူတစ်ပါး ချက်ပြုတ်ကျွေးသော အစားအစာ၊ သူတစ်ပါး ရက်လုပ်ပေးသော အဝတ် အထည်ကို ဝတ်ဆင်ခြင်းသည် မကောင်းမှုဟု မြင်သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းကိုယ်တိုင် စပါးစိုက်၊ ၎င်းကိုယ်တိုင် ချက်ပြုတ်စားသည်။ ၎င်းကိုယ်တိုင် အဝတ်အထည် ရက်၊ ၎င်းကိုယ်တိုင် ဖိနပ်ချုပ်၍ ဝတ်ဆင်သည်။ ကျိကျိတက် ချမ်းသာသော များမတ်ကြီးတစ်ဦးက ရှိသမျှစည်းစိမ်ကို စွန့်ကာ လယ်သမားများနှင့် ဒိုးတူ ပေါင်ဖက် ဤသို့ နေပြလိုက်သောအခါ ထိုခေတ်တွင် တော်လ်စတိုင်းသည် လူထူးလူဆန်း ဖြစ်လျက်ရှိသည်။

“တော်လ်စတိုင်းဟာ တစ်ဖက်မှာ ခရစ်တော်ကို ကိုးကွယ်တဲ့ စိတ်ဓူ ပေါက်နေတဲ့ မြေရှင်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး အခြားတစ်ဖက်မှာတော့ ပဒေသရာဇ် စနစ်ရဲ့ လူမှုမတရားမှုတွေနဲ့ ရူးသွပ်မှုတွေကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဆန့်ကျင်သူ ကြီး ဖြစ်တယ်။ တစ်ဖက်မှာ ရင်ဘတ်စည်တီး ငိုကြွေးနေတဲ့ ရှေ့ ပညာရှိကြီး တစ်ဦးဖြစ်ပြီး အခြားတစ်ဖက်မှာ အရင်းရှင် သွေးစုပ်ခြယ်လှယ်မှု၊ အစိုးရရဲ့ ညှင်းပန်းနှိပ်စက်မှု၊ တရားရုံးများနှင့် အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးဌာနများရဲ့ မတရားမှု တွေကို ဖော်ထုတ်ဖွင့်ချသူ ကျိကျိတက် ချမ်းသာသူများနှင့် ငတ်ပြတ်ဆင်းရဲသူ တို့အကြားရှိတဲ့ ကွာဟချက်ကြီးကို ဖော်ထုတ်ပြသူ ဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်မှာ

“စကောင်းမှုကို မခုခံနှင့်” လို့ ကြွေးကြော်ပြီး၊ တစ်ဖက်မှာ ပဒေသရာဇ် လူတန်း စားရဲ့ ဗျက်နာဖုံး အမျိုးမျိုးကို ခွာချသူ ဖြစ်တယ်။ တော်လ်စတိုင်းဟာ ဒီလို ဝဋ်ပက္ခတွေနဲ့ ကျေနပ်နေသူ ဖြစ်တဲ့အတွက် အလုပ်သမား လူတန်းစား လုပ်ရှားမှုနှင့် ရှုရှား တော်လှန်ရေးကို ဘယ်နှယ်မှ နားလည်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါဟာလည်း မဆန်းပါဘူး။ အဲဒီတုန်းက ရှုရှားလယ်သမားတွေဟာ ဒီအတိုင်းပဲ မြင်နေကြတယ်။ ၁၉၀၅ ခု ရှုရှားလယ်သမား ဓနရှင်တော်လှန်ရေးဟာ ဒီလို ဝဋ်ပက္ခ ဖြစ်နေတဲ့ အမြင်တွေကြားထဲက ပေါက်ဖွားလာခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအဓိပ္ပာယ်နဲ့ ပြောရရင် တော်လ်စတိုင်းဟာ ရှုရှားတော်လှန်ရေးရဲ့ ကြေးမုံပဲ ဖြစ်တယ်” ဟု လီနင်က ပြောခဲ့သည်။

လီနင်က တော်လ်စတိုင်း၏ စာပေကို အောက်ပါအတိုင်းလည်း အကဲဖြတ်ခဲ့သည်။

“ပဒေသရာဇ်တွေနဲ့ အရင်းရှင်တွေရဲ့ ထမ်းပိုးအောက်က လွတ်မြောက် လို့ လူထုတွေဟာ သူတို့ရဲ့ သာယာကောင်းမွန်တဲ့ ဘဝတွေကို တည်ဆောက် ထာနိုင်တဲ့ တစ်နေ့မှာ တော်လ်စတိုင်းရဲ့ စာပေတွေကို လူထုတွေက တန်ဖိုး ထားလာကြ၊ အမြတ်တနိုး ဖတ်လာကြလိမ့်မယ်။ ဒါတွင်မကဘူး။ တော်လ်စတိုင်း ဟာ အဲဒီခေတ်က အဖိနှိပ်ခံရတဲ့ ကျယ်ပြန့်တဲ့ လူထုတွေရဲ့ ခံစားချက်တွေကို ခွန်အားကောင်းကောင်းနဲ့ သရုပ်ဖော်နိုင်တယ်။ သူတို့ရဲ့ ဒေါသတွေကို ခွန်အားကောင်းကောင်းနဲ့ ရေးပြနိုင်တယ်။ အထူးသဖြင့် ၁၉၀၅ ခု ပထမ ဝှုရှား တော်လှန်ရေးရဲ့ အားကောင်းချက်၊ အားနည်းချက် စတဲ့ ထူးခြားတဲ့ သမိုင်း ထက္ခဏာတွေကို သူတို့ စာပေတွေထဲမှာ ထင်ဟပ်ပြနိုင်ခဲ့တယ်။ တော်လ်စတိုင်း ရဲ့ ဝတ္ထုတွေကို လေ့လာခြင်းအားဖြင့် ရှုရှားအလုပ်သမား လူတန်းစားတွေဟာ သူတို့ရဲ့ ရန်သူတွေကို ပိုပြီး သိလာလိမ့်မယ်။ တော်လ်စတိုင်းရဲ့ ဩဇာထို လေ့လာခြင်းအားဖြင့် ရှုရှားပြည်သူများဟာလည်း မိမိတို့ရဲ့ ချွတ်လွင့်ချွတ် တွေကို ပိုပြီး သိလာကြလိမ့်မယ်”

(၆)

‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ဝတ္ထုကြီးထဲ၌ တော်လ်စတိုင်းသည် ဘုန်းစစ်အဘိဓမ္မာကို တင်ပြခဲ့သည်။ ဤအဘိဓမ္မာကို မင်းသားတလေး သင်္ဃာတော်

စစ်သမားတို့က တူတူလှောင်တို့မှ တစ်ဆင့်သာမက တစ်ခါတစ်ရံတွင် တနေရာမှ အနေဖြင့်လည်း ကြားညှပ်တင်ပြသွားသည်။

၎င်း၏ စစ်အဘိဓမ္မာကို ချုပ်ကြည့်လျှင်...

(၁) စစ်ဟူသည် အနိဋ္ဌာရုံ ဖြစ်သည်။

(ဤနေရာ၌ တော်လှန်ရေးသည် တရားသော စစ်နှင့် မတရားသော စစ်ကို ခွဲခြားခြင်း မပြုတော့)

(၂) စစ်ဖြစ်လာလျှင် စစ်ပွဲ၏ စည်းကမ်းဥပဒေများဆိုသည် အဓိပ္ပာယ် မရှိ သုံးပန်းလဲလှည်ခြင်း၊ သုံးပန်းကို ကောင်းစွာ ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ စစ် ရပ်ဆဲရေး အလံထူလာသည့် ရန်သူကို ဖြတ်သန်းခွင့်ပြုခြင်း၊ ဆီးကြို လက်ခံ ခြင်းတို့သည် အဓိပ္ပာယ်မရှိ။ သုံးပန်းကို သတ်ရမည်။ ဝဲညာခြင်း မပြုရ။ သို့မှသာ စစ်၏ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော သဘောကို လူတွေ အလေးအနက်ထား လာကြမည်။ သို့အလေးအနက်ထားလာလျှင် တော်ရုံတန်ရုံ အကြောင်းဖြင့် စစ်တိုက်ကြမည်မဟုတ်။ (ဤအမြင်မှာ စစ်၏ အနိဋ္ဌာရုံကိုမြင်၍ နာကြည်းရာမှ ပေါ်ထွက်လာသော စစ်ဆန့်ကျင်ရေးအမြင် ဖြစ်သည်။ ပြင်းထန်ခါးသီး၍ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော အမြင်မျိုး ဖြစ်သည်။

(၃) စစ်ပွဲ အနိုင်အရှုံးသည် လူ၊ လက်နက်အင်အား စသည်တို့ အပေါ်၌ မတည်။ စိတ်ဓာတ်အပေါ်တွင် တည်သည်။ (ဤသည်မှာ ယခုခေတ် စားလျက်ရှိသော စစ်ရေးအမြင်များ၏ ရှေ့ပြေးဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်)

တော်လှန်ရေး၏ လယ်သမား လူတန်းစားအပေါ် အမြင်ကို ချုပ်ကြည့်လျှင်...

(၁) လယ်သမားသည် ခွန်အားစိုက် အလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးရန် သူ့အကျိုးနှင့်သူ ဖြစ်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လယ်သမားကို အသိပညာ ပေးရန်မလို။ အသိဉာဏ်ပညာသည် လူ၏ပျော်ရွှင်မှုကို ဟန့်တား ဖျက်ဆီးထား သည်။ မသိခြင်းသည် ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့ခြင်းကို ဖြစ်စေသည်။ အပူအပင်တင်း သည်။ ထို့ကြောင့် အသိတရားသည် မကောင်း။ (ဤအမြင်သည်လည်း ပြောင်းပြန်အမြင် ဖြစ်သည်။ လောကကို နာကြည်းရာမှ အရွဲတိုက်လိုစိတ် ဖြင့် ပေါ်ထွက်လာသော အမြင်မျိုး ဖြစ်သည်)

(၂) လယ်သမားအား အလုပ်မှ သက်သာအောင် လုပ်ပေးခြင်း။ ဥပမာ

လယ်ယာကို စက်မှုတပ်ဆင်ပေးခြင်း စသည်တို့သည် လယ်သမား၏ အကျင့် တရိစ္ဆာကို ဖျက်စီးစေသည်။ လယ်သမားသည် လယ်လုပ်ဖို့ အသက် ရှင်လာ ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လယ်သမားအား အလုပ် သက်သာအောင် လုပ်ပေးခြင်းသည် ၎င်းအား မြှင့်တင်ပေးရာမရောက်။ (တော်လှန်ရေးသည် ဤအယူအဆကို 'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး' တွင် နီကိုလေ မှတစ်ဆင့် ပြောခဲ့သည်။ 'အင်နာ ကရီးနီးနား' ဝတ္ထုတွင် လီနင် မှတစ်ဆင့် ပြောခဲ့သည်။ ဤအယူအဆ သည် နောက်ပြန်ဆွဲသော အယူအဆ ဖြစ်သည်)

တော်လှန်ရေး၏ ဘဝအဘိဓမ္မာကို ချုပ်ကြည့်လျှင်...

(၁) လူသည် ပျော်ရွှင်ရန် မွေးလာခြင်း ဖြစ်သည်။ လူတို့ အတောင်းတ ဆုံးသော ပျော်ရွှင်မှုမျိုးမှာ ဘာကိုမျှ မသိသော၊ အပူအပင် မရှိရသော အဟိတ် တိရစ္ဆာန်၏ ပျော်ရွှင်မှုမျိုး ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် လူ၌ အသိပညာတွေ တိုးလာသဖြင့် လူသည် မိမိ အတောင့်တဆုံးသော အဟိတ်တိရစ္ဆာန်၏ ပျော်ရွှင်မှုမျိုးမှ ဖမ်းဝေးရသည်။ (တော်လှန်ရေး၏ ဤအမြင်သည် လူပေါ်စေတေသို့ ပြန်သွား နေသော အမြင်ဖြစ်သည်။ သဘာဝသို့ ပြန်သွားသော အမြင်မျိုး ဖြစ်သည်)

(၂) လူ၏ပျော်ရွှင်မှုသည် ဥစ္စာပစ္စည်း အလှုံ့ပယ် ပေါများခြင်း၌ တည်သည်။ စားဝတ်နေရေး စသည့် ကိစ္စများတွင် အခြေခံလိုအပ်ချက်များ ပြည့်စုံ ခြင်း အပေါ်၌ တည်သည်။ ရောင့်ရဲကျေနပ်သော စိတ်သာလျှင် ပျော်ရွှင်ချမ်း မြေ့မှုကို ပေးနိုင်သည်။ (ဤနေရာ၌ တော်လှန်ရေး၏ အမြင်တွင် ဗုဒ္ဓ၏ အလှူ ဝါဒများ သက်ဝင်လျက်ရှိသည်)

(၃) လူသည် ခွန်အားစိုက် အလုပ်ကို လုပ်ရမည်။ မိမိစားရန် ဆန်စပါး တို့ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် စိုက်ရမည်။ မိမိဝတ်ရန် အဝတ်အထည်ကို ကိုယ့်ဘာ သာကိုယ် ရက်လုပ်ရမည်။ အခြားသူများ၏ ခွန်အားစိုက် အလုပ်ဖြင့် အသက် ရွှင်ခြင်းသည် လူမှုမတရားမှုများကို ဖြစ်စေသည်။ (တော်လှန်ရေးသည် ပဒေသရာဇ် သွေးစုပ်မှုကို ရွံမန်းသည်။ ထိုအခါ ပင်ပန်းကြီးစွာ အလုပ်လုပ်ရ သော မြေကျွန်များ၊ လယ်သမားများကို စာနာသည်။ သို့ရာတွင် တော်လှန်ရေး သည် သွေးစုပ်ခြယ်လှယ်မှုစနစ်ကို တွန်းလှန်ဖြိုဖျက်ရန် ဆော်ကြွင်းအဖြစ် လူတိုင်း ကိုယ့်ထမင်းကိုယ် ချက်စား၍ လူတိုင်း ကိုယ့်အဝတ်ကိုယ် ချုပ်လုပ်ဝတ်

ဆင်ရန် တရားဟောသည်။ ဤသို့ဖြင့် တော်လှန်ရေးတိုင်းသည် အလုပ်တာဝန် ခွဲဝေ အားလုံးကို တစ်ချက်တည်း ဖျက်သိမ်းလိုသည်။ လူတန်းစားမဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းဟူသော ဖြစ်နိုင်သောအရာကို လူတန်းစား လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် လုပ်ရန် စိတ်တူယှဉ်လျက် ရှိသည်။

(၄) လူ့ဘဝသည် ဘာမျှ အဓိပ္ပာယ်မရှိ။ သေခြင်းတရားဟူသည့် အင်အားစု၏ ထာဝစဉ် ခြောက်လှန့် စိုးမိုးနေခြင်းကိုသာ ခံရသည့်ဘဝ ဖြစ်သည်။ လူ့ဘဝ၌ ဘာမျှ ပျော်စရာမရှိ။ ဤသည်ကို တော်လှန်ရေးတိုင်းက ၎င်း၏ 'ဖွင့်ဟဝန်ခံချက်'ဆိုသည့် စာတမ်းတွင် အကျယ်တဝင့် ရေးသားခဲ့သည်။ (တော်လှန်ရေးတိုင်းသည် ဘဝကို အဆိုးဘက်မှသာ မြင်ရာရောက်သည်။ အပျက်ကိုချည်း မြင်လွန်းသည်)

တော်လှန်ရေးတိုင်း၏ နိုင်ငံရေး အမြင်ကို ချုပ်ကြည့်လျှင် . . .

(၁) ဇာဘုရင်၏ ငါ့မင်း ငါ့ချင်းစနစ်နှင့် မြေရှင်ဗဒေသရာဇ် စနစ်တို့သည် မကောင်း၊ ထိုစနစ်များကြောင့် လူတွေ ဒုက္ခပင်လယ်ဝေရသည်။ (တော်လှန်ရေးတိုင်းသည် ၎င်း၏ခေတ်ကို ဤသို့ မြင်သော်လည်း ထိုမတရားမှုများအား မည်သို့ အဆုံးသတ်ရမည်ကို လမ်းညွှန်ခြင်း မပြုနိုင်။ မြေကျွန်များနှင့် ထွက်ရပ်လမ်းကို မပြုနိုင်)

(၂) နိုင်ငံတော်သည် ပြည်သူလူထုအား ဖိနှိပ်သည့်ကရိယာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော်ကို ဖျက်သိမ်းအပ်သည်။ နိုင်ငံတော်ကို ဖျက်သိမ်းရာတွင် လူတိုင်း စာရိတ္တအရာ၌ ပြည့်စုံအောင် ကြိုးပမ်းသည့်နည်းဖြင့် ဖျက်သိမ်းသင့်သည်။ လူတွေ စာရိတ္တအရာတွင် ပြည့်စုံလာလျှင် လူတွေကို အုပ်ချုပ်သည့် နိုင်ငံတော်သည်လည်း မလိုတော့ဘဲ ဖြစ်လာလိမ့်မည်။ (နိုင်ငံတော်သည် ဖိနှိပ်ရေး ကရိယာဆိုလျှင် မည်သည့် လူတန်းစား၏ နိုင်ငံတော်နည်း။ ပဒေသရာဇ်စနစ် နိုင်ငံတော်လော။ ဓနရှင် နိုင်ငံတော်လော။ ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစား နိုင်ငံတော်လော။ ခေတ်သစ် အလုပ်သမား လူတန်းစားကသာလျှင် နိုင်ငံတော်အား ဖျက်သိမ်းခြင်းကို တော်လှန်ရေးတိုင်း မမြင်ခဲ့ပေ)

(၃) တော်လှန်ရေးတိုင်းသည် နိုင်ငံရေးကို မယုံကြည်သူ ဖြစ်သည်။ တော်လှန်ရေးကို မယုံကြည်သူ ဖြစ်သည်။ ပြင်သစ် တော်လှန်ရေး၏ ကြွေးကြော်သံ ဖြစ်သော 'လွတ်လပ်ရေး၊ တန်းတူညီမျှရေးနှင့် ညီအစ်ကိုပမာ ချစ်ခင်ရေး'

ဝသော ပဒေသရာဇ်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်သည့် ဓနရှင်လူတန်းစား၏ ကြွေးကြော်သံကို မယုံကြည်သူ ဖြစ်သည်။

(၄) တော်လှန်ရေးတိုင်းသည် ပုဂ္ဂလိက ပိုင်ဆိုင်မှုကို ဖျက်သိမ်းလိုသည်။ ('စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး'တွင် နီကိုလေနှင့် ပီယာတို့ မှတစ်ဆင့် ဖော်ပြထားသည်။

(၅) ယဉ်ကျေးမှုသည် ကမ္ဘာဦးက ရှိခဲ့သော လူ၏ အကောင်းဆုံးသော အရည်အခြင်းများကို ဖျက်ဆီးပစ်သည်။ (ဤသဘောကို ၁၈၅၇ ခုနှစ်တွင် ရေးခဲ့သော 'လူစန်း' အမည်ရှိ ဝတ္ထုတိုထဲ၌ ဖော်ပြထားသည်။ တော်လှန်ရေးတိုင်းသည် သမိုင်း၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို ဆန့်ကျင်သူ ဖြစ်သည်)

(၆) လူကို ဦးဆောင်နေသော အရာသည် 'ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ထာဝရ ဝိညာဉ်တော်' ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေး ဘောဂဗေဒ ဟူသည့် သိပ္ပံပညာအတုအယောင် တစ်မျိုး ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလန်လို တိုင်းပြည်တစ်ပြည်မျိုး၌သာ ခြွင်းချက်အဖြစ် ရှိအပ်သော ပညာရပ် ဖြစ်သည်။ (ဤသဘောကို ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရေးသော 'ကျွန်ုပ်တို့ခေတ် ကျွန်ုပ်စနစ်' ဟူသော စာတမ်းတွင် တွေ့နိုင်သည်။ ဤအမြင်သည်လည်း တော်လှန်ရေးတိုင်း၏ ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲ အမြင်တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။)

(၇) ရာဇဝင်ဆရာတို့က လူ့လောက ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု နိယာမတရားများ ရှိသည်ဟု မြင်သည်။ တော်လှန်ရေးတိုင်းက လူ့လောက ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုတရား ဟူသည် မရှိ။ အရှေ့တိုင်းမှ လူမျိုးများ ခေတ်နောက်ကျလျက် ရှိခြင်းကို ကြည့်လျှင် ဤအချက်ကို သိနိုင်သည်ဟု ယူဆသည်။ (ဤသဘောကို ၁၈၆၂ ခုနှစ်တွင် ရေးသော 'ပညာသင်ကြားရေး၏ တိုးတက်မှုနှင့် အဓိပ္ပာယ်' ဟူသော စာတမ်းတွင် တွေ့နိုင်သည်။ ဤအဆိုသည် သမိုင်း၏ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို ငြင်းဆိုရာ ရောက်သည်။ လူမျိုးအားလုံး တပြေးညီစွာ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ရမည်ဟု ဆိုရာရောက်သည်)

(၈) တက္ကသိုလ်များသည် လူထုအတွက် ဘာမျှ အသုံးမဝင်သော၊ စိတ်နှောက်ဖွယ်ကောင်းသော၊ မသန်စွမ်းသော အိုနာကျိုးကန်း လစ်ဘရယ် ပညာတတ်များကိုသာ မွေးထုတ်ပေးသည်။ ('ပညာသင်ကြားရေး၏ တိုးတက်မှုနှင့် အဓိပ္ပာယ်' ဟူသော ကျမ်းတွင် ရေးခဲ့သည်။ မည်သို့သော တက္ကသိုလ်များနည်း။ ဓနရှင် တက္ကသိုလ်များလော။ လုပ်သား တက္ကသိုလ်များလော။

တက္ကသိုလ် အားလုံးလော)

(၉) အမျိုးသမီးများ၏ လွတ်မြောက်ရေးသည် ကောလိပ်ကျောင်းများ၊ ပါလီမန် လွှတ်တော်များထဲတွင် မရှိ။ အိမ်ခန်းထဲမှာသာ ရှိသည်။ ('ကရုဇာ ဆွဲနာတာ' ဝတ္ထုတွင် ဤသဘောကို တွေ့နိုင်သည်။ အမျိုးသမီးများ၏ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ရုပ်ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖန်တီးပေးစရာမလို။ စိတ်သာ အဓိကဟု ဆိုရာရောက်သည်။ စိတ်ဝါဒတစ်မျိုး ဖြစ်သည်)

တော်လှန်ရေးတိုင်း၏ ရာဇဝင် အမြင်ကို ချုပ်ကြည့်လျှင်...

(၁) ရာဇဝင် အဖြစ်အပျက်များသည် ဘုရားသခင် အလိုတော်အရ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း မဟုတ်။ လူစွမ်းကောင်းများကြောင့်လည်း ပေါ်ပေါက်လာခြင်း မဟုတ်။ အဖြစ်အပျက်များထဲတွင် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ၊ ပြည်သူများကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ (ဤအချက်တွင် မတ်၏ သမိုင်း ရုပ်ဝါဒနှင့် နီးစပ်သည်)

(၂) သို့ရာတွင် ရာဇဝင် အဖြစ်အပျက်များထဲတွင် ပါဝင်သော ပြည်သူများသည် သိစိတ်ဖြင့် ပါဝင်ခြင်း မဟုတ်။ သိစိတ်မရှိဘဲ ပါဝင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ မရှောင်မလွှဲသာသော အကြောင်းတရားများကြောင့် သိစိတ် မရှိဘဲ အလိုအလျောက် ပါဝင်လာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ (မတ်ဝါဒက သမိုင်းကို ပြည်သူက ဖန်တီးသည်။ သိစိတ်ဖြင့် သမိုင်းကို ဖန်တီးသည်ဟု ယူဆသည်။ ရုပ်ကြမ်းဝါဒ ဖြစ်သည်)

တော်လှန်ရေးတိုင်း၏ ဘာသာရေး အယူအဆကို ချုပ်ကြည့်လျှင်...

(၁) ဘာသာတရားသည် ယုံကြည်ခြင်းတရား ဖြစ်သည်။ ယုံကြည်ခြင်းတရားသည် လူ၏ ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သည်။ ယုံကြည်ခြင်းတရားသည် ရင်ထဲ နှလုံးထဲတွင် ကိန်းဝပ်သောအရာ ဖြစ်သည်။ ဆင်ခြင်တုံတရားသည် ဦးနှောက်တွင် ကိန်းဝပ်သည်။ သတ္တလောက၊ ဩကာသလောက၊ သင်္ခါရလောက စသည်တို့သည် ဘုရားသခင်၏ ဖန်ဆင်းချက်ဟု ဘာသာတရားက ယူဆသည်။ ဤသည်ကို ဆင်ခြင်တုံတရားက လက်မခံ။ အရာအားလုံး၏ အဆုံးစွန်သော မူလ အကြောင်းတရားကြီးသည် ထာဝရဘုရားသခင် ဖြစ်သည်ဟု ဘာသာတရားက ယူဆသည်။ သို့ရာတွင် ဆင်ခြင်တုံတရားကမူ မူလအကြောင်းတရားကို ကျွန်ုပ်တို့ ရှာမတွေ့နိုင်။ ရှာ၍

မတွေ့နိုင်သောအခါ လူသည် ဆင်ခြင်တုံတရားကို စွန့်ကာ ချုပ်ကြည်ခြင်းတရားနောက်သို့ လိုက်သွားရသည်ဟု တော်လှန်ရေးတိုင်းက ယူဆသည်။

(၂) တော်လှန်ရေးတိုင်းသည် ဤအယူအဆဖြင့် ဘာသာတရားကို စွန့်ပယ်သည်။ သို့ရာတွင် ဆင်ခြင်တုံတရားသည် အဆုံးစွန်သော မူလ အကြောင်းတရားကို ရှာမတွေ့နိုင်တော့သည့်အတွက် (ယုံသည်၊ မယုံသည်ကို အပထား၍) ဘာသာတရားကိုသာ လက်ခံရတော့မည်ဟု ၎င်းက ယူဆသည်။

(၃) တော်လှန်ရေးတိုင်းသည် ရှုရှားခရီးယာန် သာသနာ၏ အပေါ်ယံ အဆောင်အယောင်တို့ကို ဆန့်ကျင်သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းအား ရှုရှား ခရီးယာန် သာသနာက ဝိုင်းပယ်ခြင်း ခံရသည်။ ၎င်းက ဆုတောင်းခြင်း၊ ဝတ်ပြုခြင်း စသည့် ကိစ္စတို့သည် အဓိပ္ပာယ်မရှိ ဟု ယူဆသည်။

(၇)

၁၉၇၂ ခုနှစ် နွေဦး။

အကျဉ်းထောင်မှ ကျွန်တော် လွတ်လာပြီးနောက် မိတ်ဆွေတစ်ဦးနှင့် တွေ့သည်။ သူက ကျွန်တော့် 'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး' ဝတ္ထု ဒုတိယနိဂုံးကို ဆွေးနွေးသည်။

တော်လှန်ရေးတိုင်းသည် အခြား ဝတ္ထုများ၊ ကျမ်းများတွင် လည်းကောင်း၊ 'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး' ထဲတွင် လည်းကောင်း၊ ၎င်း၏ အယူအဆများကို ဆွေးနွေးတင်ပြသွားသည်။ သို့ရာတွင် အားရကျေနပ်သေးဟန် မတူ။ 'စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး' ဇာတ်လမ်း ဆုံးသွားသောအခါ 'ဒုတိယနိဂုံး' ဟု ခေါင်းတပ်ကာ ၎င်း၏ အယူအဆများကို ထပ်၍ တင်ပြပြန်သည်။

ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေသည် ထို 'ဒုတိယနိဂုံး' ကို ဆွေးနွေးခြင်း ဖြစ်သည်။

“ ဒုတိယနိဂုံး ကတော့ တော်လှန်ရေး အဘိဓမ္မာရဲ့ အချုပ်အခြာ သူက ရာဇဝင်ဆိုတာ ဘာလဲ၊ အာဏာဆိုတာ ဘာလဲ၊ ရာဇဝင် အဖြစ်အပျက်တွေ ဘာကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာသလဲဆိုတဲ့ ပြဿနာကို ဆွေးနွေးသွားတာပဲ။ သူက ရာဇဝင်ဆိုတာ လူမျိုးတွေရဲ့ ဘဝ၊ ပြည်သူတွေရဲ့ ဘဝကို ဖော်ပြတာလို့ ဆိုတာ။ ဒီနေရာမှာ တော်လှန်ရေးရဲ့ ရာဇဝင်အဖြစ်ဟာ ခေတ်မီတာပဲ။ ”

သမိုင်းစွမ်းဝါဒနဲ့ ကိုက်ညီတယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်တယ်။ တော်လှန်ရေးတိုင်းဟာ သူ့ခန္ဓာ ရာဇဝင်ဆရာတွေ အားလုံးကို တိုက်ခိုက် ဝေဖန်ထားတယ်။ သူ့ခန္ဓာ ရာဇဝင်ဆရာကြီး တစ်ဦးဖြစ်ပြီး 'ရာဇမလက်နက်နိုင်ငံကြီး ပျက်စီးခြင်း' ဆိုတဲ့ ရာဇဝင်ကျမ်းကြီးကို ရေးခဲ့တဲ့ ဂစ်ဘွန်က ရာဇဝင်ဆိုတာ လူတွေရဲ့ မှိုက်မဲမှုတွေ၊ လိမ်လည်မှုတွေ၊ ရာဇဝတ်မှုတွေကို မှတ်တမ်းတင်ထားတဲ့ မှတ်ပုံတင် စာအုပ် ကြီးပဲလို့ ပြောခဲ့ဖူးတယ်။ တော်လှန်ရေးတိုင်းကတော့ ဒီလို တစ်ဖက်သတ် မမြင်ဘူး။ ရာဇဝင်ဆိုတာဟာ လူမျိုးတွေ၊ ပြည်သူတွေရဲ့ ဘဝအဆိုးအကောင်း အားလုံးကို ဖော်ပြတဲ့အရာ ဖြစ်တယ်လို့ ယူဆတယ်။ ဂစ်ဘွန်တို့ရဲ့ ရာဇဝင် ကျမ်းတွေမှာ ဘုရင်တွေ၊ ဧကရာဇ်တွေ အကြောင်းလောက်ပဲ ပါတယ်။ တော်လှန်ရေးတိုင်းက ဒါကို မကျေနပ်ဘူး။ ရာဇဝင်ဆိုတာ လူစွမ်းကောင်းတွေ ကြောင့် ဖြစ်တာ မဟုတ်ဖူး။ လူစွမ်းကောင်းဆိုတာလည်း မရှိဘူးလို့ ယူဆတယ်။

“ဒါဖြင့်ရင် ရာဇဝင်မှာ လူပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အခန်းကို တော်လှန်ရေးက ပစ်ပယ်သလား?”

ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေက မေးသည်။

“လူပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အခန်းကို မပစ်ပယ်ပါဘူး။ ရာဇဝင် အဖြစ်အပျက်ကြီး တွေ ပေါ်လာတိုင်း အဲဒီ ရာဇဝင် အဖြစ်အပျက်ကြီးတွေရဲ့ ထိပ်မှာ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် ရှိတတ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီလိုရှိတဲ့အတွက် ရာဇဝင် အဖြစ်အပျက်ဟာ အဲဒီ ခေါင်းဆောင်ကြောင့် ဖြစ်လာတာ မဟုတ်ဖူး။ ရာဇဝင် အဖြစ်အပျက်ကြောင့်သာ အဲဒီ ခေါင်းဆောင်ဆိုသူ ပေါ်လာရတယ် ဆိုတဲ့ သဘောပါ။”

“တော်လှန်ရေးတိုင်းက ရာဇဝင် အဖြစ်အပျက်တွေဟာ အကြောင်းတရား မရှိဘဲ ဖြစ်လာတာ မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်းတရားကြောင့်သာ ဖြစ်လာတာ။ တစ်ခါ ဒီအကြောင်းတရားရဲ့ အကျိုးဆက်ဟာ ဒုတိယကွင်းဆက် တစ်ခုမှာ အကြောင်းတရား ဖြစ်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်။ အဲဒီ အကျိုးဆက်ဟာ နောက်အကျိုးဆက်တစ်ခုရဲ့ အကြောင်းတရား ပြန် ဖြစ်တယ်။ ဒီလိုနဲ့ သံသရာလည်နေတယ်လို့ ဆိုတယ်။ ဒါဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာက လက်ခံတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘော မဟုတ်ဘူးလား။”

“တူမလားတော့ မပြောနိုင်ဘူး။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ လက်ခံတဲ့ ပဋိစ္စ

သမုပ္ပါဒ်တရားမှာ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ ဖြစ်။ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ် ဖြစ်။ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမရူပဖြစ်။ နာမရူပကြောင့် သဠာယတနဖြစ်။ သဠာယတနကြောင့် ဖဿဖြစ်။ ဖဿကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်။ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်။ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်။ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝဖြစ်။ ဘဝ ကြောင့် ဇာတိဖြစ်။ ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ် စသည်ဖြင့် ကွင်းဆက်တွေ ရှိတယ်။ အချုပ်မှာ အဝိဇ္ဇာပဲ။ အဝိဇ္ဇာကို ပယ်နိုင်ရင် ဘဝ ပြန်မဖြစ်တော့ဘူး။ သံသရာက လွတ်မြောက်သွားပြီ။ ဒါကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝိုင်းရဲ့ အစဟာ အဝိဇ္ဇာပဲ။ ဒါပေမယ့် တော်လှန်ရေးတိုင်းကတော့ ဖြစ်ခြင်းဟာ အကြောင်းတရား များစွာရှိတယ်။ အကြောင်းရင်း တကာတိုင်း မူလ အကြောင်းတရားကြီးကို တွန့်တော်တို့ မသိနိုင်၊ မမြင်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဒါဟာ နိယာမတရားကြောင့် ဖြစ်လာတာပဲ လို့ပဲ တောက်ချက်ချလိုက်တယ်။

“ဒီလိုဆိုရင် တော်လှန်ရေးတိုင်းဟာ အကြွင်းမဲ့တရားကို လိုက်ရှာနေတာ ပေါ့။”

“ကျွန်တော်တော့ ဒီလိုပဲ ပြောချင်တယ်။ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ အစကို မသိ နိုင်သလို အဆုံးကိုလည်း မသိနိုင်ဘူး။ ဒါပေမယ့် တော်လှန်ရေးတိုင်းက ကမ္ဘာကြီး ရဲ့ မူလ အကျဆုံးသော အစကို လိုက်ရှာနေတယ်။ ဒီလို လိုက်ရှာရင်းနဲ့ မတွေ့တဲ့အခါကျတော့ ဒါဟာ နိယာမပဲလို့ ကျုပ်လည်း မသိနိုင်ဘူး။ ဘယ်သူမှ လည်း မသိနိုင်ဘူးလို့ နိဂုံးချုပ်လိုက်တယ်။”

“တော်လှန်ရေးတိုင်းဟာ 'ဒုတိယ နိဂုံး' မှာ လိုအပ်ခြင်း နိယာမနဲ့ လူရဲ့ လွတ်လပ်မှုကိုလည်း ဆွေးနွေးသွားသေးတယ် မဟုတ်လား။”

“ဟုတ်တယ်။ တော်လှန်ရေးတိုင်းဟာ အဖြစ်အပျက်တွေရဲ့ အစတို့ မှာ မရနိုင်တဲ့အခါကျတော့ နိယာမတရားအရ ဖြစ်ရတာပဲ။ ဒီလိုဖြစ်ရတာသည် မင် နိယာမတရားပဲလို့ ပြောတယ်။ ဒါပေမယ့် နိယာမတရားတစ်ခုတည်းနဲ့ သူ ကျေနပ်ပြန်ဟန် မတူဘူး။ ဒီတော့ လူဟာ နိယာမတရားကိုချည်း ထိတ် နေရတာ မဟုတ်ဘူး။ လွတ်လပ်မှုလည်း ရှိတယ်။ နိယာမအလိုချမ်း လိုက်နေရင် ရုပ်ချည်းပဲ ရှိနေရမယ်။ လွတ်လပ်တဲ့စိတ် အလိုလိုက်နေရင်လည်း လောကကြံ့မှာ စိတ်ချည်းပဲ ဖြစ်နေလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် လွတ်လပ်မှုနဲ့ နိယာမတရားဟာ ဒွန်တွဲနေတယ်။ တစ်နည်းပြောရရင် စိတ်နဲ့ ရုပ်ဟာ ဒွန်တွဲ

နေတယ်လို့ ဆိုတယ်။

“ရုပ်နဲ့ စိတ်၊ သို့မဟုတ် နိယာမနဲ့ လွတ်လပ်လိုတဲ့ ဆန္ဒမှာ ဘယ်သူက ဆွဲဆောင်တယ်ဆိုတာ တော်လှန်စတိုင်းက မပြောဘူးလား။”

“မပြောဘူးခင်ဗျ။ ဒွန်တွဲနေတယ်လို့ ပြောတယ်။”

“ဒါဖြင့် တော်လှန်စတိုင်းရဲ့ ဝါဒဟာ ရုပ်နာမ် ဒွန်တွဲဝါဒလို့ မဆိုနိုင်ဘူးလား။”

“ဆိုနိုင်လိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်တယ်။ ရုပ်ဝါဒသမားတွေကတော့ ရုပ်နဲ့ စိတ် ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် ရုပ်က ဦးဆောင်တယ်လို့ ဆိုတယ်။ စိတ်ဝါဒီတွေကတော့ ရုပ်နဲ့ စိတ်ရှိတယ်။ စိတ်က ဦးဆောင်တယ်လို့ ဆိုတယ်။ ရုပ်ဝါဒက လူဟာ ပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ သြဇာကို နာခံရတယ်။ နိယာမရဲ့ သြဇာကို နာခံရတယ်။ အဲဒီ နိယာမတရားကို ဖျက်သိမ်းလို့ မရဘူး။ ဒါပေမယ့် နိယာမတရားကို ခုခံနိုင်တယ်။ ပြောင်းလဲပစ်နိုင်တယ်။ မိမိ အကျိုးအတွက် အသုံးချနိုင်တယ်။ အဲဒီ အတိုင်းအတာအရ လူဟာ လွတ်လပ်တယ်လို့ ခံယူတယ်။ ဥပမာ ရာသီဥတုဟာ နိယာမတစ်ပါးပဲ။ လူဟာ ဆောင်းရာသီကို နွေရာသီဖြစ်အောင် မလုပ်နိုင်ဘူး။ ဖျက်ဆီးမပစ်နိုင်ဘူး။ ကမ္ဘာဦးလူသားဟာ ဆောင်းရာသီဒဏ်ကြောင့် သေ့ခဲသေရတယ်။ ဒါပေမယ့် အသိဉာဏ် ရင့်သန်လာတဲ့အခါကျတော့ အဝတ်အထည်၊ အနွေးထည်၊ မီး၊ လျှပ်စစ် စသည်တို့နဲ့ အအေးဒဏ်ကို ခုခံနိုင်လာတယ်။ ဒါဟာ လွတ်လပ်လာတာပဲလို့ ယူဆတယ်။ အိန်ဂျဲလ်က သူ့ရဲ့ ‘လွတ်လပ်မှုဆိုတာဟာ နိယာမတရားကို သိနားလည်ခြင်းပဲ’ လို့ သူ့ရဲ့ ကျော်ကြားတဲ့ ဒုရင်း ဆန့်ကျင်ရေးကျမ်းမှာ ပြောခဲ့တယ်။ လူဟာ နိယာမတရားတွေရဲ့ စိုးမိုးမှုကို ခံရတယ်။ အဲဒီ နိယာမတရားတွေကို နားလည်ပြီး မိမိအတွက် အသုံးချနိုင်တဲ့ အတိုင်းအတာအထိ လူဟာ လွတ်လပ်တယ်လို့ အိန်ဂျဲလ်က ပြောတယ်။ အိန်ဂျဲလ်ပြောတာက နိယာမတရားဟာ လူကို လွှမ်းမိုးမှာပဲလို့ ဆိုတယ်။ အဲဒါ ရုပ်ဝါဒရဲ့ အမြင်ပဲ”

“ဒါဖြင့် တော်လှန်စတိုင်းဟာ စိတ်ဝါဒီပေါ့”

“ဒါတော့ ခင်ဗျား မြင်ချင်သလို မြင်နိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ တော်လှန်စတိုင်းဟာ တကယ့် စိတ်ဝါဒီကြီးပဲ။ သူ့အယူအဆထဲမှာ အစွန်းရောက်တဲ့ ရုပ်ကြမ်းဝါဒတွေ ပါကောင်း ပါပေမယ့် ချုပ်လိုက်ရင် စိတ်ဝါဒီပဲ။”

တော်လှန်စတိုင်းရဲ့ အယူအဆထဲမှာ ပါတဲ့ အဟိံသဝါဒဆိုတဲ့ အကြမ်းမဖက်ရေး ဝါဒ၊ ထာဝရ ဝိညာဉ်တော်၊ စာရိတ္တအရ ပြည့်စုံသန်စင်ရေး၊ လူအားလုံးအပေါ်မှာ မေတ္တာထားရေး၊ ကံယုံဝါဒ၊ အဆိုးမြင်ဝါဒ စတဲ့ အရာတွေဟာ စိတ်ဝါဒရဲ့ လက္ခဏာချက်တွေပဲ။ ခင်ဗျားကို တစ်ခုတော့ မေတ္တာရပ်ချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ တော်လှန်စတိုင်းဝါဒကို မယုံကြည်သော်လည်း ‘စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး’ ဟာ ကျွန်တော်တို့ စာပေမှာ ရှိသင့်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ တော်လှန်စတိုင်းရဲ့ စာပေတွေထဲက သင်ခန်းစာယူသင့်တဲ့ အချက်တွေ ရှိတယ် ထင်လို့ ကျွန်တော် မြန်မာပြန်ပါတယ်။ ချွတ်ယွင်းချက်တွေ ရှိကောင်း ရှိပါလိမ့်မယ်။ မြန်မာပြန်မှာ ချွတ်ယွင်းချက်တွေရှိခဲ့ရင် ဒါဟာ တော်လှန်စတိုင်းနဲ့ အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်သူရဲ့ တာဝန်မဟုတ်ဘဲ ကျွန်တော့်တာဝန်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ချိုးကျူးစရာရှိရင် တော်လှန်စတိုင်းနဲ့ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်သူကို ဆိုးကျူးပြီး အပြစ်တင်စရာရှိရင် ကျွန်တော့်ကိုပဲ အပြစ်တင်ဖို့ တောင်းပန်လိုပါတယ်။ တောင်းပန်ပါတယ်”

ကျွန်တော်တို့သည် ကျမ်းအစောင်စောင်ဖွဲ့၍ ဋီကာချဲ့ရသော တော်လှန်စတိုင်း၏ အယူအဆကို အချိန်အနည်းငယ်ဖြင့် ဆွေးနွေးကြ၏။ ဆွေးနွေးစရာ များစွာ ကျန်ပါသေးသည်။ သို့ရာတွင် အချိန်မရှိတော့ပြီ။

အပြင်၌ ဆည်းဆာရောင် သန်းစပြုလေပြီ။

၁၃၃၄ ခု၊ တော်သလင်းလဆုတ်၊ ၄ ရက်။

၁၉၇၂ ခု၊ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၆ ရက်။

စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး အမှတ်(၁၂)
၁၉၇၂ အောက်တိုဘာ

ထမင်းဆီဆမ်း ရွှေလင်ပန်းနဲ့ပေးပါ. . .

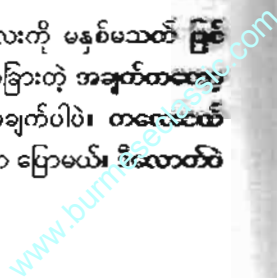
မိခင်ပျိုများဟာ မျက်နှာမြင်လိုက်ပြီးတဲ့နောက်မှာ သူ့ရဲ့ကလေးငယ်နဲ့ တစ်ကိုယ်တည်း ဖြစ်နေရာက ကွဲကွာ၊ ခွဲခွာသွားကြရတယ်။ နောက်တော့ သူတို့ကို နို့ချိုတိုက်ကျွေး ပြုစုရတယ်။ ဒီလိုပြုစုကျွေးမွေးတဲ့ အခါမှာ ရင်းနှီးတဲ့ အဟိတ်တိရစ္ဆာန် ဆက်ဆံရေးကို ပြန်လည် ရရှိလာခဲ့ကြတယ်။ ဒီလို နို့ချိုတိုက်ကျွေး ပြုစုရတာဟာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရတာထက်တောင် ပင်ပန်းလှပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကလေးငယ်ကို ပြုစုရခြင်းဟာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်ကာလက ရရှိခဲ့တဲ့ အားလပ်မှု၊ တည်မြဲမှု၊ တည်ငြိမ်မှု၊ ကြွယ်ဝမှု အခြေအနေကို ပိုပြီး ရှည်လျားအောင် လုပ်ပေးလိုက်သလို ဖြစ်နေပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ကလေးမွေးလာတဲ့အတွက် တာဝန်သစ်တွေကို ကြောက်လန့်စိုးရိမ်နေတဲ့ မိခင်ပျိုတွေလည်း အများကြီးပါပဲ။ ကိုယ်ဝန် ရှိစဉ်တုန်းကတော့ သူ့ကိုယ်ကိုပဲ ဂရုစိုက်စရာ ရှိတယ်လေ။ တခြား ဘယ်သူ့ကိုမှ ဂရုစိုက်စရာ မလိုဘူးပေါ့။ ခုတော့ သူ ဂရုစိုက်ရမယ့်၊ သူ တာဝန်ယူရမယ့်၊ သူ့ကို အသိအမှတ်ပြုဖို့ တောင်းဆိုပိုင်ခွင့်ရှိနေတဲ့ သတ္တဝါကလေး ရောက်လာပြီလေ။ တချို့ မိခင်ပျိုတွေ ရှိသေးတယ်။ ဆေးရုံမှာတုန်းကတော့ သူ့ကလေးငယ်ကို ရွှင်ပြုံးချောမြူလို့၊ ပွတ်သပ် ယုယလို့၊ သူ့မှာ ဘာတာဝန်မှ မရှိသေးပဲကိုး။ ဆေးရုံက တာဝန်ယူထားတာကိုး။ အဲဒီအိမ်ကိုပြန်ရောက်လာတာနဲ့ သူ့မှာ ကလေးဟာ သူ့အဖို့ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကြီးလို့ ထင်လာတတ်တယ်။ ကလေးငယ်ကို ပြုစုရတာ နို့ချို တိုက်ကျွေးရတာတွေကိုလည်း စိတ်ညစ်တယ်။ တချို့ များဆိုရင် သူ့ရင်အုံအလှ ပျက်မှာကိုတောင် ကြောက်ကြတယ်။ နို့သီးကလေးတွေ ကွဲအက် လာတာကို စိတ်ညစ်တယ်။ နို့အကျိတ်တွေ ကိုက်ခဲနာကျင်တာကို စိတ်ဆင်းရဲတယ်။

အပြာရောင် ညနေဆည်းဆာများ ၁၀၇
ကလေးငယ်က နို့စို့တာကို နာကျင်တယ်။ ကလေးငယ်က သူ့နို့ရည်ကို သောက်သုံးနေတာဟာ သူ့ရဲ့ ခွန်အားတွေကို စုပ်ယူနေတယ်လို့ ထင်မိတယ်။ ကလေးငယ်ဟာ သူ့အဖို့ မင်းဆိုးတစ်ပါးနဲ့ တူနေတယ်။ သူ့ရဲ့ အသွေးအသား၊ သူ့ရဲ့ အာဟာရ၊ သူ့ရဲ့ လွတ်လပ်မှုကို ခြိမ်းခြောက်နေတဲ့ အဲဒီ သူစိမ်းတစ်ရံဆံ သတ္တဝါကလေးကို သူ မနှစ်မြို့နိုင် ဖြစ်နေတယ်။

ဒီလိုဖြစ်ရတာမှာ တခြားအကြောင်းတွေလည်း ရှိပါသေးတယ်။ မိခင်ပျိုနဲ့ သူ့အမေတို့ရဲ့ ဆက်ဆံရေးကလည်း အကြောင်းတစ်ခုပါပဲ။ မိခင်ပျိုဟာ သူ့ကလေးငယ်ကို ကူညီပြုစုပေးဖို့ တခြားကို အကူအညီ တောင်းတယ်။ အထူးသဖြင့် သူ့အမေဆီကို အကူအညီတောင်းတယ်။ အမေက သူ့ကလေးငယ်ကို ဝင်ပြီး ပြုစုပေးတဲ့အခါမှာ မိခင်ပျိုဟာ အမေကို မနာလိုတဲ့ရှည် ဖြစ်ရပြန်တယ်။ ကလေးအဖေက သူ့အပေါ်မှာ ဘယ်လိုဆက်ဆံသလဲ၊ ကလေးငယ်တို့ရော ဘယ်လိုသဘောထားသလဲ ဆိုတဲ့ အချက်တွေကလည်း အကြောင်းတရားတွေပါပဲ။ မိခင်ပျိုဟာ သူ့ ကလေးငယ်ကို ရတနာတစ်ခုလို သဘောထားသလား။ သူ့ကို အနှောင့်အယှက်ပေးနေတဲ့ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးတစ်ခုလို သဘောထားသလား။ သူ့ကို နှလုံးသားကို ရွှင်ပြုံးစေတဲ့ အရာတစ်ခုလို သဘောထားသလား ဆိုတဲ့ ကိစ္စမှာ စီးပွားရေးနဲ့ စိတ္တဗေဒဆိုင်ရာ အကြောင်းတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ တချို့ မိခင်ပျိုများဆိုရင် မနှစ်သက်တဲ့အပြင် ရင်သွေးငယ်ကို မုန်းတီးတဲ့ စိတ်တောင် ပေါ်တတ်ပါတယ်။ ကလေးငယ်တို့ သစ်လျှူရှူထားတာ၊ ဆိုးဆိုးရွားရွားဆက်ဆံတာ စသည်တို့ဟာ ကလေးငယ်တို့ မုန်းတီးမှုကို ပြတဲ့ လက္ခဏာချက်များ ဖြစ်ပါတယ်။ ထုံးစံအားဖြင့်တော့ မိခင်ပျိုဟာ သူ့တာဝန်ကိုသူ သိပြီး အဲဒီ မနှစ်သက်မှုကို ဖျောက်ဖျက်ဖို့ ကြိုးစားတယ်။ ကိုယ်ကလေးအပေါ်မှာ ဒီလို စိတ်မျိုး ထားမိလေခြင်းဆိုပြီး နောင်တချိန် ဦးရိမ်စိတ်တွေဝင်၊ အဲဒီကနေပြီး နောက်ထပ် ကိုယ်ဝန်ရမှာကို ကြောက်နေတတ်တာမျိုးတွေ ဆက်ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။

ဒီလို ကိစ္စမျိုး (ကလေးအမေကနေ ကလေးကို မနှစ်မသတ် ခြိမ်းနေတာမျိုး) မှာ အခြားသော ဆက်ဆံရေးများနဲ့ ကွာခြားတဲ့ အချက်တစ်ခုက ကလေးငယ်ရဲ့ဘက်က ဘာမှ တုံ့ပြန်ခြင်းမရှိတဲ့ အချက်ပါပဲ။ ကလေးငယ်ကတော့ ပြုံးမယ်၊ ငိုမယ်၊ ဆော့မယ်၊ တွတ်တီးတွတ်တာ ပြောမယ်။ ဒီအတိုင်း

ရွှေဝါတယ်။ ချစ်သလား၊ မုန်းသလား၊ တာဝန်ကြီးသလား၊ တာဝန်မဲ့သလား ဆိုတာတွေကို ကလေး ဘာမှမသိရှာပါဘူး။ ဒီတော့ မိခင်သာလျှင် သူ့ဘာသာ သူ့ နောင်တရပြီး စိတ်ဆင်းရဲရတယ်။ အများအားဖြင့် သားသမီးရရင် အိမ်ထောင်ရေးဘဝမှာ ပျော်ရွှင်မှု ရမယ်လို့ မျှော်လင့်နေတဲ့ မိန်းမတွေ၊ သင်ယောကျ်ားအပေါ်မှာ စိတ်ပျက်ကုန်ခန်းနေတဲ့ မိန်းမတွေဟာ ကလေးကို ကြည့်ပြီး သူ့ရဲ့ ရတဲ့ကလေး၊ သူ့သွေးဆိုပြီး ကလေးကို မနှစ်သက်ဘဲ ဖြစ်တတ် တာမျိုးတွေ ရှိပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် တော်လ်စတိုင်းရဲ့ ဇနီး ဆိုဖီတော်လ် စတိုင်း ဆိုရင် ဒီအတိုင်းပါပဲ။

ဒါကြောင့် မိခင်ရဲ့ 'ပကတိစိတ်' ဆိုတာမျိုးဟာ တော်တော် ပြောရ ခက်ပါတယ်။ မိခင်ရဲ့ ပကတိစိတ်ဆိုတာဟာ အခြားသော အဆင့်နိမ့် တိရစ္ဆာန်များမှာ ရှိနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လူမှာတော့ အခြေအနေကိုလိုက်ပြီး အမျိုးမျိုး ကွဲပြားနိုင်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် သာမန်အားဖြင့် ပြောရရင်တော့ မိခင်ရဲ့ဘဝမှာ သား သမီး ရလာတဲ့အတွက် ပိုပြီး ကြွယ်ဝလာပါတယ်။ ပိုပြီး မြင့်မြတ်လာပါတယ်။ ကလေးငယ်ဟာ သဘာဝကြီးတစ်ခုလုံးကို ဝင်စားထားသူ ဖြစ်ပါတယ်။ ကလေး ရဲ့ အသားအရေဟာ နူးညံ့အိစက်နေတယ်။ ပူနွေးနေတယ်။ ပျော့ပျောင်းနေ တယ်။ ကလေးဟာ မိခင်ပျိုအဖို့ သတ္တဝါ ကလေးတစ်ကောင် ဖြစ်တယ်။ အပင်တစ်ပင် ဖြစ်တယ်။ သူ့မျက်လုံး ထဲမှာ မိုးစက်တွေရှိတယ်။ မြစ်ရှိတယ်။ ပင်လယ်နဲ့ ကောင်းကင်ရဲ့ အပြာရှိတယ်။ ကလေးရဲ့ လက်သည်းကလေးတွေ ဟာ သန္တာခက်ကလေးတွေ ဖြစ်တယ်။ ပိုးသားလို လက်သည်းကလေးတွေဟာ ရှည်လာတယ်။ ကလေးဟာ အသက်ရှင်နေတဲ့ ယမင်းရုပ်ကလေးဖြစ်တယ်။ ငှက်တစ်ကောင် ဖြစ်တယ်။ ကြောင်ကလေးတစ်ကောင် ဖြစ်တယ်။ "အချစ် ကလေး၊ အသက်ကလေး၊ ပူတူတူးကလေး၊ ခွေးကလေး၊ ပူစီလေး" စသဖြင့် အမေက ခေါ်တယ်။ အမေဟာ ချစ်သူတွေသုံးလေ့ရှိတဲ့ စကားတွေကို သုံးတယ်။ ချစ်သူတစ်လောက်လိုပဲ ကလေးကို လုံးဝပိုင်ဆိုင်ချင်တယ်။ ချစ်သူတို့ ပွေ့သလို ပွေ့တယ်။ ချစ်သူကို နမ်းသလို နမ်းတယ်။ သူ့ရင်ခွင်ထဲမှာ အပ်ထား တယ်။ ကလေးငယ်ကို သူ့လက်မောင်းကြားထဲမှာ နွေးထွေးအောင် လုပ်ပေး ထားတယ်။

ကလေးအသက်ကလေး နည်းနည်းရလာတဲ့အခါကျတော့ မိခင်စိတ် ဟာလည်း နည်းနည်း ပြောင်းသွားတယ်။ ကလေး ငယ်စဉ်တုန်းကတော့ တလေးဟာ တခြားကလေးတွေလိုပဲ ယေဘုယျထဲကပဲ ။ ကလေးတစ်ယောက် ဝဲ၊ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ကလေးဟာ ယေဘုယသဘောကနေ ပုဂ္ဂလသဘောကို ဆောင်လာတယ်။ ဩဇာပေးချင်တဲ့ မိခင်၊ အနိုင်ယူတတ်တဲ့ မိခင်မျိုးဆိုရင် တလေးအပေါ်မှာ နည်းနည်း အေးစက်လာတယ်။ ကလေးနဲ့ မိခင်ရဲ့ ဆက်ဆံ နေရာဟာ ရှင်းလင်းလွယ်ကူခြင်းမရှိတော့ဘဲ ရှုပ်ထွေးစ ပြုလာတယ်။ ကလေး ဟာ တစ်ဖက်မှာ အမေရဲ့ ကလေးဖြစ်နေပြီး အခြားတစ်ဖက်မှာတော့ သူ့ရဲ့ တိုယ်ခွဲ ဖြစ်သွားတယ်။ သူ့ရဲ့ ကိုယ်ပွားဖြစ်သွားတယ်။ အမေဟာ သူ့ရဲ့ အတ္တကို ကလေးရဲ့ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ထည့်ပေးလိုက်ချင်တယ်။ ဒါပေမယ့် တလေးကလည်း သူ့စိတ်နဲ့ သူ့ကိုယ်၊ သူ့အတ္တနဲ့ သူ့ပုဂ္ဂလရယ်လို့ ရှိနေတော့ အမေပြောတဲ့အတိုင်း မလုပ်ချင်တော့ဘူး။ ဖီဆန်လာတယ်။ ကလေးဟာ တလေးငယ်ပဲ ဖြစ်နေသေးပေမယ့် အနာဂတ်မှာ ကြီးပြင်း လူလားမြောက်လာ တော့မယ်။ လူကြီး ဖြစ်လာတော့မယ်။ ဒါကြောင့် အမေက သူ့ကလေးကို ခုနကတစ်ပါး၊ ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းတစ်ခုလို့ပဲ ထင်နေသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်ပြိုင်တည်းမှာပဲ ကလေးဟာ သူ့အဖို့ ဝန်ထုပ်တစ်ခုဖြစ်နေတယ်။ မင်းဆိုး တစ်ပါး ဖြစ်နေတယ်။ အမေကတော့ ကလေးအပေါ်မှာ ရက်ရောမှု ရှိရတဲ့ အတွက် ဝမ်းသာနေတယ်။ ပျော်နေတယ်။ ကလေးကို ကျွေးမွေးပြုစုရတာ၊ တလေးကို စောင့်ရှောက်ရတာ၊ ကလေးကို ပျော်အောင်လုပ်ရတာကို သူ တော့နှစ်နေတယ်။

သူဟာ ချစ်သူတစ်ယောက်လို ကလေးအတွက် လိုအပ်တဲ့ ပစ္စည်း ဖြစ်နေတာကို မြင်ရတဲ့အခါမှာ အမေဟာ ပျော်တယ်။ သူ့ဘဝ၊ အသူ့အသတ် ချင်မှုဟာ ကလေးရဲ့ လိုအင်ဆန္ဒတွေကိုဖြည့်ဖို့ ဖြစ်တယ်လို့ သူ ထင်တယ်။ ဒါပေမယ့် မိခင်ရဲ့အချစ်ဟာ တစ်ဖက်သတ်ဖြစ်ရတဲ့ အချစ်၊ ပိုပြီး ဆန်းနားကြီးတဲ့ အချစ်၊ ခက်ခဲတဲ့အချစ် ဖြစ်ရတာကတော့ တခြားကြောင့် မဟုတ်ဘူး။ မိခင်ဟာ သူ့ရဲ့အချစ်ကို တုံ့ပြန်ခြင်း မခံရလို့ ဖြစ်တယ်။ အလ ဟာ ယောကျ်ားတစ်ယောက်၊ သူ့ရဲ့ကောင်းတစ်ယောက်၊ လေးစားကြည့်ဖို့မှာ ဦးလ်တစ်ယောက်နဲ့ ဆက်ဆံနေရတာ မဟုတ်ဘူး။ သေးငယ်ပြီး အလိုတော့

ထက်တဲ့ အရာကလေးတစ်ခု၊ ထိခိုက်လွယ်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်လေးတစ်ခုထဲမှာ မြှုပ်နှံထားတဲ့ တွတ်တီးတွတ်တာ ပြောတတ်တဲ့ ဝိညာဉ်ကလေးတစ်ခုနဲ့ ဆက်ဆံနေရတာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအချိန်အထိ ကလေးဟာ မိခင်အဖို့ ရုပ်ဝတ္ထု ဆိုင်ရာ တန်ဖိုးရယ်လို့ ဘာမှ မရှိသေးဘူး။ အမေ့အပေါ်မှာလည်း ရုပ်ဝတ္ထုအားဖြင့် ဘာတို့မှ ပြန်မပေးနိုင်သေးဘူး။ ကလေးနဲ့ဆိုရင် အမေဟာ သူတစ်ဦးတည်း အထီးကျန်နေရသလို ဖြစ်နေတယ်။ သူက ပေးရတဲ့အတွက် ကလေးဆီက ဘာကိုမှ ပြန်မမျှော်လင့်လို့ မရနိုင်သေးဘူး။ ဒီလို တစ်ဖက်သတ် စွန့်လွှတ်မှု၊ ရက်ရောမှုကြောင့်သာလျှင် ယောက်ျားများက မိခင်ကို ဩဘာပေးနေတာ ဖြစ်တယ်။ တကယ်တော့ မိခင်ဘဝဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပြန်ချစ်တဲ့ နာစစ်ဆပ်ဝါဒ၊ ပရဟိတစိတ်၊ စိတ်ကူးယဉ်မှု၊ ရိုးသားမှု၊ ဦးစားပေးမှု စတာတွေကို ပေါင်းစည်းထားတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ခေတ်သစ် ယဉ်ကျေးမှုမှာ ကလေးကို ခြိမ်းခြောက်နေတဲ့ အန္တရာယ် တစ်ရပ်ကတော့ ကလေးမိခိုအားထားရတဲ့ မိခင်ဟာ တစ်ခါတလေ စိတ်တိုင်း မကျ၊ မကျေမနပ်ဖြစ်နေတဲ့ မိန်းမတစ်ယောက်ဖြစ်နေတဲ့ အချက်ပဲ။ အမေဟာ ဖိုမဆန္ဒအားဖြင့် အေးစက်နေမယ်၊ သို့မဟုတ် မကျေမနပ် ဖြစ်နေမယ်။ လူမှုဆက်ဆံရေးအားဖြင့်လည်း သူဟာ ယောက်ျားထက် သိမ်ငယ်တယ်လို့ ထင်နေမယ်။ လက်ရှိဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ဘဝနဲ့ ပတ်သက်လို့ရော အနာဂတ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ရော မျှော်လင့်ချက် ကင်းမဲ့နေတာမျိုး ရှိနေမယ်။ အဲဒီအခါမျိုးမှာ မိခင်ဟာ မကျေနပ်ချက်၊ ဒေါသအမျက်၊ နစ်နာချက် ဟူသမျှကို ကလေးအပေါ်မှာ စုပြုံလာတတ်တယ်။ မိန်းကလေးတွေ ငယ်ငယ်တုန်းက ယမင်းရုပ် ကလေးတွေကို ပွေ့တယ်၊ ဖက်တယ်၊ နမ်းတယ်။ ဒါပေမယ့် စိတ်ဆိုးနေတုန်းမှာတော့ အဲဒီ ယမင်းရုပ်ကလေးတွေကို ထုပစ် ချေပစ်တယ်။ လွှင့်ပစ်တယ်။ ဒီအတိုင်းပါပဲ။ မိခင်ဟာ သူ စိတ်ဆိုးနေတုန်းမှာဆိုရင် ကလေးအပေါ်မှာပဲ မဲတော့တာပါပဲ။ ကလေးကို ရိုက်နေတဲ့မိခင်ဟာ ကလေးတစ်ယောက်တည်း ကိုသာ ရိုက်နေတာ မဟုတ်ဘူး။ အားလုံးကို သိမ်းကျုံးရိုက်နေတာ ဖြစ်တယ်။ ယောက်ျားအပေါ်မှာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ်မှာ၊ လောကကြီးအပေါ်မှာ သူ့ကိုယ်သူ့အပေါ်မှာ သူ ပြန်ပြီး လက်စားချေနေတာပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒီလို လုပ်ခြင်းဟာ ကလေးအတွက် အန္တရာယ်ရှိနိုင်တယ်။

နောက်ပြဿနာတစ်ခုကတော့ ကလေးကို သင်ကြားပေးရတဲ့ ကိစ္စ၊ သိကြတဲ့အတိုင်း ကလေးကို သင်ကြားပေးရာမှာ အမူအရာနဲ့သာ မကဘူး။ စကားလုံးတွေနဲ့လည်း သင်ကြားပေးရတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မိခင်ဟာလည်း ကလေးငယ်လို ပြန်ဖြစ်သွားရတယ်။ သူ့သိပြီးသား စကားတွေကို၊ ကလေးကို ပြန်ပြောရတယ်။ သူ ငယ်ငယ်က ကစားနည်းတွေကို ကလေးနဲ့ ပြန်ကစားရတယ်။ ဒီလိုလုပ်ရတာကို ပျော်လည်း ပျော်တယ်။ ဒါပေမယ့် အမေက အိမ်မှု ကိစ္စတွေကို လုပ်နေချိန်၊ ယောက်ျားနဲ့ စကားပြောနေချိန်၊ ဧည့်သည်ကို ဧည့်ခံနေချိန်တို့မှာတော့ ကလေးဟာ အနှောင့်အယှက် ဖြစ်နေတယ်။

ဒီအခါမျိုးမှာ သူ့ကို သင်ကြားပေးနေချိန် မရတော့ဘူး။ ကိုယ်က ထမင်းအိုးတည်နေတယ်။ ထမင်းအိုးတူးမှာ စိုးရတာကတစ်မျိုး၊ ကလေးက လာပြီး ဟိုဟာမေး သည်ဟာမေးနေတာက တစ်မျိုးဆိုတော့ သူ့မှာ အနှောင့်အယှက် ဖြစ်နေတယ်။ ဒီအခါမျိုးမှာ အမေဟာ မပျော်နိုင်ဘူး။ ကလေးနဲ့ မကြည်နူးနိုင်ဘူး။ သူ့ကို ကလေးက အနှောင့်အယှက် မပေးနိုင်အောင် လုပ်ရတော့တယ်။ ကလေးကြည့်လိုက်တော့ ပေရေလို့၊ ပန်းကန်ကလည်း တွဲလို့၊ စက္ကူတွေကို ဆုတ်ဖြုတ်တာကလည်း ပွစာတက်လို့။ ကလေးဟာ သူ့ကိုယ်သူ့အတွက်ရော၊ ပစ္စည်းတွေအတွက်ရော အန္တရာယ်ဖြစ်နေတယ်။ တလေးက ထင်တိုင်းကြုံနေတာကိုး။ ငိုမယ်၊ ဆော့မယ်၊ စကားများမယ်၊ ဆူညံမယ်၊ ကလေး ထင်တိုင်းကြုံနေပုံဟာ မိဘတွေအတွက် အနှောင့်အယှက် ဖြစ်နေတယ်။ သူ စိတ်ဝင်စားမှုနဲ့ မိဘတွေ စိတ်ဝင်စားမှုဟာ တခြားစီ ဖြစ်နေတယ်နေတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မိဘတွေဟာ ကလေးငယ်ကို သူ နားမလည်တဲ့ စွန့်လွှတ်မှုတွေကို အလုပ်ခိုင်းတော့တာပါပဲ။ ရိုက်မယ်။ ဆူပူမယ်။ အခန်းထဲ ပိတ်လှောင်ထားမယ်။ ကစားစရာကို သိမ်းထားလိုက်မယ် စသဖြင့် နည်းမျိုးစုံနဲ့ တွပ်ညှပ်တော့တာပါပဲ။ ကလေးဟာ ဒါတွေကို နားမလည်ဘူး။ ဒီတော့ ဖီဆန်မယ်။ ငြင်းဆန်မယ်။ အမေရှင်းပြတာတွေကို သူ နားမလည်ဘူး။ အမေဟာ သူ့ရဲ့ အတွင်းစိတ်ထဲကို ထိုးဖောက်မှ မကြည့်နိုင်ဘဲကိုး။ သူ့စိတ်ကူး၊ သူ့အကြောက်၊ သူ့စိတ်ဝင်စားမှု၊ သူ့ဆန္ဒ စသည်တို့ဟာ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခု ဝှံ့စည်းသွားပြီး၊ စုပေါင်းပွဲစည်းမိသွားပြီး ကမ္ဘာကြီးတစ်ခု ဖြစ်သွားတယ်။ အမေဟာ အဲဒီကမ္ဘာလောကကြီးထဲကို ဝင်မကြည့်နိုင်ဘူး။ အပြင်တပဲ

ကြည့်လိုရတယ်။ အမေ့ရဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေဟာ ကလေးအဖို့ နားမလည်နိုင်စရာတွေ၊ အဓိပ္ပာယ်မရှိတဲ့အရာတွေ ဖြစ်နေတယ်။

ကလေးဟာ ကြီးပြင်းလာသည်အထိ ဒါတွေကို ကောင်းကောင်းနားမလည်နိုင်သေးဘူး။ အရင်တုန်းက အမေက ခွင့်မပြုခဲ့တဲ့ စိတ်ဝင်စားမှုတွေ၊ တန်ဖိုးတွေရှိတဲ့ ကမ္ဘာလောကကြီးထဲကို သူ ဝင်ရောက်လာခဲ့တယ်။ သူ့ကို ဒီလို စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေနဲ့ ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်ရပါမို့လားဆို ပြီး အမေ့ကို လှောင်တယ်။ အထူးသဖြင့် သားယောက်ျားလေးဆိုရင် ပိုပြီး သိသာတယ်။ သားယောက်ျားလေးဟာ သူ့ရဲ့ ဖိုသဘာဝကြောင့် မာန်တက်နေပြီး မိန်းမသားတစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ အမေကပေးတဲ့ အမိန့်ဩဇာကို ရယ်မောလှောင်ပြောင်ပစ်တယ်။ အမေက သားကို စာကျက်ဖို့ ပြောတယ်။ ဒါပေမယ့် အမေက သားရဲ့ သင်္ချာပုစ္ဆာတွေကို မတွက်တတ်ဘူး။ ကျောင်းစာတွေကို နားမလည်ဘူး။ သူ့နဲ့အတူ အမှီမလိုက်နိုင်တော့ဘူး။ တစ်ခါတလေမှာ အမေဟာ သားကို ပြောလို့မရတဲ့ အတွက် ငိုမိတယ်။ မျက်ရည်ကျမိတယ်။ ဒါတွေကို ယောက်ျားလုပ်သူတွေကတော့ သိပ်နားမလည်နိုင်ကြဘူးပေါ့။

မြားနတ်မောင်
၁၉၉၄ ခုနှစ်

တံတားအောက်မှာ ရေတွေ စီးသွားကြပြီ

ကိုယ်မြို့ကို ကိုယ်ပြန်ရောက်တုန်း ငယ်ငယ်က နေရာဟောင်းကလေးများကို ကျွန်တော် လျှောက်ကြည့်သည်။ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းပြေးခဲ့သည့် နေရာကလေးတွေ။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်တုန်းက အင်္ဂလိပ်သင်္ချိုင်းဟု ခေါ်သည့် ခရစ်ယာန်သင်္ချိုင်း။ သင်္ချိုင်းသို့ ဝင်သည့်လမ်းက ငြိမ့်လျက်။ ကုက္ကိုပင်ရိပ်တွေက လမ်းဘေး တစ်ဘက်တစ်ချက်တွင် တန်းစီပေါက်လျက်။ အညာတွင် ကုက္ကိုပင် ရှားပါဘိခြင်း။ သည်နေရာ တစ်ဝိုက်တွင်သာ ကုက္ကိုပင်ကို တစ်စုတစ်ဝေး တွေ့ရတတ်သည်။ နွေဆိုလျှင် ကုက္ကိုပင်ရိပ်တို့ ဝေဆာ အေးမြနေကြစမြဲ။ ကုက္ကိုပင်တွေ ပေါက်နေသည့် လမ်းကလေးဆုံးလျှင် ခရစ်ယာန်သင်္ချိုင်းသို့ ရောက်သည်။ အပေါ်က ထုံးဖြူရစ်သုတ်ထားသည့် ကျောက်တံတိုင်းကလေး ဖြစ်သည်။ တံခါးက သင်္ဘောဆေး အစိမ်းရောင်က အမြဲလွင်နေသည်။ သင်္ချိုင်းဝတွင် ရေနံဝနေသည့် ပျဉ်ထောင်အိမ်ကလေးတံအုတ်ကြွပ်နီနီ မိုးလျက်။

ကျွန်တော်တို့ကျောင်း မြောက်ဘက်နားမှာ မြစ်မ်းကန်ဟု အမည်ထင်သော မြန်မာသင်္ချိုင်းတစ်ခု ရှိသည်။ သုသာန်ဇရပ်က ကြမ်းတို့ ဆွေးလျက်။ သွပ်ခွာထားသဖြင့် သွပ်တွေက တစ်ပိုင်းတစ်စ။ လေတိုးလျှင် ငယ်ငယ်က ဖတ်ဖူးသည့် စုန်းကဝေ၊ တစ္ဆေ ဝတ္ထုများထဲကလို သွပ်မိုးတွေတ စာတို့တို့ ခြည်နေသည်။ မြေပုံတွေက မညီမညာ၊ မသပ်မရပ်။ တချို့ နေရာများတွင် ဓာလားဖုံးသည့် ပျဉ်ပြားတို့ တစ်ပိုင်းတစ ပေါ်လျက်။ အသုဘရထားနှင့် ဆင်လာသည့် ယာယီမှ ပန်းစက္ကူအစများ၊ အဝတ်စများတ ဗွားပန်ကြနေသည်။ သင်္ချိုင်းပုံအဟောင်းမှ ခေါင်းခွံအပိုင်းအစ တစ်ခုသည် မြက်ခင်းပေါ်

တွင် ရောက်နေသည်။ ဂူတို့က ရှေ့ညှို့ရာထက်ပို၍ ဟောင်းနွမ်းလှပြီ။ တချို့ ဂူများက အုတ်ခဲတွေ ကွာကျကာ မြစ်ရေကြမ်းဖြစ်နေကြပြီ။ ဂူတွေကြားမှာ မြစ်ရေခဲတွေက တော့ထနေကြပါပြီ။

သည်နေရာဖို့ကိုမူ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းပြေးလေ့မရှိ။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းပြေးလေ့ရှိသည်မှာ ကျွန်တော်တို့ကျောင်း တောင်ဘက်က ခရစ်ယာန် သင်္ချိုင်းသာ ဖြစ်သည်။

သင်္ချိုင်းက သာသာယာယာ။ အမြဲတမ်း လှနေသည်။ အိတ်လီ ကျောက်ပြား အုပ်ထားသည့် ဂူပြားကလေးများနှင့် လက်ဝါးကပ်တိုင်တို့က အမြဲဖွေးနေသည်။ ဂူတွေကြားမှာ ငွေပန်းပင်၊ ဒန်းပင်၊ ဆယ့်နှစ်ရာသီပင်တို့က ရာသီအလိုက် အပွင့်တွေ ဝေနေကြသည်။ ထုံးဖြူသုတ်ထားသည့် ရွက်လှအိုတို့ ကလည်း အစီအရီ။ မည်မျှ လှသည်သင်္ချိုင်းပေနည်း။ မည်မျှ သာယာသည် သင်္ချိုင်းပေနည်း။ သေရင်တောင် သည်လို သင်္ချိုင်းမျိုးမှာ သေရရင် ကောင်းမှာပဲဟု ငယ်ငယ်တုန်းက တွေးမိသေးသည်။

သင်္ချိုင်းအနောက်ဘက်လွန်လျှင်တော့ ယာခင်းကြီးတွေ။ ထိုနောက် မှန်စီတောင်၊ မှန်ပြတောင်၊ လေသာတောင်၊ ကုသိန္ဒာရုံတောင်၊ မြူငွေပြာပြာ ထဲမှာ ထုံးဖွေးဖွေး စေတီကလေးတွေနှင့်။ တောင်ခြေယာခင်းတွင် ထန်းတော အုပ်အုပ်ကလေးနှင့်။

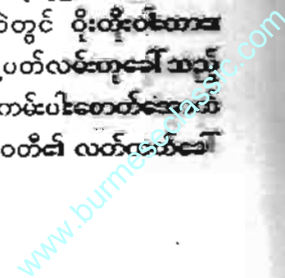
ကျွန်တော်သည် မြို့ကို ရောက်တုန်း ထိုခရစ်ယာန် သင်္ချိုင်းကလေး ကို လွမ်းသဖြင့် မှတ်မှတ်ရ သွားကြည့်၏။ ဟိုတုန်းကလို ယာခင်း ပြင်တွေအလယ်မှာ မဟုတ်တော့။ ကွက်သစ်တဲအိမ်တွေကြားမှာ ရောက် နေ လေပြီ။ ငယ်ငယ်တုန်းကလောက်လည်း လှသည်။ သာယာသည် မထင်တော့။ ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ သေခြင်းသည် အဝေးကြီးမှာ ရောက်နေသည့်အတွက် သေခြင်းကိုပင် စိတ်ကူးယဉ်စရာ ထင်ခဲ့သည်။ သင်္ချိုင်းကလည်း လှပခြင်း မရှိတော့။ သေခြင်းတရား၏ ခရမ်းရောင်မျက်နှာကို မသဲမတွဲ မြင်ရလေပြီ။

ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းပြေးသည့် နောက်တစ်နေရာမှာ ဧရာဝတီ မြစ်ကမ်းနဖူးက ရွှေမုတောဘုရား ဖြစ်၏။ ရိပ်ငြိမ်ချမ်းမြေ့သော ဘုန်းကြီး ကျောင်းကလေး တစ်ကျောင်းရှိသည်။ လေညင်းက ဝါးရုံရွက်တွေကြားမှာ တိုးဝှေ့ဆော့ကစားနေသည်။ မန်ကျည်းပင်ရိပ်ကြီးက ကျောင်းကလေးထဲ ထ

တလင်းသန့်သန့်ပေါ်မှာ ထိုးကျကာ ဇာပန်းဇာဖျင်တို့ကို ရက်လျက်။ ကျောင်းအိုအိုတွင် ဘုန်းကြီးအို၊ ကပ္ပိယအိုနှင့် ခွေးအိုတစ်ကောင်သာ အမြဲ တွေ့ရတတ်သည်။ ရွှေမုတောဘုရားမှ တတင်တင်မြည်သော ဆည်းလည်းသံ သည် ဘယ်ဘုရား၊ ဘယ်စေတီက ဆည်းလည်းသံနှင့်မှမတူ။ ပိုလို့ သာယာသည် ဟုပင် ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။ ကိုယ့်မြို့က ဘုရားမှ ဆည်း လည်းသံဖြစ်ခြင်း ကြောင့် ပို၍ သာယာသည် ထင်သလားမပြောတတ်ပါ။

ကျောင်းမြေတလင်း သန့်သန့်ပေါ်တွင် မန်ကျည်းပွင့်ကလေးတွေ၊ ဆယ့်နှစ်ရာသီ ပန်းဝါကလေးတွေ ကြွေကျနေကြသည်။ ဘုရားပရုဇာတ်ထဲ တွင်မူ ကျောင်းကန်ဘုရားများ၊ ဘုရားကြို ဘုရားကြားတွင် ပေါက်တတ်သည့် ပန်းပွင့်နိနိ ဖြူဖြူကလေးများ ပေါက်နေကြသည်။ ဘာပန်း ခေါ်လေသည်မသိ။

ဘုရားရှေ့ ပရုဇာတ်အထွက်တွင် ကတ္တရာစေးလမ်းဘေးတွင် ပင်ပျို စာလေးတွေချည်းသာ ရှိသော ထနောင်းတော အုပ်အုပ်ကလေး။ ထနောင်း ပွင့်ချိန်ဆိုလျှင် သူ့အနံ့က ခပ်မွှေးမွှေး။ စူးသွားအောင်မွှေးသည့် အမွှေးမျိုး မဟုတ်။ သူတို့အနားတွင် အဝေရာပင်တွေ ဟိုတစ်ပင် သည်တစ်ပင် ပေါက် နေကြသည်။ ဘုရားပရုဇာတ်အထွက်တွင် ဆယ့်နှစ်ရာသီ ပင်ကြီးတစ်ပင် နှိသည်။ အပြင်ပတ်ပတ်လည်ကို ခုံတန်းရိုက်ထားသည်။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ထိုခုံတန်းပတ်ပတ်လည်တွင် ထိုင်ရင်း ဝတ္ထုဖတ် နေကျ။ သည်တန်းကလေး ပေါ်က ထိုင်ပြီး ဧရာဝတီနှင့် ချင်းတွင်းမြစ်ဆုံ ကျွန်းကလေးပေါ်ကို လှမ်းမော် ကြည့်နေကျ။ ကျွန်းပေါ်တွင် ဘူးခင်းတွေ၊ ပဲခင်းတွေ၊ စိမ်းစားဥခင်းတွေ၊ ဆေးခင်းတွေ၊ စိုက်ခင်းမျိုးစုံသည်။ စိမ်းလန်းလျက်။ ဟိုအဝေးတွင် ပုပ္ဖာသည် ရွတ်ရွံ့သော သတို့သမီးဟန် မြူဇာပဝါ ပါးပါးကို ခြုံလွမ်းလျက်။ ဧရာဝတီ၏ တောင်ဘက်ကမ်းတစ်ခုလုံးသည် မြင်ကွင်းကျယ်ကြီးတစ်ခုလို အရွေ့အနောက် တစ်နံတစ်လျားကြီး မျှော်မဆုံးနိုင်။ မိုးပါးရပ်ဝန်း၏ အဆင်းတန်ဆာဖြစ်သော ဩတ်တော၊ ချဲ့တောကလေးများသည် ပန်းချီဆရာ စိတ်တိုတိုဖြင့် ဆေးဆတ်များ တို့ ကြပက်ထားသည့်နယ်။ မြင်ကွင်းကျယ်ကြီးထဲတွင် ဝိုးထိုးဝါးထား ဘုရားမျက်နှာစာ ထိုင်ခုံတန်းကလေးရှေ့တွင် မြို့ပတ်လမ်းတုခေါ်သည့် ဝတ္ထုရာလမ်းကို ကျော်လျှင် ကမ်းပါးစောက်ကြီး။ ထိုကမ်းပါးစောက်ကြီးထဲ တွင် တပြိုင်တပြိုင် စီးနေသည့် မြစ်ပေါက်ကလေး။ ဧရာဝတီ၏ လတ်လတ်ခေါ်

မည်လား။ ချင်းတွင်း၏ လက်တက်ခေါ်မည်လား မပြောနိုင်။

မြစ်ထဲတွင် တံငါလှေကလေး တစ်စင်းစ နှစ်စင်းစ၊ တိတ်ဆိတ်စွာ ပိုက်ချလျက်။

သည်ကမ်းပါးကြီးထိပ်ကနေပြီး ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ မြစ်ထဲသို့ ခဲ
ဝယ်ပြိုင်ကြသည်။ ကြည့်လိုက်လျှင် နီးနီးကလေး။ သို့ရာတွင် မည်သူမျှ မြစ်ထဲသို့
ရောက်အောင် ခဲမပစ်နိုင်။ ကမ်းပါးကြီးတွေက ထန်းတစ်ဖျား နှစ်ဖျားခန့်မြင့်
သည်။ သည်ကမ်းပါးကြီးများကို တက်လိုက်ဆင်းလိုက်ဖြင့် ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ
စတန်ရှပ်ရင် ရိုက်တမ်းကစားကြစပြု။

* * *

ကျွန်တော်တို့ သွားလေ့ရှိသည့် နောက်တစ်နေရာမှာ သံခိပ်
ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓခုံး တံတားကြီးမှ မြောက်ဘက်သို့ မျှော်ကြည့်လိုက်လျှင် သံခိပ်ကို
သစ်ပင်အုပ်တွေကြားမှ ရေးရေးမြင်ရသည်။ ဘာကြောင့် သံခိပ် ဟု ခေါ်မှန်း
ကျွန်တော် မသိ။ ဗုဒ္ဓခုံးချောင်းကမ်းပါးထိပ်တွင် ဆောက်ထားသည့် တောရ
ကျောင်း ဖြစ်သည်။ အများအားဖြင့် မယ်သီလရှင် ကျောင်းတိုက်များ ရှိသည်။
ဒေါ်ဦးဇွန်း၏ လူအိုရုံ ရှိသည်။ မြို့ထဲသို့ ဆွမ်းဆန် ခံလာကြသည့် သီလရှင်
မှန်သမျှသည် သံခိပ်မှ ထွက်လာကြသည့် သီလရှင်များသာ ဖြစ်ကြသည်။

သံခိပ်တစ်ဝိုက်တွင် မိုးမရွာပဲ အံ့ပျူပျူ ဖြစ်နေသည့် နေ့များတွင်
ကျွန်တော်တို့သည် သံခိပ်အနီးမှ ယာခင်းများတွင် ပဒတ်လိုက်ကြသည်။ ငှက်ဥ
နှိုက်ကြသည်။

ရေကြီးချိန်ဆိုလျှင် အထက်မှ ကျလာသည့် ရေတို့သည် ဗုဒ္ဓခုံး
တံတားကြီးအောက်မှဖြတ်ကာ ဧရာဝတီထဲသို့ စီးဆင်းသွားကြသည်။ တံတား
အောက်ခြေတွင် ရိုက်ထားသည့် တန်းကြီးများပေါ်မှနေ၍ ကျွန်တော်တို့
တစ်တွေ ကျွမ်းပစ်ကြသည်။ ခုန်ချကြသည်။ ဧရာဝတီမြစ်ရေသည် ရေကြီးချိန်
ဆိုလျှင် သည်တံတားကြီးအောက်က ဖြတ်စီးမြဲပင်။

ရောက်တုန်း ရောက်လိုက် ကျွန်တော်သည် ငယ်ငယ်က ဆော့ကစား

ရာများ ဖြစ်ခဲ့သည့် ခရစ်ယာန်သင်္ချိုင်းကိုလည်း သွားသည်။ ရွှေမုတော ကမ်းပါး
သို့လည်း သွားသည်။

သည်နေ့တော့ ညီမငယ်ကိုခေါ်ကာ သံခိပ်သို့ လာခဲ့၏။

ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က သံခိပ်ကျောင်း မဟုတ်တော့။ ကမ္မဋ္ဌာန်း
ကျောင်းတွေ၊ တိုက်သစ်တွေ၊ ကျောင်းသစ်တွေနှင့် စည်ကားနေသော သံခိပ်
ဖြစ်နေလေပြီ။ ရန်ကုန်တွင် တရားအားထုတ်လိုသူတို့သည် မဟာစည်၊ စွန်း
လွန်း၊ ညာဏစာဂီ စသည့် နေရာများသို့သွား၍ တရားအားထုတ်ကြသည့်
နည်းတူ ကျွန်တော်တို့ မြို့တွင်လည်း တရားအားထုတ် သူတို့သည် သံခိပ်သို့
သွားတတ်ကြ၏။

သံခိပ်ကျောင်းဝင်းထဲတွင် သီတင်းသုံးသည့် ဆရာတော်ကို ဝင်ရောက်
ဖူးမြော်ပြီးနောက် ကျောင်းတိုက်ကို လှည့်လည်ကြည့်စဉ် ဝါးကပ်မိုး၊ ထရံကာ၊
ဝါးကြမ်းခင်းထားသည့် တမာပင် အုပ်အုပ်ကလေးနှင့် ဇရပ်ကလေးတစ်ခု
ရွှေ့သို့ ရောက်သွားသည်။

“ဟော ဆရာမ ဘယ်ကို လာတာလဲ။ ဥပုသ်လာစောင့်တာလား”

ဇရပ်ပေါ်မှ နှုတ်ဆက်သံကို ကြားလိုက်ရသဖြင့် ကျွန်တော်တို့
မောင်နှမနှစ်ယောက် ခြေလှမ်းတုံ့သွားသည်။

“မဟုတ်ဘူး အမေညိုရေ။ ဟောဒီက အစ်ကိုကို လိုက်ပို့တာ။ သံခိပ်

သွားချင်တယ်ဆိုလို့၊ အမေညိုတစ်ယောက်တည်းလား။ အမေညိုတော
ဥပုသ်စောင့်သလား”

“မဖွားသန့်ရော ရှိတယ်လေ။ အမေညိုတို့ ဒီမှာ လာနေတာ ကြာပြီ။

တမြန်နှစ်နေ့ကတည်းက ဒီမှာလာပြီး နေတော့တယ်”

“ဟောတော့ အမေညို စိတ်ပုတီးနဲ့ ရိပ်ကြီးခိုပလား”

“ခိုပြီ ဆရာမရေ။ တော်လောက်ပြီ။ သူများဖို့ချည်း လုပ်ခဲ့ရတာ
တို့ယုံဖို့ ပါအောင် လုပ်ရဦးမယ်။ လာလေ။ လက်ဖက်ရည်ကြမ်း သောက်
သွားပါဦးလား”

ကျွန်တော့်ညီမက ကျွန်တော့်သဘောထားတို့ အတဲခတ်သည့်
ထန်ဖြင့် ကျွန်တော့်ကို လှည့်ကြည့်၏။

“ကိုကို ထိုင်မလား။ အမေညိုကို မသိဘူးလား” တု ခံတို့တို့

မေးသည်။ ထိုနောက် ဇရပ်က အဘွားကြီးဘက်သို့ လှည့်၍ . . .

“အမေညို၊ အဲဒါ ကျွန်မ အစ်ကိုလေ။ မသိဘူးလား။”

သူ့ရော ကျွန်တော်ပါ ဇဝေဇဝါ ဖြစ်နေကြသည်။ အဘွားအိုက ဘာမျှမပြောဘဲ ကျွန်တော့်ကို ကြည့်၍ ရယ်နေသည်။ အားနာ၍ မသိဘူး မပြောချင်သောကြောင့် ရယ်နေမှန်း ကျွန်တော် သိလိုက်၏။ သူ့တွင် သွားတစ်ချောင်းမျှ မရှိတော့။

အဘွားအိုမှာ အသက် ၇၀ ကျော် ၈၀ အတွင်းလောက် ရှိတော့မည်။ အသားညိုညို၊ အရပ်ရှည်ရှည်၊ ပိန်ပိန်ပါးပါး၊ မျက်လုံးများမှာ မျက်ခမ်းစပ်သဖြင့် စိုလူးလူး ဖြစ်နေကြလေပြီ။ မျက်ခမ်းတို့ နီရဲပြီး မျက်တောင်မွေးတို့ မရှိတော့။ နှုတ်ခမ်းသည် ညိုမည်းကာ တွဲကျနေ၏။ ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ ပြည့်တင်း ပြောင့်တန်းနေသော နှုတ်ခမ်းများ ဖြစ်ခဲ့ပေလိမ့်မည်။ ဆံပင်တို့မှာ တစ်ခေါင်းလုံး ဖွေးလျက်ရှိ၏။

ဤသည်တို့မှာ ကျွန်တော် အပြေးအဖြန်း အကဲခတ်၍ ရလိုက်သည့် အဘွားအို၏ ရုပ်ပုံဖြစ်ပါသည်။

“ကိုကို အမေညိုကို မသိဘူးလား။”

ကျွန်တော်က ဇဝေဇဝါဖြင့် ခေါင်းယမ်းပြသည်။

“ကိုကိုတို့ ငယ်ငယ်တုန်းက ကျောင်းမှာ အုန်းထမင်းတို့၊ ဝက်သားလုံးတို့ အသုပ်စုံတို့ရောင်းတဲ့ ဒေါ်လေးညိုလေ။”

ဟုတ်ပေသားပဲ။ သူ ပြောတော့မှ ကျွန်တော် သတိရတော့သည်။ ဒေါ်လေးညိုကို ကျွန်တော် ကောင်းကောင်း မမှတ်မိတော့ပြီ။ မမှတ်မိဆို ဒေါ်လေးညိုနှင့် ကျွန်တော် မတွေ့ခဲ့သည်မှာ အနှစ် ၄၀ ကျော်ခဲ့ပြီပဲ။

“ဟင် ဒေါ်လေးညိုလား။ ကျွန်တော့်ကို မမှတ်မိဘူးလား။”

ကျွန်တော်က အမည်ကိုဖော်၍ မိတ်ဆက်ရ၏။ သည်တော့မှ ဒေါ်လေးညို၏ ညိုမှောင်သော မျက်နှာသည် ဝင်းထိန်နုဖျိုသွား၏။ သို့တိုင် ဒေါ်လေးညိုသည် ကျွန်တော့်ကို ကောင်းကောင်း မှတ်မိဟန် မတူပါ။

“လာလေ။ လက်ဖက်ရည်ကြမ်း သောက်ပါဦး။ အမေညိုတို့လည်း ခုတင် သီလယူ၊ ထမင်းစားပြီးလို့ အဖန်သောက်မလို့ လုပ်နေကြတာ။ မဖွားသန်တော့ နောက်ဖေးမှာ ပန်းကန်တွေ အိုးတွေ ဆေးနေလေရဲ့” ဟုဆိုကာ

တစ်ဆက်တည်း လှမ်းအော်လိုက်သည်။

ဒေါ်လေးညိုသည် ကျွန်တော်တို့ကို သင်ဖြူးခင်းပေး၏။

“ခု အမေညို၊ တူကြီးက အရေးပိုင်လား၊ စစ်ဗိုလ်လား၊ မင်းကြီးလား၊ ဝတ်လုံလား။”

ကျွန်တော့်ညီမက ကျွန်တော့်ကို လှည့်ကြည့်၍ ရယ်လိုက်သည်။ ကျွန်တော်က . . .

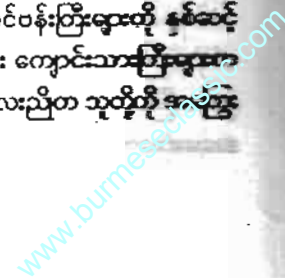
“ဘာမှ မဟုတ်ပါဘူး ဒေါ်လေးညိုရဲ့။ အရောင်းအဝယ် ဆိုပါတော့” စာရေးဆရာ ဟုပြောနေလျှင် ဒေါ်လေးညို နားလည်ချင်မှ နားလည်ပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ကိစ္စပြတ်အောင် ပြောလိုက်ရ၏။

“ဪ . . . ဝတ်လုံလား၊ ကောင်းတာပေါ့ ကောင်းတာပေါ့”

ကျွန်တော့်ညီမက ကျွန်တော့်ကိုကြည့်၍ ရယ်ကာ “အမေညိုက နားနည်းနည်းလေးတယ်” ဟု ပြောသည်။

ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော် ငယ်ငယ် စစ်မဖြစ်မီလောက်က မြင်ခဲ့သည့် ဒေါ်လေးညို ပြန်စဉ်းစားနေသည်။ သည်တုန်းက ဒေါ်လေးညိုသည် အသက် ၃၇ နှစ် တစ်ဝိုက်။ အရပ်အမောင်း ကောင်းကောင်း၊ ဆံပင်ကောင်းအသားကမူ ညိုသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့နာမည်ရင်းသည်ပင် မလေးညိုဟု ခေါ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ကမူ ဒေါ်လေးညိုဟု ထိုစဉ်ကတည်းက ခေါ်ခဲ့သည်။

ဒေါ်လေးညိုသည် မနက် ၉ နာရီခွဲ ကျောင်းတက်တော့မည် ဆိုလျှင် ၈ နာရီလောက်ကတည်းက သစ်သားဗန်းကြီးနှစ်ဗန်းကိုရွက်၍ ကျောင်းဝင်းထဲသို့ ရောက်နေလေပြီ။ သူ့ဗန်းထဲတွင် အုန်းထမင်း၊ ဝက်သားလုံး၊ ဝက်အုဘောင်း၊ ဝက်သည်း၊ ဝက်ဆုတ်၊ ငံပြာရည်ချက်၊ သရက်သီး ဆားစိမ် စသည့် အုန်းထမင်းနှင့် လိုက်ဖက်သော ဟင်းများ ပါသည်။ ထို့နောက် ကျွန်တော်တို့ အညာအခေါ် မြမန်းသုပ်ဟု ခေါ်သော သင်္ဘောသီးသုပ်ရန်အတွက် ကြက်သွန်ဖြူရည်၊ ဓန့်ကျည်းရည်၊ ငရုတ်ရည်၊ ဆီချက်၊ ငံပြာရည်၊ ပဲမှုန့် စသည်တို့ကို ဖျော်၍ တလေးတွေနှင့် ထည့်လာတတ်သည်။ သစ်သားလင်ဗန်းကြီးများကို နှစ်ဆင့် ချွတ်လာခြင်းဖြစ်ရာ သူ ပြန်ကာနီးဆိုလျှင် ၁၀ တန်း ကျောင်းသာပြန်ရမည် မရှိ သူ့ခေါင်းပေါ်သို့ ဝိုင်းတင်ပေးကြရသည်။ ဒေါ်လေးညိုက သူတို့ကို အဖွဲ့ရောင်းသည်။ ပိုထည့်ပေးသည်။

ဒေါ်လေးညို၏ အုန်းထမင်းနှင့် ဝက်သားလုံး၊ သူ့မြမန်းသုပ်ကို ကြီးလာသည်အထိ ကျွန်တော် မမေ့။

“ဒေါ်လေးညိုရဲ့ အုန်းထမင်းနဲ့ ဝက်သားလုံးကို ကျွန်တော် မမေ့ဘူး။ အဲဒီတုန်းက အုန်းထမင်းနဲ့ ဝက်သားလုံးဆိုရင် တစ်ပန်းကန်မှ တစ်ပဲ။ ငါ့ပြာရည်ချက်နဲ့ သရက်သီးပိုးတိနဲ့ဆိုရင် တစ်ပန်းကန်မှ နှစ်ပြားရယ်။ ဒါဆိုရင် နေ့လယ် ထမင်းစားကျောင်းဆင်းချိန်အထိ ဖူလုံနေပြီ”

ဒေါ်လေးညို၏ မျက်နှာသည် ဝင်းထိန်သွား၏။ သူ့လက်ရာကို တမ်းတမ်းတတ ပြောသောကြောင့်လော။ ငယ်ရွယ်စဉ်က အကြောင်းတွေကို ပြန်ပြောခြင်းကြောင့်လော။ နှစ်ခုစလုံးကြောင့် ဖြစ်လိမ့်မည် ထင်ပါသည်။

“ဒါဖြင့် ကျုပ်တူကြီးက စစ်မဖြစ်မိကတည်းက အမေညိုဆိုင်မှာ စားနေတာပေါ့”

“ဟုတ်တာပေါ့။ အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော်က ဘာရှိဦးမလဲ။ သုံးလေးတန်းလောက်ပဲ ရှိသေးတာ။ အဲဒီတုန်းက အမေညိုက သိပ်စွာတာပဲ။ မဟုတ်ရင် ဘယ်သူ့ကိုမှ မခံဘူး”

အမေညိုသည် ဘာမျှမပြောဘဲ ပြုံးနေသည်။

“ခုတော့ အုန်းထမင်း မရောင်းတာကြာပြီလား”

“ကြာပါပြီ။ ၁၀ နှစ်လောက် ရှိရောပေါ့”

“သားတွေ သမီးတွေ လုပ်စာကို ထိုင်စားပေါ့”

ကျွန်တော်ညီမက ရယ်ကာ... .

“အမေညိုက အိမ်ထောင်မရှိဘူး ကိုကိုရဲ့။ အပျိုကြီး”

ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ ဒေါ်လေးညိုသည် အသက် ၃၀ ကျော် အပျိုကြီးမှန်း သိခဲ့သည်။

“ဒီလိုဆိုရင်လည်း တစ်သက်လုံး အုန်းထမင်း ရောင်းစားလာခဲ့လို့ စုမိဆောင်းမိတာလေးတွေနဲ့ ထိုင်စားပေါ့”

ဒေါ်လေးညိုက မျက်နှာကို မဲ့လိုက်ပြီး... .

“မစုမိပါဘူး ကျုပ်တူရယ်။ အမေညို ငယ်ငယ်တုန်းက အမေ မုဆိုးမကြီးနဲ့ ညီမလေးတွေကို ရှာကျွေးခဲ့ရတာပါ။ ဘယ်မှာ စုနိုင်ပါ့မလဲ။ အမေဆုံးတော့ ညီမတွေရဲ့ သားသမီးတွေကို လူလားမြောက်အောင် အမေညိုပဲ

အုန်းထမင်းရောင်းပြီး ကျွေးမွေးပြုစုခဲ့ရတာပဲ။ ခုတော့ သူတို့လည်း အိမ်ထောင် တွေ ကျလို့ ကိုယ့်ခြေထောက်ပေါ် ကိုယ်ရပ်နိုင်ကြပြီ။ သူများတွေအတွက် လုပ်ခဲ့ရပြီးပြီ။ ကိုယ့်ဖို့ လုပ်ရဦးမယ်ဆိုပြီး ဒီ သံဒိပ်ကို လာနေတော့တာပဲ”

* * *

ခဏကြာလျှင် ဒေါ်ဖွားသန့်သည် နောက်ဖေးမီးဖိုဆောင်မှ ထွက်လာ လေသည်။

“ကိစ္စတွေ နည်းအောင်လို့ တောရကျောင်းမှာ လာနေတာတောင် တိစ္စက မကုန်သေးဘူး ဆရာမရေ။ စားရသောက်ရ၊ ဆေးရကြောရနဲ့ ခန္ဓာဝန်ကြီးကို ထမ်းနေရတာ မောလှပြီ”

ထိုအတွားကြီးမှာလည်း အသက် ၇၀ ကျော် ၈၀ တွင်းသို့ ရောက်နေလေပြီ။ သူ့ရုပ်မှာ ဒေါ်လေးညိုနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်။ ဒေါ်လေးညို က အသားညိုသလောက်၊ ဒေါ်ဖွားသန့်က ဖြူသည်။ ဒေါ်လေးညိုက အရပ် ရှည်သလောက် သူက အရပ်ခပ်ပြတ်ပြတ်။ ဒေါ်လေးညိုက ပိန်ပိန်ပါးပါး၊ သူက ဝဝဖိုင့်ဖိုင့်။ ဆံပင်တို့ကမူ တစ်ခေါင်းလုံး ငွေရောင်သမ်း နေကြလေပြီ။

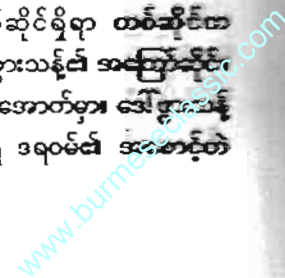
“ကိုကို သူ့ကိုရော မမှတ်မိဘူးလား”

ကျွန်တော်ညီမက မေးပြန်သည်။ ကျွန်တော်က ဇဝေဇဝါဖြင့် တွန့်တော်ညီမကို ပြန်ကြည့်၏။ ခေါင်းမယမ်းမိ။

“ကိုကိုတို့ကျောင်းက ကျောင်းစောင့်ဒရဝမ်ကြီး ဦးကျော်ဒွန်းရဲ့ ငါနဲ့ ဒေါ်ဖွားသန့်လေ”

ကျွန်တော်သည် တအံ့တဩဖြင့် ဒေါ်ဖွားသန့်ကို လှမ်းကြည့်မိသည်။ ဒေါ်ဖွားသန့်က မြေပဲဆားကြော် တစ်ပန်းကန်နှင့် ထန်းလျက်တစ် ဝန်းတန်တို့ လာချ၏။ ဟုတ်သားပဲ။ ကျွန်တော်ဟာ ဘယ်လောက် အမှတ်သညာ နည်း လိုက်ပါသလဲ။

ကျွန်တော်တို့ကျောင်းတွင် မုန့်ဆိုင်နှင့်ဆိုင်ခိုရာ တစ်ဆိုင်က ဒေါ်လေးညို၏ အုန်းထမင်းဆိုင်။ တစ်ဆိုင်က ဒေါ်ဖွားသန့်၏ အကြော်ဆိုင်။ ဒေါ်လေးညို၏ ဆိုင်က ကျောင်းရှေ့ တမာပင်ကလေးအောက်မှာ။ ဒေါ်ဖွားသန့် တို့ ဆိုင်ကတော့ ကျောင်းထောင့် သရက်ပင်နားရှိ ဒရဝမ်၏ အောက်က

ထလေးမှာ။ သူ့ယောက်ျား ဦးကျော်ဒွန်းက ကျောင်းစောင့် ဒရဝမ်။ အထူးပြုဖြူ အရပ်ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း။ ထိုးကွင်းဒူးကျနှင့်။ ထန်းရေ နေ့ည သူ ခါးတောင်းကျွတ်ပြီဆိုလျှင် ဖြူဖွေးနေသော အသားပေါ်တွင် ထိုးကွင်း နှုတ်ရာ စိမ်းနေတော့သည်။

သူ့သား မောင်သွယ်သည် ကျွန်တော်နှင့် အတန်းတူ။ သူ့ငယ်တန်း တတည်းက ကျွန်တော်နှင့် ကျောင်းနေဖက်။ သုံးတန်းလား အရောက်တွင် ကျွန်တော်တို့မြို့မှာ ပလိပ်ရောဂါဖြစ်၍ ပလိပ်ထဲ ပါသွားခဲ့သည်။

အမေသန့်သည် ကျွန်တော့်ကို ကောင်းကောင်း မှတ်မိဟန်မတူပါ။ ကျွန်တော်ကလည်း သူ့သား မောင်သွယ်ကို အမှတ်ရတာ စိတ်မကောင်းဖြစ် နေမည် စိုးသဖြင့် အတိတ်ကို မဆောင်တော့ပါ။

“ကျွန်တော် အံ့ဩတယ်။ ဟိုတုန်းက အမေညိုနဲ့ အမေသန့်တို့ နှစ်ယောက် ခဏခဏ ရန်ဖြစ်ခဲ့ကြတယ်နော်”

ကျွန်တော်က ပြောလိုက်သည်အခါတွင် သူတို့နှစ်ယောက်စလုံး မျက်နှာနီရဲသွားကြပြီး နှစ်ယောက်စလုံး တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ကြည့်၍ ရယ်လိုက်ကြသည်။

“ဟိုတုန်းကတော့ ငယ်တုန်းကိုး ကျုပ်တူကြီးရဲ့”

“မှတ်မိသေးတယ်။ အမေသန့်က ဆပ်သဖူးမုန့် လုပ်ရောင်းရင် အမေညိုကလည်း ဆပ်သဖူးမုန့် ပြိုင်ရောင်းတယ်။ အမေညိုက ထမင်း သုပ်ရောင်းရင် အမေသန့်ကလည်း ထမင်းသုပ် ပြိုင်ရောင်းတယ်။ အမေ သန့်က မြမန်းသုပ်ရောင်းရင် အမေညိုကလည်း မြမန်းသုပ် ပြိုင်ရောင်းတယ်။ အမေညိုက ဂဏန်းချောင်းရောင်းရင် အမေသန့်ကလည်း... ”

“ဒီတုန်းကတော့ မခံချင်စိတ်နဲ့ ပြိုင်ကြတာပါကွယ်။ ခု အသက် ကြီးလာတော့ ဒီစိတ်မျိုးတွေ မရှိကြတော့ပါဘူး။ ခု အမေညိုမှာလည်း ဘာသံယောဇဉ်မှ တွယ်စရာ မရှိတော့ဘူး။ မသန့်မှာလည်း သားထောက် သမီးခံလည်း မရှိ၊ ဆွေးမျိုးရင်းချာမရှိ။ ပြီးတော့ ကိုကျော်ဒွန်း ဆုံးတာကလည်း ဘယ်လောက်ကြာပြီလည်း မသန့်”

“ဆယ့်လေး ငါးနှစ်လောက် ရှိရောပေါ့။ မညို တူမ အငယ်ဆုံးကလေး အိမ်ထောင်ကျတဲ့နှစ်ပဲ”

စကားပြောရင်း ကျွန်တော်သည် ငယ်ငယ်တုန်းက ခဏခဏ ရန်ဖြစ် ခဲ့ကြ၍ ကြီးမှ သံယောဇဉ်တွယ်နေသည့် အဘွားကြီးနှစ်ဦးကို ဝေးကြည့်နေ မိသည်။

ကျွန်တော့်ညီမနှင့် သူတို့နှစ်ယောက်က သူတို့ မိတ်ဆွေတွေ၊ အသိ တွေအကြောင်းကို မေးမြန်း ပြောဆိုနေကြသည်။

နာရီကိုကြည့်လိုက်တော့ ၁၂ နာရီ ကျော်နေပြီ။

“ကဲ ဥပုသ်သည်တွေ နားကြဦး။ ကျွန်တော်တို့ ပြန်ဦးမယ်”

ကျွန်တော်တို့ မောင်နှမသည် အဘွားအိုနှစ်ယောက်အား သရေ စာဖိုး ကန်တော့ကာ နှုတ်ဆက်၍ ပြန်လာခဲ့ကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်သည် တာရိုးအတိုင်း လျှောက်လာခဲ့ကြရာ ဗုဒ္ဓခုံးတံတားထိပ်သို့ ရောက်လာခဲ့ကြသည်။ နွေမရောက်သေး၍ ဗုဒ္ဓခုံးချောင်း ထဲတွင် ရေမခန်းသေး။ ချောင်းရေစီးကြောင်း ခပ်မျှင်မျှင်သည် အနောက်ဘက် တာရိုးအတိုင်းကပ်ကာ တံတားအောက်မှ ဖြတ်၍ စီးသွား၏။

ကျွန်တော်သည် သံခိပ်မှ ပြန်လာရင်း တစ်လမ်းလုံး ကျွန်တော့် တောင်းသားဘဝကို ပြန်စဉ်းစားရင်း ထိုအဘွားကြီးနှစ်ယောက်အကြောင်းတို့ တွေးလာခဲ့သည်။

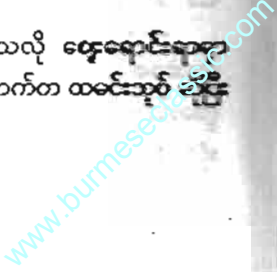
“ကိုကို နေပူလို့ ဖျားနေမလား၊ အညာနေက ပူတယ်။ ရန်ကုန်လို့ မဟုတ်ဘူး”

ရန်ကုန်တွင် အနေကြာပြီဖြစ်သော ကျွန်တော့်အတွက် နှမငယ်တ ဦးရိမ်ဟန်တူ၏။

“မဖျားပါဘူးကွာ။ အညာသားပဲ။ ဒီလောက်တော့ ခံနိုင်ပါ့တယ်။ ခုတွင်ကတွေ့ခဲ့တဲ့ အဘွားကြီးနှစ်ယောက်အကြောင်းကို စဉ်းစားလာတာပဲ”

“ညီမတို့ မမိလိုက်ဘူး။ ကိုကိုတို့ မိလိုက်တယ်နော်။ သူတို့ နှစ်ယောက် တွဲတွဲလာရင် လူတွေက နောက်ကြတာ။ ဒါကြောင့်ကိုး။ ငယ်ငယ်က သူတို့ နှစ်ယောက်က တကယ် ရန်ဖြစ်တတ်ကြသလား”

“ဒါပေါ့ ပြိုင်ဘက်ကိုး။ ခုတွင်က ပြောသလို တွေ့ရောင်းရာမှာ ပြိုင်တယ်။ တစ်ယောက်က လက်သုပ်ဆိုရင် တစ်ယောက်က ထင်းသုပ် ဆိုပြီး ပြိုင်ရောင်းတယ်။ ဒါတွင်မကဘူး”

ကျွန်တော်က နဖူးမှ ချွေးတို့ကို သုတ်လိုက်၏။

“အဲဒီတုန်းက ကျောင်းစောင့် ကိုကျော်ဒွန်းကို သူတို့နှစ်ယောက် စသုံးတာ ချစ်နေကြတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ ငယ်လည်းငယ် ရုပ်လည်း ပိုချောတဲ့ သေနံနဲ့ ရသွားတယ်လို့ ကိုကိုတို့ရှေ့က ကျောင်းသားကြီးတွေ ပြောသံ ကြားဖူးတယ်”

ဤတစ်ကြိမ် အံ့ဩရသူမှာ ကျွန်တော့်ညီမ ဖြစ်ပါသည်။

“ဟောတော့... ဟုတ်လား။ အသက်ကြီးလာတော့လည်း သူတို့ကို ကြည့်ရတာ ညီအစ်မ အရင်းအတိုင်းပဲနော်။ သိပ်ချစ်ကြတာပဲ။ အချိန်က ကုစားသွားတယ်ဆိုတာ ဒါပဲ ထင်ပါရဲ့နော်”

“ဒါပေါ့”

တံတားကြီးအောက်သို့ ကျွန်တော် အမှတ်မထင် ကြည့်လိုက်မိသည်။ စောစောက ရေတို့ မရှိကြတော့။ အောက်သို့ စီးသွားကြပြီ။

စန္ဒာ

၁၉၈၂ ခု နိုဝင်ဘာ

စင်ဒရယ်လားသည် စင်ဒရယ်လား ဖြစ်မြဲပါ

ကျွန်တော်သည် ပတ္တမြားခင်၏ ပေးစာဖိုင်ကြီးကို ထုတ်လိုက်သည်။
၁၉၉၁ ခုနှစ်ကတည်းက ပတ္တမြားခင်သည် ကျွန်တော့်ထံ စာမှန်မှန် ရေးခဲ့သည်။ တစ်လလျှင် တစ်စောင်။ တစ်ခါတလေတွင် တစ်လအတွင်းမှာပင် နှစ်စောင်ရောက်ချင် ရောက်လာတတ်သေးသည်။ ရေးသည့် အကြောင်းအရာ များက အမေရိကန်တွင် နေထိုင်ရသည့် လူမှုဘဝ၊ နောက် အင်္ဂလန်၊ ဥရောပ စသည့် နိုင်ငံများသို့ သွားသည့် အတွေ့အကြုံတွေ။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ပတ္တမြားခင်သည် ဆွစ်ဇာလန်မှ စာရေးသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ပြင်သစ်မှ လှမ်းစာရေးသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် အင်္ဂလန်မှ လှမ်းစာရေးသည်။ ကျွန်တော် သည် သူ့ ပေးစာများကိုဖတ်၍ သူ့ကို အားကျတာ ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် ထိုင်ရင်းသာ ခရီးသွားရတော့ သည်။

ပတ္တမြားခင်သည် တော်တော် စာရေးနိုင်သူဖြစ်သည်။ ‘သန္တာစင်္ဒရယ် အလွမ်းစာ’ ဆိုသည့် ခေါင်းစဉ်ဖြင့် အနောက်နိုင်ငံမှ အတွေ့အကြုံတွေ ရေးထားသည့် သူ့ဆောင်းပါးများတွင် မှတ်သားစရာတွေလည်း ပါသည်။ တွေးတောဆင်ခြင်စရာတွေလည်း ပါသည်။ အောက်မေ့သတိရစရာတွေလည်း ပါသည်။ ထိုစာများသည် သူ၏ အိမ်လွမ်းဝေဒနာကို ဖော်ပြနေကြသည်။ နိုင်ငံခြားတွင် အနေကြာလာသည်နှင့်အမျှ သူသည် မြန်မာပြည်ကို ဝိတ်စမ်းတလွမ်းဆွတ် လာဟန်တူသည်။ သူ၏ စာတစ်စောင်ထဲတွင် . . .

“လန်ဒန်မှာ အဆောက်အဦ၊ အခေါ်အဝေါ်၊ အသုံးအဆောင် တွေကအစ မြန်မာပြည်မှာ သုံးနေကျ၊ ကြားနေကျ၊ တွေ့နေကျ ဝတ္ထုလေးတွေ မှီ မြန်မာပြည်ကို အောက်မေ့လိုက်တာ ဆရာရယ်၊ ပုဂံကို မမခင် သုံး

ခေါက်ရောက်ဖူးပါတယ်။ ပထမဆုံး ရောက်ဖူးတာ ယုဝတီအဖွဲ့နဲ့။ မမခင် (ဒဂုန်ခင်ခင်လေး) တို့အဖွဲ့နဲ့ သွားဖြစ်ခဲ့တာပါ။ တစ်ခေါက်နဲ့တစ်ခေါက် မတူဘူး။ ပုဂံဟာ တစ်ခေါက်ထက်တစ်ခေါက် ပိုလှပနေတာ တွေ့ရပါတယ်။ ပုဂံရှုခင်းတွေကို မျက်စေ့ထဲမှာ ပြန်ပြန်ပြီး မြင်ယောင်နေပါတယ်။ ပုပွားက ထွက်တဲ့ သြဇာသီး အယ်အယ်ကြီးတွေကိုလည်း စားချင်လိုက်တာ။ ဒီမှာ သြဇာသီးရှိတဲ့ အခါရှိပါရဲ့။ ပိစိကွေးလေးတွေကို တစ်လုံး ၃ ဒေါ်လာ လောက် ပေးရတာမို့ မတတ်နိုင်လို့ များများစားစား ဝယ်မစားဖြစ်ပါဘူး။ ညောင်ဦးမှာ မီးလင်းဖိုထဲထည့်ပြီး ဖုတ်စားရတဲ့ ထန်းပင်မြစ်ဖုတ်ကိုလည်း လွမ်းတယ် ဆရာရယ်။ ထန်းတောထဲက ထန်းလျက်ပိုမှာ ပူပူနွေးနွေး ကော်စားရတဲ့ ထန်းလျက်ပူကို လည်း သတိရတယ်။

မမခင်က ဆရာရဲ့ ဇာတိဖြစ်တဲ့ ပခုက္ကူရဲ့ ဟိုဘက်က ကျည်းကန်ရှင်ကြီးရဲ့ ကျည်းကန်ရွာကိုလည်း ငယ်ငယ်တုန်းက ကျောင်းပိတ်ချိန်တိုင်း ရောက်တယ်။ မမခင်ရဲ့ ဘိုးလေးက ကျည်းကန်ရွာသား ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးလေ။ ငယ်ငယ်က ကျွမ်းဝင်ခဲ့ရတဲ့ တောစလေတွေကို မမေ့နိုင်သေးဘူး ဆရာရယ်။

ပတ္တမြားခင်သည် ကယ်လီဖိုးနီးယားက ပန်းသီးခြံတွေကြားက နေပြီး ပုပွားသြဇာသီးကို လွမ်းနေသည်။ ကုန်ပဒေသာတိုက်ကြီးတွေထဲ ကက်ဘာရီ ချောကလက်တွေကိုကျော်ပြီး အညာက ထန်းလျက်ပူကို လွမ်းနေသည်။ နောက်စာတစ်စောင်ထဲတွင် . . .

“ဘာလိုလို့နဲ့ သင်္ကြန်တောင် နီးလာပြီနော်။ ပိတောက်တွေ ပွင့်ကြတော့မယ်။ ဒီမှာ ငှက်တွေတော့ရှိတယ် ဆရာ။ ပိတောက်ကိုင်း ယူလာပြီး စိုက်တာ ရက်ကြာသွားလို့လားမသိဘူး။ မဖြစ်ဘူး။ ငှက်ရင် ပိတောက်လည်း ဖြစ်နိုင်မယ်လို့ ထင်တာပဲ။ သရက်တွေ ဖူးနေတာ ခဲနေတာပဲ။ သရက်လှိုင်လှိုင်ပွင့်တော့လည်း မြန်မာပြည်ကို သတိရပြန်တာပဲ” ဟု ဆိုကာ ပိတောက်နှင့် သရက်ကို သူ လွမ်းသည်။

နောက်စာတစ်စောင်တွင်မူ မြန်မာပြည်ကို ပြန်ချင်ကြောင်း ပါလာသည်။

“ဒီမှာနေတဲ့ ‘ဦး. . .’ ဆိုတာ မြန်မာပြည်ကို ပြန်သွားပြီ။ ဒီမှာ သား ၄ ယောက်နဲ့ လာနေတာ။ အသက်ရလာတော့ ကိုယ့်တိုင်းပြည်မှာပဲပြန်ပြီ”

အေးအေးဆေးဆေး နေတော့မယ်ဆိုပြီး အပြီးပြန်သွားပါတယ်။ ကလေးမှာပဲ အခြေချတော့မယ်တဲ့။ သူများတကာတွေက အမေရိကန်ကို လာရတာ အားကျနေကြပေမယ့် မမခင်ကတော့ အဲဒီလို ပြန်သွားတဲ့လူတွေကို အားကျ မိတာ အမှန်ပဲ ဆရာရယ်။ ကလေးလို နေရာမှာ ခြံသေးသေးကလေး၊ အိမ်ပုကလေးနဲ့ ဒေလီယာတွေ၊ နှင်းဆီတွေ ရောင်စုံစိုက်ပြီး နေချင်လိုက်တာ။ ခွေစက်တော်ကို မမခင် တစ်ခေါက်မှ မရောက်ဖူးသေးဘူး။ သိပ်လှပြီး သိပ်သာယာတာပဲလို့ သွားတဲ့လူတိုင်းက ပြောတယ်။ ဓာတ်ပုံတွေမှာပဲ မြင်ရကြည့်ရတော့တယ်။ မြန်မာအပြည်အနှံ့ ခရီးလျှောက်သွားနေရတဲ့ ဆရာတို့ကို အားကျလိုက်တာ။ ကိုယ့်ရပ်ကိုယ့်ရွာကို ပြန်လည်ရတာဟာလည်း အခွင့်အရေးတောင်းကြီးတစ်ခုပါပဲ။ ဆရာ ပခုက္ကူပြန်တဲ့အခါ ဘယ်လို ခံစားရသလဲသိဘူး။ မမခင်တော့ မန္တလေးကို တစ်ခေါက်ပြန်လာတိုင်း အသက်ပိုငယ်သွားသလို ခံစားရတယ်။ ငယ်ပေါင်းကြီးဖော်တွေနဲ့ နှင်တစ်လုံး ငါတစ်လုံးပြောတော့က်မဲခုံဖဲနပ် တဂေါက်ဂေါက်မြည်အောင်စီးပြီး ဘာမှ ဟန်လုပ် ဆက်ဆံတာမျိုး မရှိဘဲ နေရတာ သိပ်ပြီး အရသာတွေ့တာပဲ” ဟု ရေးသည်။

နောက်စာတစ်စောင်တွင်မူ . . .

“တစ်နေ့နေတော့ မြန်မာပြည်ကို ပြန်ရောက်ကောင်းပါရဲ့။ ဆရာနဲ့လည်း တစ်ဝကြီး စကားတွေ ပြောခွင့်ရချင်ပါရဲ့။ အဲဒီတစ်နေ့ဟာ တကယ်မှ ရောက်ပါမလားတော့ မပြောတတ်ပါဘူး ဆရာရယ်။ အသက်ရှင်နေသေးရင် ပေါ့လေ” ဟု စိုးရိမ်စိတ်ဖြင့် သူ တမ်းတသည်။

* * *

၁၉၉၁ ခုနှစ်လောက်မှစ၍ ပတ္တမြားခင်သည် ကျွန်တော့်ထံ တစ်သက်စောင် သို့မဟုတ် နှစ်လတစ်စောင် ရေးတတ်ပါသည်။ ပတ္တမြားခင်သည် ဝေဇင်းများတွင် ဆောင်းပါးတွေရေးရုံမျှမက မိတ်ဆွေများထံလည်း တာဝန်ကျေတာဖြင့် စာတွေ မှန်မှန်ရေးနိုင်သူ ဖြစ်သဖြင့် ချီးကျူးရသည်။ ကျွန်တော်တို့မှ စာမှန်မှန် မပြန်ဖြစ်ပါ။ တစ်ခါတလေ ကျွန်တော်ထံမှ စာအပြန်တဲ့သူလျှင် ပတ္တမြားခင်သည် ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ နေထိုင်မကောင်းလို့လား၊ ကျွန်ုပ်တို့အနေ

ဆောင်းလို့လား စသဖြင့် စာတွေ တစ်စောင်ပြီး တစ်စောင်ရေးပြီး မေးတတ်ပါသည်။ ကျွန်တော်မှာ စာရေးပျင်းသူ ဖြစ်သည်။ ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထု စသည်များကို ရေးသည်မှ လွဲလျှင် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ပေးစာကို ကျွန်တော် ရေးဖြစ်ခဲ့သည်။ ဇီဝဘဝများရှိစဉ်ကလည်း မိဘတွေကရေးသည့်တိုင် ကျွန်တော် မရေးဖြစ်ပါ။ သူတို့ ၄၊ ၅၊ ၁၀ စောင်ရေးမှ တစ်စောင်တလေသာ ပြန်ဖြစ်ပါသည်။ နောက် သားချင်းဆွေမျိုးများထံသို့လည်း ကျွန်တော် မရေးဖြစ်ပါ။ ပတ္တမြားခင် ထံသို့မူ မကြာခဏ ရေးဖြစ်နေပါသည်။ ကျွန်တော်က စာမပြန်လျှင် နေထိုင်မကောင်း ဟု အထင်ရှိကာ စာတွေ တစ်စောင်ပြီး တစ်စောင် လှမ်းရေးနေတတ်သဖြင့် သူ့ကို အားနာကာ စာတွေရေးဖြစ်အောင် ကြိုးစား၍ ရေးရပါသည်။

[တစ်လောက နယ်သို့ ရောက်သွားရာတွင် အသက် ၄၀ ကျော် ၅၀ အတွင်း မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က မှန်ပေါင်သွင်းထားသည့် စာတစ်စောင်ကို ပြပါသည်။ သူ့အသက် ၁၂ နှစ်သားတုန်းက သူ့ထံ ဆရာကြီး သခင် ကိုယ်တော်မှိုင်းက ရေးသောစာ ဖြစ်ပါသည်။ သူက မြန်မာစာတော်ရန် မည်သည့်စာမျိုးကို ဖတ်သင့်သနည်းဟု ဆရာကြီးထံ စာရေးမေးမြန်းရာတွင် ဆရာကြီးက ပြန်ကြားသောစာ ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာကြီးက မြန်မာစာ တော်ချင်လျှင် ရှင်မဟာသီလဝံသ၏ 'ရာဇဝင်ကျော်'၊ 'မှန်နန်းရာဇ ဝင်တော်ကြီး' နှင့် 'ဇိနတ္ထပကာသနီ' စသောကျမ်းများကို ဖတ်ရန် ရေးထားပါသည်။ ထို့ပြင် လူငယ်တွေ ကြိုးစားဖို့လိုကြောင်း စသည်တို့ကိုလည်း ရေးထားပါသည်။ ၁၂ နှစ် သားကလေးထံ လေးလေးစားစား စာပြန်သော ဆရာကြီး၏မေတ္တာ၊ ဆရာကြီး ၏ စေတနာ၊ ဆရာကြီး၏ အလေးဂရုပြပုံ မျိုးကို ကြည့်၍ အံ့ဩအားကျမိပါသည်]

ပတ္တမြားခင်က သူ့စာရေးဟန်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း သူ့ကိုယ် သူ ဝေဖန်ထားသည်။

“မမခင် ဒီက အတွေ့အကြုံတွေကို မျှဝေပေးချင်တယ်။ ဆောင်းပါး ပုံစံရေးရာမှာကလည်း ရေးစ မရှိတော့ မရေးတတ်ဘူး။ ဒါနဲ့ ပေးစာ ပုံသဏ္ဍာန် နဲ့ဆိုရင် စကားပြောသလို ရေးလို့ရတော့ ရေးရတာ လွယ်မှာပဲဆိုပြီး ရေးလိုက်တာ။ နောက်ပြီး 'ကိုဦး' (ဝင်းဦး) ဆီကလာတဲ့ စာတွေကလည်း ပေးစာပုံသဏ္ဍာန်နဲ့ဆိုတော့ ဒီလိုရေးရင် ကောင်းမှာပဲ ဆိုပြီး စန္ဒာထဲမှာ

'သန္တာစမ်းက အလွမ်းစာ' ဆိုပြီး ရေးလိုက်တာပါ။ ဒီလိုရေးမိရာကနေပြီး တံကောင်းတော့ ဟုတ်သလိုလို ဖြစ်သွားတာ။ အမျိုးသမီးဓာတ်ပုံဆရာမ ဖြစ်လာတာကလည်း ဒီအတိုင်းပါပဲ။ တော်လို့ တတ်လို့ ဆိုင်ဖွင့်ဖြစ်တာ ဟုတ်ပါဘူး။ ဓာတ်ပုံရိုက်တာ ပိုက်ဆံဖြုန်းတယ် ဆိုပြီး ယောက်ျား အဆဲခဲရလို့ တိုယ့်ဘာသာကိုယ် တစ်ဝရိုက်ရအောင် ဆိုပြီး ဆိုင်ဖွင့်ဖြစ်သွားတာ။ လူတွေက အားပေးလာတော့မှ ပြူးပြူး ပြုပြင်ဖြစ်ပြီး မနည်းလိုက်လေ့လာရတာနဲ့ 'ခန့်ခန့်ကြီးဓာတ်ပုံ' ဆိုပြီး ဖြစ်သွားရတာ ဆရာရေး။

မမခင်မှာ ရေးစရာ Life Story တွေ တစ်ပုံကြီးပဲ။ ဆရာပြော သလို အချိန်ကနည်းလာပြီမို့ ရေးခွင့်ရတုန်းမှာ ကြိုးစားပြီး ရေးထားရဦးမယ်။ မမခင် ခု ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိ ရေးနေတယ်။ အဲဒါ တစ်နှစ်နဲ့ ပြီးရင်တော့ တံကောင်းပေါ့ ဆရာရယ်။ အဲဒါ ဆရာကိုပဲ အားကိုးရမှာ။ ဆရာကပဲ ကြည့်ပြီး တည်းဖြတ်ပြင်ဆင်ပေးပါ။ အရိုကို အရိုအတိုင်း ရေးမှာဆိုတော့ တည်းဖြတ်တာတို့ ဘာတို့ လုပ်မှ ဖြစ်မှာ။ 'သန္တာစမ်းက အလွမ်းစာ' ကိုလည်း မမခင်ရဲ့ အနှစ် '၇၀' ပြည့်မှာ ရုပ်လုံးပေါ်ချင်ပါတယ်။ နောင် ၃ နှစ်နီးပါးဆိုရင် ၇၀ ပြည့်တော့မှာ မဟုတ်လား။ ဖိုးသားကိုတော့ မှာထားတယ်။ အကယ်၍ မမခင် မရှိတော့ဘူးဆိုရင်တောင် သူ တာဝန်ယူပြီး ထုတ်ပေးပါလို့။ အဲဒီအခါ ထုရင် ဆရာကို အကူအညီ တောင်းဖို့လည်း ပြောထားပါတယ်။ မမခင် ရှိနေ ခေရီရှိ မမခင်ရဲ့ စာအုပ်ကို ဆရာ အမှာစာ ရေးပေးရမယ်နော်”

သူ့စာမှာ ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလကတည်းက ရေးလိုက် သည်စာ ဖြစ်သည်။ ယခုလောက်ဆိုလျှင် ပတ္တမြားခင်သည် အသက် ၇၀ ပြည့်လောက်ပြီ။ သူ့အသက် ၇၀ ပြည့်တွင် ပတ္တမြားခင်သည် သူ ထုတ်ချင် သည့်စာအုပ်ကို မထုတ်ဖြစ်သေးသော်လည်း သူ့အတ္ထုပ္ပတ္တိကိုမူ ရေးဖြစ်လေပြီ။

ပတ္တမြားခင်သည် မြန်မာပြည်နှင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ တွဲတွဲနေ ပြီးနောက် မနှစ်တုန်းကတော့ မြန်မာပြည်သို့ ရောက်လာသည်။ မိတ်ဆွေဆွေ ဆွေဟောင်း၊ မိတ်သစ် ဆွေသစ်တွေဆီ သွားရလာရနှင့် အချိန်တို လူနေသည့် သည်ကြားထဲ မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်း၊ ပုဂံတို့ကို ရောက်အောင် သွားသွားခဲ့ သည်။ သူ ပြန်သွားပြီး မကြာခင်မှာပင် စာရေးနိုင်သည်။ ပတ္တမြားခင်ထံမှ စာတွေ ရောက်လာသည်။ သူ့စာတစ်စောင်ထဲတွင် . . .

“အမေရိကန်မှာ အချိန်ကိုလုံခြုံ အလုပ်လုပ်ကြတယ်။ သူတို့ အဓိကတော့ Time is money ပဲ။ မမခင်တို့ မြန်မာတွေကတော့ နေရာ တိုင်းမှာ အေးဆေးလွန်းတာကိုကြည့်ပြီး စိတ်ထဲမှာ အားကိုမရပဲ ဖြစ်ဖြစ်နေ တယ်။ ကိုယ်ကလည်း ဘာမှလုပ်နိုင်စွမ်းမရှိတော့ သည်းခံနိုင်အောင် တိုသိုကိုယ်ကိုယ် ပြန်ပြီးဆုံးမရတယ်။ စိတ်တိုင်းမကျတဲ့အဖြစ် ကလေးတွေ ကြုံရပေမယ့် Home Sweet Home ဆိုတာ အမှန်ပါပဲ။ သုံးပတ်ဆိုတဲ့ အချိန်လေးဟာ မမခင်ဘဝမှာ မေ့မရနိုင်တဲ့ တကယ့်ကို ပျော်ရွှင်ကြည့်နူးခဲ့ရတဲ့ အချိန်ပိုင်းကလေးအဖြစ် သေရာပါသွားမယ့် ခံစားချက်ကလေးပါပဲ ဆရာ။ အိပ်မက် မက်လိုက်ရသလိုပဲ။ အိပ်မက်က လန့်နိုးတော့ ဝိုးတဝါး ဖြစ်နေသလို ခုလည်း နိုးတစ်ဝက်နဲ့ စိတ်က မြန်မာပြည် ပြန်ရောက်လိုက်၊ လက်ရှိဘဝကို မေ့သွားတဲ့အခါတွေဟာလည်း အကြိမ် များစွာပဲ။ တကယ့် Reality ကို သတိရတဲ့အခါမှာ မျက်ရည်တောင် ဝိုင်းမိပါတယ် ဆရာ။

ဆရာအိမ်ကအပြန် ကားထွက်ခါနီးမှာ ဆရာက “မတူးရယ် ညည်း အမေကို ၂ နှစ် တစ်ခါလောက်တော့ ပြန်ပို့ပါ” လို့ တမ်းတမ်းတတ မှာတဲ့ အမှာစကားကိုလည်း နားထဲက မထွက်တော့ဘူး။ တကယ် အဲဒီလို ပြန်လာခွင့် ကြုံကြိုက်နိုင်ရင်တော့ ကောင်းမှာပဲ ဆရာရယ်။ မတူးလေးလည်း ခုထိ Home Sick ဖြစ်နေတုန်းပဲ။ စင်ဒရယ်လား ပုံပြင်ထဲကလို ၁၂ နာရီထိုးတာနဲ့ ကိုယ့် နေရာကို ပြေးပြန်လာခဲ့ရတာ အဆောင်အယောင်တွေ၊ မေတ္တာစေတနာတွေ လည်း တစ်ခါတည်း ကွယ်ပျောက်၊ ဖန်ဖိနပ်ကလေး တစ်ဖက် ပြန်ပါလာသလို လက်ဆောင်ပစ္စည်းကလေးတွေ မြင်ရမှ ငါ တကယ် မြန်မာပြည်ကို ရောက်ခဲ့ တာပါလားလို့ သိရသလို ခံစားရတယ် ဆရာရယ်”

ကျွန်တော်သည် အိမ်လွမ်းဝေဒနာသည် တစ်ဦး၏ စာများကို ဖတ်ရင်း သူ့အဖြစ်ကို စာနာနေမိသည်။

စင်ဒရယ်လားပုံပြင်တွင် စင်ဒရယ်လားသည် မင်းသားလေး၏ ကပွဲ ကို တက်ရောက်ခဲ့သူ ဖြစ်ကြောင်း အထောက်အထား မပြနိုင်အောင် ဆိုးယုတ် သည့် မိထွေးက ဖန်ဖိနပ်ကလေးတစ်ဖက်ကို ရိုက်ခွဲပစ်လိုက်သည်။ သို့ရာတွင် စင်ဒရယ်လားတွင် ဖိနပ်ကလေးတစ်ဘက် ကျန်နေသေးသဖြင့် မနေ့ညက ကပွဲသို့ ရောက်ခဲ့ကြောင်းကို သက်သေပြနိုင်ခဲ့သည်။

ပတ္တမြားခင်သည် အချိန်မီ အပြေးအလွှား ပြန်ခဲ့ရသဖြင့် ဖိနပ် တစ်ဖက် ပျောက်ခဲ့သည့် စင်ဒရယ်လားနှင့် တူသည်ဟု သူ့ကိုယ်သူ ပုံခိုင်း သွားသည်။ သို့ရာတွင် စင်ဒရယ်လားတွင် သက်သေပြစရာ ဖိနပ်ကလေး တစ်ဖက် ကျန်သလို ပတ္တမြားခင်တွင်လည်း ဖိနပ်တစ်ဖက် ကျန်ပါသေးသည်။ ထိုဖန်ဖိနပ်တစ်ဖက်မှာ မြန်မာဆိုသည့် ဇာတိစိတ် ဖြစ်သည်။ ဇာတိစိတ်ကို ဘယ်သူမှ ဖျောက်၍ မရပါ။ ဘယ်သူတွေ ဘာပဲ ပြောပြော စင်ဒရယ်လားသည် စင်ဒရယ်လားပင် ဖြစ်ပါသည်။

မတေသီမဂ္ဂဇင်း
၁၉၉၄၊ ၄၈

တောင်ငူပြောက်ကျားတစ်ဦး၏ ထမင်းဝိုင်း

မိုးဖွဲလိုက် စဲလိုက် ဖြစ်နေသော လွန်ခဲ့သည့် ဩဂုတ်လ ကုန်ခါနီး တစ်ရက်၌ ဖြူး ဦးမြင့်ဆွေသည် ကျွန်တော် အပါအဝင် မိတ်ဆွေတစ်သိုက်ကို ထမင်းဖိတ်ကျွေးခဲ့လေသည်။ ဦးမြင့်ဆွေနှင့် ကျွန်တော် မတွေ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၄၀ ရှိလေပြီ။ ထိုနှစ်ပေါင်း ၄၀ အတွင်းတွင် တစ်ခါမျှ မဆုံဖြစ်ကြတော့။ သူက ကုန်သည်၊ လုပ်ငန်းရှင်၊ ဆန်စက်ပိုင်ရှင်၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များ အသင်းဥက္ကဋ္ဌ၊ တော်လှန်ရေးအစိုးရ တက်လာသည့်အခါတွင် ကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့တွင် အကြံပေးအဖွဲ့ဝင် လူကြီး၊ ကျွန်တော်က စာရေးဆရာ။ တွေ့စရာ အကြောင်းရယ်လို့ သိပ်မရှိလှ။

ကျွန်တော်နှင့် သူ စတွေ့စက သူသည် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အလုပ်သမား သမဂ္ဂတွင် အမှုဆောင်လူကြီးတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ မော်တော်ယာဉ် သမဂ္ဂတွင် ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်နေသည်။ ကျွန်တော်က နယ်ကလာသည့် အလုပ်သမားသမဂ္ဂ ကိုယ်စားလှယ်ကလေးတစ်ယောက်။

စစ်ပြီးခါစ ၁၉၄၅ - ၄၆ ခုနှစ် တစ်ဝိုက်တွင် အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေး လှုပ်ရှားမှု ဒီရေကြီးသည် အရှိန်အဟုန် ကောင်းနေသည်။ စစ်နှင့် တော်လှန်ရေး မုန်တိုင်းတို့ကို ဖြတ်သန်းလာခဲ့သည့် မြန်မာလူထုသည် အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲအတွက် အသင့်ဖြစ်နေသည်။ လယ်သမားများ၏ မြေခွန်မပေးရေး တိုက်ပွဲများ၊ အလုပ်သမားများ၏ သပိတ်များ၊ အမှုထမ်း ပေါင်းစုံတို့၏ အထွေထွေ သပိတ်ကြီး။

အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ စစ်မျက်နှာများသည် ကျောင်းစာသင်ခန်းများထဲတွင်လည်း ရှိနေသည်။ ပျဉ်းမနား၊ လယ်ဝေးတစ်ဝိုက်မှ

ကြံခင်းများထဲတွင်လည်း ရှိနေသည်။

သာယာဝတီတစ်ဝိုက်မှ လယ်ကွင်းများထဲတွင်လည်း ရှိနေသည်။ ရန်ကုန် ဆင်ခြေဖုံးမှ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံများထဲတွင်လည်း ရှိနေသည်။ ရေနံချောင်း၊ ချောက်မှ ရေနံစင်များ၏ အရိပ်အောက်တွင်လည်း ရှိနေသည်။ မြင်းခြံ၊ ပခုက္ကူ၊ မုံရွာ၊ မိတ္ထီလာ တစ်ဝိုက်မှ ထန်းတောများ၊ ပြောင်းခင်းများ ထဲတွင်လည်း ရှိနေသည်။ လားရှိုး၊ သီပေါ တစ်ဝိုက်မှ လိမ္မော်ခြံများ၊ ကော်ဖီခြံများထဲတွင်လည်း ရှိနေသည်။ တောင်ကြီး၊ ပင်းတယ တစ်ဝိုက်မှ နေကြာခင်းများ၊ ထင်းရှူးတောများထဲတွင်လည်း ရှိသည်။ ရေး၊ မြိတ်၊ ထားဝယ်မှ ကတ္တောက်များ၏ လင်းယာဉ်ရိပ်တွင်လည်း ရှိသည်။ နမူတွ တစ်ဝိုက်က သတ္တတွင်းများ၏ ဥမင်အမှောင်ထုထဲတွင်လည်း ရှိသည်။ ထိုစဉ်က တစ်နိုင်လုံးသည် အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေးအတွက် စစ်နယ်ဝန်းကြီး တစ်ခုဖြစ်သည်။

ထိုမုန်တိုင်း အကြိုကာလတွင် ဖြူး ဦးမြင့်ဆွေကို ကျွန်တော် တွေ့ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော်က အသက် ၂၀ ပင် မပြည့်တတ်သေး။ ဖြူး ဦးမြင့်ဆွေက အသက် ၃၀ ကျော်၊ အရပ်မြင့်မြင့်၊ အသားဖြူဖွေးလျက်၊ ဆံပင်ကို သေသပ်စွာ ဖြီးထားတတ်သည်။ နယ်မှ အလုပ်သမားသမဂ္ဂ အစည်းအဝေးတို့ ဘာတို့လာတက်လျှင် ကျွန်တော်တို့ သည် ဗိုလ်ချုပ်ရေး (ထိုစဉ်က စကော့ဇော့) နောက်ဘက်တန်း မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ မော်တော်ယာဉ် သမဂ္ဂမှ ရှိ ဦးမြင့်ဆွေ ထံသွားပြီး မော်တော်ယာဉ် လက်မှတ် အလကား တောင်းကြသည်။ နယ်ကိုယ်စားလှယ်များမှာ ပြန်စရာ စရိတ်မရှိကြ။ မီးရထားတွေကလည်း ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးကို နှစ်ည သုံးည ကြာချင်ကြာတတ်သည်။ တွဲကောင်းတောင်း မရှိ၊ ပက်လက်တွဲကြီး တွေပေါ်မှာ လိုက်သွားရခြင်း ဖြစ်သည်။ စစ်လက်တန်း မော်တော်ကားတွေ ပေါသဖြင့် အများအားဖြင့် ကုန်ကားကြီးများဖြင့် လိုက်ကြရသည်။ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမြင့်ဆွေသည် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ မော်တော်ယာဉ်အသင်းတို့ ချုပ်ကိုင်ထားသူ ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ မော်တော်ယာဉ် လက်မှတ် သွားတောင်းလျှင် “ခင်ဗျားတို့ နယ်ကိုယ်စားလှယ်တွေ သိပ်နှိပ်စက်တယ်ဗျာ။ ဒီတစ်ခါတော့ ပေးလိုက်မယ်။ နောက်တစ်ခါတော်ဆိုရင်ကော့ လာမတောင်းကြနဲ့တော့” ဟု ညည်းတတ်သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် သူတို့အားနာသောအားဖြင့် နောက်တစ်ခါတော် သွားတောင်းကြသည့် အခါတွင်လည်း

ဦးမြင့်ဆွေသည် ညည်းညည်းညူညူဖြင့် ထုတ်ပေးလိုက်သည်ချည်း ဖြစ်၏။

အနှစ် ၄၀ ကြာ၍ ပြန်တွေ့ကြသည့်အခါတွင် ဦးမြင့်ဆွေသည် အသက် ၇၀ ကျော်နေလေပြီ။ ၆ ပေခန့်ရှိသော သူ့အရပ်နှင့် လိုက်အောင် ကိုယ်ခန္ဓာကလည်း ဝါဖြိုးနေလေပြီ။ အရပ်အမောင်းရော၊ အလုံးအထည်ပါ ကြီးခိုင်သည့် ဧရာမလူကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်နေလေပြီ။ ယခင်က မည်းနက် တောက်ပြောင်နေသော သူ့ဆံပင်များသည် ဖြူဖွေးနေကြလေပြီ။

“ခင်ဗျားတို့ကို သတိရလို့ ထမင်းဖိတ်ကျွေးတာ” ဟု ဦးမြင့်ဆွေက ပြောသည်။ သူ့ကိုယ်တိုင် အရက်မသောက်တတ်သော ဦးမြင့်ဆွေသည် ကျွန်တော်တို့အတွက် ယမကာဝိုင်းကလေးတစ်ဝိုင်းကိုလည်း ဖန်တီးပေးသည်။ သူ့တွင် ဆီးချိုရောဂါ၊ နှလုံးရောဂါတို့ ရှိသဖြင့် ဘယ်ကိုမှလည်း သိပ်မထွက် ဖြစ်တော့။ အစားကောင်းကို ကြိုက်၍ သူ့ ကိုယ်တိုင်လည်း ချက်တတ်ပြုတ် တတ်သော ဦးမြင့်ဆွေသည် မိတ်ဆွေများကို ချက်ပြုတ်၍ ထမင်းဖိတ်ကျွေး တတ်သည်။ အားလျှင် စာဖတ်သည်။ ဦးမြင့်ဆွေသည် ဒေါက်တာ ဝွမ်လျှောင် ခေါ် မောင်ဖြိုးနှင့် ညီအစ်ကို တစ်ဝမ်းကွဲ တော်စပ်သူပီပီ စာပေကိုလည်း ဝါသနာထုံသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးခေတ်က တောင်ငူ ပြောက်ကျားတို့၏ ကိုယ်တွေ့ဆောင်းပါးများကို မိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတွင် ရေးနေသည် ကို ကျွန်တော် မကြာခဏ ဖတ်ရ၏။ သူသည် ဂျပန်တော်လှန်ရေးအတွင်း ‘တောင်ငူပြောက်ကျား’ ဟု နာမည်ကျော်ခဲ့သော တောင်ငူနယ်မှ ဖက်ဆစ် တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ယမကာဝိုင်းပေါ်တွင် စကားတွေ ပြောကြ သည်။ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ပြောစရာစကားတွေက မကုန်နိုင်။

“ကျွန်တော်တော့ အားရင် စာဖတ်၊ စာရေးနဲ့ အချိန်ကုန်တာပဲ။ အသက်လည်း ကြီးပြီလေ။ ဒီအထဲမှာ ကျန်းမာရေးကလည်း သိပ်မကောင်းချင် ဘူး။ ကျွန်တော့်သမီးနှစ်ယောက်က ဘီလပ်မှာ ဆရာဝန်လုပ်နေကြတယ်။ သူတို့ခေါ်တာနဲ့ ဘီလပ်ကို နှစ်ခေါက်သွား ဆေးကုပြီး ပြန်လာခဲ့တာ”

ကျွန်တော်တို့က စီးကရက်ဖြတ်ဖို့၊ ဝက်သားကို လျှော့စားဖို့ ပြောကြသည်။

“စီးကရက်က ငယ်ပေါင်းဆိုတော့ မဖြတ်နိုင်တော့ဘူးဗျ။ လွန်ခဲ့တဲ့

ခု နှစ်လောက်က အဘွားကြီးဆုံးသွားတော့ ယောင်တောင်တောင် ဖြစ်ကျန်ရစ်ခဲ့ တယ်။ ဒါနဲ့ ခုမှတော့ ဆေးလိပ်ဖြတ်မနေတော့ပါဘူးလေ ဆိုပြီး ဆက်သောက် နေတာပဲ။ ဝက်သား ရှောင်ဖို့ဆိုတာကလည်း တော်တော် ခက်တယ်။ တရုတ်ပဲဗျာ။ ဘယ်နှယ်လုပ် ဝက်သားမစားဘဲ နေနိုင်မှာလဲ”

ဦးမြင့်ဆွေသည် တဟားဟား ရယ်နေလေသည်။

“ကျွန်တော့်မှာ စာအုပ်တစ်အုပ် ပါလာတယ်။ ရှေးတုလူက လူဝီအယ်လင်း၊ လူဝီအယ်လင်ဆိုတာ ဗိုလ်ချုပ်ဆလင်းရဲ့ အမှတ် (၁၄) တပ်မတော်မှာ ထောက်လှမ်း ရေး အရာရှိ။ အရှေ့တောင်အာရှ စစ်မြေပြင်မှာလည်း ထောက်လှမ်းရေးအရာရှိ လုပ်ခဲ့ဖူးတယ်။ ဂျပန်လိုလည်း တတ်တယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ဆလင်းရဲ့ အမှတ် (၁၄) တပ်မတော်နဲ့ ပါလာတော့ တောင်ငူမှာ ကျွန်တော်တို့နဲ့ အတူတူ အလုပ် လုပ်ခဲ့ကြဖူးတယ်။ ကျွန်တော် ဘီလပ်ရောက်တော့ ကျွန်တော် ရောက်နေတယ် လို့ လှမ်းဖုန်းဆက်လိုက်တော့ သူ ရောက်လာပြီး သူနဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ ရှေးဟောင်း နှောင်းဖြစ်တွေ ပြောကြတယ်။ ဟိုတစ်လောတုန်းက ‘စစ်တောင်းတံတား တိုက်ပွဲ’ ဆိုတဲ့ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ရေးခဲ့တယ်။ ခု သူ နောက်ဆုံးရေးတဲ့ ‘အကြာဆုံးစစ်ပွဲ မြန်မာပြည်’ ဆိုတဲ့ စာအုပ်ကို လက်ဆောင်ပေးလိုက်တယ်။ ဒီစာအုပ်က ၁၉၈၅ က ထုတ်ဝေတာ”

ဦးမြင့်ဆွေသည် အဖုံးထူကြီးဖြင့် ချုပ်ထားသည့် စာအုပ်ကြီး တစ်အုပ်ကို ယူလာ၏။ လူဝီအယ်လင်ကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ထိုးပေးလိုက်သည့် စာအုပ်ဖြစ်ပြီး ခုံညားသည့် စာအုပ်ကြီးတစ်အုပ် ဖြစ်သည်။

“အဲဒါ ခင်ဗျား စိတ်ဝင်စားရင် ဘာသာပြန်စမ်းပါ”

ကျွန်တော်သည် စာအုပ်ကို လှန်ကြည့်နေမိသည်။

“ဖတ်ဖို့တော့ စိတ်ဝင်စားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မြန်မာပြန် လောဘ် အောင် စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းမကောင်းဆိုတာကိုတော့ ကြည့်ရဦးမှာပဲ”

ကျွန်တော်သည် စစ်မှတ်တမ်းများ၊ အထူးသဖြင့် မြန်မာပြည်နှင့် ပတ်သက်သည့် စစ်မှတ်တမ်းများကို စိတ်ဝင်စားပါသည်။ စိတ်ဝင်စားသည့် ရှိပါမည်လော၊ လွန်ခဲ့သည့် ၄၅ နှစ်က ထိုစစ်ကြီးသည် ကျွန်တော့် အိမ်ခြေပွဲ ဖြတ်သွားခဲ့သည် မဟုတ်လော။

စစ်ကြီးစတင် ဖြစ်ပွားစဉ်က ကျွန်တော်တို့မှာ ကျည်းသားခိုက်နက်

ဘောင်းတုန်း။ ခွေလှိုမ့်၍ ကောင်းတုန်း။ ဂေါ်လီကျင်းစိမ်၍ ကောင်းတုန်း။ တူတူပုန်းတမ်းကစား၍ ကောင်းတုန်း။

ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ စပါးကျီထဲတွင် တူတူပုန်းတမ်း ကစားနေစဉ် သေနတ်သံတွေ တဝေါဝေါ ပေါ်လာကာ စပါးကျီနံရံကို ကျည်ဆန်တွေ လာမှန်ကြသည်။ နံရံတွင် ကျည်ဆန်ပေါက်တွေ ဆန်ခါပေါက်ဖြစ်လျက်။ စပါးကျီနံရံ ကျည်ဆန်ပေါက်တွေကြားမှ ကြည့်လိုက်သည့်အခါ၌ အပြင်တွင် ကမ္ဘာစစ်ကြီး တစ်ခု ဖြတ်သန်းသွားသည်ကို ကျွန်တော်တို့ မြင်လိုက်ကြရသည်။ စစ်ကာလ ဥ နှစ်အတွင်းတွင် သေနတ်သံတွေကို နေ့တိုင်း ကြားနေရသည်။ ကိုယ့်အိမ် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဗုံးတွေ တပုန်းပုန်း ပေါက်ကွဲနေကြသည်။ ကျွန်တော် ပုန်းနေသည့် ဗုံးခိုကျင်းနှင့် ကပ်လျက် ဗုံးကျင်းပေါ်သို့ ဗုံးတည့်တည့်ကျသဖြင့် စောစောက ကျွန်တော်နှင့် ကစားနေသော သူငယ်ချင်းနှင့် သူ့မိသားစု တစ်ခုလုံး ငုံးထဲပါသွားကြသည်။ ငုံးကြဲပြီး၍ ကျွန်တော် သွားကြည့်သည့်အခါတွင် ခန်းဆီးကို အကျီချုပ်ထားသည့် ကျွန်တော်သူငယ်ချင်း၏ လက်မောင်း ကလေးတစ်ဖက်ကို အနားက မန်ကျည်းပင်ကြီးပေါ်တွင် တွေ့ရသည်။ အခြား အစအနများကိုမူ ရှာမရတော့။ သူတို့ မိသားစုတွင် စုစုပေါင်း ၁၂ ယောက်ရှိရာ တစ်ယောက်မျှ မကျန်တော့ပြီ။ သို့ဖြင့် သူတို့ အမျိုးသည် ကမ္ဘာ့မြေပြင်မှ အစတုံး ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ကြသည်။ အိပ်လျှင် ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ငုံးခိုကျင်းတွေထဲမှာ အိပ်ရသည်။ စာသင်တော့ ငုံးခိုကျင်းတွေ ဘေးက သစ်ပင် ရိပ်တွင် သင်ရသည်။ တစ်ကြိမ်တွင် ငုံးကြဲပြီး ငုံးကျင်းထဲက ထွက်လာ သည့် အခါတွင် အုတ်ခုံသာ ကျန်ရစ်ခဲ့သော ကျွန်တော်တို့အိမ်ကို တွေ့ရသည်။ တစ်ခါတွင် ဖျားနာ၍ ကျန်ရစ်ခဲ့သည် ဂေါ်ရခါး စစ်သားတစ်ယောက် ကျွန်တော်တို့အိမ်တွင် သောင်တင်ကျန်ခဲ့ပြီး ကျွန်တော်အိမ်မှာပင် ထမင်းချက် လုပ်နေသည်။ တစ်နေ့တွင် ဂျပန်စစ်တပ်က လာခေါ်သွားရာမှ အိမ်သို့ ပြန် ရောက်မလာတော့။ တစ်ကြိမ်တွင် အင်္ဂလိပ် စပစ်ဖိုင်းယား တိုက်လေယာဉ် တစ်စင်း ထန်းတောထဲ ထိုးကျသွားရာသို့ ကျွန်တော် သွားကြည့်ရာ မီးလောင် ကျွမ်း၍ မည်းနက်သော အလောင်းကိုသာ မြင်ရတော့သည်။ လေထု၌နှင့် ခပ်လှမ်းလှမ်း တစ်နေရာတွင် ဒိုင်ယာရီ စာအုပ်ကလေးတစ်အုပ်။ အထဲတွင် သူနှင့် ပိုးပဝါမြိတ်ကို တရွတ်ဆွဲ၍ လျှောက်လာသော မိန်းမပျိုတစ်ယောက်။

ပန်းစည်းများကို ကိုင်၍ ပြုံးနေကြသည်။ အင်္ဂလိပ်ခင်ခါနီး တစ်နေ့တွင် သူ့ လက်ထဲတွင် လက်ပစ်ငုံးကို ဆုပ်ကိုင်၍ ဖောက်ခွဲကာ ဟာရာကီရီ လုပ်သွား သော ဂျပန်စစ်ဗိုလ်တစ်ယောက်ကို ကျွန်တော် မြင်လိုက်ရသည်။

စစ်ကြီးသည် ကျွန်တော်တို့အား သင်ခန်းစာများစွာကို ပေးခဲ့လေ သည်။ လူလားမမြောက်တမြောက်တွင် စစ်ကို တွေ့လိုက်ရသည့် ကျွန်တော်သည် စစ်ကို တစ်ခါတည်း မုန်းသွားလေသည်။

စစ်၏ ထိုနိမိတ်ပုံများသည် ကြီးသည်အထိ ကျွန်တော်မျက်စိထဲမှ ထွက်တော့။ စစ်အနိဋ္ဌာရုံတို့သည် ယခုတိုင် တစ်ခါတစ်ရံ အိပ်မက်ထဲတွင် လာ၍ ခြောက်လှန့်နေကြသေးသည်။

ကြီးလာသည့်အခါတွင် ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော် လူမမည် ဘဝက မြင်လိုက်သော မြန်မာပြည်က စစ်ကြီးအကြောင်းကို ဖတ်မိသည်။ ဗိုလ်ချုပ်မောင့်ဘက်တန်၊ ဗိုလ်ချုပ်ဆလင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်စတီးဝဲလ်၊ ဖာဂတ်ဆန်၊ ဖားလ်ဇတ်၊ ဂျွန်မားစတားစ်၊ အနုသော်နီဗရက်ဂျိမ်း(စ်)၊ မိုင်းစမိတန်၊ အိတ်အီးဘိတ်စ်၊ ဝေါလ်တာဘက်စတား၊ ရစ်ချတ်မေဆန်၊ တိုနီမိန်းစ်၊ ကွန်ပတန် ခက္ကင်ဇီ စသူတို့၏ မြန်မာပြည်တိုက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်သော စစ်သမိုင်းများ နှုတ်တမ်းများ၊ ဝတ္ထုများ။

ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော် လူမမည်က ကိုယ်တွေ့ကြုံလိုက်သော စစ်ကြီးကို စာအုပ်ထဲတွင် ပြန်တွေ့ချင်နေသည်။ ထိုစစ်ပွဲကြီးတွင် သူတို့ ဘယ်လို ခံစားခဲ့ကြသနည်း။ သူတို့ သတ္တိ၊ သူတို့ အားမန်၊ သူတို့ သူရဲဘောကြောင်းမှ သူတို့ မိုက်မဲမှု၊ သူတို့ မျှော်မှန်းချက်၊ သူတို့ အားငယ်မှု၊ သူတို့ ပေ့ခွင်မှ သူတို့ ကြေကွဲမှုတို့ကို သိချင်နေသည်။ စစ်ပွဲကြီးတစ်ခုသည် ဇာတ်ဆောင်များ စွာတို့ ပါဝင်ကပြရာ ပြဇာတ်ကြီး ဖြစ်သည်။ ထိုပြဇာတ်ကြီးထဲမှ ဇာတ်ဆောင် များ၏ အလွမ်းနှင့် အသေ၊ အပြုံးနှင့် အငို၊ အရှက်နှင့် အကြောက် အခွန်နှင့် အမုန်း၊ အကြမ်းနှင့် အနု စသည် တို့ကို ကြည့်ချင်သည်။ ထိုလူငယ်များ နောက်ကွယ်ရှိ ညွှန်ကြားပြသ သူတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်တို့ သိချင်သည်။

ကျွန်တော် ဖတ်ဖူးသမျှသော မြန်မာပြည် စစ်ပွဲအကြောင်း နေ့စဉ် ထားသည့် စာအုပ်များအထဲတွင် ယခုအထိ လူဝီအယ်လင်၏ 'အကြားပိုင်းစစ်ပွဲ မြန်မာပြည်' သည် အပြည့်စုံဆုံး ဖြစ်လေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်စလင်း၏ နှုတ်တမ်း

သည် ဖတ်၍ ကောင်းသည် မှန်ပါ၏။ အချက်အလက် များလည်း စုံလင်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်စလင်းသည် စစ်တုရင်ကွက် ၆၄ ကွက်စလုံးပေါ်မှ စစ်တုရင်ရုပ်များကို ကိုင်ရွှေနေရသည့် စစ်တုရင် ကစားသမား ဖြစ်လေသည်။ စစ်တုရင် ကစားသမားသည် စစ်တုရင်ခုံပေါ်မှ အကွက်အားလုံးကို ခြုံကြည့်ရသည်။ ထိုအရုပ်များ၏ အရွေ့အပြောင်းကို ခြုံကြည့်ရသည်။ စစ်နယ်ဝန်းကြီး တစ်ခုလုံးကို ခြုံကြည့်ရပြီး စစ်တပ်များ၏ လှုပ်ရှားမှုများကိုလည်း ခြုံကြည့်ရသည်။ နယ်ရုပ်၊ ဆင်ရုပ်၊ မြင်းရုပ်၊ ရထား စသည်တို့၏ တစ်ရပ်ချင်းအကြောင်းကို အသေးစိတ် မပြောနိုင်၊ ပြောချိန်လည်း မရ။

ဖာဂတ်ဆန်၊ ကားလ်ဗတ်၊ စမီတန်၊ ရစ်ချတ်မေဆန်၊ ဂျွန်မာစတားစ် စသူတို့၏ မှတ်တမ်းများသည်လည်း ဖတ်၍ ကောင်းသည် မှန်ပါ၏။ အချက်အလက်လည်း ပါပါ၏။ သို့ရာတွင် သူတို့သည် နယ်ရုပ်များသာ ဖြစ်ကြရာ သူတို့ဆိုင်ရာ စစ်တုရင်ကွက်လောက် အကြောင်းကိုသာ အသေးစိတ် ပြောနိုင်သည်။ စစ်တုရင်ခုံကြီးအကြောင်းကို ခြုံငုံ၍ မပြောနိုင်။ ပြောဖို့လည်း အချိန်မရ။

လူဝီအယ်လင်၏ 'အကြာဆုံးစစ်ပွဲ မြန်မာပြည်' တွင်ကား စစ်တုရင်ခုံကြီး တစ်ခုလုံးအကြောင်းကိုလည်း တွေ့နိုင်သည်။ တစ်ကွက်စီ၊ တစ်ကွက်စီ တွင်ရှိနေသည့် နယ်ရုပ်များအကြောင်းလည်း တွေ့နိုင်သည်။ စစ်တုရင် ကစားသမား၏ စိတ်ကူးကိုလည်း တွေ့နိုင်သည်။ စစ်တုရင် ကစားသမားနှင့် နယ်ရုပ်တို့ကြား ဆက်ဆံရေးကိုလည်း တွေ့နိုင်သည်။

ပို၍ ထူးခြားသည်မှာ သူ့စာအုပ်ထဲတွင် မြန်မာပြည်စစ်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍ ဘက်ပေါင်းစုံမှ ထင်မြင်ချက်များ၊ ရှုထောင့်များ၊ လှုပ်ရှားမှုများကို တင်ပြထားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ယခင်စာအုပ်များထဲတွင်မူ အင်္ဂလိပ်တို့ဘက်မှ လှုပ်ရှားမှုကိုသာ တွေ့ရပြီး ယခုစာအုပ်တွင်မူ အင်္ဂလိပ်ဘက်နှင့် ဂျပန်စစ်တုရင်သမား နှစ်ယောက်စလုံး၏ လှုပ်ရှားမှုများကို တင်ပြထားလေသည်။ အချက်အလက်များကို ယူရာတွင်လည်း အင်္ဂလိပ် ရင်းမြစ်၊ ဂျပန်ရင်းမြစ်နှင့် မြန်မာရင်းမြစ်တို့မှ ယူထားသဖြင့် အချက်အလက် ပို၍ စုံသည်ဟုပင် ဆိုနိုင်သည်။

သူ့စာအုပ်ခေါင်းစဉ် အပြည့်အစုံမှာ 'အကြာဆုံးစစ်ပွဲ မြန်မာပြည်

၁၉၄၁-၄၅' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ၄ နှစ်မျှသာ တိုက်လိုက်ရသော စစ်ပွဲတစ်ပွဲကို အဘယ့်ကြောင့် အကြာဆုံးစစ်ပွဲဟု ဆိုရလေသနည်း။

ဤသည်ကို လူဝီအယ်လင်က သူ့နိဒါန်းတွင် အောက်ပါအတိုင်း အဖြေပေးခဲ့ပါသည်။

"(မြန်မာပြည်စစ်ပွဲသည်) ရည်မှန်းချက် အသွယ်သွယ်၊ လူမျိုးနွယ် အသီးသီးတို့ အကျိုးဝင်နေသော စစ်ပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစစ်ပွဲကြီးတွင် ဗြိတိသျှ၊ ဂျပန်၊ တရုတ်၊ အမေရိကန်၊ အိန္ဒိယ၊ ဂေါ်ရခါး၊ အရှေ့နှင့် အနောက် အာဖရိက လူမျိုးများ၊ မြန်မာ၊ ကရင်၊ ကချင် စသည်တို့ ပါဝင်ကြပါသည်။ ဂျပန်ဗိုလ်မှူးကြီး ဖူဝါ ပြောသကဲ့သို့ စစ်ဆင်ရေး အမျိုးမျိုး ပါဝင်နေသော စစ်ပွဲကြီးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာပြည်က စစ်ပွဲသည် တောတွင်း စစ်ဆင်ရေး၊ တောင်ပေါ် စစ်ဆင်ရေးနှင့် ရေကြောင်း စစ်ဆင်ရေးတို့ ပါဝင်သည့် စစ်ပွဲ ဖြစ်ပါသည်။ ကျောက်ခေတ်နှင့်သာ ထိုက်တန်သော လက်တစ်ကမ်းတိုက်ပွဲများ ပါဝင်သည့် စစ်ပွဲကြီး ဖြစ်ပါသည်။ အမြောက်ကြီးများ၊ မော်တော်ယာဉ်ကြီး များနှင့်တကွ တပ်မကြီးများကို လေကြောင်းမှ သယ်ဆောင်ခြင်းမျိုး ရှိသလို ၂၁ ရာစုနှစ်နှင့် လုံးဝ သင့်လျော်ခြင်း မရှိတော့သော စိတ်ပျက်ဖွယ်ကောင်း သည့် နှေးကွေးမှုတို့ကို ကြုံတွေ့ရသည့် စစ်ပွဲကြီးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဝေးလံသီခေါင်လှသော တောတွင်းကွက်လပ်များတွင် စက်မဲ့လေယာဉ်ဖြင့် ဆင်းသက်ရသည့်အခါလည်း ရှိ၍ မော်တော်ဘုတ်များဖြင့် ပင်လယ်တန်းခြေ ကနစိုတောကြီးများထဲသို့ ထိုးဝင်ဆိုက်ကပ်ရသည့်အခါများလည်း ရှိပါသည်။ နှင်းတွေ ပိန်းပိတ်အောင် ဖုံးလျက်ရှိသော တောင်တန်းကြီးများပေါ်သို့ တက်ရ သလို သည်းထန်စွာ ရွာနေသော မိုးရေထဲ၌ သားရေဖိနပ်တွေ ပယ်ပွတ်နေအောင် ခွံ့ဩကွေ့ထဲတွင် ချီရသည့်အခါလည်း ရှိပါသည်။ ရှေ့တွင် ကိုယ်ရင်ဆိုင် တွေ့ရမည့် လူတို့သို့ နေရာနှင့် ရာသီဥတုသည်လည်း ကိုယ်ရင်ဆိုင် ဖြစ်နေပါ သည်။ မြန်မာပြည်သည် ကမ္ဘာတွင် အလှဆုံးသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်ပါသည်။ ဤပြင်းခြောက်သွေ့သော အိန္ဒိယမှ ထွက်လာခဲ့သည့် နောက်တွင် မြန်မာပြည်မှ စိမ်းမြည့်မှောင်သော သစ်တောကြီးများကို လေယာဉ်ပေါ်မှ ထိုကြည့်ရသည့်အခါ တွေ့ပသောအတွက် ကောင်းချီး မင်္ဂလာတစ်ပါး ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဆိုတော့အုပ်များထဲတွင် တပ်မကြီးတစ်တပ်လုံးကို ပြုတ်ပြုတ်ပြုန်းပြုန်းခွင့်

သည် ရောဂါအန္တရာယ်များ ခိုအောင်းနေကြပါသည်။ တိုက်ပွဲစဉ်ကြီးတစ်ခုလုံး ဆို ဝန်ပရဲဖြစ်သွားစေနိုင်သည့် ရောဂါအန္တရာယ်များ ခိုအောင်းနေကြပါသည်။ ဝိုးဗွားတစ်ကောင်ကြောင့် သေလောက်သော တိုက်ဖတ်စံရောဂါတစ်မျိုး ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ခြင်္သေ့တစ်ကောင်ကြောင့် ပင်ပန်းလာသော ထောင်ပေါင်းများစွာ သော တပ်သားတို့ ၎င်းတို့ရောဂါ စွဲကပ်ကုန်ကြပါသည်။ မျှော့ကြီးများသည် အတင်းကျပ်ဆုံး စီးထားသည့် ဖိနပ်ရုံညှိကြီးထဲသို့ ဝင်လာကာ စီးကရက်မီးဖြင့် တို၍ ခွာချရသည်အထိ ကိုယ်မှသွေးများကို စုပ်ယူကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာပြည်စစ်ပွဲသည် လှံစွပ်စစ်ပွဲ၊ အမြောက်စစ်ပွဲ၊ လေယာဉ်စစ်ပွဲနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး စစ်ပွဲမျှသာမက ဆေးပညာစစ်ပွဲလည်း ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာပြည် စစ်ပွဲသည် အလွန်ကြမ်းကြုတ်ရက်စက်သော စစ်ပွဲ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစစ်ပွဲတွင် ဖမ်းမိ၍ သုံးပန်းဖြစ်ရသည်ထက် ချက် ချင်း ကျဆုံးသွားသည်ကမှ တော်ပါသေးသည်။ တပ်မှူးတွေ စိတ်မထိန်းနိုင်ဖြစ်ကာ တပ်သားများအား အသေခံတိုက်ပွဲများကို အတိုက်ခိုင်းတတ်ကြပါသည်။ စစ်စည်းကမ်းဖောက် သဖြင့် ၁၉ ရာစုနှစ်ကထက်ပင် ကြမ်းကြုတ်ရက်စက်သော ပြစ်ဒဏ်များကို ပေးတတ်ကြပါသည်။

ထိုစစ်ပွဲသည် ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်များအတွင်း ဂျပန်၏ အနောက်ဘက် အကျဆုံးသော ထိုးဖောက်မှုဖြစ်ပြီး ဂျပန်စစ်တပ်ကြီး၏ သမိုင်းတွင် ကုန်းပေါ်၌ အကြီးဆုံးသော ရှုံးနိမ့်မှုကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစစ်ပွဲသည် ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး အတွင်းက ဗြိတိသျှတိုက်ခိုက်ခဲ့ရသော အကြာဆုံးသော စစ်ပွဲကြီးလည်း ဖြစ်ပါ သည်။ စစ်ရေးအမြင်ဖြင့် ကြည့်လျှင် ထိုစစ်ပွဲသည် အကြောင်းနှစ်ခုကြောင့် တိုက်ခိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပထမအကြောင်းမှာ တရုတ်ပြည်သွား လမ်းမကြီးကို ဖွင့်ထားနိုင်ရန်၊ ထိုသို့ဖြင့် တရုတ်ပြည်က ဂျပန်ကို ဆက်လက် ခုခံတိုက်ခိုက်နိုင် ရန်၊ သို့တိုက်နေခြင်းအားဖြင့် အနောက်ဘက်သို့ ရွှေ့လာနိုင်ဖွယ်ရှိသော ဂျပန်တပ်မကြီးများကို တားထားရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဗြိတိသျှအင်ပါယာထဲမှ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးသွားခဲ့ရသော မြန်မာပြည်ကို ပြန်လည် သိမ်းပိုက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုလမ်းမကြီးကို ပြန်လည် ဖွင့်လှစ်လိုက် နိုင်သည့်အခါတွင် အချိန်နောက်ကျသွားပါပြီ။ စစ်ပွဲသည် ပြီးခါနီးနေပြီ။ ထိုလမ်းမကြီး မဖွင့်ဘဲနှင့်လည်း လက်နက်၊ ရိက္ခာတို့ကို လေယာဉ်ဖြင့် အလွယ်

တကူ ပို့နိုင်နေလေပြီ။ ဗြိတိသျှတို့ ကျားကုတ်ကျားခဲ တိုက်ခိုက်ယူခဲ့ရသော မြန်မာပြည်သည်လည်း လွတ်လပ်ရေး ရပြီးနောက်တွင် နေသဟာယအဖွဲ့တို့ အစောဆုံး စွန့်ခွာသွားခဲ့ပါသည်။ ထိုအဖြစ်သည် ဗြိတိသျှတို့အဖို့ ခဲလေသမျှ သဲရေကျဖြစ်ရသည့် ကြေကွဲဖွယ်အဖြစ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကိုဟီးမားတိုက်ပွဲတွင် ကျဆုံးခဲ့သူတို့အတွက် စိုက်ထားသည့် အထိမ်း အမှတ် ကျောက်တိုင်တွင် ထိမိသော ကဗျာလေးတစ်ပုဒ်ကို ရေးထိုးထားပါ သည်။

“သင်တို့တစ်တွေ အိမ်ပြန်ရောက်သောအခါ
ငါတို့အကြောင်းကို ပြောပြပါ
သင်တို့ရဲ့ မနက်ဖြန်အတွက်
ငါတို့ရဲ့ ယနေ့ကို ပေးဆက်ခဲ့တယ်”

သို့ဖြစ်လျှင် မည်သူတွေ မနက်ဖြန်အတွက် သူတို့ အသက်များကို ပေးဆက်ခဲ့ကြရလေသနည်း။

မိမိတို့အဖို့ အပျော်ဆုံး စစ်မြေပြင်သည် ဂျားဗားကျွန်း ဖြစ်ပြီး အဆိုးဆုံး စစ်မြေပြင်သည် မြန်မာပြည်ဖြစ်သည်ဟု ဂျပန်တို့က ပြောကြပါသည်။ မြန်မာပြည် စစ်မြေပြင်သည် သူတို့အတွက်သာမဟုတ် ဗြိတိသျှ တို့အတွက် လည်း အဆိုးဆုံး ဖြစ်ပါသည်။

စစ်ပွဲဆိုသည်မှာ မည်သို့ရှိသည်ကို ပြောချင်သဖြင့် ဤစာအုပ်ကို တွန့်တော် ရေးပါသည်။ ထိုမျှမက စစ်ပွဲနောက်တွင် ရှိသည့် နိုင်ငံရေး အဆောက်အအုံကို သိမြင်နိုင်ရန်၊ ထူးခြားဆန်းကြယ်သည့် စစ်မြေပြင်တွင် ပါဝင်တိုက်ခိုက်နေကြသော စစ်ဗိုလ်၊ စစ်သားတို့ ခံစားချက်ကို နားထောင် နိုင်ရန်ဆိုသည် ရည်ရွယ်ချက်လည်း ပါပါသည်။ ထိုသို့ရေးရာတွင် တွန့်သော တွင် (အင်္ဂလိပ်နှင့်ဂျပန်) နှစ်ဖက်စလုံးမှ အမြင်ကို တင်ပြရန် အားထုတ်ထား ပါသည်။

ဦးမြင့်ဆွေ အိမ်မှ ပြန်လာပြီးနောက် တွန့်တော်သည် လူစီအယ်လ်ဇ် ၏ စာအုပ်ကို နှစ်ရက်တည်းဖြင့် အပြီးဖတ်ပစ်လိုက်သည်။ လူစီအယ်လ်ဇ် သည် ထိုစစ်ပွဲတွင် ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့တုန်းက အသက် ၂၂ နှစ်သာ ခြီးပယ်။ သူကိုယ်တိုင် ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ရသော်လည်း ထိုစစ်ကြီးအကြောင်းကို မသားမမာ

နားလေသည်။ ယခု အသက် ၇၀ တွင်း ရောက်၍ ပြန်ကြည့်လိုက်သည့် အခါတွင် ဗုဒ္ဓတို့ပန်းချီကားကို အနီးအဝေး မှန်အောင် ကြည့်နိုင်ပုံရသည်။ လူဝီအယ်လင် သည် ဒါဟစ်တလ္လာသို့လ်တွင် ပြင်သစ်စာပေကို ပို့ချလျက်ရှိပြီး စာပေဝေဖန်ရေး တျမ်းများ၊ စစ်သမိုင်းကျမ်းများကို ရေးသားနေသည်။

ကျွန်တော်သည် ဘုမသိ ဘမသိဖြင့် ကမ္ဘာစစ်ကြီး ကိုယ်အိမ်ရှေ့မှ ဖြတ်သွားသည်ကို အသွားတစ်ကြိမ် အပြန်တစ်ကြိမ် ကြုံခဲ့ရသည်။ စစ်အနိဋ္ဌာရုံ တို့ကို မြင်ခဲ့ရသည်။ သို့ဖြင့် စစ်ကို မုန်းတတ်လာခဲ့ပါသည်။

ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်နောက်ပိုင်းတွင် မွေးဖွားလာသည့် မျိုးဆက်သစ် များသည် ကမ္ဘာစစ်ကြီးအကြောင်းကို ကိုယ်တွေ့ မကြုံခဲ့ကြရပါ။ ထို့ကြောင့် စစ်အနိဋ္ဌာရုံတို့ကိုလည်း မသိနိုင်ကြပါ။ လူဝီအယ်လင်၏ စာအုပ်သည် မြန်မာ ပြည် စစ်မြေပြင် စစ်တုရင်ခုံတွင် ကစားသွားခဲ့ကြသော စစ်တုရင် ကစားသမား နှစ်ဦးစလုံး၏ ရှုထောင့်မှရော၊ နှစ်ဖက်နယ်ရပ်များ၏ ရှုထောင့်မှပါ ရေးသား ထားသည့် စာအုပ်ဖြစ်ရာ မြန်မာပြည် စစ်မြေပြင်နှင့် ပတ်သက်၍ ယခုအထိ အစုံလင်ဆုံးသော စာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်တစ်ခေါက် ဦးမြင့်ဆွေနှင့် တွေ့သည့်အခါတွင် သူက စာအုပ် အကြောင်းကို မေးပါသည်။

ပေဖူးလွှာ

၁၉၈၈၊ ဇန်နဝါရီ

ဗိုလ်ကလေးတင့်အောင်ရဲ့ ပန်းဝက်ပါ

(၁)

ပေါ်တီကိုအောက်မှ ရေခဲရေသည်တို့၏ သံပုံးကို ခွက်နှင့်ခေါက် သံ၊ လက်မှတ်ရောင်းသံ၊ စတူဒီဘေကာ မော်တော်ကားဟွန်းသံ၊ ရုံထဲမှ ပကာမတီးလုံးတီးနေသံ၊ စီးကရက်ရောင်းသော သူငယ်ကလေးများ၏ အော်သံ၊ သီချင်းစာအုပ်ရောင်းသူများ၏ အော်သံ၊ အချင်းချင်း နှုတ်ဆက်ကြသံ၊ မီးရထားဘူတာကြီးဘက်ဆီမှ လွင့်ပျံလာသော ခေါင်းတွဲချိတ်သံနှင့် ဥဩသံ၊ ဘတ်စ်ကားကြီးများ တဝေါဝေါ ပြေးသွားနေကြသည့်အသံ၊ ဘတ်စ်ကား ပယ်ယာကလေးများ၏ အော်သံ၊ အနီးရှိ ပျော်ပွဲစားရုံဘက်ဆီမှ ပုလင်းသံ၊ ဝန်ခွက်သံ၊ ဇွန်းသံ၊ ပန်းကန်သံ၊ ရန်ဖြစ်သံ၊ ညှည်း၊ ခရာသံ၊ မြူဆွယ်သံ၊ ဟိန်းသံ၊ ဟောက်သံ၊ ဆဲသံ၊ ဆူပူသံ၊ မာန်မဲသံ၊ တောင်းပန်သံ၊ တိုးလှီးသံ၊ ဆတ်ထင် ရွှေသံ၊ ထရော်လီတွန်းသံ... .

ကြော်ငြာဆိုင်းဘုတ်များမှ မီးရောင်၊ ရုံရှေ့မှ လျှပ်စစ်ပိတ်ခွင့်ရောင်၊ ခော်တော်ကားမီးရောင်၊ ကတ္တီပါကားလိပ်မှ အရောင်၊ သတ္တုစတူဗုဒ္ဓများသံ၊ မှ အရောင်၊ ပိုးရောင်၊ ဖဲရောင်၊ စိန်နားကပ်ရောင်၊ နှုတ်ခမ်းမှ အနီရောင်၊ လျှော်ပွဲ စားရုံများမှ မီးရောင်၊ နက်မှောင်သော ဆံပင်များပေါ်မှ မဟူရာရောင်၊ အဝတ် အစားများ၏ ပန်းနုရောင်၊ ဖက်ဖူးရောင်၊ ရေနံချေးရောင်၊ ခဲရောင်၊ ဩည်ပြာရောင်၊ မရမ်းရောင်၊ ချောကလက်ရောင်၊ ဇာတ် ဝင်အောက်၏ မီးများမှ အရောင်၊ မိတ်ကပ်မှ အရောင်၊ တယောပြားမှ အရောင်၊ တယံဦး၏ လေမှုတ်တူရိယာပစ္စည်းမှ အရောင်၊ စန္ဒရားခလုတ်များမှ အညိုရောင်၊ ဘုတ်စံဘင်မှ အရောင်၊ လက်သည်းရှည်ရှည်များမှ အရောင်၊ ဆတ်ထင်ဝန်နီ

ကားများပေါ်မှ ဆင်းရဲနင်းရင် ခြုံငုံခွဲထား သော ဝိုစတာကြီးများပေါ်မှ သက်တံရောင်

အီးဗန်းအင်ပဲရစ် ရေမွှေးနံ့၊ ယာဒ်ဒလေပေါင်ဒါနံ့၊ ဘရိုင် ကရင်းမ် ခေါင်းလိမ်းဆီနံ့၊ ယမကာနံ့၊ လိမ္မော်နံ့၊ ဓာတ်ဆီနံ့၊ မြောင်းပုပ်နံ့၊ ပျော်ပွဲစားရုံများ မှ အညော်နံ့၊ ပရုပ်နံ့၊ ချွေးနံ့၊ သနပ်ခါးနံ့၊ သင်္ဘောဆေးနံ့၊ ဖိနိုင်းနံ့၊ ဆီးသီးနံ့၊ မူစကီးနံ့၊ ကရင်ဆော်ဒါနံ့၊ ဆာဆေးနံ့၊ မဆလာနံ့၊ ဆိုဘရာစီ စီးကရက်နံ့၊ ဆေးပြင်းလိပ်နံ့၊ ဗလရှင်ဆေးပြားနံ့၊ နှင်းဆီနံ့၊ စံပယ်နံ့၊ ပါလစ်ဆီနံ့၊ ဗစ်ပရုပ်ဆီနံ့၊ ကျင်ငယ်နံ့ . . .

ကျွန်တော်သည် ဗိုလ်ကလေးတင့်အောင်၏ 'ပန်းဝက်ပါ' ကို ဖတ်ရင်း ၁၉၅၀ ခုနှစ်တစ်ဝိုက်က ပန်းဆိုးတန်း ဝင်းဝင်းပြဇာတ်ခေတ်ကို မြင်ယောင် နေသည်။ သူ့ ပန်းဝက်ပါကို ဖတ်ရင်း ထိုအသံများကို ကြားယောင်နေသည်။ ထိုအသွေးအရောင်များကို မြင်ယောင်နေသည်။ ထိုအနံ့များကို ခံစားမိ သယောင် ထင်နေရသည်။

ဝင်းဝင်းရဲ့တွင် ပြဇာတ်တွေ ကပြခဲ့သည့်ကာလသည် စစ်ပြီးခေတ် မြန်မာ့ခေတ်ပေါ် ပြဇာတ်တွင် အထွန်းတောက်ဆုံးအချိန်ဖြစ်၍ ခေတ်ပေါ် ပြဇာတ်အကြောင်းကိုပြောလျှင် ထိုခေတ်ကို ဝင်းဝင်းရဲ့ခေတ် ဟုပင် တခမ်း တနား ပြောရလိမ့်မည်ထင်သည်။ ထိုမျှမက ပြဇာတ်ခေတ်၏ ပြည်ဖူးကားချ ချိန် ဟုခေါ်ရလိမ့်မည် ထင်သည်။ ဗိုလ်ကလေးတင့်အောင်သည် ခေတ်ပေါ် စင်တင်ပြဇာတ်ရေစီးကြောင်းတွင် တိဘက်ကုန်းမြေ မြစ်ဖျားအစမှ မုတ္တမ ပင်လယ်တွေ့အထိ ပါလာခဲ့သူဖြစ်ရာ ယခုအချိန်တွင် ပြဇာတ်ရေစီးကြောင်း၏ သမိုင်းကိုရေးလျှင် အပြည့်စုံဆုံး ရေးနိုင်သူမှာ သူ တစ်ယောက်သာလျှင် ကျန်တော့သည်။

(၂)

ရှေးတုန်းကတော့ နိပါတ်တော်ဇာတ်များကို မြေပိုင်းတွင် ကပြ ကြသည်။ (ဂရိတို့၏ ပြဇာတ်ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုတွေလည်း ထိုအတိုင်း သာဖြစ်သည်) နောက်တော့ စင်တင်ပြီး နိပါတ်တော်များကို ကပြကြသည်။ ယခုအချိန်အထိလည်း နောက်ပိုင်းဇာတ်များတွင် နိပါတ်တော်လာ ဇာတ်များ

အနုပညာစာပေများကို ရေးရင်း ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။

ဗိုလ်ကလေးတင့်အောင်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့သည် လူ့ရွှင်တော် သန်းနွဲ့နှင့်လည်း ရင်းနှီးသွားကြသည်။ အမှန်တော့ သန်းနွဲ့သည် ကျွန်တော်တို့ ထက် အသက်များစွာ ကြီးပါသည်။ သူသည် ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံတုန်း က မန္တလေးအမျိုးသားကျောင်းမှ သပိတ်မှောက် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် သန်းနွဲ့ ဖြစ်သည်။ နောင်တွင် ရုပ်ရှင်ပြဇာတ် နယ်တွင်းသို့ ရောက်လာကာ လူ့ရွှင်တော် သန်းနွဲ့ ဖြစ်လာသည်။ ကိုသန်းနွဲ့သည် ခေတ်ကို လှောင်ပြောင်ရာ တွင် ထိထိမိမိ လှောင်ပြောင်နိုင်သည်။ စာဖတ်အားကောင်းသူလည်း ဖြစ်၏။ ပီမိုးနင်း၊ ရွှေဥဒေါင်း၊ ဇေယျ၊ မဟာဆွေ၊ ဇေန၊ သိန်းဖေမြင့် စသူတို့၏ ဝတ္ထုများထဲမှ ကောက်ရွတ်နိုင်လောက်အောင် စာဖတ်နာသူ ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်ကလေးတင့်အောင်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့သည် ဇာတ်ခုံအောက် က မင်းသား၊ မင်းသမီးတွေ အဝတ်အစား လဲလှယ်ရာ အခန်းထိ ရောက်သည့် အခါ ရောက်ကြသည်။ ဖိုးပါကြီးက မိတ်ကပ်တွေ လိမ်းထားရာက တွေ့သမျှ လူကို လိုက်၍ နောက်ပြောင်နေသည်။ သူ့မျက်လုံးများသည် မျက်မှန် (ဝင်စစ်တော့ လုံးဝ မှန်မပါရှိပါ) နောက်တွင် ပြုံးပျော် နေကြပြီး ပါးစပ်တ ဘီယာနဲ့သင်နေသည်။ မေချစ်မှာ စီးကရက်ကို ပါးစပ်တွင်ခဲကာ ရင်မရွေးဘဲ ဝတ်ထားသည့် ဇာဘော်လီပေါ်တွင် အင်္ကျီထပ် ဝတ်နေသည်။ တက္ကသိုလ် မျိုးချစ်မှာ စတူဒီဘေကာ ကားကြီးပေါ်မှ ဆင်းလာပြီး ကားသော့လေးတို့ ချွေ ယမ်းကာ သီချင်းလေးတအေးအေးဖြင့် ဇာတ်ခုံနောက်ဘက်သို့ ဝင်လာသည်။ ဦးကြယ်နီကား သူ၏ အောင်မြင်ကြီးမားသော အသံဖြင့် ဘောလုံးပွဲ အကြောင်း ကို ပြောနေသည်။

ကျွန်တော်သည် ဇာတ်ခုံအောက် (ဝင်းဝင်းရဲ့ ဇာတ်ခုံ၏ အောက် ဘက်ခန်းမှာ သရုပ်ဆောင်သူတို့ နေထိုင်ပြီးလိမ်းပြင်ဆင်ရန် နေရာဖြစ်ပါသည်) ကိုသာမက ထိုင်ခုံမရတော့လျှင် ဂီတလုလင်မောင်ကိုကို၏ ဂီတပိုင်းထဲမှ ဝဲ အုန်းမောင် (ကြာခံအုန်းမောင်) ဘေးတွင် ထိုင်ပြီး ပြဇာတ် ကြည့်ရသည့် အခါမျိုးတွေလည်း ရှိသည်။ ဂီတလုလင်မောင်ကိုကိုနှင့် ဘာကြီး မြန်မာညွန့် ဦးချစ်မောင်၊ ဒေါ်အောင်ကြည်တို့အိမ်တွင် မကြာခဏ ဆုံသဖြင့် ချင်းနှီး သွားကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်ကတည်းက မောင်ကိုကိုသည် ဆန်းသစ်သော

သံစဉ်တေးသွားများကို ဖွဲ့နိုင်သူ ဖြစ်သည်။ သူ၏ ပန်းမြိုင်လယ်အဖွဲ့မှာကား အထွတ်အထိပ် ဆန်းသစ်မှု ဖြစ်သည်။

ယင်းတို့မှာ ဗိုလ်ကလေးတင့်အောင်၏ 'ပန်းဝက်ပါ' ကို ဖတ်ရာမှ ကျွန်တော့်မှတ်ဉာဏ်ထဲတွင် ပြန်ပေါ်လာသော ဝိုးတဝါး ရုပ်ပုံကားချပ်များ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် 'ပန်းဝက်ပါ' ၌ ပြဇာတ်လောကပြင်ပ ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေ မသိလိုက်ရသော အကြောင်းတွေလည်း အများကြီးပါသည်။ ဝင်းဝင်းရဲ့ နှင့် ကာဠေးရုံတို့ အားဖြင့်မူနောက်မှ ဇာတ်လမ်း၊ ဒဂုန်ဆရာတင်၏ ရုပ်ပုံလွှာ၊ ပြဇာတ်မင်းသား ကျော်အေး၏ ရုပ်ပုံလွှာ၊ ရုပ်ရှင်၊ ပြဇာတ်နှင့် ဓာတ်ပြားတို့၏ လွန်ပွဲ၊ ထို့နောက် ဝင်းဝင်းပြဇာတ် ခေတ်၏ ကားလိပ်ချခန်း။

ဗိုလ်ကလေးတင့်အောင်၏ 'ပန်းဝက်ပါ' ကို ဖတ်ရင်း တိဘက် ကုန်း မြေမြင့်မှ မုတ္တမပင်လယ်ကွေ့အထိ စီးဆင်းသွားသော စစ်ပြီးခေတ်သစ် ပြဇာတ် ၏ ရေစီးကြောင်းကြီး၏ ရုပ်ပုံလွှာကို မြင်နေရသည်။

ပန်းဝေသီ
၁၉၉၆၊ နိုဝင်ဘာ

မုန်တိုင်းထဲက သခင်မြသန်း

(၁)

ကံ့ကော်တွေ ပွင့်စပြုပြီ။

ကျွန်တော်သည် သထုံကျောင်းဆောင် ဝဲဘက်တောင်ပံ အလယ်ထပ် အခန်းနံပါတ် (၄၆) ရှေ့တွင် ရပ်၍ အရှေ့ဘက်သို့ မျှော်ကြည့်မိသည်။ စစ် အတွင်းက ဗုံးဒဏ်ကြောင့် ပုဂံဆောင် အုတ်ခုံကို မြင်ရသည်။ တချို့နေရာတွင် အုတ်ခုံကိုပင် မမြင်ရတော့ပေ။ ပေါင်းမြက်တွေ၊ ခြံနွယ်တွေ ဖုံးနေပြီ။ ပုဂံလမ်း တောရိပ်ညိုညိုဘက်မှ ဥဩသံကို ကြားရသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်...။

ကျောင်းပိတ်ထားသဖြင့် ကျောင်းသားတွေ မရှိတော့။ ကျောင်း ဆောင်တစ်ခုလုံးတွင် သထုံကျောင်းဆောင် ညာဘက်တောင်ပံ အပေါ်ဆုံး ထပ်တွင်နေသည့် အဆောင်မှူးမိသားစုနှင့် ဝဲဘက်တောင်ပံ အလယ်ထပ် တွင်နေသည့် ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်သာ ရှိတော့သည်။ ဦးဖေအောင် (ယခု ဒဿနိကဗေဒ ပါမောက္ခဟောင်း)၊ မြင်းခြံကိုမောင်မောင် (ယခု နယ်တွင် အထက်တန်းကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး)နှင့် ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက် ဖြစ်သည်။

ပြည်တွင်းစစ်မီးရှိန် ပြင်းထန်ဆဲဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့အားလုံး အိမ်သို့ မပြန်နိုင်။ လမ်းပန်းအဆက်အသွယ်တွေ ပြတ်နေသည်။ နေရာရပ် တွင်လည်း အလုပ်ရှာမရ။ မြို့ထဲက ကြည့်မြင်တိုင်၊ စမ်းဆောင်း စတန်း စသော နေရာများက ဆွေမျိုးသားချင်းများ၊ မိတ်ဆွေများအိမ်တွင် တလှည့်စီ ထားမြဲ ဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ထမင်းစားသွားဖို့ စရိတ်မရှိ။ လှည်းတန်း ဖြတ်၍ ဖြတ်၍ ခြေလျင်လျှောက်ပြီး သွားစားရသည်။ နေ့လယ်နေ့ခင်း သွားရောက်

စားဖို့ကိုမူ ဦးဖေအောင်က တာဝန်ယူသည်။ ဦးဖေအောင်က ဒဿနိကဗေဒ မဟာဝိဇ္ဇာတန်းတက်ရင်း ဒဿနိကဗေဒဌာနတွင် နည်းပြဆရာလုပ်ရင်း သထုံကျောင်းဆောင်တွင် ကျောင်းဆောင် ကျူတာလုပ်နေသည်။ နည်းပြဆရာ လခကလေးထဲမှဖွဲ့၍ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်အတွက် နံနက် လက်ဖက်ရည်၊ နေ့လယ် လက်ဖက်ရည်၊ ည လက်ဖက်ရည်ကို တာဝန်ယူသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ကြည့်မြင်တိုင်၊ စမ်းချောင်းသို့ ထမင်းသွားစားဖို့ လမ်းစရိတ်မရှိလျှင် လမ်းစရိတ် ထုတ်ပေးသည်။ လခထုတ်သည့်ရက်များတွင် ကျွန်တော်တို့ကို သမဂ္ဂစားပွဲရုံသို့ ခေါ်၍ ထမင်းကျွေးတတ်သေးသည်။ ဦးဖေအောင် ရှိသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက် အဆင်ပြေသင့်သလောက် ပြေသည်။ သို့ရာတွင် ဦးဖေအောင် ကချည်း ကျွန်တော်တို့ကို ကျွေးမွေးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ အားနာလှပြီ။ ထို့ကြောင့် . . . တစ်ခါတစ်ရံ ထမင်းကျွေးသည့်တိုင် စားပြီးပြီဟု ညာပြောကြ သည်။ စင်စစ် . . . ထိုရက်များသည် ကျွန်တော့်ဘဝတွင် 'ဆာလောင်မွတ်သိပ်ရ သော နေ့များ' သာ ဖြစ်ပါသည်။

'ဆာလောင်မွတ်သိပ်ရသော' နေ့ဦးတစ်မနက်၊ သထုံကျောင်းဆောင် အခန်းနံပါတ် (၄၆) ရှေ့တွင် ကျွန်တော် ရပ်နေဆဲ။ ကျောင်းဆောင်အလယ် ထပ်သို့ လူတစ်ယောက် တက်လာသည်။ အသားညိုညို၊ ရွှေကိုင်မျက်မှန် မထူမပါးကို တပ်လျက်၊ အရပ်ခပ်ပြတ်ပြတ်၊ သူ့သဏ္ဍာန်သည် နွမ်းနေသည်။ ပင်နီဖျင်ကြမ်းအင်္ကျီကလည်း ခပ်နွမ်းနွမ်း။ လှည့်ကလည်း ခပ်နွမ်းနွမ်း။ ပိတ် အင်္ကျီအဖြူ စတစ်ကော်လာ အနားတွင် ချည်မျှင်စကလေးတွေ ဖွာထွက်နေပြီ။ အခြားသူမဟုတ်။ သခင်မြသန်း . . .

ကျွန်တော် ကြောင်ကြည့်နေသည်။ သည်လူထောင်ထဲတွင်နေ သည်ဟု ကျွန်တော် ကြားနေရာ၊ ရုတ်တရက် တွေ့လိုက်ရသဖြင့် အံ့အားသင့် နေခြင်း ဖြစ်သည်။

"လာ . . . ခင်ဗျား ဘယ်တုန်းက လွတ်လာသလဲ၊ ဘယ်က လွတ်လာ တာလဲ"

ကျွန်တော်က ဆက်တိုက် မေးခွန်းတွေ ထုတ်သည်။

"တစ်ပတ်လောက်ရှိပြီ။ အစက မန္တလေးထောင်မှာ၊ နောက် ရန်ကုန် ထောင်ကို ပြောင်းလိုက်တယ်။ ထောင်ထဲမှာ ကျွန်တော် ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ရေးလာ

အပြာရောင် ညနေဆည်းဆာများ တယ်။ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ် ဆန့်ကျင်ရေးဝတ္ထု ဆိုပါတော့"

သူက လွယ်အိတ်ခပ်နွမ်းနွမ်းထဲမှ ဗလာစာအုပ်ဖြင့် ရေးထားသည့်လက် ရေး ကော်ပီများကို ထုတ်ပြသည်။ ဗလာစာအုပ် ၁၀ အုပ် လောက်ရှိမည် ထင်သည်။

ကျွန်တော်က သူ့စာအုပ်များကို လှန်ကြည့်နေသည်။ ဝတ္ထု အမည်က 'မမိုးစွေ'။

ထိုစဉ်က ကျွန်တော်က တာရာ၊ သွေးသောက်၊ ရှုမဝ၊ ပဒေသာ စသည်တို့တွင် ဝတ္ထုတိုလေးတွေ၊ ကဗျာလေးတွေ ရေးစပြုနေပြီ။

"အဲဒါ ကျွန်တော့်ဝတ္ထုကို စာအုပ်ဖြစ်ချင်တယ်။ ထုတ်ဝေသူ ရှာပေး စမ်းပါ။ စာမူခတွေ ဘာတွေက သိပ်အရေးမကြီးပါဘူး။ ရရင်လည်း ကောင်းတာ ပေါ့။ မရရင်လည်း ကိစ္စမရှိပါဘူး။ စာအုပ်ဖြစ်ရင် ပြီးတာပဲ"

သူက စိတ်အားထက်သန်စွာ ပြောနေသည်။ စာရေးဆရာဘဝကို ခုံခုံမင်မင် ခံယူလိုသည့် သူ့သဘောထားကို ကျွန်တော် ကိုယ်ချင်းစာသည်။ သို့ရာတွင် ထိုစဉ်က ကျွန်တော်ကလည်း စာရေးဆရာ ပေါက်စ။ သူများစာအုပ် ကို ထုတ်ပေးရန် ထုတ်ဝေသူကို ပြောနိုင်သည့် အရှိန်အဝါ မရှိ။ ကိုယ့်စာအုပ် ကလေးထုတ်ဖြစ်အောင်ပင် ထုတ်ဝေသူတွေထံ ရေထွက်မတတ် သွား၍ မေးနေရသူ။

"ပြီးတော့ ကိုသိန်းဖေဆီကလည်း စာတစ်စောင်ပါလာတယ်"

သူက စာရွက်ပြတ်ကလေးတစ်ခုကို ထုတ်ပြသည်။ 'အပြင်ဘက်မှ တိုးတက်သော စာရေးဆရာများသို့' ဟု ခေါင်းစဉ် တပ်ထားသည်။ "စာရေး ကောင်းတဲ့ သခင်မြသန်းဆိုတဲ့ ရဲဘော်တစ်ယောက် တွေ့တယ်။ သူ့ရေးထားတဲ့ 'မမိုးစွေ' ဝတ္ထုဟာ ဝတ္ထုကောင်းတစ်ပုဒ်ပဲ။ စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေခွင့်ရအောင် ရဲဘော်တို့ ဝိုင်းဝန်းကူညီပေးကြပါ" ဟု ပါသည်။ စကားလုံး အတိအကျတော့ မဟုတ်။ ကျွန်တော် မှတ်မိသမျှကို ချုပ်၍ ပြန်ရေးသားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က (ဦး) သိန်းဖေမြင့်သည် မ (မြင့်) သေး။

"ကျွန်တော် ကြိုးစားကြည့်မယ်လေ။ ခင်ဗျား လတ်စက်ရွတ် သောက်ပြီပလား"

"ဟင့်အင်း ဘာမှ မစားခဲ့ရသေးဘူး။ ကျွန်တော် ကဝေလီလွတ်သစ်

(နောင်တွင် ဦးဝိစာရကွက်သစ်ဟု ခေါ်၍ ယခု တော်လှန်ရေးပန်းခြံ လုပ်ထား သည့်နေရာ) တနေ ကျောင်းကို ခြေလျင်လျှောက်လာရတာ”

သူ့တွင် ပိုက်ဆံမရှိဟု သွယ်ဝိုက်၍ ပြောသည်။

“လာပါ... ကျွန်တော် တိုက်ပါမယ်”

ကျွန်တော်က ဗဟိုထမင်းစားရုံ နောက်ဖက်ရှိ စတပ်ရွှေ့သို့ ခေါ်သွားပြီး လက်ဖက်ရည်မှာသည်။ သူက လက်ကာပြကာ... .

“ကျွန်တော် လက်ဖက်ရည် မသောက်ဘူး။ ကြံရည်ရရင် ကြံ ရည် သောက်မယ်။ ကျွန်တော့်နည်းရောဂါ ပြန်ထနေလို့။ ဆရာဝန်များ ပြတာ ဆရာဝန်က ဂလူးကိုကို သောက်ပါလို့ ပြောတယ်။ ဂလူးကိုဘိုး မရှိတာနဲ့ ကြံရည်ဘဲ အမြဲသောက်တယ်”

ကျွန်တော် သူ့အတွက် စိတ်မကောင်း ဖြစ်သွားသည်။ လူချင်းခွဲ ကာနီးတွင် သူက . . .

“ပိုက်ဆံလေး ဘာလေးရရင်လည်း ဂလူးကိုဘိုးလေး ဘာလေး ရတာပေါ့ဗျာ။ မရရင်လည်း ကိစ္စမရှိပါဘူး။ စာအုပ်ဖြစ်ရင် တော်ပါပြီ” ဟု တဖွဖွ မှာသွားသည်။

(၂)

ကျွန်တော် သူ့စာမူတွေကိုကိုင်ကာ ထုတ်ဝေသူတွေထံ သွားသည်။ သို့ရာတွင် ထုတ်ဝေသူတွေက ခေါင်းခါလွတ်လိုက်ကြသည်။

“လာပြန်ပဟား။ ခင်ဗျားတို့လို လက်ဝဲဆရာတွေ။ တစ်ခါလာ မြေရှင် တစ်ခါလာ အရင်းရှင်၊ တစ်ခါလာ နယ်ချဲ့၊ တစ်ခါလာ လယ်သမားလူတန်းစား စာပေက တပေပဲဗျ။ ဒါတွေနဲ့ ဘာဆိုင်လို့တုန်း။ ဇာတ်လိုက်မင်းသမီးကလည်း လယ်ကူလီမ၊ ကောလိပ်ကျောင်းသူဆိုရင်လည်း ဟန်ကျသေးရဲ့။ နာမည်ကလည်း ‘မမိုးစွေ’ တဲ့။ ‘ချစ်မိုးစွေ’ ဆိုရင် တော်သေးတယ်။ စာအုပ်ရေးကွက်မှာ ‘ချစ်’ ပါမှ စွန်တာဗျ။ ‘ချစ်သိမ့်သိမ့်တုန်း’၊ ‘ချစ်လျက်နဲ့ဝေး’၊ ‘ချစ်ဟိမဝန္တာ’၊ ‘ချစ်ဝေရက်’၊ ‘ချစ်... ချစ်... ချစ်လိုက်တာ တုန်လို့”

ရင်းနှီးသည့် ထုတ်ဝေသူများက နောက်သလို၊ ပြောင်သလိုဖြင့် ငြင်းလွတ်လိုက်ကြသည်။ သူ့လက်ရေးကော်ပီကို သူ့ပြန်အပ်လိုက်ရသည်။

သူ့အတွက် စိတ်မကောင်း။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော် ဘာမျှ မတတ်နိုင်။

နောက်တော့ ‘မမိုးစွေ’ ဝတ္ထု ထွက်လာသည်။ စာအုပ်အရွယ်လည်း ၈ ချိုး။ အခြားဝတ္ထုစာအုပ်အရွယ်များနှင့် မတူ။ အဆင်အပြင်ကလည်း လုံးဝ ခြားနားနေသည်။ အထဲတွင် ပန်းချီ ဦးဘရင်လေး၏ ပန်းချီပုံတွေလည်း ပါသေးသည်။ ဦးဘရင်လေးက ဖတ်ကြည့်ပြီး စိတ်ပါ သွားကာ သူ့ဘာသာသူ ပန်းချီရေးပြီး၊ သူ့အရင်းအနှီးဖြင့် သူ့စိတ်ကြိုက် ထုတ်ဝေသည်ဟု သိရသည်။

ထို့နောက်တွင် သခင်မြသန်းတစ်ယောက် ဝတ္ထုတွေ တစ်အုပ်ပြီး တစ်အုပ် ထွက်လာသည်။ ကျွန်တော် စာအရေးကြသလောက် သူက အရေးစိပ် သည်။ ဝတ္ထုတွေကို မကြာခဏ ရုပ်ရှင်ရိုက်ရသည်။ ကျွန်တော်တို့ထဲတွင် ခုပ်ရှင်အရိုက်ရဆုံး ဝတ္ထုများသည် သခင်မြသန်း၏ ဝတ္ထုများ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။ သူရေးသွားခဲ့သည့် စာအုပ်များမှာ (၇၀) ခန့် ရှိလိမ့် မည်။

သူနှင့် ကျွန်တော်တို့ကို စာဖတ်ပရိသတ်က မကြာခဏ မှား တတ်ကြ သည်။ မမှားဘဲ ရှိပါမည်လော။ သူနှင့်ကျွန်တော်သည် မြင်းခြံခရိုင်တွင် အတူတူ နိုင်ငံရေးလုပ်ခဲ့ကြဖူးသည်။ မြင်းခြံခရိုင် ဖဆပလကို ထူထောင်ကြသူ များထဲတွင် ကျွန်တော်တို့လည်း အုတ်တစ်ချပ်စီ သယ်ခဲ့ကြဖူးသည်။ စာရေး တော့လည်း တူညီသည့်ရပ်တည်ချက်ဖြင့် ရေးခဲ့ကြသည်။ ဖဆပလ အငိုရ ခေတ်က နိုင်ငံရေးလုပ်ကြသည့်အခါတွင်လည်း တစ်ဖွဲ့တည်းတွင် လုပ်ခဲ့ကြဖူး သည်။ ‘ဘဝတက္ကသိုလ်’ သို့ တက်ကြသည့် အခါတွင်လည်း အတူတူ တတ်ခဲ့ကြ ဖူးသည်။

သို့ရာတွင် သူက သခင် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ စစ်မဖြစ်မီ လူငယ်ဘဝ စာ အချို့က ဒို့ဗမာအစည်းအရုံးသို့ဝင်ကာ သခင်အမည်ကို လူခဲ့ကြသည်။ စစ်မဖြစ်မီက သခင်များထဲတွင်၊ အသက်အငယ်ဆုံး သခင် ဝေါက်ဇရာထဲတွင် အစ်ဦးအပါအဝင်ဟု သိရသည်။ ကျွန်တော်က သခင် မဟုတ်။

ကျွန်တော်က သူ့ထက် အသက် ၉ နှစ်ခန့် ငယ်သည်။ သူ သခင် ဆိုက်စ ဖြစ်နေချိန်တွင် ကျွန်တော်က အလယ်တန်းကျောင်းသားတလေး။

“ခင်ဗျားနဲ့ ကျွန်တော့်ကို ပရိသတ်က မကြာခဏ မှားတတ်လေ။ တစ်ခါတလေ ခင်ဗျားရေးတဲ့ဝတ္ထုကို ကျွန်တော်ရေးတာထင်ပြီး ရူးထတ်ကြ

တယ်”

တစ်ခါတွင် သူက ကျွန်တော့်ကို ပြောသည်။

“ဟုတ်တယ်... ကျွန်တော်လည်း ကြံဖူးတယ်။ ခင်ဗျားရေးတဲ့ ဝတ္ထုကို ကျွန်တော် ရေးတာလို့ ထင်တဲ့လူက ထင်။ ခင်ဗျားနဲ့ ကျွန်တော် တစ်ယောက်ထဲ ထင်တဲ့လူက ထင်”

“ဒီလိုလုပ်မယ်ဗျာ။ နာမည် ပြောင်းမယ်။ သခင်မြသန်းဆိုတဲ့ လူအမည်ကို မသုံးတော့ဘဲ ကလောင်နာမည်သစ်တစ်ခု ယူမယ်”

“မလုပ်ပါနဲ့... ကလောင်နာမည်ကလေးတစ်ခုကို မွေးရတာဟာ သားသမီးတစ်ယောက် ကြီးပြင်း လူလားမြောက်အောင် မွေးရသလို ခက်တယ်။ တာဝန်လည်း ကြီးတယ်။ ပြီးတော့ သခင်ဆိုတာကိုလည်း မဖြုတ်စေချင်ဘူး။ ပြောင်းချင်းပြောင်းရင် ကျွန်တော် ပြောင်းဖို့ စဉ်းစားမယ်”

၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် ကျွန်တော်သည် ‘တင့်’ ဟူသော အမည် တစ်လုံးကို တိုးလိုက်သည်။ သူလည်း အမည်မပြောင်းရ၊ ကျွန်တော်လည်း မပြောင်းရ အောင် ကျွန်တော့်အဖေအမည်၏ အဖျားစာလုံးကို ထည့်ခဲ့သည်။

စာရေးဆရာဘဝသို့အရောက် သူလျှောက်လှမ်းခဲ့ရသည့် ခရီးသည် အလွန်ပင်ပန်းပါသည်။ ဤသည်ကို ကျွန်တော် သိပါသည်။

သူမကွယ်လွန်မီ ၅ လလောက်က သူနှင့် ကျွန်တော် နယ်စာဆို တော် ဟောပြောပွဲတစ်ခုသို့ သွားကြသည်။ ဤအကြိမ်သည် သူနှင့် ကျွန်တော် ပထမဆုံးနှင့် နောက်ဆုံးအကြိမ် စာဆိုတော်ခရီး ထွက်ဖူးခြင်း ဖြစ်သည်။

နယ်ခံလူများက ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်အား ရှုခင်းသာ နေရာများ သို့ လိုက်ပြကြသည်။ တန်ခိုးကြီးဘုရားများသို့ လိုက်ပို့ကြသည်။ သူသည် ဘုရားကုန်းတော်ပေါ်အရောက် မလိုက်နိုင်။ တောင်ပေါ်သို့ တက် ကြသည့် အခါတွင်လည်း သူ မလိုက်နိုင်။ အောက်တွင် နေရစ်ခဲ့သည်။

“မတက်နိုင်ဘူးဗျ... မောတယ်။ နှလုံးက ခွဲထားတာ။ ပြီးတော့ ဘရင်ဂျီနာလည်း ရှိတယ်”

ကျွန်တော် သူ့ကို ကြည့်၍ အားမရ။ ကျွန်တော်နှင့် စာဆိုတော် ခရီး ထွက်စဉ်တွင် ရောက်ရာအရပ်၌ ဆရာဝန်ရှာ၍ ဆေးထိုးရသည်။

“ခင်ဗျား ဘာလို့ လိုက်လာတာလဲ။ ကောင်းကောင်း မကျန်းမာရင်

နေရစ်ခဲ့ရောပေါ့”

“သူတို့က ခေါ်တော့ အားနာလို့ဗျ... သူက... ယုံယုံပျံ့ပျံ့ ပြောသည်။

ကျွန်တော်နှင့်သူ စာဆိုတော်ခရီးမှ ပြန်လာပြီး မကြာခင် ဆေးရုံ တက်ရသည်ဟု ကြားရသည်။ ကျွန်တော် ရုတ်တရက်မသွားဖြစ်။ အာဂန္တ ရောဂါမျှသာဟု သဘောထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အခြေအနေ ဆိုး နေပြီဆိုတော့မှ ကျွန်တော် ရောက်သွားသည်။ ရုပ်က ပျက်နေပြီ။ သို့ရာတွင် စိတ်ဓာတ်က ပြင်းထန်ဆဲ။ အသံမာဆဲ။

“ကျွန်တော့်စာမူခ ကလေးတွေ ရစရာရှိတယ်။ အဲဒါ ခင်ဗျား တာဝန် ယူပြီး တောင်းပေးစမ်းပါ။ ကျွန်တော့်သား သွား သွားပြီး တောင်းတာ ရက်ချိန်း ချိန်းလွှတ်နေလို့။ ဆေးဘိုးဝါးခအတွက်လည်း လိုတယ်။ အိမ်ကလည်း စားနေ၊ သောက်နေ အခက်အခဲရှိတယ်”

ကျွန်တော် စိတ်မကောင်း ဖြစ်ရပြန်သည်။ သခင်မြသန်း သည်လို ပြောသည်ကို တစ်ခါမျှ မကြားစဖူး။ မည်မျှ ငတ်ငတ်၊ မည်မျှ ဆင်းရဲဆင်းရဲ ညည်းညူသည်ဟူ၍ တစ်ခါမျှမရှိ။ ဖြစ်သမျှကို ခါးစည်း၍ ခံသူ ပါးစပ်မှ ဤစကားမျိုးထွက်လာတော့ ကျွန်တော် စိတ်ထိခိုက်သည်။

“ခင်ဗျား... ကျန်းမာရေးကိုသာ ဂရုစိုက်စိုက်ပါ။ ကျန်တာတွေ မစဉ်းစားပါနဲ့”

သူ့ကို အားပေး၍ ပြန်ခဲ့ရသော်လည်း မျှော်လင့်ချက်မရှိ။ သူ ရောဂါက ကျွမ်းနေပြီ။

ကျွန်တော် နောက်တစ်ခေါက် သွားမကြည့်ရမီ သခင်မြသန်း ဆုံးခဲ့သည်။

တကယ့်လူတစ်ယောက်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ
၁၉၇၇ ဇူလိုင်

ဇာတ်လိုက် ဖြစ်ချင်သူ

(၁)

တစ်ခါတလေတော့လည်း အောင်ရွှေကို အမှတ်ရမိပေသည်။ အောင်ရွှေနှင့် ကျွန်တော် ကွဲသွားသည်မှာ နှစ်တွေ လတွေ ကြာလေပြီ။ အင်္ဂလိပ် တက်လာပြီး တစ်နှစ်လောက်အကြာတွင် အောင်ရွှေသည် ရန်ကုန်သို့ ဆင်းသွား၏။ အောင်ရွှေ ရန်ကုန်ဆင်းမည် တကဲကဲ လုပ်တုန်းက . . .

“အောင်ရွှေ တို့ဆီမှာ မပျော်လို့လား” ဟု ဖေဖေရော၊ မေမေ ကပါမေးကြသည်။

“မဟုတ်ပါဘူး”

ဟူသော အဖြေကိုသာလျှင် အောင်ရွှေထံမှ ရ၏။ ထိုထက် ဘာမျှ ပို၍ မဖြေချေ။ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့ကမူ အောင်ရွှေ ရန်ကုန်သွားမည်ဆိုသဖြင့် သိပ်စိတ်မကောင်းကြချေ။ သူတို့သာမက ကျွန်တော်လည်း အောင်ရွှေနှင့် ခွဲရမည်ကို လွမ်းသလိုလို ဝမ်းနည်းသလိုလို ရှိပေသည်။

အောင်ရွှေသည် အမှန်အားဖြင့် ကျွန်တော်တို့နှင့် ဆွေလည်း မတော်မျိုးလည်း မစပ်ချေ။ ကျွန်တော်တို့အိမ်တွင် ထမင်းချက်မျှသာတည်း။ တစ်ခါက ဖေဖေတော့သို့ အမှုလိုက်သွားစဉ် ချောင်းဆုံးနယ် တစ်ဝိုက်မှ ခေါ်လာခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က အောင်ရွှေသည် အသက် ၁၃ နှစ်သာသာမျှသာ ရှိသေး၏။ သူ၏ အသားမှာ ဖြူစပ်စပ်ခေါ်ရမည်လား မပြောတတ်။ အိမ်သို့ ရောက်သည့် အခါတွင် ဖေဖေက သူ့ဆံရစ်ဝိုင်းကို ခေါင်းတုံးတုံးပစ်လိုက်ရန် ပြောသည်။ ထိုစဉ်က အောင်ရွှေသည် သူ့ဆံပင်ကို နှမြောသဖြင့် ခေါင်းတုံးတုံးရလျှင် တောသို့ပင် ပြန်ပါတော့မည်ဟု ငိုကြွေးချက်မနှင့်ပြောသဖြင့် ဖေဖေ လက်လျှော့

ခဲ့ရလေသည်။ အောင်ရွှေမှာ ဖေဖေတည်းသည် သူ့ကြီးအိမ်တွင် ဆွမ်းဟင်းလျာ ခွက် လာယူစဉ် တွေ့သဖြင့် ရွာလူကြီးများထံ ခွင့်ပန်ကာ ခေါ်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ အောင်ရွှေတွင် မိဘမရှိ။ ဆွေမျိုးဟူ၍လည်း မားမားမတ်မတ် မရှိချေ။ ဦးလေး နှစ်ဝမ်းကွဲလောက် တော်သူရှိသော်လည်း သူ့ဦးလေးမှာ အောင်ရွှေကို ထိန်းကျောင်းဖို့ မဆိုထားနှင့် သူ့ကိုယ်သူပင် မထိန်းနိုင်သော အရက်သမားမျှသာ ဖြစ်လေသည်။

ဖေဖေသည် အောင်ရွှေအား ခေါ်လာပြီးနောက် ဒုတိယမိ ခေါင်းတုံးရိတ်ရန် ကြိုးစားပြန်သည်။ သို့သော် အချည်းအနီးသာတည်း။ ချော့၍လည်း မရ။ ချောက်၍လည်း မရ။ ဇွတ်အတင်းသာ ငြင်း၍ နေလေသည်။ ကွပ်ပျစ်ပေါ်တွင် ဆေးလိပ်လိပ်နေသော မေမေက ပါဝင်၍ . . .

“တို့ဆီမှာ မင်းတို့အရွယ်ကို ဆံရစ်မထားကြတော့ဘူးဟဲ့။ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားကလေးတွေပဲ ထားကြတော့တယ်။ မင်းကို ခု ဦးချစ်စရာကျောင်းမှာ ထားမလို့ . . . သိလား။ မင်း ကျောင်းမနေချင်ဘူးလား”

“နေချင်တယ် ခင်ဗျ”

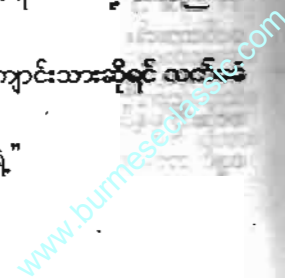
“အေး . . . ဒါဖြင့်ရင် မင်းဆံရစ်ကြီးကို ခေါင်းတုံးရိတ်ပစ်လိုက်ပြီး ဘိုကေထား” ဟု ဖေဖေက ဝင်ပြောသည်။ ထိုအခါ အောင်ရွှေသည် မျက်နှာတွင် ဝဲကျလာလေသည်။

“ဒီကျောင်းမှာ ဆံရစ်မထားရဘူးလို့တော့ မရှိဘူးပေါ့။ ဒါကလေးဒါက ဘုန်းကြီးကျောင်းမှ မဟုတ်ဘဲကွာ။ လူကျောင်းဆိုတော့ ဆံရစ်ဝိုင်းကြီးနဲ့ ဘယ်ကြည့်လို့ ကောင်းမလဲ။ ပြီးတော့ မင်းဆံရစ်ဝိုင်းက သန်းတော့တာပေါ့။ ဘိနဲ့”

အောင်ရွှေသည် ဘာမျှ ပြန်မပြော။ ခေါင်းငုံ့သာနေထေသည်။ တစ်ခါတစ်ခါတွင် လက်ဖဲဖိုးဖြင့် မျက်လုံးကို ပွတ်၏။ ရစ်ဝဲလာသော မျက်နှာတွင် သုတ်ပစ်ဟန်တူလေသည်။ ဆရာ ဦးချစ်စရာ အိမ်သို့ အလည်လာသည်နှင့် ကြုံပြန်သောအခါတွင်မူ အဖေက . . .

“ဆရာချစ်တို့ကျောင်းက ဆံရစ်ဝိုင်းနဲ့ ကျောင်းသားဆိုရင် ထက်မဘူးနော်” ဟု မေးလိုက်၏။

“ဟာ ဘယ်ဖြစ်မလဲ အမိန့်တော်ရမင်းရဲ့”

ဤတွင် အောင်ရွှေ၏ မျက်ရည်ဆည်ကြီး ကျိုးပေါက်၍ လာလေသည်။

“ဦးလေး ကျွန်တော် ရွာပြန်ပါရစေတော့ ခင်ဗျ။ ကျောင်းမနေချင်တော့ဘူး ခင်ဗျ” ဟု ကြူကြူပါအောင် ငိုလေသည်။

“ကဲ ကဲ မင်းမရိတ်ချင်ရင် မရိတ်ရပါဘူး။ ငိုမနေစမ်းနဲ့။ ငါလခွီးမှပဲ။ ဆရာချစ် သူ့ကိုတော့ လက်ခံပါဗျာ ဟုတ်လား။ ဟေ့ အောင်ရွှေ မင်းဆံပင်မှာ သန်းတွေမရှိအောင် ခေါင်းလျှော်ရမယ်နော်။ ပြီးတော့ အုန်းဆီမှန်မှန် လိမ်းသိလား။ နို့မို့ရင်တော့ ခေါင်းတုံးတုံးပြီးသားပဲ”

သည်တော့မှ အောင်ရွှေ အင်္ဂါရပ်သွားလေသည်။ ဦးချစ်စရာကား ကွမ်းတဖြူဖြူဝါး၍ ပြုံးနေ၏။ သို့နှင့် ဖေဖေသည် ဂုတိယအကြိမ် အောင်ရွှေကို ခေါင်းတုံးရိပ်ရန် နားချရာ၌ လက်လျှော့ရပြန်လေသည်။

အောင်ရွှေ ကျောင်းတက်သောနေ့မှာ မေမေက ကျွန်တော့် လွယ်အိတ် အဟောင်းကို အောင်ရွှေအား ပေးသည်။ သူ့အတွက် ကျောက်သင်ပုန်းတစ်ချပ်၊ ကေနာဂူရာမီရာအင်ဆန်းမှ ထုတ်ဝေသော မျှဉ်းတားထားသည့် ဝတ်စားအုပ်သုံးအုပ်၊ ဆရာဦးရွှေကြူ၏ ဝေါင်းဖတ်စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ဝယ်ပေး၏။ အောင်ရွှေသည် ပရိတ်ကြီး၊ နမ္မတ္တာရ၊ အပြင်အောင်ခြင်း၊ အတွင်းအောင်ခြင်းများကို ကြက်တူရွေး ရွတ်သကဲ့သို့ ရွတ်တတ်လေသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကိုကား စိုးစဉ်းမျှ မသိချေ။ ဆရာတော်၏ ကြိမ်ကိုကြောက်၍သာ ကုန်းကျက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ဆရာဦးချစ်စရာ၏ ကျောင်းတွင် အောင်ရွှေသည် သုံးတန်းရ၏။ ကျွန်တော်ကမူ လေးတန်း ရောက်နေပေပြီ။

(၂)

အောင်ရွှေသည် ကျောင်းမတက်မီ တစ်နေ့တတည်းက ဆံပင်ကို ကျတူနုနု လျှော်၍ အုန်းဆီသပ်ကာ သူ့ယောင်ကို ထုံးထားပြီး ဝတ်ကောင်းစားလှ ဝတ်ထား၏။

သူနှင့် ကျွန်တော် ကျောင်းသွားသည့်အခါတွင် မေမေက နှစ်ယောက်စလုံးကို မုန့်ဖိုး တစ်ပြားစီပေး၏။ သို့သော် အောင်ရွှေသည် ကျောင်းသို့ရောက်လျှင် ဘာမှ စားလေ့စားထ မရှိချေ။ သူ့အတွက်ရသော ဝေစုကို ခါးကြားတွင်

ကျစ်နေအောင် လိမ်ထားတတ်ပြီး ကျောက်ပန်းတောင်း၊ ပုပ္ပားမှ အထမ်းဖြင့် ဆင်းလာသည့် ရုပ်သေပြသေတ္တာနားတွင် ရစ်ဝဲရစ်ဝဲ လုပ်နေတတ်ပေသည်။ ရုပ်သေ သေတ္တာမှာ မှန်ဘီလူးပေါက် နှစ်ပေါက်ပါ၍ အထဲတွင် ရုပ်ရှင်ကားပြတ် အပိုင်းအစတွေကို စုဆောင်းကာ အထဲတွင်ထည့်၍ ပြသထား ခြင်းဖြစ်၏။ ပြာသို၊ တပို့တို့ဆုံလျှင် ရုပ်သေသေတ္တာအထမ်းသည်တို့သည် ကျောက်ပန်းတောင်း၊ ပုပ္ပား တစ်ဝိုက်မှ ကျွန်တော်တို့ဘက်သို့ ဆင်းလာတတ်လေသည်။ သူတို့တွင် ပစ္စည်းဟူ၍ ရုပ်သေပြသေတ္တာတစ်လုံးနှင့် တစ်ဘက်တွင် စောင်ကြမ်း၊ အဝတ်အစားထည့်သည့် သံသေတ္တာတစ်လုံးသာ ပါတတ်၏။ သေတ္တာတစ်လုံးကို တစ်ဖက်တစ်ချက်စီထမ်း၍ ပဂီ၊ ပခန်းတစ်ဝိုက်တွင် ပြုပြင်အောင် လှည့်ပြီး မိုးကျခါနီးမှ ကျောက်ပန်းတောင်း၊ ပုပ္ပားသို့ ပြန်မြဲ ဖြစ်လေသည်။

အထမ်းသည်တို့မှာ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းရှေ့သို့လာစမြဲ ဖြစ်၏။ ကျောင်းရှေ့ရောက်လျှင် အဝတ်အစား ဒစာင်စသည့် စုံစီနဖာ ထည့်သော သံသေတ္တာအဟောင်းကို အောက်သို့ချ၍ ထိုသံသေတ္တာအပေါ်မှ ရုပ်သေသေတ္တာကို ဆင့်၍ တင်ထားလိုက်သည်။ ရုပ်သေသေတ္တာသည် ဘေးမှ သစ်သားဖြင့် အလုံ ပိတ်ထားပြီး ရှေ့တွင် မှန်ဘီလူးပေါက် နှစ်ပေါက်ပါ၏။ ကျွန်တော်တို့မှာ ဒူးထောက်၍ချကာ ကိုယ်ကို မတ်မတ်ထား၍ ရုပ်သေကြည့်ရပေသည်။

“ကဲ... ကဲ လာကြ။ ဟောဒါက ရွှေတိဂုံဘုရား ကျားတတ်တာ ငါးရက်ကြာတဲ့အခါကျတော့ ဂေါ်ရာတွေဝိုင်းတဲ့ပုံကွဲ့။ ဟောဒါက တူနုနုကလေးတွေ ဘုတ်တလုပ်ကန်ထဲမှာ ရေခိုးနေကြတဲ့ပုံ”

အထမ်းသည်က အသံနေ အသံထားနှင့် အော်နေလေသည်။ သူ့သတ်သည် သေတ္တာဘေးကော်ကွင်းကလေးများဖြင့် ချိတ်ထားသော ခြိမ်းများကို တစ်စပြုတစ်စ ဆွဲနေ၏။ ကားတစ်ချပ်ပြီးလျှင် တစ်ချောင်း၊ နောက်ထပ်သို့ပြီးလျှင် နောက်တစ်ချောင်း ဆွဲရလေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် အထမ်းသည်သည် သီချင်းလည်း ဆိုပြတတ်ပေသေးသည်။ တစ်ခါ ‘ဒွေးညီနောင်’ ဇာတ်ထားဇာတ်ကား အပိုင်းအပြတ်ကလေးတစ်ခု ပြလေသည်။

ကျွန်တော့်ထက် အရင်သေတ္တာမှန်ပေါက်နားသို့ ဦးစွာရောက်သူက အောင်ရွှေတည်း။ အောင်ရွှေပြီးလျှင် ကျွန်တော်လည်း ဝင်ကြည့်သည်။ ဇာတ်လိုက် ကျော်အေးက စစ်ကိုင်းတံတားကြီးပေါ်က ဒိုင်ဗင်ထိုင်ပုံ ခြိမ်း

သော ဇာတ်ကားအပိုင်းအစကလေးမျှသာ ဖြစ်၏။ ပုပ္ပားသား အထမ်းသည် သည် ကလေးတွေ၏ စိတ်ဓာတ်ကို သိလေစွဟု နောက်မှ ကျွန်တော် သတိထား မိပေသည်။

“ကျော်အေး... မြမြက ပြတည်ထောင်၊ မြန်မာ အဆွေ... အေဝမ်း ဒွေးညီနောင်။ ဒါရိုက်တာ ဆရာရွှေ... သူ့ဉာဏ်စမ်းတွေ... သူ့ဉာဏ်စမ်း တွေ စိုင်တမော့က လူပြောင်”

ကျော်အေး စစ်ကိုင်းတံတားမှ ဒိုင်ဗင်ထိုးချသည့်အခန်းတွင် ပုပ္ပားသား က သူ့အသံဝါကြီးဖြင့် သီချင်းဆို၏။ မှန်သေတ္တာပေါက်တွင် ကြည့်ရသူ ပရိသတ်နှစ်ယောက်က “ကျော်အေးကွ... ကျော်အေးကွ” ဟု ကြည့်ရင်း အော်ကြသည်။ ဘေးက ရပ်နေသူများမှာ သူတို့အော်သံကိုသာ ကြားရသည်။ မြင်ကား မမြင်ရ။

နောက်တစ်ကား ပေါ်လာသောအခါတွင် “အပျိုတစ်သင်းတို့ ဗိုလ်ကင်း လာပြီ ရှောင်ကြ၊ ဖယ်ကြဟေ့” ဟူသော ထိုခေတ်က ခေတ်စားသော ဝမ်းပေါင်း ဆိုင်းကို တီး၏။ အောင်ရွှေသည် လက်သီးကျစ်ကျစ်ပါအောင် ဆုပ်ရင်း မျက်နှာ ကို မှန်ဘီလူးနှင့် ကပ်နေအောင် ကြည့်နေသည်။

ကျွန်တော်တို့တစ်သိုက်သည် တစ်ယောက်တစ်လှည့်စီ လက်ပြန်ကြိုး တုပ်၍ ဇာတ်လိုက်လုပ်တန်း ကစားကြ၏။ ကျွန်လူတွေက ပုလိပ်တွေ လုပ်ကြ သည်။ ဇာတ်လိုက်က လက်ပြန်ကြိုးတုပ်ထားရာမှ ရုန်းထွက်၍ ပုလိပ်လုပ်သူ တွေနှင့် ဓားချင်းခုတ်ကြရသည်။ ကျောင်းဝင်းထရပ် ဝါးခြမ်းပြားများကား ကျွန်တော်တို့ ဓားများပင်တည်း။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ဓားခုတ်တမ်းကစားလွန်း သဖြင့် ကြာသော် ကျောင်းဝင်းထရပ်ပင် ဟာလာဟင်းလင်း ဖြစ်ရလေသည်။

အောင်ရွှေကား အမြဲ ဇာတ်လိုက်လုပ်ချင်သူတည်း။ သူသာလျှင် မကြာခဏ လက်ပြန်ကြိုး အတုပ်ခံရလေသည်။ လက်ပြန်ကြိုးမတုပ်ခင် သူ့ကို ဖမ်းမိဖို့ဆိုသည်မှာလည်း သိပ်မလွယ်လှ။ သူ့ အပြေးသန်သဖြင့် တော်တော်နှင့် သူ့ကို ဖမ်းမမိနိုင်ချေ။ တစ်ခါတစ်ရံတွင်လည်း ကျွန်တော်တို့သည် ဇာတ်လိုက် ကျော်အေး စစ်ကိုင်းတံတားပေါ်မှ ဒိုင်ဗင်ထိုးသည်ကို အားကျကာ ဒိုင်ဗင်ထိုး တမ်း ကစားတတ်ကြပေသေး၏။

“ကိုလေး ထိန်ပင်ကန်သွားပြီး ရေချိုးရအောင်”

တစ်နေ့တွင် အောင်ရွှေသည် ကျွန်တော်ကို လာ၍ အဖော်ညှိလေ သည်။ ထိန်ပင်ကန်မှာ ကန်အလည်တွင် ထိန်ပင်ကြီးရှိသဖြင့် ထိန်ပင်ကန် ဟူ၍ပင် ခေါ်ကြ၏။

“ဟာ ဖေဖေ ရိုက်လိမ့်မယ်” ဟု ကျွန်တော်က ကန့်ကွက်သည်။

“မရိုက်ပါဘူး ကိုလေးရ၊ မသိပါဘူး။ ကိုလေးရယ်၊ ကျွန်တော်ရယ်၊ တင်ခွေးရယ်၊ ဘညိုန်းရယ်၊ စံဌေးရယ်”

အောင်ရွှေသည် ကျွန်တော်ကို မရအရ ခေါ်၏။ နောက်ဆုံးတော့ ကျွန်တော်တို့ လိုက်လာခဲ့ပေသည်။ ထိန်ပင်ကန်သို့ရောက်သော် ကျွန်တော်တို့ ရေကူးကြသည်။ ပေါက်ပေါက်ရှာရာ စိတ်ကူးရသူကား အောင်ရွှေပင်တည်း။

အောင်ရွှေသည် ကျွန်တော်တို့လူသိုက် ရေချိုးနေချိန်တွင် ဘယ် အချိန်က တက်သွားသည်မသိ။ ထိန်ပင်ထိပ်ဖျားတွင် ရောက်နေ၏။ သူ့ကိုယ်သူ ကျော်အေးမှတ်၍ ထိန်ပင်ကို အင်းဝတံတားအောက်မေ့နေဟန် တူပေသည်။ အောင်ရွှေ ထိန်ပင်ထိပ်ဖျားမှ ဒိုင်ဗင်ထိုးချမည်ပြုသောအခါတွင် ကျွန်တော်တို့ တစ်သိုက်လည်း “ကျော်အေးကွ” ဟု မြောက် ပေးကြသည်။

သို့သော် ကျွန်တော်တို့ဇာတ်လိုက် ကျော်အေးမှာ ထိုနေ့က ကံကောင်း၍ ကိစ္စမချောခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ထိန်ပင်ဖျားမှ ဒိုင်ဗင်ထိုးလိုက်ရာတွင် ရေအောက်ကျောက်ဆောင်နှင့် တိုက်မိပြီး တော်တော်နှင့် ပေါ်မလာသဖြင့် တင်ခွေး ရေငုတ်၍ ရှာမှ မြော့နေသော အောင်ရွှေကို တွေ့ရ၏။ အောင်ရွှေ၏ ဂျီစောင်းမှာ ဟက်တက်ကြီး ကွဲနေ၏။ ကမ်းစပ် ထိန်ပင်ရိပ်အောက်တွင် အတော်ကြာ သူ့ကို ဝိုင်းနှိပ်နယ်မှ သတိပြန်ရလေသည်။ သို့သော် ဂျီစောင်းတ ၁၀၀ ရာကို အိမ်အသိခံ၍ မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ဆေးရုံဆေးစပ်ဆရာ ကိုအုံးညွန့် ဆီသို့ သွား၍ ဆေးအထည် ခိုင်းရသည်။

“သိပ်ဆော့တဲ့ ကောင်လေးတွေ။ အိမ်သွားပြီး တိုင်လိုက်မယ်နော်” ဟု

ကြိမ်းကာ ကိုအုံးညွန့်က အောင်ရွှေ၏ ခေါင်းကို ဆေးထည့်ပေးလိုက်သည်။ အောင်ရွှေ၏ ဆံရစ်ဝိုင်းတစ်နေရာကို ဓားဖြင့်ကွက်၍ ရိုက်လိုက်ရသည်။ သူ ခေါင်းကို ပတ်တီးစီးမည်လုပ်သောအခါ အောင်ရွှေက ပတ်တီး မစီးရန်ပြော၏။ အိမ်က လူကြီးတွေ ရုတ်တရက် သိမည်စိုး၍ ဖြစ်လေသည်။

သို့သော် ညနေကျလျှင်ပင် ကျွန်တော်တို့ စွန်းစားခန်းမှာ ဘူးပေါ်

သလို ခေါ်လေပြီ။ မေမေက ကန်သွားရေချိုးရမလားဟု ကျွန်တော်တို့ကို ဆို၏။
မေမေတစ်ဦးက ကျွန်တော်တို့ကိုရော အောင်ရွှေကိုပါ ကြိမ်ဖြင့် သုံးချက်စီ
နို့တ်ပေးသေးသည်။

(၃)

နောက်နှစ်တွင် ကျွန်တော်တို့ ပခုက္ကူသို့ ပြောင်းလာကြ၏။ အောင်ရွှေ
လည်း ကျွန်တော်တို့နှင့်အတူပင်။ ကျွန်တော်ကား ဗုဒ္ဓဘာသာ အင်္ဂလိပ် မြန်မာ
တောင်တွင် လေးတန်းရ၏။ အောင်ရွှေကမူ ကျောင်းဆက်မနေတော့ပေ။

အောင်ရွှေ အလုပ်ကား နေ့လယ် ဖေဖေရုံးသို့သွားလျှင် တရုတ်
ကြိမ်ခရားဖြင့် လက်ဖက်ရည်အကြမ်း လိုက်ပို့ရသည်။ နံနက်ပိုင်းတွင် ထမင်းအိုး
တစ်လုံးကျ တည်ရ၏။ ညနေပိုင်းတွင် ထမင်းအိုး တည်ရသည် ဆိုသော်လည်း
အများအားဖြင့် မေမေ တည်ရသည်သာ များလေသည်။ နံနက်ထမင်းစားပြီးလျှင်
အောင်ရွှေသည် ကိုလှတို့၊ ကိုထွန်းရှိန်တို့ ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်ရှေ့သို့သွား၍
မြောက်ပန်းလှန်သည်မှာ နေကုန်နေခမ်းပင်ဖြစ်၏။ ညနေ ထမင်းအိုးတည်ကာ
နီးတွင် အိမ်သို့ ခဏပြန်လာကာ အတန်ကြာလျှင် ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်နားရှိ တမာ
ပင်တွင် ဆွဲထားသော ဝှင်းဘားတွင် ကျွမ်းပစ်တတ်သည်။ လေးတိုင်ဘားလွဲ၍
နေတတ်သည်။ ကစား၍ မပြီးမခြင်း အိမ်သို့ မပြန်။ ခိုင်းစရာရှိ၍ လှမ်းခေါ်မှ
ပင် အိမ်သို့ ပြန်လာတတ်ပေသည်။ ညစာထမင်းစားပြီးသော် အောင်ရွှေအလုပ်
မပြီးသေးချေ။ လမ်းထောင့်ရှိ ဦးဗတင် ဘီလီယက်ခုံတွင် ထိုင်၍ မာကာလုပ်
ပေးသေး၏။ တစ်ခါတစ်ရံ လူရှင်း၍ ဘီလီယက်ထိုးသင်သူလာလျှင် သူက
တစ်ဘက်မှ ဝင်ထိုးပေး၏။

“အောင်ရွှေ မင်း ကျောင်းလည်း မနေ။ အလုပ်လည်း ကောင်းကောင်း
မလုပ်ဘူး။ မင်း ကြမ်းပိုးဖြစ်မယ်သိလား။ ခွေးမသား ဒီလိုသာဆိုရင် မဖြစ်ဘူး။
မင်းကို ချောင်းဆုံပြန်ပို့မှ”

ဖေဖေက ကြိမ်းသည့်အခါများတွင် အောင်ရွှေသည် ကျောက်ရုပ်လို
မတုန်မလှုပ် ငုတ်တုတ်ထိုင်နေတတ်၏။ ဘာမျှ ပြန်မပြောချေ။ အောင်ရွှေသည်
မေမေ့ကို မကြောက်။ ကျွန်တော်ဦးလေးကိုလည်း မကြောက်။ သို့သော်
ဖေဖေကိုကား ကြောက်လေသည်။ အောင်ရွှေကို ဘယ်သူမှ ပြောဆို၍

မရသည့်အခါများတွင် ဖေဖေ ဝင်ပြောမှ နားထောင်လေတော့သည်။

သို့သော် ခဏမျှသာတည်း။ ဘီလီယက်ခုံသွားလွန်း၍ မြောက်ပန်း
လှန်လွန်း၍ အိမ်အလုပ်ကို ဟုတ္တိပုတ္တိမလုပ်ဘဲ လေးတိုင် ဘားဆွဲလွန်း၍
ဖေဖေက ဆူသည့်အခါများတွင် ရက်အတန်ကြာ အိမ်တွင် ကုပ်၍ အလုပ်
လုပ်နေသော်လည်း နောက်တွင်မူ ဘီလီယက်ခုံသွားမြဲ၊ မြောက်ပန်းလှန်မြဲ၊
လေးတိုင်ဘား ဆွဲမြဲသာ ဖြစ်လေသည်။ ဝယ်ပေးထားသည့် အဝတ်အစားကို
လည်း ကောင်းကောင်း မဝတ်ချေ။ မြောက်ပန်းလှန်၍ရှုံးလျှင် အဝတ်အစားကို
ပေါင်၍ မြောက်ပန်းလှန်၏။ အောင်ရွှေတွင် နှမြောခြင်း၊ စုံမက်ခြင်း ဟူသည်
မရှိ။ သို့သော် သူ့ဆံရစ်ပိုင်းကိုကား အောင်ရွှေသည် သေရွာသို့လှူမည်ဟု
ပိုင်းဖြတ်ထားဟန် တူလေသည်။ တစ်ခါတလေ မေ့လောက်ပြီအထင်ဖြင့်
ဦးလေးက ဆံရစ်ပိုင်းကို ခေါင်းတုံးတုံး၍ ဘိုကေထားရန်ပြောသော်လည်း နေချေ။

“ဟာ ဘဒ္ဒေးကလည်း ဆံပင်ရှည်လာပြီဗျ။ ယောင်တောင် ထုံးနိုင်
တော့မယ်” ဟု အတန်တန် ငြင်းလေသည်။

“မင်းဟာကကွာ ယောင်ကြီးနဲ့ လေးတိုင်ဘားလွဲတာ ကြည့်လေ့ပါလား”

“ဒီဆံပင်တော့ ကျွန်တော် နှမြောဆုံးပဲ ဘဒ္ဒေးရ။ မလုပ်ပါနဲ့ဗျ”

“ဟ မင်းချောင်းဆုံ မှတ်နေသလား။ ငါ့လခွီးမှပဲ။ မြို့ရောက်တာ
လည်း ကြာလှပြီ။ ခုထက်ထိ ယောင်ကြီးနဲ့ဆိုတော့” ဟု ဦးလေးက ဆွဲပေး၏။
အောင်ရွှေသည် အတန်ကြာမျှ ငိုနေပေသေးသည်။ သူ့စိတ်ထဲ
တွင် သူ့ဆံပင်ကို ပယ်လိုက်ရတော့မလားဟု စွဲလာဖြစ်နေဟန်တူ၏။ နောက်ဆုံး
မှ ယတိပြတ်အသံဖြင့် . . .

“ဟာဗျာ . . . မဖြစ်ချင်ပါဘူး။ ပြီးတော့ ဘိုကေထားရတာ
ပြောင်ထင်းထင်းနဲ့”

အောင်ရွှေမှာ လူပျိုပေါက်ပင်ဖြစ်၍ သူ့ဆံပင်မှာလည်း ခါတိုင်းလို
ယောင်လေးငုတ်တုတ်နှင့် မဟုတ်တော့ချေ။ ခွဲခွဲညားညား ယောင်ထုံးနိုင်
လောက်အောင် ရှည်လာပြီဖြစ်၏။

အောင်ရွှေသည် ဖေဖေ ဆူလွန်းမက ဆူသောအခါ မြောက်ပန်း
မလှန်တော့ချေ။ အောင်ရွှေမှာ ကျွန်တော်တို့အိမ်တွင် အသားကျကာ ဒီဒီပသား
တစ်ယောက်လိုဖြစ်နေလေပြီ။ မြောက်ပန်းမလှန်သော်လည်း သူ့တွင် အလုပ်

သစ် တစ်ခုရလာ၏။

အောင်ရွှေသည် မနက်ထမင်းချက်ပြီးလျှင် ဆွမ်းဖိတ်၍ ထားသော စာသင်သား ဦးပဉ္စင်းများအား နံနက်တိုင်း ဆွမ်းလောင်းရ၏။ ဆွမ်းခံပါးချိန် ရောက်ပြီ ဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့ အိမ်ရှေ့မှာ ရုပ်ရှင်ကြော်ငြားကား လှည့်လာ တတ်၏။ အောင်ရွှေသည် ကလေးတွေနှင့်ရော၍ ကြော်ငြားတောင်းလေသည်။ ကြာသော် နံနက် ကြော်ငြားကားလာတိုင်း ဘိုင်စကုတ် ကြော်ငြားလိုက်သည့် အလုပ်ကား အောင်ရွှေ အလုပ် ဖြစ်သွားလေသည်။

အောင်ရွှေသည် သူ့အိမ်ခန်းကလေးထဲတွင် ဘိုင်စကုတ် ကြော်ငြား တွေကို ခန်းလုံးပြည့် ကပ်ထား၏။ ယခင်က ညစာ ထမင်းစားပြီးလျှင် ဘီလီယက်ခုံသို့ သွားမြဲဖြစ်သော်လည်း တယ်မသွားလှတော့ချေ။ ဘီလီယက်ခုံမှ ဘိုင်စကုတ်ရုံဆီသို့ ခြေဦးလှည့်ပြန်လေသည်။ အောင်ရွှေသည် ကားသစ် လဲတိုင်း မလွတ်တိုင်း ကြည့်၏။ ပခုက္ကူရှိ ဘိုင်စကုတ်ရုံ နှစ်ရုံသို့ ရောက်လာသည့် ဇာတ်ကားမှန်သမျှ အောင်ရွှေ မကြည့်ဖူးသော ဇာတ်ကားမရှိ။ အိမ်ပြန်ရောက် တော့လည်း ဘိုင်စကုတ်ဇာတ်လမ်းကို ကျွန်တော့်အား ပြန်ပြောရသည်မှာ အမောပင်။

ရုပ်ရှင်ထဲမှ ဇာတ်လိုက်တွေ ဒိုင်ဗင်ထိုးသည်ကို မြင်သောအခါ အားကျ၏။ ထိန်ပင်ကန်ထဲ၌ ခေါင်းပေါက်သည်ကိုပင် ဂရုမစိုက်သေးပဲ သင်္ဘောအမိုးပေါ်မှ တက်၍ မြစ်ထဲသို့ ဒိုင်ဗင်ထိုးသေး၏။ လေးတိုင်ဘားကို လည်း အမေမွေးကတည်းက ကစားလာသူပမာ ကျွမ်းကျင်စွာ ကစားနိုင် ပေသေးသည်။

ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်မှ ကိုလှတို့ ကိုထွန်းရှိန်တို့ကမူ အောင်ရွှေ ရုပ်ရှင်ဇွဲ ရူးလွန်းသဖြင့် သူ့ကို 'ဇာတ်လိုက် အောင်ရွှေ' ဟု ခေါ်ကြလေသည်။

"ဟေ့ အောင်ရွှေ၊ မင်းဇာတ်လိုက် လုပ်ပါလားကွ။ မင်းကိုယ်လုံး ကိုယ်ပေါက်ကလည်း တောင့်။ ရုပ်ကလည်း စတိုင်ပါ။ ချစ်ဆွေကြီးနဲ့ တူသလို လို" ဟု ကိုလှက အောင်ရွှေ မမြင်အောင် ကိုထွန်းရှိန်အား မျက်စိ တစ်ဖက်မှိတ်၍ ပြောလိုက်၏။

"ဖြစ်မှာ မဟုတ်ဘူးဗျ"

"ဘာလို့ မဖြစ်ရမှာလဲကွ။ ဒိုင်ဗင်တွေ ဘာတွေလည်း အရသား

ပဲဟာ။ မင်း တင်ငွေတို့ ချစ်ဆွေကြီးတို့ ဒါနဲ့ ဖြောင့်နေတာပဲ။ တချို့ဇာတ် လိုက်များ မင်းလိုတောင် ဒိုင်ဗင်တွေ ဘာတွေမရဘူး။ လူငှားပြီး အလုပ်ခိုင်းရ တယ်။ မင်း မြင်းတို့ ဘာတို့ကော မစီးတတ်ဘူးလား"

"ဟာ မြင်းနဲ့ပတ်သက်ရင် အရေကျိုသောက်လာတဲ့ကောင်။ ဦးလေးညွန့် မြင်းဖောင်းဝတ်ကြီးဟာ ဆိုလွန်းလို့ ဘယ်သူမှ မစီးရဲဘူး။ ကျုပ်စီးမှ အသားကျသွားတာ။ ဒါပေမယ့် မော်တော်ဆိုင်ကယ်တို့ ဘာတို့ မစီးတတ်ဘူးဗျ"

"ဟ မော်တော်ဆိုင်ကယ်စီးတာက မခက်ပါဘူးကွ။ သင်ရင် နှစ်ရက်သုံးပေါ့။ ဒါပေမယ့်ကွာ ဇာတ်လိုက်က ယောင်ကြီးနဲ့ မနိပ်ပါဘူး"

အောင်ရွှေသည် ဘာမျှ မပြောတော့ချေ။ နောက်သော် ကျွန်တော့်တို့ ဇာတ်လိုက်အကြောင်းသာ တဖွဖွပြောလေသည်။ ကျွန်တော် နားမထောင်သော အခါများတွင် ကိုလှတို့ ကိုထွန်းရှိန်တို့ ဆံပင်ညှပ် ဆိုင်သွား၍ ပြောနေတတ်လေ သည်။

"မင်းလုပ်ချင်ရင် ကိုတင်အေးကြီးနဲ့ လိုက်သွားရုံပဲ။ တို့ ပြောထား လိုက်မယ်။ ကိုတင်အေးကြီး သူငယ်ချင်းတစ်ယောက် အေဝမ်းမှာ တင်မထင် လုပ်နေတယ်"

ကိုလှတို့ ကိုထွန်းရှိန်တို့နောက်၍ အောင်ရွှေမှာ နေမြင်လေ အဖွရင့် လေ ဖြစ်လာ၏။ သို့သော် ခေတ်ပျက်သွားသဖြင့် အောင်ရွှေသည် ဇာတ်လိုက် မဖြစ်ခဲ့ရှာပေ။ ဂျပန်ခေတ်တွင်ကား ကျွန်တော့်ဦးလေးက အောင်ရွှေအား စာပို့ပြာတာ အလုပ်ခိုင်း၏။ မော်တော်ကား ကောင်းကောင်း မရှိ။ ပခုက္ကူနှင့် မြိုင် ၂၇ မိုင်ခန့်ကို အောင်ရွှေသည် တစ်ရက်ခြား နေချင်းပြန် သွားလေသည်။ ပခုက္ကူမှ မြိုင်စာတိုက်သို့ ပို့သည့် စာပို့အိတ်။ မြိုင်စာတိုက်မှ ပခုက္ကူ စာတိုက် သို့ပို့သည့်စာပို့အိတ်ကို သယ်ရင်းဖြင့်သာ အချိန်ကုန်ခဲ့လေသည်။

ဖုံထူကြမ်းတမ်းသော ပခုက္ကူမြိုင်ကားလမ်းသည် အောင်ရွှေ၏ ခြေရာဖြင့်သာ ပြည့်နှက်နေလိမ့်မည် ထင်မိ၏။

(၄)

မဟာမိတ်များ ပြန်ဝင်လာသောအခါ အောင်ရွှေသည် ရန်ကုန်

သွားမည်ဟု ဖေဖေနှင့် မေမေကို ပြော၏။ ဖေဖေနှင့် မေမေက အတန်တန် တားသော်လည်း မရချေ။ ဖေဖေနှင့် မေမေကိုလည်း မပြော။ နောက်ဆုံးတွင် အိမ်က ငွေ ၅၀ ဝေးလိုက်၏။ အားလုံး စိတ်မကောင်းကြချေ။ ကျွန်တော်တို့ အိမ်သူ အိမ်သားများလည်း စိတ်မကောင်း။ အောင်ရွှေလည်း မျက်နှာ မသာယာပေ။

“အောင်ရွှေ မင်း ရန်ကုန်သွားပြီး ဘာလုပ်မယ် စိတ်ကူးလဲ”

“မပြောတတ်သေးဘူး ကိုလေး။ ဦးလေးတို့၊ မမတို့ ကျေးဇူး ကျွန်တော့်အပေါ်မှာ အများကြီးရှိပါတယ် ကိုလေးရာ”

အောင်ရွှေက ဖေဖေနှင့် မေမေကို ဦးလေးနှင့် မမဟု ခေါ်၏။ ကျွန်တော့်တို့မှ သူ့ထက် အသက် တစ်နှစ်လောက်ကြီးသဖြင့် ကိုလေးဟု ခေါ်လေသည်။

“ဒါဖြင့် ဘာလုပ်သွားချင်တာလဲဟာ။ ဟိုမှာ မယ်မယ်ရရ အလုပ် လည်းမရှိဘဲနဲ့”

“ဒါပေမယ့် တစ်ရွာမပြောင်း သူကောင်းမဖြစ်ဆိုသလို...”

“အမယ်လေးဟဲ့ . . . လေ။ မင်းကို ကျောင်းထားတယ်။ ကျောင်း မနေချင်ဘူး။ အလုပ်သွင်းပေးတယ်။ အလုပ်ကောင်းကောင်း မလုပ်ဘူး။ ဒါတော့ မင်းက မပြောဘဲကိုး”

“ဟုတ်ပါတယ် ကိုလေး။ ကိုလေးတို့ တာဝန်ကျေပါတယ်။ ကျွန်တော့် စိတ်ကကို တစ်မျိုးဖြစ်လို့ပါ။ ကျွန်တော်တို့ကသာ တာဝန်ယူတာပါ။ ခက်တယ် ကိုလေးရ” ဟု ညည်းလေသည်။

“ဘာပြုလို့ ခက်တာလဲ”

“ကျွန်တော်က ကျောင်းလည်း မနေချင်။ ဒီအလုပ်တွေလည်း မယ်မယ်ရရ မလုပ်ချင်”

“ဒါဖြင့် မင်း ရန်ကုန်ရောက်တော့ကော”

“ဟိုရောက်တော့ မီးခင်ကြည့်ကရမှာပေါ့ ကိုလေးရ။ ပထမတော့ ကျပန်းလုပ်”

“ကျပန်းလုပ်ပြီးတော့ ငွေစု၊ ငွေစုပြီးတော့ ချောင်းဆုံပြန်၊ ချောင်းဆုံ ပြန်ပြီးတော့”

အောင်ရွှေသည် ခေါင်းရမ်း၍ ရယ်လေသည်။ ကျွန်တော့်ဝကားကို သဘောကျနေဟန်တူ၏။

“ဒါဖြင့် ဘာလုပ်မလဲ”

“ဟိုမှာ ကပ်ရပ်ပြီး”

“ဘာလုပ်မလဲ”

အောင်ရွှေသည် ဘာမှ ပြန်မဖြေ။ အဝေးသို့သာ ငေး၍ နေလေ သည်။ ကျွန်တော်သည် အောင်ရွှေကိုယ်စား ဝင်၍ ကြည့်မိသည်။ ရန်ကုန်မြို့ လည်ခေါင်ကြီးတွင် အောင်ရွှေ ဘယ်လိုများ နေပါလိမ့်။

“ဒီလိုပေါ့ ကိုလေးရာ”

“ဟ မင်းက ငါ့ကို ကွယ်ဝှက်ထားဦးမလို့လားဟာ။ အကြောင်းတစ်စုံ တစ်ခုရှိလို့မှ ဘယ်နေလို့ ဘာလုပ်မှန်းမသိ”

အောင်ရွှေသည် ယောင်ကိုပြင်ပတ်လိုက်သည်။ ပြီးမှ ကျွန်တော့်ရွှေ သို့တိုးကာ။

“ကိုလေး ဘယ်သူ့ကိုမှ မပြောပါဘူးလို့ ကတိပေးမလား” ဟု ဝမ်းမြူ မြင့် မေးပါသည်။

“ဘာလဲ မင်းဟာက သူပုန်ထမယ့် စိမ့်ကိန်းလား”

“မဟုတ်ပါဘူး ကိုလေးရ”

“ကိုင်း ပေးပါပြီတဲ့ဗျာ . . . ပေးပါပြီတဲ့။ မင်းဟာကို ဆိုစမ်းပါဦး”

“ကျွန်တော် ဇာတ်လိုက်လျှောက်မလို့”

“ဘာကွ” ဟု ကျွန်တော်က သူ့စကားကို နားမလည်သဖြင့် ငေးလိုက် သည်။ အောင်ရွှေကတော့ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းပြ၏။

“မရူးစမ်းပါနဲ့ အောင်ရွှေရာ။ ကိုထွန်းရှိန်တို့ ကိုလှတို့တ မင်းတွေနဲ့ သိလို့ စနေတာ အဟုတ်မှတ်လို့”

“မဟုတ်ဘူး ကိုလေး။ ပန်းပဲတိုက်က ကိုတင်အေးပြီး ယေးလိမ့်လောက်ရှိရင် ရန်ကုန်သွားမှာ။ ကျွန်တော် သူ့ကို ပြောခဲ့ပြီပေါ့။ ရန်ကုန်ရောက်မှ အရေးကြီးတာပါပဲ။ ဟိုရောက်ရင် ကျွန်တော့်ဘာသာ မီးခင် ကြည့်တဗျာလို့”

ကျွန်တော်သည် ရူးနိုင်ရန်ကောဟု အောင်ရွှေကို ဒေါသထွက်စွာဖြင့် ရိုက်ပစ်လိုက်ချင်၏။ သို့သော် ကျွန်တော် မတတ်နိုင်ချေ။ ကျွန်တော်

ကိုယ်တိုင်လည်း ရုပ်ရှင်လောကအကြောင်းကို ကောင်းစွာ နားမလည်ချေ။ သို့သော် အောင်ရွှေ စိတ်ပျက်အောင် သိသမျှ နားလည်သမျှကို အတန်တန် ပြောသေး၏။ အောင်ရွှေ ဇာတ်လိုက်ကျော်ကြီးမဖြစ်ခင် သူ့နေရေး ထိုင်ရေး ကိုတွေး၍ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်သည်။ ခါးပိုက်နှိုက်ဂိုဏ်းနှင့်များ ပေါင်းမိလေ မလား။ မတော်မရော် သတင်းတွေများ ကြားရလေမလားဟု စိတ်တထင့်ထင့် ဖြစ်မိသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ စိုးရိမ်လေသမျှသည် အချည်းနှီးသာတည်း။ အောင်ရွှေသည် ဖေဖေနှင့် မေမေကို ကန်တော့ပြီး ရန်ကုန်သို့ ပါသွားလေ သည်။ သူ့ခေါင်းမှ ယောင်ထုံးကား မပျက်ပင်။

ရန်ကုန်ရောက်လျှင်ရောက်ခြင်း အောင်ရွှေဆီမှ စာတစ်စောင်လာ သည်။ ထိုစာ၌ ရန်ကုန်သို့ ချောချောမောမောရောက်ကြောင်း ၁၄ လမ်းပွဲရုံ တစ်ရုံတွင် ချောင်းဆုံက အသိတွေနှင့် တည်းခိုနေကြောင်းလောက်သာ ပါလေ သည်။ သူ၏ ဇာတ်လိုက်အကြောင်းကား စိုးစဉ်းမှ မပါပေ။ ထို့နောက်တွင်ကား အောင်ရွှေအကြောင်း ဘာမျှ မကြားရသည်မှာ ယနေ့တိုင် ဖြစ်လေသည်။

အောင်ရွှေ ရန်ကုန်ဆင်းပြီး တစ်နှစ်ကြာသော် ကျွန်တော် ကောလိပ် သို့ ရောက်လေသည်။ ရောက်ခါစတွင် သတိရသလိုရှိ၍ ၁၄ လမ်းရှိ ပွဲရုံများ ဘက်သို့ ခြေဦးလှည့် မေးကြည့်သည်။ သူတို့လည်း အောင်ရွှေလို အညကြကို မသိကြချေ။ အောင်ရွှေကို ၁၄ လမ်းပွဲရုံများတစ်ပိုက်မှ သိရအောင် ဆို၍လည်း အောင်ရွှေသည် ကုန်သည်မဟုတ်ချေ။ ရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီများတွင် ဇာတ်လိုက်မဖြစ် ခင် (မှန်ထိုး၊ ဆိုက်ပတ်) စသည်တို့ လုပ်နေမလားဟုလည်း တွေးမိသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် အဆက်အသွယ်မရှိသဖြင့် လိုက်မမေးဖြစ်ခဲ့ပေ။

ကြာသော် အောင်ရွှေကို ကျွန်တော် လုံးဝမေ့သလိုလို ရှိပေသည်။ အောင်ရွှေဆိုလျှင် ကျွန်တော့်စိတ်ထဲတွင် အိပ်မက်ကဲ့သို့ ဝင်လာသူသာတည်း။ ကျွန်တော်သာလျှင် မဟုတ်။ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့အဖို့လည်း အောင်ရွှေသည် လောကမှာ ပျောက်ဆုံးနေသော အညကြတစ်ဦးမျှသာ ဖြစ်နေလေသည်။ ကျွန်တော် ကျောင်းရောက်စတုန်းကတော့ ရန်ကုန်မှာ အောင်ရွှေကို မတွေ့ ဘူးလား ဟု မေးဖော်ရသေး၏။ ကြာသော် ဖေဖေတို့ မေမေတို့ထံမှစာတွင် အောင်ရွှေ၏ အမည်ကို မပါတော့ချေ။

တစ်ခါ ဇာတ်ကားတကားတွင် အောင်ရွှေပါသည်ဟု ကျွန်တော့်နှုတ်

က ပြောလာ၏။ ဇာတ်ကားအမည်မှာ 'လူမိုက်နှင့်ငွေ' ဆိုလား ဘာလား ကျွန်တော် မမှတ်မိတော့ချေ။ ကျွန်တော်သည် ဝမ်းပန်းတသာဖြင့် ဘုရင့်ရုံသို့ ပြေး၍ ကြည့်သည်။ ဇာတ်ကားမှာ များစွာ စိတ်ပျက်ဖွယ်ကောင်းသော ဇာတ် ကားတည်း။ ကားမှာ မှန်သည်အပြင် တုန်လည်း တုန်သေး၏။ ကားဆွဲလိုက် သည်မှာ စာတန်းထိုးပြသည်ကိုပင် ဖတ်၍မရအောင် ဖြစ်၏။ ထိုဇာတ်ကားမှာ အောင်ရွှေ သဘောကျ 'ဒိုင်ဗင်၊ ဖိုက်တင်' တို့များသော ဇာတ်ကားဖြစ်၏။ ဇာတ်လိုက်များ ကြော်ငြာကို ဖတ်ရာတွင် ဇာတ်လိုက် ငွေဘ ဟုသာ တွေ့ရ၏။ အောင်ရွှေအမည်ကို မတွေ့ရချေ။

ဘိုင်စကုတ် ပြီးသည်အထိ အောင်ရွှေကို မတွေ့ခဲ့ရသောကြောင့် ကျွန်တော်က။

"ဟေ့ကောင် မင်းဟာက အောင်ရွှေ ပါတယ်ဆို ဘယ်မှာလဲတဲ့" ဟု ကျွန်တော့်ညီကို လှမ်းမေးသည်။

"ဟင် ကိုကို မမြင်လိုက်ဘူးလား"

"ဟင့်အင်း"

"ဟို သုံးထပ်တိုက်ပေါ်က ဒိုင်ဗင်ထိုးချတာလေ"

"ဟ အဲဒါ ဇာတ်လိုက် ငွေဘပဲကွ"

"ဟ ကိုကိုကလည်း အ ပေဗျား။ အဲဒါ အောင်ရွှေပေါ့။ ဇာတ်လိုက် ငွေဘ ဘာဖြစ်လို့ လား မထိုးနိုင်လို့ သူက အစားဝင်ထိုးပေးရတာတဲ့"

"သိပါဘူးကွာ" ဟုသာ ကျွန်တော်က ညည်းနိုင်တော့သည်။ သို့သော် အောင်ရွှေအဖို့ သူ့ရည်မှန်းချက်မှာ အရင်ကနှင့်စာလျှင် အပြုကြီး နီးလာပြီဟု အောက်မေ့ရသေး၏။ အရင်က ပုပ္ပား၊ ကျောက်ပန်းတောင်မှ ဆင်းလာသော အောင်ရွှေ 'ရွှေတိဂုံဘုရား ကျားတက်သည့် ရုပ်သေ'ကို စွဲခဲ့သည် အောင်ရွှေ ရုပ်ရှင်မှန်သမျှကို မလွတ်တန်းကြည့်သည့် ရုပ်ရှင်ရူး အောင်ရွှေသည် ခုတော့ ဇာတ်လိုက်ကျော်ကြီးဘဝကို မရောက်သေးသည့်တိုင် ပွဲကြည့်ဝါဒီတစ်ဦး၏ ချက်လုံးအစုံတို့ ရှုစားစရာ ပိတ်ကားပေါ်သို့ ရောက်လာပြီဖြစ်သဖြင့် သူ့အဖို့ အားတက်မည်ဆိုက အားတက်နိုင်လောက်ပါလေသည်။

ထို့နောက်တွင် အောင်ရွှေအကြောင်းကို မကြားရသည်မှာ ကျွန်တော် ကျောင်းမှ ထွက်သည့်တိုင်အောင်ဖြစ်၏။ ကျောင်းတုန်းကမူ အောင်ရွှေကို ခေ

သလောက်ရှိသော်လည်း ကျောင်းပရဂျက်ပြင်ဘက်ရောက်၍ အရပ်ထဲတွင် အောင်ရွှေလို လူငယ် လူရွယ်တွေကို မြင်သောအခါ အောင်ရွှေကို အမှတ်ရ သလိုလိုရှိလေသည်။

(၅)

ကျွန်တော်တို့ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်သည် လမ်းလျှောက် ထွက်ခဲ့ကြ သည်။ တနင်္ဂနွေနေ့ နံနက်တိုင်း ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်သည် မြင်းပြိုင်ကွင်း တစ်ပတ် လမ်းလျှောက်မြဲ ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ လမ်းလျှောက်ထွက်လာ သောအချိန်မှာ ဝေလီဝေလင်းမျှသာ ရှိသေး၏။

ဆောင်းဦးပေါက် နံနက်မှာ နှင်းတွေ မှုံ့နေလေသည်။ သစ်ရွက်၊ မြက်ရွက်တွေပေါ်မှာ နှင်းတွေ ဥနေကြသည်။ နှင်းမှာ သည်းလွန်းလှသည်။ နှင်းသည်းသဖြင့် မြင်းပြိုင်ကွင်း တံတိုင်းကြီးကိုပင် ရေးရေးမျှသာ မြင်ရလေ သည်။ မြင်းပြိုင်ကွင်းဘေးရှိ ဂေါ်ဖီခင်း၊ ချပ်ပေါင်ခင်းများထဲတွင် ရေလောင်း နေကြသည်။ ရေတွင်းမောင်းတံမှ တကျိကျိမြည်သံကို ကြားရလေသည်။

ကျွန်တော်တို့လို စောစောစီးစီးထ၍ လမ်းလျှောက်သော ကုလားဇနီ မောင်နှံကိုလည်း တွေ့ရလေသည်။ ကုလားကြီးမှာ အဆီတွေအစိပြီး ဖိင့်ဖိင့်ကြီး ဖြစ်၍ တုတ်ကောက်ကြီးကိုထောက်၍ လမ်းလျှောက်လာ၏။ သူ့ဇနီးကား အင်မတန်ချောသော မဂိုမကလေးပေတည်း။ အသားမှာ ဖြူဝင်းလျက်ရှိပြီး အရပ်မြင့်မြင့်နှင့် များစွာ ကြည့်၍ လှလေသည်။ သူတို့နှစ်ယောက်လုံးမှာ အနွေးထည် အပြည့်အစုံဝတ်ထားကြလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ ညီအစ်ကိုသည် အအေးသက်သာအောင် ခပ်သွက်သွက် ကလေး လမ်းလျှောက်သွားကြရသည်။ မြင်းပြိုင်ကွင်း အနောက်ဘက် လမ်းမကြီး ပေါ်သို့ရောက်သောအခါ နှင်းကွဲစ ပြုပေပြီ။ သို့သော်လည်း ခပ်ဝေးဝေးသို့ မမြင်ရသေးချေ။

ကျွန်တော်တို့ ခပ်သုတ်သုတ် လျှောက်လာကြပြန်သည်။ ကျော်ထိ ကလပ်ဘေးရှိ ကွင်းထဲတွင် ဘူးသီးကြော်ဆိုင်တစ်ဆိုင် ရှိသည်။ ထိုဆိုင်တွင် တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း ကျွန်တော်တို့ ဝင်စားနေကြဖြစ်သည်။ ဘူးသီးကြော်ဆိုင်နား အရောက် ရှေ့မှ မှန်မှန်ကျလာသော မြင်းခွာသံကို ကြားရသည်။ အနီး

ရောက်တော့မှ ပြိုင်မြင်းတစ်ကောင် လမ်းလျှောက်လာပြီး သူတို့ကို တွေ့ရ လေသည်။ မြင်းမြင်းမှာ အပေါ်တွင် ဝတ်စုံကို ချထား၏။ ရှေ့ဆိုက်ကုလားကား မချမ်းမစီး စပိုရှပ်လက်တိုကလေးကိုဝတ်၍ အပေါ်မှ ဆွယ်တာ လက်ပြတ်ကို ထပ်၍ ဝတ်ထား၏။ လက်ကိုင်ပုတီးကို စွန်တောင်ဆွဲ၍ နားရွက်များကို ပတ်စည်းထားလေသည်။ စောစောက တွေ့ခဲ့သော ကုလားဇနီးမောင်နှံနှင့် ဆိုက်ကုလားမှာ အလှမ်းကွာလေခြင်း။

ရှေ့တော်တော်လှမ်းလာသည်အထိ မျက်စိရှင်သော ကျွန်တော့်ညီက နောက်သို့ လှည့်ကြည့် လှည့်ကြည့် လိုက်လာသည်။ ကျွန်တော်ကမူ ခပ်သုတ် သုတ် လျှောက်လာပေသည်။ လက်ဖက်ရည်ကြမ်း ပူပူကလေးကို သောက်လို လှပြီ။ ဘူးသီးကြော်ပူပူ ကျွတ်ကျွတ်ကို ဝါးလိုလှပြီ။

“ကိုကို မြင်းဆွဲသွားတဲ့ ကုလားဟာ ကိုအောင်ရွှေကြီးနဲ့ တူတယ်” ဟု ကျွန်တော်ညီ မောင်မြင့်သိန်းက လှမ်းပြောလိုက်သည်။

“ဘာ ဟုတ်မထင်ပါဘူးကွ။ ဒီကောင် ရန်ကုန်မှာ မရှိတော့ဘူးလို့လို့ ကြားတယ်”

“ကျွန်တော်တော့ သူပဲ ထင်လိုက်တာပဲ”

“တို့ သူ မြင်သားပဲ။ ဟုတ်ရင် နှုတ်ဆက်မှာပေါ့ဟ”

“သူက ရှက်ချင်ရှက်နေမှာပေါ့ ကိုကိုရဲ့”

ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် နောက်သို့ ခပ်သုတ်သုတ် လိုက်လာခဲ့ကြ သည်။ မြင်းနှင့် ဆိုက်ကုလား အတော်ဝေးသွားလေပြီ။ သို့သော် နေရောင်မွှင့် စပြုလာပြီဖြစ်၍ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်ကိုကား ခွဲ၍ ရနိုင်လေသည်။

“အေး လမ်းသွားပုံကတော့ တူတာပဲကွ”

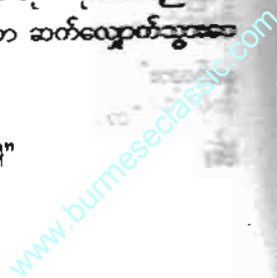
ဆိုက်ကုလားမှာ ငိုက်စိုက်ငိုက်စိုက်နှင့် သွားလျက်ရှိလေသည်။

“မောင်မြင့်သိန်း လှမ်းခေါ်စမ်းဟေ့ . . . လှမ်းခေါ်ကြည့်ဦး”

မောင်မြင့်သိန်းက လှမ်းခေါ်သောအခါတွင် ဆိုက်ကုလားသည် ခဏ ပြန်လှည့်ကြည့်သည်။ သို့သော် မရပ်ပေ။ ရှေ့သို့သာ ဆက်လျှောက်သွားလေ သည်။

“ဟုတ်မထင်ပါဘူးကွာ”

“ဟုတ်ပါတယ် ကိုကိုရဲ့။ ကိုအောင်ရွှေပါ”

မြသန်းတင့်

မောင်မြင့်သိန်းကလေး(တ)စ်ခါ လှမ်းအော်သည်။ သူသည် မြင်းပခုပ်ကြီးကိုဆွဲ၍ ရပ်နေပေသည်။

“အေး ဟုတ်တယ် ထင်တယ်ဟေ့”

ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် ခပ်သုတ်သုတ် လျှောက်လာသောအခါ သူလည်း ကျွန်တော်တို့ဘက်သို့ ပြန်လျှောက်လာသည်။ အောင်ရွှေပင်ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် သူ့အသားမှာ ယခင်ကလို ဖြူစပ်စပ် မဟုတ်တော့ပေ။ နေလောင်သဖြင့် ညို၍နေ၏။

“ဟေး အောင်ရွှေ”

အောင်ရွှေသည် ကျွန်တော်တို့ကို မြင်သောအခါ ပြုံးလာ၏။ ကျွန်တော်တို့ကို တွေ့ရမှာ ရှက်သလိုလို ဖြစ်နေဟန်တူပေသည်။

“ဟေ့ကောင် အမာလေး မင်းခု ဘယ်မှာလဲ။ ဘာလုပ်နေသလဲ” ဟု ကျွန်တော်က အနားသို့ မရောက်ခင် အလောသုံးဆယ် လှမ်း၍ မေး၏။ အောင်ရွှေကမူ မဖြေသေးပေ။ ပြုံး၍မျှသာ ပြုံးလာပြီး အနားသို့ရောက်မှ . .

“ကျွန်တော် တာမေ့ထဲမှာ”

“မင်းနယ်ကွာ အိမ်လည်း စာလေးဘာလေး မရေး၊ သတင်းမကြားရဘာမကြားရနဲ့ နေပါဦး ခု တာမေ့ ဘယ်နားမှာလဲ”

“တာမေ့ မြလမ်းထဲက ဦးစိန်ဆင်ရဲ့ ဇောင်းထဲမှာ”

“နေပါဦး ဒါဖြင့် ဘာလုပ်နေလဲ။ ဘိုင်စကုတ် ရိုက်သေးသလား” ဟု ကျွန်တော်က ရိုးရိုးသားသားပင် မေးလိုက်ပါသည်။ သူကမူ ပြုံး၍ ခေါင်းကို အောက်သို့ငုံ့လိုက်ကာ . . .

“မြင်တဲ့အတိုင်းပဲ ကိုလေးရေ”

“ဘာလည်း ဆိုက်ကုလား လား”

သူက ခေါင်းကိုသာ ညိတ်ပြလိုက်၏။ ပါးစပ်က တစ်ခွန်းမျှ မပြောပေ။

“နေပါဦး အစကတော့ ဇာတ်ကားတစ်ကားထဲမှာ ပါသေးတယ် မှတ်လား”

“အလကားပါ ကိုလေးရာ” ဟု အောင်ရွှေက ရှက်သလိုလို ဖြေလိုက်

၏။

အပြာရောင် ညနေဆည်းဆာများ

“ဘယ်နှယ် အလကားလဲကွ”

“ဟာ ကိုယ့်ရုပ်ကိုတောင် ကိုယ်ပေါ်အောင် ပြခွင့်မရဘူး။ ဇာတ်လိုက်ငွေဘာ နေမကောင်းလို့ သူ့အစား ဝင်ပြီး ဒိုင်ဗင်ထိုးရတာပါ”

“ဒါ အစရှိသေးတာကို”

“နောက်လည်း ဒီလိုနေမှာဘဲ ကိုလေး။ ကျွန်တော်ဖြင့် တွေ့ရာလူတပည့်ခံလိုက်ရတာ။ မှန်ထိုးဆို ထိုးဦး။ အဝတ်အစားသေတ္တာ သယ်ဆို သယ်ဦး။ ကင်မရာထမ်းချဆို ထမ်းဦး။ ဒိုင်ဗင်ထိုးပြဆို ထိုးပြ။ ခုန်ပြဆို ခုန်ပြဦး။ အို စုံလို့ပဲ”

“ဒါတော့ လုပ်ရမှာပေါ့ကွ”

“ဟာ ဒါချည်းပဲ ကိုလေးရ။ တစ်နှစ်မှ ကား သုံးလေးတားလောက် ရိုက်တယ်။ မှန်ထိုးလို့ပေးတော့ တစ်နေ့ တစ်ကျပ်နှစ်ကျပ် ပေးတယ်။ ထစ်ခါတလေ ရတောင်မရဘူး။ ကျွန်တော် ဘာနဲ့ သွားစားနေရမလဲ”

“နေပါဦး ရောက်စကကော ဘယ်လိုလုပ်နေသလဲ”

“ရောက်စကတော့ မီးစင်ကြည့်ကရတာပေါ့ ကိုလေးရာ။ ဆိုက်ထားလည်း နင်းဖူးတယ်။ ခါးပိုက်လည်း တစ်ခါနှစ်ခါ နှိုက်ခဲ့ဖူးတယ်။ ဒါက ကြပ်လွန်းလို့ပါ။ နောက် ကားစပါယ်ရာလည်း လုပ်ခဲ့ဖူးတယ်။ အို စုံလို့ပဲ”

ကျွန်တော်က သူ့ခေါင်းဆီသို့ သွား၍ မျက်စိကစားမိသည်။ သူ့ခေါင်းမှာ လက်ကိုင်ပုဝါစီးထား၏။

“ဟေ့ နေစမ်းပါဦး။ မင်းလက်ကိုင်ပုဝါကြီး ဖြုတ်လိုက်လေပါဦး”

“ဟာ ကိုလေးကလဲဗျာ” ဟုဆို၍ အောင်ရွှေသည် မှတ်ပြန်ပြန်

“ဖြုတ်စမ်းပါကွ။ ဘာလဲ မင်းယောင်ထုံး မရှိတော့ဘူးလား”

အောင်ရွှေက ခေါင်းညိတ်ပြရင်း လက်ကိုင်ပုဝါကို ဖြုတ်လိုက်၏။ သူ့ခေါင်းတွင် သူ့အင်မတန် နှစ်သက်ခဲ့သော ယောင်ထုံးမရှိတော့ဘူး ယောင်ထုံးအစား ကျော်ဆွေတို့ ရွှေဘာတို့ထားသော ဆံပင်ရှည်ကြီးကို ဖြင့်ရ၏။ သို့သော် ဆံပင်မှာ ဆံစကလေးတစ်စမျှ မထောင်။ ပိပြားပြောင်လတ်လျှောက် ရှိလေသည်။

“အဲဒီ ‘လူမိုက်နဲ့ ငွေ’ ဆိုတဲ့ ဇာတ်ကားရိုက်တုန်းကပေါ့။ ဇာတ်လိုက်နဲ့တူအောင် ဘိုကေထားမှ ဖြစ်မယ်ဆိုလို့” ဟု အောင်ရွှေက ပြောလေသည်။

“မင်း ငါနဲ့ လာနေပါလား” ဟု ကျွန်တော်က ခေါ်၏။ အောင်ရွှေသည် ခေါင်းကို တွင်တွင်ရမ်းကာ . . .

“နေပါစေ အကိုလေးရာ။ ကျွန်တော် အခု ဦးစိန်ဆင်ဇောင်းမှာပဲ ကိုက်တယ်။ ဒီနေရာက စားသာတယ် ကိုလေးရာ။ မြင်းပွဲအုပ်ဦင်လေး ဘာလေး ဖွင့်၊ တနင်္ဂနွေဆိုရင် တွဲပွဲလေး ဘာလေးထိုး။ အို တာမေ့ ဇောင်းတွေတစ်ပိုက် မှာတော့ ကျွန်တော့်လက်ရာ ကျွန်တော့်ခြေရာချည်းပဲ။ ဒီမှာ မစားသာရင်လည်း မီးစင်ကြည့်ကရဦးမှာပေါ့” ဟု အောင်ရွှေက ရယ်၍ပြော၏။

“ဒါဖြင့် မင်းဇာတ်လိုက်လုပ်မယ်ဆိုတာကကော”

“ဟင်း . . . ဟင်း” ဟု မရယ်ချင် ရယ်ချင်ရယ်ပြီးမှ . . .

“ခု ဇာတ်ထုပ်မှာတော့ မြင်တဲ့အတိုင်း ဆိုက်ကုလားဇာတ်လိုက်ပဲ ကိုလေးရေ။ နောင်တော့ ခါးပိုက်နှုတ်ဇာတ်လိုက် ဖြစ်မလား၊ ခေါင်းဇာတ်လိုက် ဖြစ်မလား မသိသေးဘူး။ မီးစင် ကြည့်ကရဦးမှာပေါ့”

အောင်ရွှေသည် ရယ်နေ၏။ သူ့စကားကို သူ သဘောကျနေဟန် ရှိလေသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း သူ့ပြောသည့်အဓိပ္ပာယ်ကို ရိပ်မိကာ . . .

“ကောင်းကောင်းနေပါကွာ။ အိမ်လည်း လာခဲ့ဦး”

ဟုဆို၍ ကျွန်တော့်အိမ်လိပ်စာကိုပေးကာ ခွဲခဲ့ပါသည်။ ခပ်လှမ်းလှမ်း ရောက်မှ အမှတ်ရ၍ နောက်သို့ ပြန်လှည့်ကာ . . .

“အောင်ရွှေရေ မဟုတ်တယုတ် နေရာမှာတော့ ဇာတ်လိုက်ဖြစ်တယ် လို့ မကြားပါရစေနဲ့ဟေ့” ဟု လှမ်း၍ အော်ပြောလိုက်သည်။ အောင်ရွှေကမူ ဘာမှမပြော။ လှည့်၍ ရပ်ပြပြီး မြင်းပချုပ်ကြိုးကိုဆွဲလျက် ရှေ့သို့ လျှောက် သွား၏။ မြင်းခွာသံကိုမူ တဖြောက်ဖြောက် ကြားနေရပေသေးသည်။

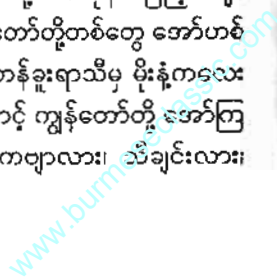
အော် လူတွေဟာ အောင်ရွှေပြောသလို မီးစင်ကြည့်ပြီးကကြရတဲ့ ဇာတ်လိုက်တွေချည်းပါပဲလား။

သွေးသောတ်
၁၉၅၆၊ မတ်

ထီးကောက်နှင့် ခေါက်ထီး

ကျွန်တော်သည် အညာမှာ မွေးပြီး အညာမှာ လူလားမြောက်ခဲ့ လေသည်။ ကျွန်တော့် ဇာတိမြို့ကလေးသည် အလွန် ရေရှားသည်။ မိုးတလည်း ခေါင်သည်။ တန်ခူးလ တမာတွေ ပွင့်ပြီးသည့်နောက်တွင် မိုးရိပ်လေရိပ်တို့ အနောက်တောင်ထောင့်ဆီမှ မြင်ရတတ်သည်။ သို့ရာတွင် မိုးမရွာပါ။ အနောက်တောင်ထောင့်မှ မိုးတိမ်ညိုညိုသည် ခဏ အကြာတွင် ဘယ်ဆီသို့ ရောက်သွားလေသည် မသိ။ ဖုံးဖုံးမြုပ် ပျောက်သွားတတ်သည်။ ကဆုန်လဆန်း ၁၀ ရက်လောက်မှ လပြည့်အထိ ကျင်းပသော ကျွန်တော်တို့ မြို့ငယ်မှ အစိတ် ဘုရားပွဲကြီး ဖြစ်သည့် ရွှေမြင်တင်ဘုရားပွဲ ကျင်းပပြီးသွားသော်လည်း မိုးရွာ သေး။ မိုးချန်းသံ တခြံခြံခြံနှင့် လျှပ်စစ်ရောင် တလက်လက်ကို မြင်ရသည်တိုင် မိုးမရွာသေး။ မိုးချန်းသံနှင့် လျှပ်စီးရောင်သည် အနောက်တောင်က လာလိမ့်။ အရှေ့တောင်သို့ ရောက်သွားလိုက်၊ အနောက်မြောက်မှ ပေါ်လာလိမ့်။ အရှေ့မြောက်တွင် ပျောက်သွားလိုက်ဖြင့် ကျွန်တော်တို့မြို့ကို ပတ်ပတ်လည်မှ ဝိုင်း၍ ခြိမ်းခြောက်နေပါသည်။ သို့ရာတွင် မိုးစက်တစ်စက်မျှ မရွာပါ။ လေဝူ ကြီး တဟူးဟူးတိုက်ပြီး ကောင်းကင်တွင် ဖုန်တွေ သဲတွေသာ လွင့်ပျံနေတတ် ပါသည်။

ထိုအခါမျိုးတွင် “လေတွေမိုးတွေ လာပါလို့၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် လူပျိုကလေးတွေလာပါလို့ ခုံဖိနပ်နဲ့ဆော်” ဟု ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ အော်ဟစ် ၍ မြူးထူးကြပါသည်။ ပူပြင်းလှသော တပေါင်း၊ တန်ခူးရာသီမှ မိုးနံ့ကလေး သင်းကာ မိုးရိပ်ကလေးဆင်သည်ကို မြင်သောကြောင့် ကျွန်တော်တို့ အော်ကြ ဟစ်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုစာတို့ကလေးသည် ကဗျာလား၊ သီချင်းလား၊

တဘောင်လားဆိုသည်ကို ကျွန်တော်တို့ မသိခဲ့ကြပါ။ ထိုစာတို့ကလေးသည် မည်သည့်အချိန်က ပေါ်လာသော စာတို့ကလေး ဆိုသည်ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ မသိကြပါ။ သို့ဖြင့် မိုးနဲ့လေနဲ့ မိုးရိပ်တိမ်ရိပ်ကို မြင်သည့်အခါတိုင်း ကျွန်တော်တို့ ပျော်ခဲ့ဖူးခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် မိုးကား မရွာသေးပါ။ နယုန်လပြည့် တစ်ဝိုက်လောက်တွင် မိုးတစ်ပြိုက်လောက် ရွာလိုက်သည်။ တစ်ပြိုက်လောက်ဆိုသော်လည်း တစ်ချိန်ကောင်း ရွာလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့တစ်ပြိုက် ရွာပြီးသည့်နောက်တွင် တော်တော်နှင့် မရွာတော့ပါ။ တစ်ခါ တလေတွင်မူ တစ်ပြိုက်မျှပင်မရွာဘဲ ဝါဆိုဝါခေါင် အထိပင် မိုးခေါင်နေ တတ်ပါသေးသည်။ ထိုအခါတွင် ကျွန်တော်တို့ မနေနိုင်တော့။ ကျွန်တော်တို့ သာမက ကျွဲနွားတို့လည်း မနေနိုင်တော့။ ကန်များ၊ ချောင်းများ၊ ရေတွင်းများ တွင် ရေခန်းကုန်ပြီး မြက်တွေ၊ သစ်ပင်တွေ ခြောက်ကုန်ကြပြီ။ လူ့အတွက် သောက်ရေသုံးရေ အနည်းငယ် ရှိသည့်တိုင် ကျွဲနွားများအတွက် ရေမရှိကြ တော့ပြီ။ မြက်နှင့် ကောက်ရိုး ပြောင်းရိုးစသည်တို့ မရှိကြတော့ပြီ။ ထိုအခါတွင် ကျွဲတွေနွားတွေ သေကြသည်။ လူတို့ကြီးတွေနှင့် ကလေးငယ်များလည်း အပူဒဏ်ကြောင့် အသေအပျောက် ရှိကြသည်။

မိုးခေါင်လွန်းမက ခေါင်သည့်အခါတွင် ကျွန်တော်တို့ လွန်ဆွဲကြ ရသည်။ ကျွန်တော် ငယ်ငယ်က လွန်ဆွဲသည်ကို မှတ်မိသေး၏။ လွန်ဆွဲ ကြမည် ပြုသည့်အခါတွင် ကျွန်တော်တို့မြို့၊ လူကြီးတွေ၊ ကာလသားတွေ အိုးစည်ဗုံမောင်းတွေဖြင့် မြို့နှင့် နှစ်မိုင်ခန့်ကွာသည့် ထန်းဖူးတောရွာသို့ သွား၍ သစ်ခုတ်ကြသည်။ သစ်ဆိုသော်လည်း သစ်ကြီး ဝါးကြီးတွေ မဟုတ်ပါ။ ထန်းလုံးများ ဖြစ်လေသည်။ လွန်ကြီး၏အဆုံး တစ်ဖက်တစ်ချက်စီတွင် ထန်းလုံးကြီးတွေကို ထိပ်တွင် အပေါက်ဖောက်၍ ချထားပြီး ထိုအပေါက်ထဲသို့ သံကြိုးတွေ ချည်သည်။ ထိုသံကြိုးတွေ အဆုံးတွင်မူ ကျပ်လုံးခန့်တုတ်သည် အုန်းဆံကြိုးကြီးတွေ ချည်ပြီး လွန်ဆွဲကြရခြင်း ဖြစ်သည်။ ထန်းလုံးခုတ်သည့် အခါတွင်လည်း မိုးခေါင်ကျော်စွာ နတ်ကို ပသရသေး၏။ လွန်ကြီးကို ဆီသုတ်၍ ခွေထားသည့်အခါလည်း နတ်ကို ပသရသေး၏။ လွန်ကြီးတပ်ပြီး ဆွဲခါနီးတွင်လည်း မိုးခေါင် ကျော်စွာကို ပသရသေးသည်။

လွန်ဆွဲပြီး သုံးလေးရက် အကြာတွင် မိုးရွာသည်။ သို့ရာတွင်

အညာမိုးသည် တစ်ခါရွာပြီးနောက် တော်တော်နှင့် မရွာပြန်တော့ပါ။ ခါတိုင်းလို ခြောက်သွေ့မြဲ ခြောက်သွေ့နေပါသည်။ သို့တိုင် မြေခွေးသွားပြီ ဖြစ်သဖြင့် ယာများထဲတွင် ထွန်သူတို့ ထွန်ကုန်ကြပြီ။ အပူပိုင်းတွင် ပေါက်သည့် နွားလျှာ ကြီး၊ ဆူးပုပ်ကလေး၊ ကင်းပုံ၊ သနပ် စသည်အပင်တို့ အညွန့်ထိုး စပြုလာကာ ဟင်းရွက်နုနုကလေးများကို ဟင်းချိုသောက်နိုင်ပြီ။ ထိုအရွက်များသည် ကျွန်တော်တို့ အညာသူ အညာသားတို့ စားလေ့ ရှိသော ဟင်းသီးဟင်းရွက် များပင် ဖြစ်လေသည်။

အညာမိုးကား တစ်လမှာ တစ်ခါ၊ နှစ်ခါ၊ လေးငါးဆယ်ခါ လောက် သာ ရွာလေသည်။ မိုးတွင်းဟု ဆိုသော်လည်း ရန်ကုန်မှာလို နေ့တိုင်းရွာ ရွာသည့် အခါတွင်လည်း ခဏတစ်ဖြုတ်မျှသာ။

သို့ကလို မိုးနည်းသော အညာတွင်မွေး၍ မိုးတွင်းအတွက် ထီးလှော် မိုးကာ မလိုပါ။ တစ်အိမ်တွင် တစ်လက်တလေရှိလျှင် လုံလောက်တော့ပြီ။ လူကြီးလူငယ် တစ်ဒါဇင်ကျော်လောက်ရှိသော ကျွန်တော်တို့အိမ်တွင် **ထီး** တစ်လက်သာ ရှိ၏။ မိုးရွာနေ၍ တစ်ယောက်က ဆောင်းသွားလျှင် **သူ ပြန်လာ** သည်အထိ စောင့်နိုင်သည်။ ရန်ကုန်မှာလို အချိန်၏ ဖိစီးမှုကို မခံရ။ **အချိန်** နောက်ကျ၍ သွားလျှင်လည်း ကိုယ်တွေ့ရမည့်သူ၊ ကိုယ်လုပ်ရမည့် ကိစ္စကို တွေ့နိုင်လုပ်နိုင်၏။ အကယ်၍ ထီးယူသွားသူ ရုတ်တရက် ပြန်မလာလျှင်လည်း အကြောင်းမဟုတ်။ မိုးစသည်အခါတွင် ထသွားလိုက်ရုံသာ။ ရန်ကုန်မှာလို မိုးက တရစပ် ရွာနေသည်မဟုတ်။ တစ်နေ့တစ်ခါ ရွာပြီးလျှင် မိုးမင်းသည် သူ့ကိစ္စ ပြီးလေပြီ။ ထို့ကြောင့် အညာတွင် ရန်ကုန်မှာလို **အိမ်နို့ထူတုန်** ထီးကိုယ်စီ ရှိဖို့ မလို။ တစ်လက်လောက်ရှိလျှင် ကိစ္စပြီးနိုင်သည်။

ကျွန်တော် ရန်ကုန်သို့ ရောက်သည့်အခါတွင် ထီးမဆောင်းတတ်ပါ။ မိုးရေထဲတွင်လည်း လမ်းမလျှောက်တတ်ပါ။ မိုးရေထဲတွင် လမ်းလျှောက်လျှင် ဖိနပ် ရွံ့တွေ ပေစင်သဖြင့် နောက်ဘက်တစ်ပိုင်းလုံး ရွံ့စက်တွေ ထင်နေတတ် သည်။ မိုးနေ့တိုင်းရွာလျှင် စိတ်ညစ်သည်။ မိုးရွာလျှင် ဘယ်မှ မထွက်ချင် တော့။ အိမ်ထဲတွင်သာ ကုပ်၍ နေချင်သည်။ ထမ်းပိုးအကျင့် မရသေးသော နွားလို ကျွန်တော်သည်လည်း ရန်ကုန်မိုးကို ကျင့်သားမရသေး။ ထမ်းပိုး အတပ် မခံဘူးသောနွား ထမ်းပိုးကို မြင်လျှင် ကြောက်သလို ကျွန်တော်သည်လည်း

ရန်ကုန်မိုးကို ကြောက်နေတတ်သည်။

ကျွန်တော်သည် နွေးကွေးသူ ဖြစ်ပါသည်။ အညာတွင် မွေး၍ အညာတွင် လူလားမြောက်ခဲ့သည့် ကျွန်တော်သည် ရန်ကုန်မိုးနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် မနေတတ်ပါ။ ရှုလေတိုင်းတွင် မြူတိုဝိုင်း၍ မှိုင်းနေသော အညာတပေါင်းတို့သာ လွမ်းနေပါသည်။ ရန်ကုန်မိုး တစ်စုံတစ်ခုတွင် ကျွန်တော်လမ်းမသွားတတ်ပါ။ လမ်းထွက်လျှင် ဖိနပ်က ရွှံ့တွေ စင်သဖြင့် ကျွန်တော့လိုချင် နောက်ပိုင်းတွင် ရွှံ့စက်တွေ ထင်နေတတ်ပါသည်။ ထီးကိုလည်း မဆောင်းတတ်ပါ။ ထီးကြီး ကိုးရိုးကားရားနှင့် လမ်းထွက်ရမည်ကို ကျွန်တော်ဝန်လေးပါသည်။

ရန်ကုန်တွင် အနှစ် နှစ်ဆယ်၊ အစိတ် နေလာသည့်အခါ၌ကား ကျွန်တော်သည် ရန်ကုန်မိုးနှင့် သဟဇာတဖြစ်အောင် နေတတ်သွားပါပြီ။ လမ်းထွက်လျှင်လည်း ရွှံ့မစင်တော့ပါ။ ထီးကိုလည်း ကိုင်တတ်သွားပါပြီ။ ရန်ကုန်အိမ်များသည် အိမ်ရှိလူကုန် ထီးတစ်လက်စီတော့ ရှိကြပါသည်။ အလုပ်သွားသည့် ဖခင်တွင်လည်း ထီးရှိပါသည်။ ဈေးသွားသည့် အိမ်ရှင်မတွင်လည်း ထီးရှိပါသည်။ ကျောင်းသွားသည့် သားငယ် သမီးငယ်များတွင်လည်း ထီးရှိရပါသည်။ လူတစ်ကိုယ် ထီးတစ်လက်စီ မရှိလျှင် ရန်ကုန် မိုးတွင်း၌ ဘယ်ကိုမျှ သွား၍မရ။ ဘာကိုမျှ လုပ်၍ မဖြစ်ပါ။

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် ကျောင်းသားဘဝမှစ၍ ရန်ကုန် မိုးတွင်းတိုင်း ထီးကိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က ယိုးဒယားထီးတွေ၊ ဂျပန်ထီးတွေ မရှိသေးပါ။ မြန်မာပြည်လုပ် ဇာမကီဖဲထီး ဖြစ်ပါသည်။ ဇာမကီတံဆိပ် ဖဲထီးသည် အလွန်ခိုင်ပါသည်။ ခရိုင်တွေ ပြုတ်ထွက်ကောင်း ပြုတ်ထွက်မည်။ အကြောဖြူချင်ဖြူသွားမည်။ ထီးရွက်ကမူ ဆယ်မိုးလောက်တော့ ကောင်းကောင်းခံသည်။

ကျွန်တော်သည် ထီးကိုင်သည့်အကျင့်ကို ရနေလေပြီ။ ထိုစဉ်က သုံးခဲ့ကြသည်မှာ ထီးကောက်ကြီးများ ဖြစ်ပါသည်။ 'ထီးထမ်းလမ်းလျှောက်' ဆိုသော စကားရှိပါသည်။ ထီးကို မထမ်းသည့်တိုင် လမ်းလျှောက်သည် လက်ကိုင်တုတ်လို ထီးကို မြေတွင် တဒေါက်ဒေါက် ထောက်၍ သွားရသည်မှာ အရသာ ရှိပါသည်။ ကိုယ့်စိတ်ကူးထဲတွင် ပေါ်လာသည့် အတွေးများကို ထိုထီးကောက်သံက စည်းဝါးလိုက်နေသည့်နယ်ဟုပင် ကျွန်တော် ထင်မိပါ

သေးသည်။ ထီးကောက်ကြီးကို လမ်းလျှောက်တုတ် အဖြစ်သာမဟုတ်၊ လမ်းထဲတွင် ရှိသည့် ခွေးလေ ခွေးလွင့်များ ဘေးရန်မှလည်း ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။ ထိုထီးဖြင့် ခွေးမောင်း၍ ရပါသည်။ ထိုမျှမက ခါးပိုက်နှိုက်နှင့် လူယက်သူတို့ကိုလည်း ထိုထီးကောက်ကြီးဖြင့် ခုခံနိုင်ပါသေးသည်။ ထီးကောက်သည် ရန်ကုန်မိုးတွင်း၌ ကျွန်တော်၏ မရှိမဖြစ်သော ပစ္စည်း ဖြစ်နေပါလေပြီ။

သို့ဖြင့် ကျွန်တော်သည် ထီးကောက်ကို နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်၊ အစိတ်မျှ ကိုင်လာခဲ့ပါသည်။ မိုးတွင်းကို ထီးကောက်မပါလျှင် လမ်းမသွား တတ်အောင်ပင် ဖြစ်နေပါပြီ။ ကိုယ်ခန္ဓာတွင် တစ်စုံတစ်ခု လိုနေသလိုလို စိတ်ထဲတွင် ဟာတာတာကြီး ဖြစ်နေပါသည်။

သို့ရာတွင် ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် နောက်ပိုင်းတွင်မူ ထီးကောက်ကို မကိုင်ကြတော့ဘဲ ခေါက်ထီးကို ကိုင်လာကြပါသည်။ ခေါက်ထီးမှာ လက်ကိုင်ကလည်း တိုတိုကလေး၊ ခေါက်လိုက်လျှင် တစ်ထွာ တစ်ညှို့ သာသာမျှသာ ဖို့ပါသည်။ မိုးရွာနေတုန်း ဘတ်စ်ကားပေါ်သို့ တက်လျှင် ခေါက်ထီးကို ခေါက်ဖျတ်ဖျတ်လိမ်ညှပ်နေသော ထီးရွက်ကို ဖြေရနှင့် အလုပ်ရှုပ်ပါသည်။ မိုးရွာနေတုန်းကားပေါ်မှ ဆင်းလျှင်လည်း ထိုခေါက်ထီးကို ဖွင့်ရာ ညှပ်နေသော ထီးရွက်တို့ ဆွဲထုတ်ရနှင့် အလွန် ကရိုကထများပါသည်။ သို့တိုင်အောင် လူအများစုသည် ခေါက်ထီးကိုသာ သုံးလာကြပါသည်။ ထို့နောက်တွင် အော်တိုမစ်တစ်ခေါက်ထီးများ ပေါ်လာပါသည်။ ခလုတ်ကို နှိပ်လိုက်လျှင် ဖြောက်ခနဲမြည်တာ ဖွင့်ရပိတ်ရသည်မှာ လွယ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော့်စိတ်တွင်မူ ထိုခေါက်ထီးကို ကြည့်ရသည်မှာ ငုံးတီတီနှင့် အရုပ်ဆိုးသည်ဟု ထင်ပါသည်။ ခွေးမောင်း၍လည်း မရ၊ ခေါက်ထီးသည် ထီးမပမည်။ ထီးကောက်စုသာလျှင် ထီးဟု ထင်ပါသည်။ လူအများကမူ ထိုခေါက်ထီးကို ဆောင်းကြပါသည်။ ခေါက်ထီးကို ဆောင်းမှ ခေတ်မီသည်ဟု ထင်ကြပါသည်။ ထီးကောက်ကြီးထက် ဆောင်းလျှင် ထီးကောက်ကြီးနဲ့ဟု ဝိုင်း၍ ရယ်ကြပါသည်။

သူများတွေ ခေါက်ထီးတွေ ဆောင်းကြလေလေ တွန့်ထော့ ထီးကောက်ကြီးကို စုံမက်တွယ်တာလေလေ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဘယ်သူ့ဆွေခေါက်ထီးတွေ ဆောင်းဆောင်း ကျွန်တော့်တွင် ရှိသည့် ကြက်ဆင်းသစ်ထီးကောက်ကြီးကိုသာ ဆောင်းပါသည်။ ထိုထီးကောက်တို့ကောင်းစွာ

ထီးပိသသည်ဟု ထင်ပါသည်။ မိုးလေလုံသည်ဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ခေါက်ထီးတွေ ခေတ်စားနေသော ခေတ်၌ ကျွန်တော့် ထီးဆောက်သည် ငေါင်းစင်းစင်း ဖြစ်နေပါသည်။ “ခင်ဗျားနယ် အညာသား စရိုက် ခေတ်စားသောလား၊ ဒီထီးကောက်ကြီးနဲ့” ဟု မိတ်ဆွေများက ပြောကြသည်။ “ရန်ကုန်မှာ နေပြီး ထီးကောက်ကြီးကို ဆောင်းရသလား” ဟု ပြောသူက ပြောကြပါသည်။ “ခေတ်နောက်ကျလှချင်လား” ဟု ဝေဖန်သူက ဝေဖန်ကြပါသည်။

မတတ်နိုင်ပါ။ သူတို့ ဝေဖန်လျှင်လည်း ကျွန်တော် ခံနိုင်ရုံသာ ရှိပါသည်။ ကျွန်တော်သည် နွေးကွေးသူဖြစ်ရာ အရာဝတ္ထုတစ်ခုကို စုံမက်မိပြီ ဆိုလျှင် ရုတ်တရက် သံယောဇဉ်ဖြတ်၍ မရပါ။ အရာဝတ္ထုတစ်ခုကို သံယောဇဉ်ဖြတ်ပြီး ရုတ်တရက် ပြန်ဆက်ရန် မလွယ်ပါ။ အယူအဆ တစ်ခုကို လက်ခံမိပြီဆိုလျှင် စွန့်ဖို့ မလွယ်ပါ။ စွန့်မိပြီဆိုလျှင်လည်း ပြန်ပြောင်းဖို့ ခက်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ထီးကောက်ကို အနှစ် နှစ်ဆယ်၊ အစိတ်လုံးလုံး ကိုင်တွယ်လာသူ ဖြစ်ရာ ခေါက်ထီးကို ရုတ်တရက် လက်ခံသဘောမကျ နိုင်ပါ။ ဘယ်သူတွေ ဘာပြောပြော ကျွန်တော် ကိုင်နေကျ ထီးကောက်ကိုသာ ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်တို့ခေတ်သည် စည်းချက်ဝါးချက် အလွန်မြန်သည့် ခေတ်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစည်းချက်နှင့်အညီ လိုက်၍ လှုပ်ရှားရပါသည်။ သွားသုတ်သုတ်၊ လာသုတ်သုတ်၊ စားသုတ်သုတ် ဆိုသည့်အတိုင်း သုတ်သုံးကျမ်းနှင့်အညီ ကျင့်နိုင်မှ တော်ကာကျပါသည်။ မနက်လင်း မျက်စိနှစ်လုံးပွင့်လာသည်နှင့် စားရေး၊ နေရေး၊ ဝတ်ရေးတို့အတွက် လှုပ်ရှားရပါသည်။

အလုပ်ချိန်မီအောင် အပြေးအလွှား စားသောက်ပြီး ဘတ်စ်ကားကို အပြေးအလွှား တက်ရပါသည်။ ချိန်းထားသည့် အချိန်ရောက်အောင် ခပ်သုတ်သုတ်စားပြီး ဘတ်စ်ကားကို ခပ်သုတ်သုတ် စီးရပါသည်။ ရန်ကုန်တွင်နေသည့် လူအများစုသည် သွားလာပို့ဆောင်ရေးတွင် ဘတ်စ်ကားကို အဓိက အားထားနေရပါသည်။ ထိုသို့အချိန်မီအောင် ဘတ်စ်ကားကို အပြေးအလွှား လုတက်ရသည့်အခါတွင် ကျွန်တော့်ထီးကောက်ကြီးသည် အနှောင့်အယှက် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ခြေနင်းခဲ့ပေါ်တွင် တွဲလောင်းခိုနေသည့် လူတွေကြားမှ တိုးတက်ရ

သည့်အခါတွင် ကျွန်တော့် ထီးကောက်သည် ဟိုလူထိုးမိ၊ သည်လူထိုးမိ ဖြစ်ကုန်ပါသည်။ ထီးကောက်ကြီးနှင့် ထီးမိသဖြင့် မကြာခဏ အဟောက်ခံရပါသည်။ ကားပေါ်ရောက်သည့် အခါတွင်လည်း ကျွန်တော့် ထီးကောက်သည် သည်လောက်ပြည့်ကျပ်နေသည့် လူတွေကြားထဲတွင် ထားစရာမရှိပါ။

လက်မောင်းတွင် ချိတ်ထားလျှင် ထီးကောက်ကြီးမှ ရေများကြောင့် ဘေးကလူတွေ စိမ့်ကုန်ပါသည်။ ထီးကောက်ချွန်ဖြင့် ခြေထောက်ကို ထိုးမိကုန်ပါသည်။ “ဒီခေတ်ကြီးမှာ ထီးကောက်ကြီး ကိုင်နေရသေးသလားဗျ၊ ရန်ကုန်ကို ခုမှရောက်ဖူးသလားဗျ၊ တုံးလှချင်လားဗျ” ဟု မကြာခဏ စောင်းမြောင်းခံရပါသည်။ သို့ဖြင့် ကျွန်တော့် ထီးကောက်ကြီးသည် ဘတ်စ်ကားပေါ်တွင် လူထု ဆန့်ကျင်ရေး ဖြစ်နေပါသည်။

လွန်ခဲ့သော လေး ငါးနှစ်က ကျွန်တော် မြိတ်သို့ ရောက်ပါသည်။ သူတို့ဆီတွင်ကား ထီးကောက်ကိုပင် မမြင်ရတော့ပါ။ ယောက်ျားဆောင်း မိန်းမဆောင်း ခေါက်ထီးတွေကလည်း ဈေးချိုပါသည်။ အမျိုးလည်း ဗုံပါသည်။ အော်တိုမက်တစ် ခေါက်ထီးတွေလည်း ပေါပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ငွေချိုသဖြင့် လည်းကောင်း၊ ခေတ်နှင့်အညီ ရင်ဘောင်တန်းနိုင်ရန်အတွက် လည်းကောင်း ခေါက်ထီးတစ်လက်ကို ဝယ်လိုက်ပါသည်။

ကျွန်တော် ဝယ်လိုက်သည့် ခေါက်ထီးသည် သူ့အတန်းအစားထဲတွင် ဈေးကြီးပါသည်။ ကောင်းလည်း ကောင်းပါသည်။ အော်တိုမက်တစ် ခေါက်ထီး ဖြစ်သဖြင့် ခလုတ်နှိပ်လိုက်သည်နှင့် ဖြောက်ခနဲပွင့်ကာ အဆင်သင့် ဖြစ်နေပါသည်။ ထီးကောက်ကြီးလို ခရိုင်တွေ ထောက်ထားသဖြင့် ဆွဲဖွင့်မှ ပိတ်ရသည်တို့ မရှိပါ။ ကျွန်တော်သည် ခေါက်ထီးကို သဘောကျသွားပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြန်ရောက်သည်နှင့် ကျွန်တော် အနှစ်နှစ်ဆယ် အစိတ်သုံးခဲ့သော ထီးကောက်ကြီးကို ချောင်ထိုး ထားလိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ခေတ်နှင့်အညီ အော်တိုမက်တစ် ခေါက်ထီးနှင့် ဖြစ်နေပါပြီ။ တိုင်စတွင် ငေါက်တက်တက်နှင့် အားမရသလို ရှိသော်လည်း ကိုင်စ ရှိလာသည့်အခါတွင် အလွန် အကိုင်ရလွယ်သည်ကို တွေ့လာရပါသည်။ မိုးရွာလျှင် ခေါက်ထီးကို ပိတ်၍ လွယ်အိတ်ကလေးထဲ အသာထည့်သွား ပြီး မိုးရွာသည်နှင့် ခလုတ်ကို ဖြောက်ခနဲ ဖွင့်လိုက်ရုံသာရှိပါသည်။ ဘတ်စ်ကားပေါ်တွင် ဟိုလူထိုးမိ သည်လူ

ထို့ ထိခံ ဖြစ်လာလည်း မရှိတော့ပါ။ ဘတ်စ်ကားပေါ်တွင် ဟိုလူသည်လူ၏ ငြုတ်အောင်မြင်တို့လည်း မခံရတော့ပါ။ ကျွန်တော် ခေါက်ထီးကိုင်ရသည့် အရာထာကို တွေ့နေပါလေပြီ။ ကျွန်တော် ခေါက်ထီးကိုင်ရသည်ကို 'စတိုင်' ထုသည်ဟု ထင်နေပါပြီ။ လန်ဒန်တွင် ဘိုလာဟက် ခေါ် ဦးထုပ်မြင့်၊ ထီးနှင့် ထန်ခန့်ထိင်း သတင်းတတို့ကို ကိုင်ထားလျှင် လူကြီးလူကောင်းဟု အသိအမှတ် မြင်သလို ခေါက်ထီးနှင့် လက်ဆွဲအိတ်တို့ကို ကိုင်ထားသည့် လူငယ်များ ထိုတွေ့လျှင် လူကြီးလူကောင်းဟု ကျွန်တော် ထင်နေပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော့် ထီးကောက်ကြီးကို မေ့နေပါလေပြီ။ ထီးကောက်ကြီး ကိုင်ရသည်ကို 'ဂိုက်ပဲ'သည်ဟု ထင်နေပါလေပြီ။

ဘာကြောင့်မှန်းမသိ။ လွန်ခဲ့သည့် တစ်နှစ်လောက်ကမှ ရောင်စုံ ထီးကောက်ကြီးတွေ ခေတ်စားလာသည်ကို ကျွန်တော် တွေ့ရပါသည်။ ခေါက်ထီးကိုင်လျှင် ခေတ်မမီတော့ဟု ပြောလာပြန်သည်။ အစိမ်း၊ အနီ၊ အပြာ စသည်ဖြင့် ရောင်စုံခြယ်ထားသည့် ထီးကောက်ကြီးတွေကို ကိုင်မှ ခေတ်မီလာ သည်ဟု ဆိုလာကြပြန်သည်။ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေများသည် ခေါက်ထီးကို ချောင်ထိုးကာ ရောင်စုံထီးကောက်ကြီးတွေကို ပြန်ကိုင်လာကြပါသည်။ ခေါက်ထီး ငုတ်တိုကလေးကို ကိုင်လာသည် ကျွန်တော့်ကိုမြင်လျှင် ပြုံးစနဲ့နဲ့ဖြင့် ကြည့်ကြပါသည်။ "ခင်ဗျားရဲ့ ခေါက်ထီးကြီးက ခေတ်မမီတော့ပါဘူး" ဟု ပြောသူက ပြောလာကြပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်သည် ခေါက်ထီးကို ကိုင်နေကျ ဖြစ်နေပါပြီ။ နောင်အတန် ကြာသည့်အခါတွင် ကျွန်တော်သည် အခြားသူများလို ထီးကောက် ရောင်စုံထီးကောက်ကို ကိုင်ကောင်း ကိုင်မိမည် လား မပြောတတ်ပါ။ ယခု လောလောဆယ်တွင်မူ ကျွန်တော်သည် ခေါက်ထီး ကို သဘောကျဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် နှေးကွေးသူ ဖြစ်ပါသည်။ အကျင့်တစ်ခု သို့မဟုတ် အယူအဆတစ်ခုကို ချက်ချင်း လက်မခံတတ်ပါ။ လက်ခံမိပြီ ဆိုလျှင်လည်း ချက်ချင်းပြန်ပြောင်း၍ မရပါ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော့်ကို နှေးကွေးသူဟု ဆိုလျှင် လည်း ဆိုနိုင်သည်။ ခေတ်မမီဟု ပြောလျှင်လည်း ပြောနိုင်ပါသည်။ ထိုအချက် သည် အားနည်းချက်လော၊ အားကောင်းချက်လော ဆိုသည်ကိုလည်း ကျွန်တော် မသိပါ။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော့်မှာ ထိုအတိုင်း ဖြစ်မြဲ ဖြစ်နေ

ပါသေးသည်။
ကျွန်တော်သည် ခေါက်ထီးကို ကိုင်မြဲကိုင်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။
ကျွန်တော့် ထီးကောက်ကြီးမှာလည်း ချောင်ထဲတွင် ရှိမြဲရှိနေပါသေးသည်။

ချယ်ရီ
၁၉၈၅၊ ဩဂုတ်

ဒါလီ၏ နာရီပျော့များ

(၁)

ငယ်ငယ်က ပန်းချီဆရာ ဒါလီအကြောင်းကို ဖတ်လိုက်ရသောအခါ သူ့ပန်းချီတွေအကြောင်းကို ဘာမျှ ကောင်းကောင်း နားမလည်။ သို့ရာတွင် ဒါလီဆိုသော အမည်ကမူ ရှင်ထံတွင် စွဲငြိကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ သူ့ အမည်က ဒါလီ။ ဆာပေးဒေါ ဒါလီ။ ဒါလီဆိုတော့ မြန်မာလို လည်ဆွဲ ဘယက်ဟု အနက်ရသော ပုံစံကားပေးသူပင်လား။ ချစ်သူတို့ကို တယုတယ တင်စားသည့် ဒါလီပင်။

ဆာပေးဒေါ ဒါလီကား ဘာမျှမဆိုင်။ ဘာမျှမဆိုင်။ ပါဠိတို့ သက္ကဋတို့နှင့်လည်း ဘာမျှမဆိုင်။ စပိန်နာမည်တစ်ခု။ အနုပညာ ပါရမီရှင်။ လူအများကို တုန်လှုပ်စေသူ။ နှုတ်ခမ်း၊ ရှုခင်း၊ ဥယျာဉ် မွမ်းမံသူ။

အနောက်တွင် သစ်ပင်များကို ငှက်ပုံ၊ လူပုံ၊ ပန်းပွင့်ပုံ၊ လခြမ်းပုံ စသဖြင့် ဖြတ်ညှပ်၍ ပုံဖော်သည့် အတတ်ပညာကို ရှုခင်း၊ ဥယျာဉ် မွမ်းမံ ပြင်ဆင်မှုပညာဟု ခေါ်ကြသည်။ ဆာပေးဒေါ ဒါလီကမူ သစ်ပင်များကို ပုံသဏ္ဍာန်ဖော်၍ ဥယျာဉ်အလှစိုက်သူမဟုတ်။ သူ့နှုတ်ခမ်းမွှေး အဖျားများကို လိမ်ကျစ်ကာ နှုတ်ခမ်းပေါ်တွင် လိပ်ပြာပုံ၊ ဖဲပွင့်ပုံ၊ ပန်းပွင့်ပုံ စသည်တို့ကို ဆင်သသူဖြစ်သည်။

အမေရိကန်အနုပညာ ဝေဖန်ရေးဆရာတစ်ဦးက 'ဒါလီသည် သေးသေးညက်ညက်၊ အသားညိုညို၊ ပျာယီးပျာယာနှင့် အသက် ၃၅ နှစ်ခန့်ရှိ လူငယ်တစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး စိတ်ပျက်စရာကောင်းသည့် နှုတ်ခမ်းမွှေးများ ရှိသည့်တိုင် စိတ်ကူးယဉ်ဆန်စွာ သနုရပွဖြစ်သူ။ သူ့စကား ပြောသည့်အခါတွင်

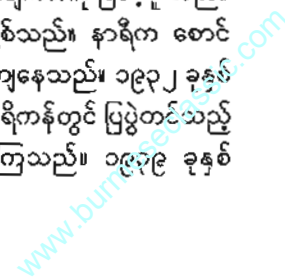
သူ့မျက်လုံးများ၊ လက်များနှင့် ပခုံးများသည် တုန်လှုပ်ချောက်ချားစွာ လှုပ်ရှား နေကြသည်။ သို့ရာတွင် ရှားပါးလှသော တိတ်ဆိတ်စွာ နေချိန်များ၌ သူသည် နက်ရှိုင်းစွာ မြေလျော့ထားသည့်အတွက် တစ်ခါတစ်ရံတွင် အသက်မှ ရှူသေး သလောဟု ထင်ရသည်။ သူသည် အင်္ဂလိပ်စကားကို နားလည်တတ်ကျွမ်းခြင်း မရှိကြောင်း ဝန်ခံသော်လည်း သူ့အကြောင်းကို သူ့ရှေ့တွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ဖြင့် ပြောဆိုနေသောအခါများ၌ နားလည်သည့်ပမာ သူ့မျက်နှာသည် ဝင်းထိန်နေတတ်သည်။ စပိန်ဘာသာစကားသည် သူ့မိခင်ဘာသာစကားဖြစ်၍ ပြင်သစ်ဘာသာစကားသည် စပိန်သံဝဲဝဲဖြင့် သွက်လက်စွာ ပြောတတ်သည်။ ဒါလီ၏ ပန်းချီကားများသည် ကလေးဘဝကစ၍ ယနေ့အထိ သူ့ရင်ဆိုင်လာ ခဲ့ရသော ကြောက်လန့်စိုးရိမ်မှုများကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြနေကြသည်' ဟု ရေး ခဲ့သည်။

ဒါလီသည် ၁၉၀၄ ခုနှစ်တွင် မွေးခဲ့ပြီး ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန် သွားခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သည့်နှစ်က သူ့အသက် ၉၀ ပြည့် အထိမ်းအမှတ် အဖြစ် ကမ္ဘာ့အဝှမ်းတွင် ဒါလီ၏ ပန်းချီပြပွဲများ ကျင်းပခဲ့သည်။ အမေရိကန် တိုင်း မဂ္ဂဇင်းက ဒါလီ၏ ၉၀ ပြည့်နှစ် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ဆောင်းပါးတစ်စောင် ရေး၍ ဂုဏ်ပြုခဲ့သည်။

ဒါလီ၏ အနှစ် ၉၀ ပြည့် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် နယူးယောက် မက်ထရိုပိုလီတန် အနုပညာပြတိုက်က 'ဆာပေးဒေါ ဒါလီ အစောပိုင်းနှစ် ကာလများ' ဆိုသည့် ပြပွဲတစ်ပွဲကို ဖွင့်ခဲ့သည်။ အသက် ၁၂ နှစ်ရွယ် ကလေး ဘဝက ဆွဲခဲ့သည့် ပန်းချီကားများကအစ ၁၉၂၉ ခုနှစ်အထိ ဆွဲခဲ့သော ပန်းချီကားများ ပါဝင်သည်။

၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် ဒါလီသည် ပါရီ အနုပညာ လောကထဲသို့ ရောက်နေကာ ငြင်းခုံမှုတိုင်းထဲသို့ ဖြတ်သန်းနေလေပြီ။

ဒါလီ၏ နာမည်ကျော် 'နာရီပျော့' များ ပန်းချီကားကို မြင်ခဲ့ဖူးသည်။ မူရင်းပုံတော့ မဟုတ်။ စာအုပ်ထဲမှာ တွေ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ နာရီက စောင် တစ်ထည်လို သစ်ကိုင်းတစ်ကိုင်းပေါ်မှ ပျော့တွဲအံ့ကျနေသည်။ ၁၉၃၂ ခုနှစ် တုန်းက သူ၏ 'နာရီပျော့' များ ပန်းချီကားကို အမေရိကန်တွင် ပြပွဲတင်သည့် အခါ အမေရိကန်တွေ အလန့်တကြား ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်

တုန်းကလည်း ဒါလီ၏ ပန်းချီကားတစ်ကားကြောင့် ပြပွဲလာသည့် ပရိသတ်တွေ အလန်တကြားဖြစ်ရပြန်သည်။ ယင်းမှာ တက္ကစီတစ်စင်းပေါ်တွင် ထိုင်စီးလာ သည့် ကိုလံဘတ်စ်၏ ရုပ်ပုံဖြစ်သည်။ ပြပွဲတွင် တက္ကစီကားတစ်စင်းကို ပြထား ပြီး တက္ကစီထဲတွင် မိုးတွေ သဲသဲမဲမဲရွာနေသည်။ (တက္ကစီအမိုးတွင် ရေပိုက် တစ်လုံး တပ်ထားပြီး ထိုရေပိုက်ထဲမှ ရေတွေ သွန်ကျနေခြင်းဖြစ်သည်) တက္ကစီကားထဲတွင် ဒါလီ ထူသည့် ကိုလံဘတ်စ်၏ ပန်းပုရုပ်ကြီး တင်ထားပြီး သူ့ကိုယ်ပေါ်တွင် ယှက်ကျီတွေ တရွရွတက်နေကြသည်။ ကားရှေ့တွင် 'ကျွန်ုပ်ပြန်လာပြီ' ဆိုသည့် ဆိုင်းဘုတ်တစ်ခု တပ်ထားသည်။

ပရိသတ်အလန်တကြားဖြစ်မည်ဆိုလျှင်လည်း ဖြစ်စရာပင်။ ဒါလီ သည် ပန်းပုနှင့် ခေတ်သစ် ဗိသုကာပညာ၊ ခေတ်သစ် အင်ဂျင်နီယာ ပညာရပ် တို့ကို ပေါင်းစပ်ပြီး အကြောင်းအရာတစ်ခုကို တင်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ပင်လယ် ကြီးကို ဖြတ်၍လာခဲ့သော စပိန်လူမျိုး ကိုလံဘတ်စ်သည် သူ ရှာဖွေ တွေ့ရှိခဲ့ သည့် အမေရိကတိုက်ကို တက္ကစီဖြင့် ပြန်လာခဲ့ပြီဟု ဆိုလိုချင်ပုံရသည်။ စပိန်လူမျိုးဖြစ်သည့် ဒါလီသည် အမေရိကတိုက်ကို သူပန်းချီဖြင့် စိုးမိုးမည်ဟု ဆိုချင်သလော မပြောတတ်။

ဒါလီက “တက္ကစီထဲမှာ မိုးရွာနေတာဟာ သရုပ်မှန်လွန် သဘောကို ဆိုလိုချင်တာပဲ။ မိုးရွာတဲ့ မိုးရွာနေတဲ့ တက္ကစီတစ်စင်းကို ကျွန်တော် လိုချင်တာ။ မိုးမရွာဘဲနဲ့ မိုးစိုနေတာကို ပြတာဟာ သရုပ်မှန်လွန် ဝါဒရဲ့ အနှစ်သာရပဲ” ဟု သူက အနက်ဖွင့်သည်။

ဒါလီသည် နောက်တစ်ကြိမ် ပြပွဲတစ်ပွဲ လုပ်ပြန်သည်။ ထိုပြပွဲမှာ ကိုလံဘတ်စ်ပြပွဲထက်ပင် ထူးထူးဆန်းဆန်းတွေ ပါသေးသည်။ ဆူးတောင်တွေ၊ အကြေးခွံတွေ ဆင်ယင်ထားသည့် ရေသူမကလေး ၁၇ ယောက်တို့က ရေအောက်ညှော်ခန်းထဲသို့ ငုတ်လျှိုးသွားကြသည်။ ရေအောက်ညှော်ခန်းကို မှန်တွေ ကာထားသည်။ ရေအောက်က မှန်ခန်းထဲ တွင် မိန်းမပျိုတစ်ယောက်၏ ကိုယ်လုံးနှင့်တူသော ခလုတ်များရှိသည့် စန္ဒရားတစ်လုံးရှိသည်။ တယ်လီဖုန်း များ၊ လက်နှိပ်စက်များ၊ မီးလင်းဖို တစ်ခုနှင့် အဝတ်ဖြင့် လုပ်ထားသည့် နွားမ တစ်ကောင်ရှိသည်။ ပစ္စည်းများ အားလုံးကို ရာဘာဖြင့် လုပ်ထားသဖြင့် ရေသူမတွေ ရေကူးနေသည့်အခါတွင် ထိုဝတ္ထုပစ္စည်းများသည် နိမ့်လိုက်

မြင့်လိုက် ဖြစ်နေကြသည်။ ရေသူမကလေးတွေက စန္ဒရားတီးသူ တီးကြသည်။ လက်နှိပ်စက်ရိုက်သူ ရိုက်ကြသည်။ နွားနို့ညှစ်သူက နွားနို့ညှစ် ကြသည်။

ဒါလီ၏ နောက်ပြပွဲတစ်ခုမှာလည်း လူတွေကို အလန်တကြား ဖြစ်စေသည့် ပြပွဲတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုပြပွဲမှာ 'ဒါလီ၏ ဗီးနပ်စ်နတ်သမီး အိပ်မက်' ဆိုသည့် ပြပွဲဖြစ်သည်။ ဗီးနပ်စ်နတ်သမီး လဲလျောင်းဖို့ ၃၆ ပေရှိ ကုတင်ကြီးတစ်လုံးပါသည်။ ဗီးနပ်စ်ရုပ်ကို ရာဘာတုံးများဖြင့် ဆက်ထားသည်။ ဗီးနပ်စ် အိပ်မက်မက်သည့်အခန်းတွင် ခေါင်းမပါသည့် စပိန် ကျွဲရိုင်း သတ် သမား တစ်ယောက်။ သူ့ခန္ဓာကိုယ်က အထဲတွင် ငှက်ကလေးတွေ လျောင်းထား သည့် ငှက်လျောင်းအိမ်။ အိပ်ရာဘေးတွင် မိန်းမတစ်ယောက်၏ နှာခေါင်းနှင့် နှုတ်ခမ်းတို့ ပုံဖော်ထားသည့်ခုံပေါ်က မီးတိုင်တစ်ခု။

“ပြခန်းပွဲကြီးတွေဆိုတော့ ဘာမဆို လုပ်လို့ရတာပေါ့ဗျာ။ ငွေထုတ် ပေးတဲ့လူ ရှိဖို့ပဲ လိုတယ်” ဟု လေဇီက ပြောသည်။

(၂)

ဒါလီ၏ ပန်းချီကားများကိုကြည့်ပြီး တုံ့ပြန်ချက် သုံးမျိုးသုံးစား ပေါ်တတ်သည်ဟု ဝေဖန်ရေးဆရာတစ်ယောက်က ရေးသည်။ ဒါလီသည် ခပ်ကြောင်ကြောင် ဖြစ်နေသူ။ ဒါလီသည် ပုံဆွဲအတတ်ပညာနှင့် အရောင် အသွေးတို့နှင့် ပတ်သက်၍ မွေးရာပါ ပါရမီကို ဦးနှောက်ယှက်နေသည့် ပန်းချီဂိုဏ်းနည်းနာများတွင် အလဟဿဖြုန်းတီးပစ်နေသူ၊ လူထုစိတ်ဝင်စား အောင် စတန်ထင်ပြီးနေသူဟု စသည်တို့ဖြစ်သည်။ ထိုဝေဖန်ချက်များကို ကြားရသည့်အခါတွင် ဒါလီ စိတ်ဆိုးသည်။ သူက သူသည် နည်းနာအားဖြင့် အရည်အချင်းရှိသော ပန်းချီဆရာဖြစ်ပြီး သူနည်းနာထက် အကြောင်းအရာကို ပို၍ ကြည့်သင့်သည်ဟု ပြောသည်။ ဒါလီသည် သူ ပန်းချီပုံသဏ္ဍာန်ထက် သူ့အတွေးအခေါ်အတွက် ချီးကျူးဂုဏ်ပြုသည်ကို ခံလိုဟန်တူသည်။ သူသည် ခပ်ကြောင်ကြောင် လူတစ်ယောက်ဆိုသည့် ဝေဖန်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍မူ ဒါလီက . . .

“အရူးတစ်ယောက်နဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ အဓိက ကွာခြားချက်ကတော့

ကျွန်တော်က မရူးဘူးဆိုတဲ့ အချက်ပဲဗျ” ဟု ပြောတတ်သည်။

ဒါလီသည် ပန်းချီကားများသာလျှင် ဒဏ္ဍာရီဆန်နေသည် မဟုတ်။ သူ့ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိကလည်း ဒဏ္ဍာရီဆန်နေသည်။ သူ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အမည်ကို 'ဆာပေးဒေါ ဒါလီ၏ လျှို့ဝှက်သော ဘဝ' ဟု အမည်ပေးထားသည်။

သူ့ကလေးဘဝအကြောင်းကို ရေးပြရာတွင် ဒါလီသည် ဝတ္ထုဆန်ဆန် ရေးခြယ်ပြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့တွေကြားထဲမှာ ကောက်ရလာသော မောရှလို သူ့ကို လည်း ကျွန်ုပ်တို့ကောင်းပင်တွေကြားမှ ကောက်ရလာသည့်ပုံမျိုး ရေးသည်။ ဒါလီ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိဆရာ ဂစ်ဗဆန်ကမူ ဒါလီသည် အလိုလိုကံခံရ၍ အကျင့်ပျက်နေသည့် ကလေးငယ်တစ်ယောက်ဖြစ်သည်ဟု သူ့ငယ်စဉ်ဘဝကို ရေးခဲ့သည်။ ငယ်ငယ်တုန်းက အဖေက ပြသည့် ကာလသားရောဂါနှင့် ပတ်သက်သော ကြောက်စရာ ရုပ်ပုံများကို မြင်ခဲ့ရသည့်အတွက် (သူ့အဆို) သူ့တွင် ယောက်ျားစိတ်တွေ ကုန်ခမ်းသွားခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။

စိတ်ပညာရှင် ဖရွိုက်က မသိစိတ်တွင် ကိန်းဝပ်နေသည့် အရာများသည် စာရေးရာ၊ ပန်းချီရေးရာ၊ စကားပြောရာတွင် အလိုလို ဖွင့်အန် ကျလာတတ်သည်ဟု ပြောဖူးသည်။ သရုပ်မှန်လွန် ဝါဒီများသည် သူ ငယ်ငယ်က တွေ့ရခဲ့ရသည့် သံသယများ၊ အကြောက်များ၊ စိုးရိမ်မှုများကို မေ့ပျောက်ခြင်း မပြုနိုင်ကြဘဲ ထိုအရာများကို အာရုံစူးစိုက်တွေးကာ ထိုအရာများအကြောင်းကို ရေးတတ်၊ ပြောတတ်၊ ဆွဲတတ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။

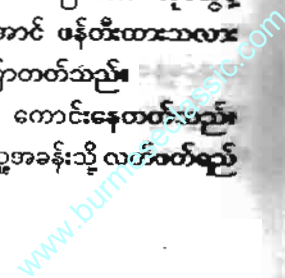
'ဆန္ဒ၏ မှီတင်းနေထိုင်ရာ' ဆိုသည့် ဒါလီ၏ ပန်းချီကားမှာ သူ့ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိအဆန်ဆုံး ပန်းချီကားဟု ဝေဖန်ရေးဆရာတို့က ဆိုကြသည်။ ဒါလီသည် သူ့ငယ်စဉ်ဘဝကို ပြန်ပြောသည့်အခါတွင် ထိုအကြောင်းကို ခပ်ဆိုင်းဆိုင်း ပြောတတ်သည်။ 'ဆန္ဒ၏ မှီတင်းနေထိုင်ရာ' မှာ သဲကန္တာရကြီးတစ်ခု၏ ပုံဖြစ်သည်။ သဲကန္တာရကြီးထဲတွင် အသေကောင်များနှင့် ကျောက်တုံးများ ပြန့်ကြဲနေသည်။ ကျောက်တုံးများပေါ်တွင် ခြင်္သေ့ခေါင်းပုံတွေ ရေးခြယ်ထားသည်။ သဲကန္တာရအလယ်တွင် သူငယ်ကလေးတစ်ယောက်က လူတစ်ယောက်ကို ကြောက်ကြောက် လန့်လန့်ဖြင့် လက်ဆွဲထားသည်။ လူပုံတွင်လည်း လူ၏ ရင်ခေါင်းထဲမှ ခြင်္သေ့ခေါင်းတစ်လုံး ထိုးထွက်နေသည်။ လူနှင့် သူငယ်ကလေးတို့ လက်ဝဲဘက်တွင် အရိုးပြာအိုးများရှိပြီး အရိုးပြာ

အိုးတစ်လုံးထဲမှ မိန်းမတစ်ယောက်၏ ခေါင်းသည် ပန်းပွင့်တစ်ပွင့်လို ပွင့်လန်းနေသည်။ အဝေးမှိုးကုတ်စက်ဝိုင်းတွင်မူ လက်များသည် ကောင်းကင်နံကြီးကို စမ်းနေကြသည်။ ထို့နောက် သူငယ်ကလေး၏ ပုံသဏ္ဍာန်တစ်ခု၊ ပုံမှာ သေးငယ်သွားသော်လည်း မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် အားတက်နေသော ပုံသဏ္ဍာန်။

ပန်းချီကားထဲက မိန်းမ၏ ခေါင်းပုံမှာ သူ့အမေကို ကိုယ်စားပြုသည်ဟု အနက်ဖွင့်ကြသည်။ သဲကန္တာရကြီးမှာ သူ့ဇာတိ ကက်တာလိုနီးယားနယ် ဖြစ်သည်။ ကက်တာလိုနီးယားနယ်က သူ မွေးသည့် ဖိစရာဒေးမြို့ကလေးသည် ခြောက်သွေ့သည့် လွင်တီးခေါင်ကြီး ဖြစ်သည်။ လွင်တီးခေါင်ကြီးထဲတွင် မြည်းအသေကောင်များကို မကြာခဏ တွေ့ရတတ်သည်။ ဒါလီသည် သူ့ငယ်ငယ်တုန်းက ထိုလွင်တီးခေါင်းကြီးကိုဖြတ်၍ နေ့တိုင်း ကျောင်းတက်ရသည်။ ကျောင်းက ၅ မိုင်ဝေးသည်။ သူ့အဖေ (ပုံထဲတွင် ရင်ဘတ်ထဲမှ ခြင်္သေ့ခေါင်း ထွက်နေသည့်လူ) က သူ့ကို လိုက်မပို့ဘဲ တစ်ယောက်တည်း ကျောင်းအသွားခိုင်းသည်။ ဒါလီက ကြောက်သဖြင့် ငြင်းဆန်လျှင် သူ့ကို အတင်းဆွဲခေါ်သွားသည်။ ဒါလီသည် အကြောက်၊ စိုးရိမ်မှု၊ အမုန်း၊ သံသယတို့ကို ရေးခြယ်ပြလိုလျှင် သင်္ကေတအဖြစ် သဲကန္တာရကြီးများ၊ လွင်ပြင်ကျယ်ကြီးများကို ရေးခြယ်ပြတတ်သည်။ 'နေ့ဦး၏ ပထမနေ့များ' ဆိုသည့် ကားမှာ ပင်လျှင် မိုးကုတ်စက်ဝိုင်းအောက်က လွင်ပြင်ကျယ်ကြီးကို ရေးပြသွားသေးသည်။ နေ့ဦးဆိုလျှင် သာယာရမည်။ ကြက်နူးစရာ ဖြစ်ရမည်။ သို့ရာတွင် ဒါလီသည် နေ့ဦးကို သံသယ ဖြစ်နေသည့်နယ် လွင်ပြင်ကျယ်ကြီးကို သင်္ကေတဆောင်၍ ဆွဲထားသည်။ လွင်ပြင်ကျယ်ကြီး၏ နောက်၊ အမုန်း၊ အကြောက်၊ သံသယ၊ စိုးရိမ်မှုတို့၏ နောက်တွင် နားမလည်နိုင်သည့်သဘော၊ မသိနိုင်သည့်သဘော ရှိနေသည်ဟု ဆိုလိုချင်ပုံရသည်။

ဒါလီသည် ငယ်ငယ်ကလေးကတည်းက ကြောက်တတ်သူဖြစ်သည်။ အသက်ကြီးသည့်တိုင်အောင်ပင် အကြောက်မပြေသေး။ 'လူတွေနဲ့ အရာဝတ္ထုတွေဟာ ကျွန်တော့်ကို ခြောက်လှန့်ရအောင် ဖန်တီးထားသလား မသိဘူး' ဟု စိတ်ကူးရသည့်အခါတွင် ဒါလီက ပြောတတ်သည်။

ဒါလီ ကြောက်တတ်ပုံမှာ ရယ်စရာပင် ကောင်းနေတတ်သည်။ တစ်ခါတွင် ပန်းချီပြခန်းပိုင်ရှင် ဂျူလီယန်လေဗီက သူ့အခန်းသို့ လက်ခတ်ရည်

သောက် မိတ်သည်။ လေဗီ၏ အခန်းလှေကားထိပ်တွင် လှုပ်စစ်ခေါင်းလောင်း တလေး ရှိသည်။ လှုပ်စစ်ခေါင်းလောင်းကလေးကိုနှိပ်ပြီး သူ ခဏစောင့်သည်။
 သယ်သူ့ ဝေါ်လော။ လေဗီက အပြင်သို့ ထွက်လာသည့်အခါတွင် လမ်းမ ဝေါ်သို့ ရောက်နေသော ဒါလီကို မြင်ရသည်။ လေဗီက နောက်မှ လိုက်သွားပြီး
 “တွေ့လို့ ဘာဖြစ်လို့ ပြန်သွားတာလဲဗျ” ဟု မေးသည်။
 “တံခါးကြီးဗျ၊ တံခါးကြီး။ ခင်ဖျားတံခါးကြီးက စကားပြောနေတယ်”
 ဟု ကြောက်ကြောက်လန့်လန့်ဖြင့် ပြောသည်။

(၃)

ဒါလီ၏အဖေသည် သူတို့မြို့ကလေးတွင် ရှေ့နေကလေးတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ဒါလီ၏ အဖေသည် သူ့သားကို သူ့လိုပင် ရှေ့နေတစ်ယောက် ဖြစ်စေချင်သည်။ သို့ရာတွင် ဒါလီသည် ကလေးဘဝကတည်းကပင် ပန်းချီတွေ စတင်ဆွဲနေလေပြီ။ ခဲတံကို ကိုင်တတ်ကတည်းက သူ့ပုခက်က သစ်သားဘောင် တွင် တိရစ္ဆာန်ရုပ်တွေ စတင်ဆွဲသည်ဟု ဒါလီက ပြောဖူးသည်။ ပန်းချီပညာ ကိုလည်း ငယ်ငယ်ကလေးကတည်းက သင်ချင်သည်။ အသက် ၁၄ နှစ် အရွယ်တွင် သူ့ကို မက်ဒရစ်ရှိ အနုပညာကျောင်းသို့ ထားရန် အဖေ့ကို ပူဆာသည်။ ရာဖီယယ်နှင့် ဗားမီးယားတို့၏ ရှေးဟောင်း ပန်းချီကားများကို ကူး၍ ဆွဲရာတွင် လက်ရာမြောက်သည်ဟု ပြောကြသည်။ အတန်းထဲတွင် ဆရာက ပို့ချသည်ကို နားမထောင်။ စက္ကူတစ်ချပ်၊ ခဲတံတစ်ချောင်းဖြင့် သူ့စိတ်ကူးပေါ်ရာ အရုပ်တွေကို လျှောက်ဆွဲသည်။ ကြက်ခြေခတ် မျဉ်းကြောင်း များ၊ ကြယ်ပွင့်များ၊ စက်ဝိုင်းများဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က သူ့ရေးခဲ့သည့် အရုပ်များ သည် တယ်လီဖုန်းခွက်ကိုင်၍ စောင့်ရင်း လူတစ်ယောက် လျှောက်ခြစ်ထား သည့် ခြစ်ရာတွေနှင့် တူသည်ဟု ပြောကြသည်။ နောင် ၁၀ နှစ်အကြာ ပါရီသို့ ရောက်လာသည့်အခါတွင်မူ သူ လျှောက်ခြစ်နေသည့် အရုပ်များသည် သူ့ မသိစိတ်ထဲတွင် ပေါ်နေသည့် အရာများကို ထင်ရှားစွာ ကိုယ်စားပြုလျက်ရှိကာ သရုပ်မှန်လွန်ဝါဒ ပန်းချီတွင် အရေးကြီးသည့် ဖြည့်ဆည်းချက်များ ဖြစ်လာခဲ့ သည်။

သရုပ်မှန်လွန်ဝါဒသည် ၁၉၂၄ ခုနှစ်က ပါရီတွင် အစပြုခဲ့ခြင်း

ဖြစ်သည်။ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် ဒါဒါ ဝန်းချီဂိုဏ်းကို တိုးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် ဒါဒါ ပန်းချီဂိုဏ်းကို ဆန့်ကျင်သည့် လှုပ်ရှားမှု တစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။ ဒါဒါဝါဒမှာ ၁၉၁၆ ခုနှစ်တွင် ထရစ္စတန်ဇာရာတ ခေါင်းဆောင်သည့် လှုပ်ရှားမှုဖြစ်သည်။ ဒါဒါဝါဒီတို့က အနုပညာအားလုံးတွင် ပစ္စုပ္ပန်တည်ရှိနေသော တန်ဖိုးများ၊ စံများအားလုံးကို ဖျက်သိမ်းရန် တောင်းဆို ကြသည်။ လက်ရှိတန်ဖိုးများနေရာတွင် ဖရိုဖရဲဖြစ်မှုများကို အစားထိုးချင် ကြသည်။ ဒါဒါဝါဒဟူသော အမည်ပေါ်လာပုံကပင် ဖရိုဖရဲနိုင်လှသည်။ ဇာရာက သူ့အနုပညာဂိုဏ်းကို နာမည်ပေးရန် အဘိဓာန် လှန်လိုက်သည့်အခါ ‘ဒါဒါ’ ဆိုသော စာလုံးကို သွားတွေ့သည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ‘အပျော်မြင်း’ ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ဒါဒါဂိုဏ်းဝင် ပန်းချီဆရာများ၊ စာရေးဆရာများ၊ ကဗျာ ဆရာများ၊ ပန်းပုဆရာများ၏ လက်ရာများသည် အများအားဖြင့် ညစ်ညမ်း သည် ဟု ယူဆကြသည်။

ထိုစဉ်က ဆေးကျောင်းသား ကဗျာဆရာပေါက်စ အန်ဒရော့ရီတန် သည် သူတို့ ဒါဒါဂိုဏ်းဝင် စာရေးဆရာများ၊ ကဗျာဆရာများ၏ စာများကို စာပေဟု မထင်။ ပေါက်ကွဲမှုများဟု ယူဆသည်။ အန်ဒရော့ရီတန်သည် ထိုဒါဒါပေါက်ကွဲမှုများကို အဓိပ္ပာယ်ရှိသော လှုပ်ရှားမှုတစ်ခု ဖြစ်အောင် ကြိုးစားခဲ့သည်။ ‘အရက်မူးနေသူတစ်ယောက်၏ ပေါက်ကွဲမှုထဲမှ သူ့ ခံစားချက်များကို ကြိုးစား၍ ခန့်မှန်းရသည့်အလုပ်နှင့်တူသည်’ ဟု ဝေဖန်ရေး ဆရာတစ်ဦးက ရေးခဲ့သည်။ ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင်မူ အန်ဒရော့ရီတန်က သရုပ်မှန်လွန်ဝါဒ မွေးဖွားလာပြီဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ကြေညာစာတမ်းတစ်စောင် ထုတ်လိုက်သည်။ သို့ကြေညာစာတမ်း၌ ‘အိပ်မက်နှင့် အစစ်အမှန်ဟူသော အခြေအနေနှစ်ခုတို့သည် အကြွင်းမဲ့ အမှန်တရားသစ်တစ်ခု အဖြစ်သို့ ပေါင်းစည်းသွားလိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ် ယုံကြည်ပေသည်’ ဟု အန်ဒရော့ရီတန်က ရေးခဲ့သည်။

သရုပ်မှန်လွန်ဝါဒဂိုဏ်းကို မူလ ဦးဆောင်ခဲ့သူများထဲတွင် အန်ဒရော့ ဘရီတန်အပြင် ကဗျာဆရာ ပေါအေးလွ၊ မက်စ်အန်စ်၊ မာစယ်၊ ဒူးရှန်းနှင့် (တစ်ခါတ ဒါဒါဝါဒခေါင်းဆောင်) ထရစ္စတန်ဇာရာတို့ ပါကြသည်။ ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် အန်ဒရော့ရီတန်သည် စာပေမဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်ကို ထုတ်ဝေသည်။

ထို့နောက် ပေါအေးလွကို ရုရှားသို့လွှတ်ကာ စတာလင်ကို ထောက်ခံသည်။ စတာလင်က သူတို့ သရုပ်မှန်လွန်ပိုင်း၏ ထောက်ခံမှုကို ငြင်းသည်။ ဤတွင် အန်ဒရေဘရိုတန်သည် စတာလင်ကို ထောက်ခံခြင်းမပြုတော့ဘဲ လီယွန် ထရော့စကိုး ဘတ်သို့ ကူးပြောင်းသွားခဲ့သည်။ ဒါလီမှာ သရုပ်မှန်လွန်ဝါဒီတို့၏ နိုင်ငံရေး အတွဲအပြဲများကြားနေခဲ့သည်။

ဧပြီလတွင် ဒါလီသည် ပေါအေးလွ၏ ဇနီးဟောင်း ဂါလာနှင့် လက်ထပ်ခဲ့သည်။ ဂါလာမှာ ရုရှားအမျိုးသမီးဖြစ်ပြီး အေးလွနှင့် လက်မထပ် ခင်တတည်းက ပန်းချီဆရာများက သူတို့ ဝိုင်းဝန်းပိုးပန်းခဲ့ကြသည်။ သူတို့၏ 'အနုပညာနတ်သမီး' အဖြစ် ယူဆခဲ့ကြသည်။

ဒါလီသည် သူ့ဇနီး ဂါလာကို အလွန်ချစ်သည်။ သူ့ပန်းချီကား အချို့ကို လက်မှတ်ထိုးရာမှာပင် သူ့နာမည်ကို မထိုးဘဲ ဂါလာ၏အမည်ကို ဇာတိလေးရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

(၄)

ဒါလီ၏ ပန်းချီကားများမှာ မသိစိတ်တွင်ပေါ်လာသည့် ပုံရိပ်များကို အဓိအတိုင်း ရေးခြယ်ပြခြင်းဖြစ်သဖြင့် သူ့ပန်းချီကားများကို တချို့က နားမလည်နိုင်။ သူ့ပန်းချီကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မေးမြန်းကြည့် သည့်အခါ တွင် ဒါလီက 'ကျွန်တော်တောင် ကျွန်တော့်ပန်းချီကားတွေရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ကောင်းကောင်း မသိဘူး' ဟု ဖြေတတ်သည်။

ဒါလီ၏ အထင်ရှားဆုံးသော ပန်းချီကားမှာ 'မှတ်ဉာဏ်၏ တည်မြဲမှု' ဆိုသည့် ပန်းချီကားဖြစ်သည်။ ထိုပန်းချီကားထဲတွင် သူ၏ 'နာရီပျော့များ' သည် အဝတ်စ တစ်စလို့ သစ်ကိုင်းများ၊ ကျောက်ဆောင်များပေါ်တွင် ပျော့တွဲကျနေသည်။ အနက်ဖွင့်သူတို့က လူ၏ မသိစိတ်တွင် ပေါ်နေသော လူ၏ အဓိက ရန်သူဖြစ်သော အချိန်ကို ကွေးညွတ်ပစ်လိုသော လူ၏ ဆန္ဒဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ကြသည်။

သရုပ်မှန်လွင် ပန်းချီဆရာဒါလီသည် မသိစိတ်တွင် ပေါ်လာသည့် ပုံရိပ်များကို ရေးခြယ်သည့်တိုင် သူ့ပန်းချီကားကိုတော့ လူထုတွေ ကြည့်စေ ချင်သည်။ လူထုတွေ အရသာခံစေချင်သည်။ တစ်ခါက သူ ပြပွဲ

တစ်ခုလုပ်ရာတွင် ကန်ထရိုက်က တစ်ယောက်ကို ဆင့် ၄၀ ဝင်ကြေး ကောက် သည်။ ဒါလီက "ကျွန်တော်က လူထုတွေ၊ သာမန်လူတွေအတွက် ပန်းချီဆွဲ တာဗျ။ ပြည်သူတွေအတွက် ဆွဲတာ။ ခင်ဗျားက ဒီလောက် ဝင်ကြေးကောက် နေရင် လူထုတွေ ဘယ်မှာ ကြည့်နိုင်တော့မှာလဲ။ လေးပုံတစ်ပုံပဲ ဝင်ကြေး ယူပါ" ဟု ပြောသည်။

ဒါလီ၏ စကားသည် အနုပညာနှင့် လူထု၏ ဆက်သွယ်မှုကို အထင်ရှားဆုံး ဖော်ပြလိုက်သော သာဓကတစ်ရပ် ဖြစ်ပေသည်။ သရုပ်မှန် လွန် ဝါဒမှာပင်လျှင် အနုပညာရှင်သည် လူထုကို အရေးထားကြောင်း ပြသ သည့် သာဓကတစ်ရပ် ဖြစ်ပေသည်။

အလှပညာ
၁၉၉၅၊ အောက်တိုဘာလ၊ နိုဝင်ဘာ၊ ဒီဇင်ဘာ

www.burmeseclassic.com

ဆရာဇော်ဂျီ ကွယ်လွန်သည့် နှစ်နှစ်မြောက် သဝဏ်လွှာ

ကျွန်တော်သည် ချယ်ရီမဂ္ဂဇင်းတွင် 'ဇော်ဂျီ၊ ကျွန်တော်နှင့် သီရိပစ္စယာ အလွမ်း' ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဆရာဇော်ဂျီ၏အကြောင်းကို ၁၀ လ တိုင်တိုင် ရေးခဲ့ပါသည်။ ချယ်ရီမဂ္ဂဇင်းမှာ ရပ်လိုက်၊ ထွက်လိုက် ဖြစ်နေသဖြင့် ကျွန်တော် ဆောင်းပါးသည် ယခုတိုင် အပြီးမသတ်သေးပါ။

ထိုဆောင်းပါးတွင် ဇော်ဂျီ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ရုပ်ပုံလွှာ တစ်စိတ် တစ်ပိုင်း ပါပါသည်။ ထိုရုပ်ပုံလွှာမှာ ကျွန်တော် တစ်နေ့တစ်ရက် မြင်လိုက်ရ သည့် ရုပ်ပုံလွှာ ဖြစ်ပါသည်။ ပြည့်စုံသော ရုပ်ပုံလွှာတစ်ချပ်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှစ၍ ဆရာ ကွယ်လွန်သွားသည်အထိ ကျွန်တော်နှင့် ဆက်ဆံ ထိတွေ့လိုက်ရသော ဆရာ၏ ရုပ်ပုံလွှာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုရုပ်ပုံလွှာတွင် ကျွန်တော် သည် သနားကြင်နာသော၊ ခွင့်လွှတ်တတ်သော၊ အမြော်အမြင်ကြီးသော၊ လွတ်လပ်မှုကို ရေးပြရန် ကြိုးစားပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် တရားမှု အမှုကို မြတ်နိုးသော၊ အမျိုးကို ချစ်သော၊ စာဆိုပါရမီ ဉာဏ်ကြီးသော၊ စာနာတတ်သော ကဗျာဆရာ စာဆိုတစ်ဦး ရုပ်ပုံလွှာကို ရေးပြရန် ကြိုးစားပါသည်။ တစ်ချိန် တည်းမှာပင် အမြော်အမြင်ရှိသော၊ ပညာရဲရင့်သော၊ သိမြင်နှံ့စပ်သော၊ ရိုးသားဖြောင့်မတ်သော၊ ပညာရှိတစ်ဦး၏ ရုပ်ပုံလွှာကို ရေးပြရန်လည်း ကျွန်တော် ကြိုးစားပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် လေးနက်သော၊ တည်ကြည် သော၊ အမှန်တရားကို မြတ်နိုးသော ဒဿနဆရာတစ်ဦး၏ ရုပ်ပုံလွှာကို ရေးခြယ်ပြရန်လည်း ကျွန်တော် ကြိုးစားပါသည်။

ထိုဆောင်းပါးတွင် ဆရာသည် အဘိဓမ္မာဆရာကပိ၏ လေးနက်မှု နှင့် သုခမိန်ကဗျာဆရာ၏ စိတ်ကူးယဉ်မှုဆိုသည့် ဝိရောဓိနှစ်ခုကို ဝေါင်းစပ် ဖွဲ့စည်းထားသည်ဟု ထင်ပါသည်။ အဘိဓမ္မာဆရာကပိသည် ဘဝကို တည်ငြိမ် စွာ၊ လေးနက်စွာ ကြည့်တတ်မြင်တတ်ပါသည်။ လောကဓံ၏ ရိုက်ပတ်ချက် တို့ကို တည်ငြိမ်စွာ ခံယူတတ်ပါသည်။ သုခမိန်ကဗျာဆရာသည် အသိမ်မွေ့ ဆုံး လျှပ်တစ်ပြက်ခံစားချက်ကလေးပင် သူ၏ စိတ်ကူးပင့်ကူအိမ်ထဲတွင် အမိအရ ဖမ်းဆုပ်ပြီး ကဗျာအဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်တတ်ပါသည်ဟု ကျွန်တော် ရေးဆွဲပါသည်။

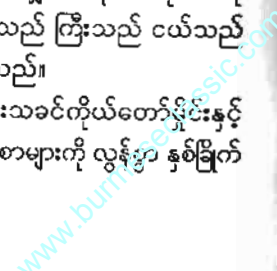
ဆရာသည် ကြင်နာသောလူသား၊ လေးနက်တည်ကြည်သော ဒဿနဆရာနှင့် စိတ်ကူးယဉ်သော သုခမိန်ကဗျာဆရာ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုလက္ခဏာချက်များသည် ဆရာ၏ ကဗျာများ၊ စာများထဲတွင် အထင်းသား ပေါ်လွင်နေပါသည်။ ပြဒါးရှင်တွင် ဆရာသည် သပိတ်မှောက်နေ သော ကျောင်းသားတို့ကို ပြဒါးရှင်လုံးပေးချင်သော်လည်း ဇော်ဂျီ ဝစ်စ်စ် မဟုတ်သဖြင့် စိတ်ညစ်နေကာ မောင်ကျောင်းသားတို့ကို စာနာစိတ်ဖြင့် တူညီ အားပေးခဲ့ပါသည်။

ခေတ်စမ်းကို တည်ထောင်ခဲ့ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦးတို့အနက် ဆရာ ဇော်ဂျီနှင့် ဆရာမင်းသုဝဏ်တို့သည် စစ်ပြီးခေတ် မျိုးဆက်လူငယ်များ အပေါ် တွင် စာပေဩဇာ များစွာ ညောင်းခဲ့သူများ ဖြစ်ပါသည်။ သူတို့ နှစ်ဦးသည် ကန္တဝင်သစ်ကို ထူထောင်ခဲ့သူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဆရာဇော်ဂျီနှင့် ဆရာ မင်းသုဝဏ်တို့ကို ခွဲခွာ၍ မရစေကောင်းပါ။ ခေတ်စမ်းသည် (သိပ္ပံမောင်ဝင် မရှိ သည့်နောက်တွင်) သူတို့နှစ်ဦးပေါင်းမှ ပြည့်စုံပါသည်။ သူတို့နှစ်ဦး မပြည့်စုံ သည့်ခေတ်စမ်းသည် ခေတ်စမ်းမဟုတ်ပါ။ သူတို့နှစ်ဦးသည် ခေတ်စမ်းစာပေ၏ အလံကိုင်နှစ်ဦးဖြစ်ကြပါသည်။

ဆရာသည် ဘာသာဝေဒနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် ဆရာမင်းသုဝဏ်တို့ လွန်စွာ လေးစားအားထားသူ ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာသည် ကြီးသည် ငယ်သည် မဟု ထိုသူထံမှ ပညာကို သင်ယူတတ်သူ ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာသည် မျိုးချစ်စာဆိုကြီး ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းနှင့် ဘင်္ဂါလီအမျိုးသားစာဆိုကြီး ရာဝိန္ဒာနတ်တို့တို့၏ စာများကို လွန်စွာ နှစ်ခြိုက်

ဟန်တူပါသည်။ တရိုး၏ ဂီတဥလီမှ စာတစ်ပုဒ်ကို ၁၉၂၀ ခုနှစ် မှ ၁၉၈၀ တစ်ဝိုက်လောက်အထိ အကြိမ်ကြိမ် ဘာသာပြန်ကာ အကြိမ်ကြိမ် တည်းဖြတ်၍ ပြင်ဆင်ခဲ့ပါသည်။

ထိုကဗျာကို ဆရာ ဘာသာပြန်ထားသည်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

အကြင်အရပ်၌ စိတ်သည် ကြောက်ခြင်း ကင်း၏။ ဦးခေါင်းကို မော်၍ မော့ထားနိုင်၏။

အကြင်အရပ်၌ အသိပညာရှာရာတွင် အတားအဆီးမရှိ၊ လွတ်လပ်၏။

အကြင်အရပ်၌ ကိုယ်အချင်းချင်း မကြင်မနာ၊ ကျွင်းမြောင်း သေးသိမ်သော တံတိုင်းအကာအရံတို့ဖြင့် ကမ္ဘာလောကကို အစိတ်စိတ် အမြွှာမြွှာ ဖြစ်အောင် ခွဲခြားထားခြင်းလည်း မရှိ။

အကြင်အရပ်၌ မှန်သောစကားတို့ကိုသာ ဆိုကြ၏။

အကြင်အရပ်၌ မလျှော့တက်ကြ၊ ဇွဲလှလှသည် အပြီးအမြောက်၊ အကောင်းအမွန်သို့ ရောက်အောင် တက်လှမ်းချီတက်လျက်ရှိ၏။ သတိသမ္ဗုဒ္ဓိ စမ်းရေကြည်သည် ညှိုးမှိန်စွာ ခြောက်သွေ့သော သဲကန္တာရ၌ လမ်းစမပျောက်ဘဲ နေသေး၏။

အကြင်အရပ်၌ အမြဲသဖြင့် တွေးခေါ်ကျယ်ပြန့်၊ မျှတယူဆ၊ ပြုမူကြအောင်၊ အဖသခင် ကျေးဇူးရှင်သည် လူခပ်သိမ်းကို ဦးဆောင်လျက်ရှိ၏။

အဖသခင် ကျေးဇူးရှင် . . . ထိုအရပ်က ကျွန်ုပ်၏ နိုင်ငံတော်သည် နိုးထပွင့်လန်းပါစေသတည်း။

ထိုကဗျာကို ဆရာသည် ၁၉၂၅ ခုနှစ်ကတည်းက အကြိမ်ကြိမ် ပြန်ဆို၍ အကြိမ်ကြိမ် ပြင်ဆင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုကဗျာသည် တရိုးမျှော်မှန်းသည် အနာဂတ် အိန္ဒိယပြည် ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာဇော်ဂျီသည် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ လွတ်လပ်ရေးနေ့တွင် ဆိုသည့် ကဗျာတွင် အနာဂတ်မြန်မာပြည်ပုံစံကို မျှော်မှန်းခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ မျှော်မှန်းပြီးနောက် တိုင်းပြည်အတွက် သွေးကို ပေးလျှာသွားကြသူတို့အား ဦးညွှတ်ခဲ့ပါသည်။

ဆရာဇော်ဂျီ၏ အလေးပြုသံကို နားထောင်ကြည့်ပါ။

ဆွေးမိသည်တည့် ဆွေးမိသည်။

မလေးမောင် သည်ယနေ့

ဆွေးမြေ့မိသည်။

သွေးစက်နဲ့ ကျမှက်ရည်

ပြည်နိုင်ငံအရေး

လူလမ်းစဉ် လူခရီးမှာ

စီးရတယ်လေး။

ငေးမိသည်တည့် ငေးမိသည်။

မလေးမောင် သည်ယနေ့

ငေးမေ့မိသည်။

ဝမ်းမဝ မျှမညီ၊

ပြည်နိုင်ငံအရေး။

လူလောကီ သည်ရှုပ်ထွေး

ရှင်းပါမှလေး။

ရေးမိသည်တည့် ရေးမိသည်။

မလေးမောင် သည်ယနေ့

ရေးမေ့မိသည်။

စီးခဲ့တဲ့ သွေးမျက်ရည်

ပြည်နိုင်ငံအရေး

စာတေး သည်မြိုင်ချောင်က

သည်ကလောင် ရောင်ခြည်လွတ်

ဦးညွှတ်တယ်လေး။ ။

ဆရာသည် တိုင်းပြည်အတွက် အသက်သွေးကို စွန့်လွှတ်သွားသူတို့အတွက် ကျခဲရသည့် သွေးနဲ့ မျက်ရည်တို့ကို ဖွဲ့ပါသည်။ ထို့နောက်

www.burmeseclassic.com

ဝမ်းမဝ၊ မျှမညီသည့် လူမှုစနစ်ကို ဖျက်သိမ်းရန် လှုံ့ဆော်ပါသည်။ ထို့နောက် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် ကျခဲ့ရသော သွေးနှင့် မျက်ရည်တို့ကို ကလောင်ဖြင့် ဦးညွှတ်လိုက်ပါသည်။

တရိုးသည် သူ့ကဗျာဖြင့် အိန္ဒိယပြည်သစ်ကို မျှော်မှန်းသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းသည် သူ့ကလောင်ဖြင့် အမျိုးသားရေး ဇာတိမာန်ကဗျာများဖြင့် နယ်ချဲ့ကို ဆန့်ကျင်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆရာဇော်ရှိသည်လည်း သူ့ကလောင်ဖြင့် မြန်မာပြည်သူတို့ သွေးမြေကျတိုက်ပွဲများကို ဦးညွှတ်ခဲ့လေသည်။

ဇော်ရှိ ရာပြည့်မဂ္ဂဇင်း
၁၉၀၇-၂၀၀၇

